MARIN DACHIN

GHID DE CONTABILITATE PENTRU OAMENII DE AFACERI

EDITURA ALFABETUL

Scanned with OKEN Scanner

ÎN ATENȚIA DUMNEAVOASTRĂ

BANC POST

O BANCĂ A TUTUROR
vă asigură în afara activităților obișnuite

și :

- **ECONOMISIREA BANILOR DUMNEAVOASTRĂ PRIN :**

— **carnete de economii la termen ;**
— **carnete de economii la vedere ;**
— **carnete de economii cu sumă fixă și dobîndă ;**
— **carnete de cecuri pentru cont curent personal.**

- **ECONOMISIREA TIMPULUI DUMNEAVOASTRĂ PRIN :**

preluarea de către Banc Post a tuturor plăților pe care doriți să le faceți (rate, chirii, întreținere, aviz telefonic, abonament RTV, etc.) prin intermediul conturilor curente personale, deschise la noi.

- **ÎMPRUMUTURI**

acordate agenților economici, indiferent de forma de organizare.

NOU ÎN ROMÂNIA

PRIN DESCHIDEREA UNUI CONT DE ECONOMII PE TERMEN SAU CONT CURENT PERSONAL LA BANC POST S.A.
PUTEȚI BENEFICIA DE CREDITE AVANTAJOASE

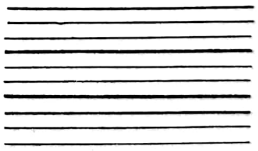

IMPORTANT

ORICE PERSOANĂ CARE ÎȘI PĂSTREAZĂ PE TERMEN ECONOMIILE SAU ÎN CONT PERSONAL LA BANC POST S.A. POATE SOLICITA UN ÎMPRUMUT CARE SE ELIBEREAZĂ PE LOC FĂRĂ ALTE GARANȚII

ASTĂZI

ACEASTĂ FORMULĂ DE CREDITARE ESTE ADOPTATĂ ÎN ROMÂNIA NUMAI DE BANC POST

Scanned with OKEN Scanner

657.4
D11

SERIA „PATRON"

MARIN DACHIN

GHID DE CONTABILITATE
pentru oamenii de afaceri

(Cu o postfață de profesor universitar
dr. ing. TOMA GEORGESCU)

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

CAPITOLUL I. DESPRE CONTABILITATEA AVERII

1. Patrimoniul — două fețe ale medaliei 5

A) Patrimoniul la începutul activității (bilanț inițial) 7

B) Patrimoniul după o anumită perioadă de desfășurare a activității 8

2. Conturile — principii generale, funcțiune și dubla înregistrare 12

3. Clasificarea și caracteristicile principalelor conturi 20

A) Conturi de activ (avere) . . 21

B) Conturi de activ fără caracter de avere . . 28

C) Conturi de activ în afara bilanțului: conturi de ordine și evidență . 29

Conturi de pasiv . 30

A) Conturi de fonduri proprii . 30

B) Conturi de fonduri străine (conturi decontări) 34

C) Conturi de venituri . . 34

D) Contul „Beneficii și pierderi" 36

E) Conturi de pasiv fără caracter de fonduri . . 37

F) Conturi de ordine (pasiv posesie) și evidență (pasiv în evidență) 38

4. Registrele contabile și înregistrarea operațiunilor. Controlul înregistrărilor prin balanța de verificare 39

CAPITOLUL II. CONTABILITATEA APLICATA LA O SOCIETATE COMERCIALA

A) Tehnica înregistrărilor 49

B) Utilizarea datelor înregistrate în conturi ca surse de informare . . 112

Fișele șah ale conturilor sintetice (Maestrul sau Cartea Mare) . . 117

CAPITOLUL III. BILANȚUL CONTABIL ȘI CONTUL DE PROFIT (BENEFICII) ȘI PIERDERE . . . **139**

CAPITOLUL IV (suplimentar). TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ. APLICAȚII PRACTICE 163

CAPITOLUL V (suplimentar). SITUAȚIA CORESPONDENȚEI CONTURILOR DIN PLANUL ACTUAL DE CONTURI CU PROIECTUL NOULUI PLAN DE CONTURI PREVĂZUT A SE EXPERIMENTA ÎN ANUL 1993 182

Postfață. O carte care cuprinde totul (de prof. dr. ing. TOMA GEORGESCU) . 208

Lector : ec. DUMITRIU TOADER
Tehnoredactor : ILIE BUZATU

Bun de tipar : 15 III 1993 Tiraj 10.000 ex. broșate. Hîrtie tipar de 60 g/m² Format 16/70 x 100 cm. Coli tipar 13 Apărut 1993.

Tiparul executat sub c-da nr. 225 la Societatea Comercială - Editură și Imprimerie „Porto-Franco" S.A. Galați B-dul George Coșbuc nr. 223 A România

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL I

DESPRE CONTABILITATEA AVERII

1. Patrimoniul — două fețe ale medaliei

În contabilitatea raporturilor dintre persoane (fizice sau juridice) „a debita" înseamnă evidențierea unui datornic, care urmează să-ți dea ceea ce i-ai dat, sau ceea ce are obligația să-ți dea, iar prin „a credita" consemnăm ceea ce am primit și urmează să restituim, sau trebuie să dăm cuiva ceva.

Aceste principii stabilite la începutul contabilității sînt valabile și astăzi în raporturile dintre persoane, însă în contabilitatea averii nu mai sînt „general valabile" pentru că modificările în cadrul averii nu sînt rezultatul numai raporturilor de dare-primire între persoane, sau de evidențierea drepturilor și obligațiilor între persoane.

Teoria modernă a contabilității, sau teoria economico-juridică, sau patrimonială a fost definitivată în preajma primului război mondial. O contribuție însemnată la noi a avut prof. Sp. Iacobescu, care a pus bazele învățămîntului contabilității la Academia de Înalte Studii Comerciale din București (1913), apoi I. Evian în 1946 cu lucrarea „Contabilitatea dublă" și alții.

Ulterior, dezvoltarea contabilității a avut în vedere mai mult tehnica contabilă, adică o cît mai exactă prindere și fixare a transformărilor averii, astfel încît să redea în cele mai mici amănunte cum s-a desfășurat activitatea în timp și spațiu, care sînt rezultatele acțiunilor, acestea nu numai pentru trecut, dar și ca o indicație pentru viitor.

Și în zilele noastre, teoria patrimonială (juridico-economică) a rămas nemodificată; chiar și în perioada zisă „socialistă" s-au aplicat principiile acestei teorii.

Patrimoniul unei persoane fizice sau juridice este constituit din totalitatea valorilor (bunuri materiale, disponibilități bănești, creanțe de realizat), precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor rezultate din procesul obținerii valorilor respective.

Obiectul contabilității îl reprezintă patrimoniu, adică bunuri, obligațiuni și drepturi, evaluate în bani.

Orice patrimoniu (al persoanei fizice sau juridice) se prezintă sub două aspecte egale între ele, ca și cele două fețe ale medaliei :

Scanned with OKEN Scanner

A) **Aspectul material,** substanța averii :

— imobile terenuri, mașini, materiale, mărfuri, numerar, etc., denumite obiecte corporale ;

— și obiecte incorporale ; creanțe (clienți, debitori, avansuri, efecte publice, acțiuni etc.), brevete, concesiuni, disponibilități bănești, etc.

Acest aspect reprezintă fața economică a patrimoniului, denumită avere.

B) **Aspectul originii averii** (sau proveniența averii), care delimitează drepturile asupra componenței averii :

— drepturile proprietarului, reprezentate în contabilitate prin capital, fond rezervă, beneficii (profit) etc., și

— drepturile altora, reprezentate prin datorii către bănci, furnizori, creditori, salariați etc.

Acest al doilea aspect, reprezintă fața juridică a patrimoniului, considerată și fața abstractă, care determină cuantumul drepturilor proprii și cuantumul drepturilor străine.

Cu alte cuvinte, cuantumul acestor drepturi ne indică în ce măsură s-au folosit mijloace proprii, sau străine la achiziționarea averii.

Pentru că ne indică originea averii (cu cît a contribuit la constituirea ei proprietarul și cu cît au contribuit alții), această a doua față a patrimoniului poartă denumirea de fonduri (care pot fi proprii, atrase sau împrumutate).

La început, patrimoniul se reprezintă în contabilitate prin egalitatea :

$$\text{Avere} = \text{Fonduri}$$

adică orice element component al averii provine dintr-o sursă (fond) de constituirea sa. Însă, patrimoniul suferă în permanență modificări ca urmare a activității economice : transformarea materiei prime în produse, vînzarea și încasarea acestora ; a conjuncturii : ridicarea prețurilor sau scăderea acestora ca efect al cererii și ofertei ; fenomene naturale : degradări, intemperii, incendiu, al legilor sau fenomenelor politico-sociale ; a politicii financiare a unității respective ; reducerea datoriilor și sporirea capitalului etc.

Toate aceste modificări constituie „fapte contabile“ care sînt determinate de acte economice, juridice, administrative sau fenomene naturale.

Ca rezultat al modificărilor, apar în componența averii, pe lîngă elementele de substanță (materiale, produse, mărfuri, numerar etc.) noi fapte contabile, cum sînt diferențele de prețuri cursuri sau pierderi din avere în legătură cu obiectul de activitate al unității, sau din afara ei (pierderi din participație, din efecte publice sau acțiuni). Aceste adăugiri sau diminuări la elementele de substanță ale averii sînt un rezultat al consumării fondurilor, care sînt evidențiate pentru a se

Scanned with OKEN Scanner

corecta (rectifica) valoarea fondurilor respective. Astfel că în contabilitate : Averea (substanță) ± elementele care rectifică fondurile se numește Activ, noțiune mai largă decît cea de Avere.

De asemeni, în cadrul fondurilor se produc modificări, apar elemente, de asemeni noi, cum sînt amortizările (amortizare acumulată), adaus comercial, efecte scontate beneficii etc., care nu au propriu-zis caracter de fonduri, ci sînt elemente rectificative ale unor active (amortizarea se referă la uzura mijloacelor fixe — clădiri, mașini unelte etc., adausul comercial corectează valoarea mărfurilor etc.), astfel că fondurile ± elementate rectificative ale Activelor, poartă denumirea de „Pasiv", noțiune, de asemeni, mai largă decît cea de fonduri.

Reeșind că egalitatea

Avere = Fonduri

devine în contabilitate

Activ = Pasiv

egalitate mult mai cuprinzătoare decît prima

Drept urmare, din punct de vedere contabil, aspectul economic al patrimoniului „Activul" arată prin ce este reprezentat „Pasivul" iar Pasivul arată originea Activului (a Averii și eventual a pierderilor și a altor posturi din Activ arătate mai sus).

Schematic, situația patrimoniului sub cele două aspecte se poate prezenta prin următoarele exemple ipotetice :

A) PATRIMONIUL LA INCEPUTUL ACTIVITAȚII (BILANȚ INIȚIAL)

Avere Elemente componente ale averii		Fondurile pentru constituirea averii	
— imobile	5.000.000	Fonduri proprii	
— mașini	10.000.000	— capital	12.000.000
— unelte	2.000.000	Fonduri străine	
— materiale	3.000.000	— împrumut bancă	9.250.000
— piese schimb	1.000.000	— creditori	250.000
— numerar	500.000		
Total avere	21.500.000	Total fonduri	21.500.000

Situația de mai sus, existentă la începutul activității, ne arată că patrimoniul este în sumă de 21.500 mii lei compus din fonduri proprii (capital) 12.000 mii lei și fonduri străine 9.500 mii lei (împrumut la bancă și creditori), fonduri care au fost utilizate pentru constituirea averii compusă din imobile, 5.000 mii lei, mașini 10.000 mii lei, unelte 2.000 mii lei, materiale 3.000 mii lei, piese de schimb 1.000 mii lei și numerar în cont la bancă 500 mii lei.

Scanned with OKEN Scanner

Desigur că inițial fondurile proprii pot fi bani care s-au utilizat la achiziționarea elementelor care compun averea (arătate mai sus), sau au putut fi atît bani, cît și bunuri materiale (imobile, mașini, unelte, materiale etc.) aduse în societate de patron (acționari sau asociați); aceste situații nu schimbă cu nimic natura juridică a fenomenului, adică sînt fonduri proprii, indiferent de structura lor : bani sau bunuri materiale.

Mai rezultă că, tot la începutul activității s-a făcut un împrumut la bancă în sumă de 9.250 mii lei care a fost utilizat pentru achiziționarea unei părți din mașini, unelte, materiale și piese de schimb, care sînt, de asemeni, elementele componente tot ale averii.

Suma de 250 mii lei (creditori) reprezintă garanții depuse de consiliul de administrație și cenzori conform prevederilor legale și se găsesc în numerarul existent în contul bancar.

Remarcăm faptul că la fiecare element din partea dreapta (fonduri) îi corespunde în partea stîngă structuri ale averii, iar pe total cele două părți sînt egale : Avere = Fonduri.

După o perioadă de funcționare a acestei unități, situația patrimoniului se prezintă astfel :

B) PATRIMONIUL DUPA O ANUMITA PERIOADA DE DESFAȘURARE A ACTIVITĂȚII (BILANȚ ULTERIOR)

Activ		Pasiv	
— imobile	5.000.000	Fonduri proprii	
— mașini	10.000.000	— capital	12.000.000
— unelte	3.000.000	Fonduri străine	
— piese schimb	200.000	— împrumut bancar	7.500.000
— materiale	2.500.000	— furnizori	1.500.000
— produse finite	500.000	— creditori	600.000
— numerar	1.470.000	— decontări cu salariații	500.000
— diferențe preț asupra stocurilor (se scad)	20.000	— decontări cu bugetul statului	100.000
— vărsăminte din beneficii	30.000	Acumulări	
		— amortizare acumulată	400.000
		— Beneficii (profit)	80.000
Total activ	22.680.000	Total Pasiv	22.680.000

Observăm o creștere a patrimoniului cu 1.180 mii lei (22.680 mii lei — 21.500 mii lei inițial), creștere în pasiv pe seama acumulărilor din amortizări care pot fi investite ulterior cu 400 mii lei, beneficii obținute 80 mii lei și a unor fonduri străine (furnizori, creditori, da-

Scanned with OKEN Scanner

torii salariaţi, în schimb scad împrumuturile bancare prin rambursare) cu suma de 700 mii lei. Această creştere de pasiv îi corespunde aceeaşi creştere în Activ (avere — diferenţe preţ + vărsăminte din beneficii) în principal a numerarului la bancă, ca rezultat al încasării produselor fabricate.

Egalitatea Activ = Pasiv (Avere = Fonduri — formă restrînsă) se menţin tot timpul desfăşurării activităţii economice, această egalitate fiind principiul de bază al contabilităţii. Astfel că, termenul de „active ale unei unităţi" se referă la totalitatea bunurilor mobile şi imobile, a creanţelor şi eventual a pierderilor înregistrate, iar „Pasive" reprezintă drepturile proprii şi ale altora asupra activelor existente.

Contabilitatea în partidă dublă, sau raţională, înseamnă ţinerea a două socoteli distincte : socoteala Activului şi socoteala Pasivului, strîns legate între ele, întrucît ambele reprezintă socoteala celor două feţe ale patrimoniului, realizînd pe două căi totalitatea patrimoniului.

Prezentarea acestor două aspecte (Activ = Pasiv) sub forma unui tablou, asemănătoare literei T (vezi schema de mai sus), poartă denumirea în contabilitate de bilanţ contabil, cuvîntul bilanţ însemnînd balanţă cu două braţe egale şi provine de la cuvintele latineşti bi-lanx.

Astfel că partea din stînga bilanţului se numeşte activ, adică — după cum am arătat mai sus — structurile averii cu denumirile care definesc componenţa sub aspectul materialităţii şi destinaţiei lor, iar în pasiv sînt înscrise sursele, respectiv izvoarele de dobîndirea averii.

Pe parcursul desfăşurării activităţii, se produc următoarele modificări în structura celor două părţi ale bilanţului (aspecte sesizabile şi din situaţiile prezentate mai sus) :

— modificări în activul bilanţului, adică transformarea unor elemente din activ în alte elemente tot din activ, cum sînt produsele (mărfurile) sînt vîndute şi transformate în bani, materialele în produse finite, prin prelucrare etc. Există deci relaţia bilanţieră — $\Delta A = + A$ (diminuarea unui post de activ este însoţită de creşterea altui post tot de activ) ;

— în mod similar, în pasiv avem — $P = + P$, adică diminuarea unui post de pasiv, cum sînt creditele de la bănci, furnizori, creditori etc. însoţită simultan de creşterea altui element din pasiv, fonduri proprii (rezervă, capital, fondul de investiţii, amortizări etc.) ;

— totodată, avem modificări în ambele părţi ale bilanţului : — creşteri $+ A = + P$ sau diminuări $- A = - P$ — creştere de activ, cum ar fi numerarul în cont, stocurile, mijloacele fixe etc. însoţită de creşterea beneficiilor, datoriile la furnizori, capitalul social, amortizările, adică a elementelor de pasiv ; diminuări de Activ, avem prin scăderea numerarului în cont cînd se achită creditele primite, furnizorii, creditorii etc. sau prin scăderea preţurilor la materii prime, produse şi diminuarea în aceeaşi măsură a fondului de rezervă, a beneficiilor sau altor fonduri proprii.

Scanned with OKEN Scanner

Din cele de mai sus, reținem că modificările în bilanț în cadrul celor două părți — Activ sau Pasiv — sînt întotdeauna de semn contrar ($+ A = - A$, $+ P = - P$), precum și orice creștere sau diminuare a unei părți modificată în aceeași proporție cealaltă parte ($\pm A = \pm P$); aceste reguli conferă celor două părți ale bilanțului o stare de egalitate permanentă ($A = P$) pe tot parcursul desfășurării activității.

Noțiunea de patrimoniu reprezintă o categorie economică specifică producției de mărfuri și drept urmare, structurile sale : Activ, Pasiv, Cheltuieli și Venituri, au evoluat odată cu dezvoltarea acestei producții.

Activul și Pasivul, la început, au avut o semnificație juridică, adică activul exprima bunuri economice ca obiecte de drepturi și obligații, iar pasivul reprezenta drepturile și obligațiile titularului de patrimoniu privind constituirea activelor. Drepturile fiind echivalente surselor proprii, iar obligațiile referindu-se la sursele străine : credite primite, angajamente față de terți, datorii financiare etc.

Dezvoltarea funcțiilor contabilității, au impus interpretarea activului și pasivului și din punct de vedere financiar și economic.

Potrivit conceptului financiar, activul și pasivul sînt structuri specifice dublei reprezentări a categoriei financiare de fonduri, Activul fiind o structură care exprimă imobilizări financiare, respectiv valori materiale, bănești și creanțele ca forme temporare de investire și utilizare a fondurilor gestionate de un titular, iar Pasivul reprezentînd sursele de finanțare sau modul de finanțare a imobilizărilor financiare componente ale Activului.

Din punct de vedere financiar, elementele componente ale Activului sînt divizate în raport de gradul lor de lichiditate : active imobilizate, adică cele care staționează pe o perioadă mai mare de un an (active corporale : clădiri, terenuri construcții, utilaje etc. și necorporale : concesiunile, cheltuielile cu emisiunile de obligațiuni, brevete, licențe etc.) și active circulante și în circulație, care cuprind : stocurile și comenzile în execuție, creanțele comerciale și financiare pe termen scurt (clienți, debitori, avansuri, efecte de primit, etc.) disponibilitățile bănești și plasamentele de trezorerie (disponibil la bancă și în casă, cecurile, acreditivele, acțiunile și obligațiunile deținute pe termen scurt). Deasemeni, elementele de pasiv sînt grupate în raport de gradul lor de exigibilitate : grupa capitalului permanent (fondurile proprii, finanțări, rezerve și dotări pe termen lung) și grupa obligațiilor (datoriilor) pe termen scurt (comerciale : furnizori, creditori, efecte de plătit) ; datorii fiscale, salariale și de asigurări sociale care urmează să se onoreze ; datorii privind rambursarea creditelor pe termen scurt ; datorii privind repartizarea beneficiilor (dividendele) și alte datorii pe termen scurt.

După teoria economică, Activul și Pasivul sînt fundamentate fie pe noțiunea de resurse economice, fie pe teoria valorii, fie pe cea de capital. Din punct de vedere al teoriei resurselor economice, Activul re-

Scanned with OKEN Scanner

prezintă modul concret de utilizare al resurselor sau a valorilor (mijloacele de muncă, obiectele muncii, produse, mijloace băneşti şi creanţele), iar Pasivul exprimă modul de procurare al acestora în cadrul relaţiilor economico-sociale.

În cadrul teoriei valorii, structura Activului redă modul de utilizare a valorilor în calitatea lor de muncă acumulată, iar pasivul reprezintă echivalentul valoric al avuţiei materializată — constituite ca active.

Separat de acestea, interes prezintă şi teoria economică elaborată în ţara noastră de I. Evian (Contabilitatea dublă în 1946) care fundamentează Activul şi Pasivul pe categoria de „mijloace ale întreprinderii". Activul prin conţinutul său dă expresie averii întreprinderii, iar pasivul capitalului întreprinderii. Rezultînd, deci, că averea şi capitalul sint laturi ale aceleaşi categorii şi anume mijloacele cu care este înzestrată întreprinderea.

Dintre variantele teoriei economice interpretarea Activului şi Pasivului în raport de noţiunea de capital, ni se pare mai bine fundamentată. Potrivit acestei teorii, capitalul reprezintă substanţa valorică a patrimoniului, şi în consecinţă, structurile de activ şi pasiv reprezintă o dublă reprezentare a capitalului, astfel că activul reprezintă modul de investire şi utilizare a capitalului (valorile concrete ale capitalului), iar pasivul modul de dobîndire şi de finanţare a capitalului.

În practică, toate aceste teorii : juridică, financiară şi economică nu se regăsesc într-o formă pură, aceste trei interpretări fiind determinate de necesitatea pe care a dobîndit-o contabilitatea de a răspunde în plan juridic, informaţionar, gestionar şi fiscal în problema gospodăririi valorilor economice, materiale şi băneşti, delimitate patrimonial.

Datorită acestui fapt, elemente ale celor trei interpretări se regăsesc simultan în planul de conturi şi structura bilanţului contabil.

Activul şi Pasivul sînt concepte bine definite de contabilitate, fiind din punct de vedere al posesorului averii cele două feţe ale patrimoniului : activul reprezentînd starea de investiţie şi utilizare a valorilor (Averea — substanţă economică a patrimoniului), iar pasivul starea sau sursa de procurare a valorilor din Activ de către posesor.

Noţiunea de patrimoniu net (care se întîlneşte tot mai des) reprezintă totalitatea bunurilor deţinute de posesor (total Activ minus amortizările), din care se scad obligaţiile către stat, alte unităţi şi persoane fizice (inclusiv salariaţi) şi creditele bancare (Pasiv), adică cu alte cuvinte patrimoniul net reprezintă c/val capitalului social, a fondurilor proprii constituite (rezervă, investiţii, de stimulare, tehnică nouă etc.) şi beneficiile nerepartizate, toate acestea găsindu-se în Activ în elementele constitutive ale averii.

Bilanţul contabil exprimă din punct de vedere contabil situaţia patrimoniului la un moment dat, adică averea existentă împreună cu drepturile şi obligaţiile proprietarului averii.

Scanned with OKEN Scanner

2. CONTURILE — PRINCIPII GENERALE, FUNCȚIUNE ȘI DUBLA ÎNREGISTRARE

Am văzut în capitolul precedent că obiectul contabilității îl constituie patrimoniul, adică pe înțelesul tuturor, averea reflectată din punct de vedere al componenței ei (Activ), cît și al provenienței ei (Pasiv); părți ale patrimoniului care sînt în egalitate permanentă (Activ = Pasiv).

De asemeni, s-a stabilit ce modificări pot avea loc între cele două părți și în cadrul fiecăruia: $\pm A = \pm P \pm A = \pm A$ și $\pm P = \pm P$, rezultînd din acestea următoarea lege contabilă:

„La orice sporire a unui element de Activ îi corespunde o sporire a unui element de pasiv sau o diminuare a altui element de Activ, iar sporirii unui element de Pasiv îi corespunde o sporire de Activ sau o diminuare a unui alt element de Pasiv".

Pe această lege se bazează întregul mecanism al contabilității, rațional, cunoscut sub denumirea de contabilitate dublă sau contabilitatea cu duble partizi (contabilitatea Activului și Pasivului).

Pentru a se urmări transformările ce apar pe parcursul desfășurării activității economice în cadrul celor două părți ale patrimoniului (A și P), contabilitatea ține cîte o socoteală, adică cîte un cont pentru fiecare element de activ (mijloace fixe, materiale, produse, mărfuri, cont la bancă, casa etc.) și cîte o socoteală, respectiv cont pentru fiecare element din Pasiv (capital social, împrumuturi bancare, furnizori, creditori, fond rezervă etc.).

În vederea urmăririi dinamicii fiecărui fenomen economic, ci nu numai situația la un moment dat, contul se prezintă în contabilitate cu două părți: o parte care reprezintă adausuri sau adăugiri și altă parte care reprezintă diminuare sau scăderi, încît să avem în orice moment totalul mișcărilor de același fel, respectiv totalul adăugirilor într-o parte a contului, iar în cealaltă parte totalul scăderilor.

Orice cont se prezintă sub forma literei T (ca și bilanțul); dacă existențele (la începutul activității) și adăugirile pe parcurs sînt însemnate în stînga, scăderile sînt în dreapta și viceversa.

Pentru conturile de Activ, practica a stabilit că existențele și adăugirile să fie înscrise în stînga contului, denumind această parte a contului „Debit", iar scăderile în dreapta contului, denumind această parte „Credit".

Pentru conturile de Pasiv, înscrierea existențelor și adăugirilor nu poate apărea în stînga contului, pentru că am văzut că Pasivul este fața opusă (cealaltă față a medaliei) Activului, apărînd în situația patrimonială (exemplele date) în partea opusă Activului (Activul în dreapta, iar Pasivul în stînga).

Fiind fața opusă, rezultă deci că existențele și adăugirile de pasiv (proveniența activelor) se înscriu în partea dreaptă a contului, respectiv în credit, iar diminuările în stînga, respectiv în debit.

Schematic înregistrările în conturi se prezintă astfel:

Scanned with OKEN Scanner

Conturi de Activ	*Conturi de Pasiv*
— Debit = Intrări de Activ	Debit = Ieșiri de Pasiv
— Credit = Ieșiri de Activ	Credit = Intrări de Pasiv

prin intrări, înțelegîndu-se existențe și adăugiri, iar ieșirile sînt diminuări sau scăderi. Astfel că debitul la conturile de Activ reprezintă intrări, iar creditul reprezintă ieșiri de Activ, pe cînd la conturile de Pasiv, creditul reprezintă intrări de Pasiv, iar debitul este micșorare sau scădere de Pasiv.

„A debita" deci un cont, înseamnă a trece în debitul (stînga) contului o existență ori un adaus de Activ, sau o diminuare de Pasiv, după natura contului.

„A credita" un cont înseamnă a trece în creditul (dreapta) contului o diminuare de Activ sau o existență ori o sporire de Pasiv, după natura contului.

Diferența între totalul sumelor debitoare și totalul sumelor creditoare se numește sold ; sold debitor cînd debitul a fost mai mare decît creditul și sold creditor, cînd creditul a fost mai mare decît debitul. Dacă debitul este egal cu creditul avem sold soldat sau balansat.

Soldul debitor al conturilor de Activ înseamnă existențe de Activ, care poate fi avere propriu-zisă, cheltuieli, activ rectificativ etc. (vezi bilanțul), iar soldul creditor al conturilor de Pasiv, înseamnă existențe de Pasiv, care pot fi : fonduri proprii, fonduri străine, beneficii brute, Pasiv rectificativ etc.

De la această regulă sînt și unele excepții datorită tehnicii contabile de înregistrare, cum sînt conturile de diferențe între prețurile de înregistrare și cele efective, contul de profit și pierdere etc.

Din principiile generale enumerate mai sus, se desprind următoarele reguli de funcționare ale conturilor :

— Debitarea unui cont are corespondența obligatoriu creditarea altui cont cu suma echivalentă.

— Conturile de Activ încep prin a se debita, iar conturile de Pasiv încep prin a se credita.

— Conturile care privesc substanța averii (elementele componente) sînt conturi de activ, acestea debitîndu-se cu sporurile și existențele și se creditează cu diminuările sau scăderile.

— Conturile care privesc originea averii (izvorul ei) concretizate în capital social, fonduri atrase, fonduri împrumutate, etc. sînt conturi de pasiv, se creditează prin sporurile și existențele de la început și se debitează cu diminuările sau scăderile.

— Totalul debitelor de la toate conturile de la Activ, cît și de la Pasiv este egal cu totalul creditelor.

— Totalul soldurilor conturilor de Activ este egal cu totalul soldurilor conturilor de Pasiv (A=P).

— Concentrarea și gruparea soldurilor se face cel puțin pe două grupe mari : conturi de Avere și Fonduri, respectiv de Activ și Pasiv

Scanned with OKEN Scanner

existente în bilanț, precum și conturile de venituri și cheltuieli, inclusiv contul de beneficii și pierderi.

— Rezultatul activității rezultă atît din prima grupare prin plusul de avere, reflectat în beneficiul net, sau pierdere de avere, cît și din a doua grupare prin diferența între venituri și cheltuieli (inclusiv pierderile), rămînînd beneficiu sau pierdere.

Schematic, un cont se prezintă astfel :

Debit	„Contul" „Casa"	Credit	
Sold 1990	5.000	5.I.1991 Plătit deplasări	12.000
5.I.1991 Ridicat numerar bancă	10.000	11.I.1991 Plătit salarii	40.000
10.I.1991 Încasat vînzări mărfuri	50.000	12.I.1991 Depus bancă	10.000
15.I.1991 încasat prestări servicii	10.000	16.I.1991 Chelt. gospodărești	9.000
. . . . .		. . . . .	
Total debit 31.XII.1991	1.150.200	Total credit	1.147.800
Sold nou 31.XII.1991	2.400		

În practică se utilizează fișe contabile pentru fiecare cont, acestea diferind după forma de înregistrare utilizată.

Cel mai des utilizată este forma de înregistrare „maistru-șah", întocmindu-se o fișă contabilă pentru fiecare cont cu următoarea configurație în care am înregistrat operațiunile de mai sus prezentate în schema contului :

Titlul contului „Casa"

Luna ianuarie — Anul 1991

Debit

Formula contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare			
nr.	Data		Disponibil bancă	Venituri vînzări produse	Venituri prest.	Vînz. materiale
Sold	1.I.1991	5.000				5000
1	5.I.1991	10.000	10.000			
5	10.I.1991	50.000		50.000		
12	15.I.1991	10.000			10.000	
. . . . .						
Total	31.I.1991	150.000	30.000	90.000	25.000	5.000

Scanned with OKEN Scanner

Titlul contului „Casa“

Luna ianuarie — Anul 1991

Credit

Formula contabilă nr.	Data	Sume	Conturi corespondente debitoare			
			Chelt. cu deplasar.	Decont salariat.	Disponibil bancă	Chelt. gospodăreşti
3	5.I.1991	12.000	12.000			
8	11.I.1991	40.000		40.000		
9	12.I.1991	10.000			10.000	
11	16.I.1991	9.000				9.000
. . . . .						
Total	31.I.1991	148.000	21.000	85.000	32.000	10.000

Tot pentru exemplificare prezentăm o fişă a contului „Disponibil la bancă“.

În acest scop, redăm cîteva operaţiuni economice care au avut loc prin contul de la bancă :

— 4.I.1991 s-a încasat c/val produselor vîndute anterior în sumă de 135.200 lei.

— 5.I.1991 ridicat numerar de la bancă de către casierul unităţii 10.000 lei (vezi şi contul „Casa“).

— 7.I.1991 plătit furnizori pentru materialele intrate în unitate în valoare de 120.200 lei ;

— 12.I.1991 depus la bancă încasările făcute prin casă de 10.000 lei (vezi contul „Casa“) ;

— 15.I.1991 acordat credit de bancă pentru plata furnizorilor 1.500.000 lei ;

— 16.I.1991 achitat furnizori pentru livrări materii prime valoare 1.500.000 lei ;

— 21.I.1991 se restituie creditul acordat etc. 1.500.000 lei ;

— şi alte operaţiuni redate în fişa contului.

Fişa contabilă a contului de decontare se prezintă astfel :

Scanned with OKEN Scanner

Titlul contului „Disponibil la bancă“
luna ianuarie 1991

Debit

Formula contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare		
nr.	Data		Venituri vînzări produse	Casa	Credit bancă
Sold	1.I.1991	150.000			
15	4.I.1991	135.200	135.200		
9	12.I.1991	10.000		10.000	
25	15.I.1991	1.500.000			1.500.000
Total	31.I.1991	5.950.000	4.150.000	300.000	1.500.000

Titlul contului „Disponibil la bancă“
Luna ianuarie 1991

Credit

Formula contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare		
nr.	Data		Casa	Furnizori	Credite
1	5.I.1991	10.000	10.000		
13	7.I.1991	120.000		120.200	
20	16.I.1991	150.000		1.500.000	
23	21.I.1991	1.500.000			1.500.000
Total	31.I.1991	5.850.000	150.000	4.200.000	1.500.000

Din exemplele prezentate mai sus, observam *corespondența conturilor,* adică fiecărui cont care se debitează, îi corespunde obligatoriu un cont care se creditează și invers.

La ridicarea numerarului de la bancă, contul Casa se debitează (sporire Activ + *A*), iar contul creditor este „Disponibil la bancă“ (diminuare Activ — *A*), în timp ce la depunerile de numerar operațiile sînt invers (— *A* scade contul Casa care se creditează și crește disponibilul în contul de decontare, care se debitează + *A*).

Cînd primim un credit de la bancă avem corespondența : debit „Disponibil bancă“ + *A*, iar în credit contul „Credite bancare“, adică o sporire de Pasiv + P, întrucît acest cont indică sursele de constituire a activului (disponibilul în contul de decontare la bancă).

Scanned with OKEN Scanner

Prin plata furnizorilor avem debit Contul Furnizor — P, pentru că este cont de pasiv (surse) și în credit Disponibil bancă — A, întrucît scade disponibilul din cont.

În practică, datorită unei analize contabile insuficientă sînt unele greutăți în stabilirea corectă a corespondenței conturilor.

Pentru evitarea acestora, redăm în continuare cîteva precizări :

— Toate înregistrările în conturi trebuie să se bazeze pe documente, iar operația economică care are loc se stabilește prin citirea atentă a documentului respectiv.

— Înregistrarea trebuie să fie precedată de punerea următoarei întrebări : Ce fel de modificări poduce operațiunea economică respectivă în cele două părți ale bilanțului ?

Avem modificări numai în Activ, de la un cont la alt cont, avem modificări numai în Pasiv, de asemeni de la un cont la alt cont, sau modificările sînt în ambele părți ale bilanțului, atît în Activ, cît și în Pasiv ?

Pentru a răspunde corect trebuie să avem în vedere că modificări în Activ sînt atunci cînd operația economică ne indică trecerea de la un element al averii (element de Activ) la alt element al averii (alt element de Activ), cum ar fi : depunerea numerarului din casă în contul de decontare la bancă și invers, ridicarea numerarului de la bancă de către casier, consumul stocurilor de materiale, combustibil și energie care se transformă în cheltuieli (alt element de Activ), încasarea debitorilor, clienților și altor creanțe, obținerea de mijloace fixe, de produse finite, expedierea priduselor finite, executarea de lucrări, prestarea de servicii etc.

Modificări numai în pasiv (de la un element la alt element al surselor sau fondurilor) : achitarea furnizorilor din credite bancare, constituirea fondurilor proprii din beneficii (fond rezervă, fond cercetare, fond acțiuni sociale, creștere capital social etc.), consumarea fondului de investiții constituit din beneficii, care se transformă în capital etc.

În ambele părți ale bilanțului, Activ și Pasiv, sînt operațiunile economice care în momentul realizării lor conduc la creșterea sau descreșterea averii : primirea materialelor, mărfurilor de la furnizori (creștere), primirea unui credit pentru diverse plăți (creștere), constituirea capitalului social (creștere), decontările cu bugetul statului, asigurările sociale și salariați (creștere pînă la achitare și diminuare la achitare), achitarea furnizorilor, creditorilor și împrumuturilor angajate (descreștere) etc.

Subliniem că trebuie înregistrată fiecare operațiune economică

S-ar proceda greșit dacă, de exemplu, la aprovizionarea cu mărfuri (materiale) am judeca că banii din cont (sau casă) s-au cheltuit cu mărfurile (materialele) aduse în stoc (adică o modificare numai în Activ) pentru că în realitate avem două operațiuni economice : primirea mărfurilor (materialelor) și concomitent evidențierea datoriei față de furnizori, deci creștere Activ și de Pasiv, iar a doua operațiune este achitarea furnizorilor respectivi care poate fi imediat sau ulterior după primirea documentelor prin ban-

Scanned with OKEN Scanner

că, achitare care se face din contul de decontare sau casă și avem deci descreștere atît de Pasiv (furnizori), cît și Activ (banii din cont sau casă). Aceste două operațiuni sînt evidențiate în documente distincte : primirea mărfurilor și evidențierea datoriei în Nota de intrare-recepție la magazie și factura furnizorului, iar achitarea se face cu dispoziție de plată care apare în extrasul de cont de la bancă, sau dacă se face plata prin casă în Registrul de Casă al casierului ; vînzarea produselor din stoc implică de asemeni două operațiuni : actul de vînzare-cumpărare propriu-zis (factură) care necesită evidențierea datoriei clienților (+A) și realizarea veniturilor (+P), totodată scad produsele din stoc la preț cost (—A) și se diminuează veniturile realizate cu c/val costurilor (—P), apoi a doua operațiune : încasarea c/valfacturii de la clienți prin contul de decontare de la bancă, sau casă (crește numerarul + A scad clienții — A).

Observăm că intervine contul de venituri în care se evidențiază la vînzare valoarea produselor la preț vînzare, plus impozitul pe circulația mărfurilor, a cheltuielilor de desfacere și transport, precum și eventualele adausuri comerciale la magazinele proprii. Un alt exemplu îl constituie salariile, care se înregistrează, de asemeni prin două operațiuni economice : evidențierea salariilor la sfîrșitul lunii pe cheltuieli și înregistrarea obligației de plată față de salariați, buget pentru impozitul pe salarii și asigurările sociale pe baza statelor de plată (+A cresc cheltuielile și +P cresc obligațiile față de salariați și buget), iar a doua operație este achitarea salariilor care are loc mult mai tîrziu, diminuîndu-se obligațiile (—P) și respectiv numerarul din casă (—A), operație care are la bază registrul de casă, dispozițiile de plată și statele semnate de salariați.

La vînzarea mărfurilor prin magazinele proprii ale loc odată cu actul de vînzare-cumpărare și încasarea mărfurilor respective, înregistrîndu-se intrarea banilor în casă (+A) și obținerea de venituri (+P), apoi se înregistrează diminuarea stocurilor de mărfuri la prețul de achiziționare (—A) și scăderea veniturilor cu aceeași sumă (—P), contul de venituri înregistrînd în credit valoarea prețului de vînzare (inclusiv adausul comercial) +P, iar în debit prețul de achiziție al mărfurilor —P. Soldul acestui cont, care se închide la sfîrșitul lunii, acoperă cheltuielile proprii, iar diferența care rămîne, reprezintă beneficiul sau pierderea.

Materiile prime în procesul de fabricație se transformă în produse finite, însă pînă la realizarea produsului finit în faza finală, acestea sînt consumuri, alături de materialele auxiliare, uzura utilajelor, manopera utilizată, energia consumată etc., toate reprezentînd din punct de vedere contabil „cheltuieli“ (conturi de activ) în care se înregistrează la perioade diferite de timp fiecare operație pe baza unui document : consumul de materiale, pe baza bonului de consum, (—A), consumul de manoperă pe baza statelor de plată (+P) obligații față de salariați și buget), energia consumată în baza facturii (+P) obligația față de furnizori care au livrat-o, amortizarea utilajelor (+P fondul de amortizare) etc. și cresc cheltuielile (+A) cont de activ.

Scanned with OKEN Scanner

Această determinare a sensului modificărilor (scădere sau adăugire) a fiecărei operații economice în bilanț (în Activ, în Pasiv sau atît în Activ, cît și în Pasiv), reprezintă etapa cea mai importantă a analizei contabile.

— După fixarea modificărilor în bilanț a fiecărei operațiuni economice, urmează să stabilim denumirile exacte ale conturilor, care se pot face cu ajutorul planului de conturi, plan care este unitar pe întreaga economie.

— Poziția de debit și credit a fiecărui cont în cadrul corespondenței se face prin aplicarea regulilor de funcționare a conturilor : creșterile fiind în debitul conturilor de activ și în creditul conturilor de pasiv, iar scăderile în creditul conturilor de activ și debitul conturilor de pasiv.

Potrivit principiului egalității bilanțiere atît debitarea unui cont, cît și creditarea contului corespondent se fac cu aceeași sumă.

Interdependența dintre cele două conturi corespondente, creată de operația economică sau financiară respectivă, se exprimă prin semnul = (egal) scris între contul care se debitează și contul care se creditează. Această modalitate de prezentare în contabilitate poartă denumirea de formulă contabilă. De exemplu (vezi înregistrările de mai sus în contul *Casa* și *Disponibil bancă).*

C a s a	=	*Disponibil bancă*	10.000
sau :			
Cheltuieli	=	*C a s a*	12.000
Decontări cu salariați	=	*C a s a*	40.000
Disponibil la bancă	=	*Venituri din vînzarea produselor*	135.200

Am prezentat mai sus cîteva formule contabile simple, însă avem și formule contabile compuse (mixte) cînd într-o parte a formulei contabile intervine mai multe conturi, iar pe cealaltă parte un singur cont, astfel :

Se aprovizionează de la furnizor următoarele :

— materii prime	50.000
— piese de schimb	40.000
— echipament protecție	10.000
Total	100.000

Avînd conturi distincte pentru fiecare structură a aprovizionării arătate mai sus, *formula* contabilă *va fi* următoarea :

%	=	Furnizori	100.000
50.000	Materii prime		
40.000	Piese schimb		
10.000	Obiecte inventar și echipamente protecție		

Scanned with OKEN Scanner

Adică : materiile, piesele de schimb și echipamentele de protecție sporesc Activul, concomitent crește cu aceeași sumă și Pasivul, adică obligațiile de plată către furnizori.

Pe lîngă cele curente, formulele contabile mai pot fi de corectare (cînd se face înregistrarea inversă celei inițiale) sau de ștornare (în roșu), adică se repetă înregistrarea inițială însă cu sume în roșu, adică suma respectivă trebuie scăzută din totalul sumelor înregistrate în debitul sau creditul contului respectiv. Aceste ultime înregistrări avînd rolul de a corecta erorile produse în totalul sumelor debitoare, sau creditoare, adică a rulajelor conturilor, în vederea redării exacte a operațiunilor economice operate în conturile respective.

3. **Clasificarea și caracteristicile principalelor conturi**

Clasificarea, adică operația de grupare a conturilor după anumite caracteristici comune, are în vedere asemănările și deosebirile principiale, apoi în cadrul fiecărei grupe rezultată din această primă clasificare avem diviziuni și subdiviziuni ordonate după criterii comune, rezultînd astfel conturi sintetice (gradul I—IV) și analitice.

În planul de conturi actual (utilizat în 1992) ne sînt prezentate 8 clase de conturi și anume : conturi de imobilizăir, conturi de stocuri, conturi financiare, conturi de terți, conturi de cheltuieli, conturi de venituri, conturi de capital ; fonduri, rezerve și rezultate și conturi de credite bancare și împrumuturi. Fiecare cont are un simbol (cod) format din trei cifre, stabilite după sistemul zecimal : prima cifră reprezintă clasele cu simbolurile 1—8, a doua — grupele numerotate 0—9, iar a treia — conturile sintetice cu simbolurile, de asemeni 0—9.

Clasificarea pe care o prezentăm mai jos, are în vedere conturile din planul de conturi, schimbăm însă denumirile grupelor și conținutul lor bazîndu-se pe asemănările și deosebirile de substanță ale conturilor din activ și proveniența surselor pentru conturiie din pasiv, precum și pe criteriile de funcționare ale conturilor.

În paralel vom prezenta în paranteză și denumirea grupei respective din planul de conturi.

Considerăm că această prezentare a grupelor de conturi este mai accesibilă cititorului pentru înțelegerea funcțiunii conturilor.

Prima clasificare a conturilor pornește de la conceptul contabilității, adică conturi de Activ și conturi de Pasiv.

În cadrul conturilor de Activ și Pasiv, am mai arătat la pct. 1 că în socoteala Patrimoniului intră și unele posturi care nu sînt avere sau fonduri, astfel că expresiile folosite în contabilitate de Activ și Pasiv nu echivalează întotdeauna cu Avere și respectiv Fonduri ; în Activ putînd intra și pierderile și alte posturi rectificative de pasiv (prelevări și vărsăminte din beneficii), iar Pasivul cuprinzînd evidențe de rezultate ori conturi rectificative de Activ (amortizare adaus comercial etc.).

Scanned with OKEN Scanner

Chiar dacă din punct de vedere contabil Activul este o noțiune mai largă decît Averea, totuși conținutul său principal îl reprezintă bunurile, adică elementele de substanță ale averii și ca urmare, clasificarea conturilor în cadrul Activului trebuie să țină seama de această componentă esențială.

Conturile de Activ oglindesc, în principiu, existențele elementelor averii, precum și mișcările acestora în cadrul operațiilor economice. Ele se debitează cînd în urma operațiilor economice volumul lor valoric sporește și se creditează cînd volumul valoric scade. Soldul exprimă existențele pe teren. În cadrul conturilor de Activ, avem :

A) CONTURI DE ACTIV — AVERE —

I. CONTURI DE AVERE PROPRIETATE cu următoarele subgrupe :

1. **CONTURI DE AVERE FIXĂ** (în planul de conturi denumite conturi de imobilizări), astfel :

— Mijloace fixe
— Terenuri
— Investiții în curs de execuție
— Titluri de participare
— Împrumuturi pe termen lung acordate altora
— Alte investiții
— etc.

La această categorie în planul de conturi a mai fost inclusă și amortizarea mijloacelor fixe, care este cont rectificativ de pasiv, cont care va fi tratat la grupa respectivă.

Tot aici se mai poate introduce și contul concesiuni, brevete și drepturi de folosință.

Mijloacele fixe sporesc ca urmare a dotărilor făcute de către proprietar (acționari), precum și ca urmare a investițiilor și modernizărilor ulterioare. Sursa de finanțare o constituie capitalul social (dotarea inițială) și fondul de investiții ce se constituie pe parcursul desfășurării activității, în principal din amortizarea acumulată, beneficiile repartizate precum și realizările din casări și vînzări mijloace fixe. Tot ca sursă de finanțare temporară pînă la rambursare o constituie creditele pe termen lung acordate de bănci.

Amortizarea reprezintă c/val uzurii mijloacelor fixe inclusă pe costurile de producție stabilită ca raport între valoarea mijlocului fix și durata de funcționare (în ani și luni). Din amortizarea acumulată se pot face investiții și modernizări, iar reparațiile (capitale, periodice, curente, întreținerile) se includ în costurile producției, fiind cheltuieli curente.

Scăderile de mijloace fixe au loc prin casări, vînzări și scoateri din funcțiune înainte de îndeplinirea duratei de serviciu. Ieșirile prin casări (amortizate integral) se suportă din amortizările acumulate (cont

Scanned with OKEN Scanner

Pasiv), scoaterile din funcțiune înainte de expirarea duratei de funcționare se acoperă din amortizări, iar pentru partea din valoare neamortizată din beneficii. Vînzarea de mijloace fixe este o operațiune care nu schimbă capitalul social sau alte surse de finanțare (excepție — amortizarea nerecuperată prin vînzare), are loc numai în Activ, reprezentînd astfel un act de transformare a mijloacelor fixe în bani. În cazul în care prin vînzare nu se acoperă valoarea rămasă a mijlocului fix respectiv (valoare actualizată — amortizarea) diferența se suportă din beneficii.

Soldul debitor al contului Mijloace fixe reprezintă existențele pe teren.

Contabilitatea analitică a mijloacelor fixe se ține pe obiecte de existențe (mijloc fix individualizat, după caracteristici tehnice care împreună cu accesoriile și dispozitivele sale îndeplinește o funcție distinctă), gruparea se face pe : mijloace fixe supuse amortizării, amortizate integral, în funcțiune și mijloace fixe care urmează să fie casate, îndeplinind condițiile cerute.

Contul Investiții în curs este un cont de cheltuieli, colectînd pe toată perioada cheltuielile cu realizarea mijlocului fix respectiv, iar la punerea în funcțiune se creditează prin debitul contului Mijloace fixe.

Contul „Titluri de participare" ține evidența acțiunilor sau părților sociale cu care se participă la constituirea capitalului social al altor societăți comerciale. Aceeași funcțiune, respectiv cont Activ, o are și împrumuturile pe termen lung acordate altor societăți.

2. **CONTURI DE AVERE CIRCULANTĂ** cu următoarele subgrupe :

a) **avere circulantă materială**
(conturi de stocuri)
— materiale
— obiecte de inventar în depozit
— obiecte de inventar în folosință
— cheltuieli transport aprovizionare
— materiale și obiecte de inventar în curs de aprovizionare
— materiale și obiecte de inventar aflate la terți
— produse finite
— diferențe preț produse finite (cont rectificativ)
— mărfuri în depozit
— mărfuri în unități cu amănuntul
— ambalaje
— imobile destinate vînzării, etc.

b) **avere circulantă bănească** (conturi financiare
— casa
— disponibil la bancă
— disponibil la bancă pentru investiții

Scanned with OKEN Scanner

— mijloace băneşti în curs de decontare
— acreditive
— carnete CEC limită sumă, etc.

c) **avere circulantă din activităţi financiare şi de trezorerie** (conturi financiare)
— Acţiuni proprii (răscumpărate)
— acţiuni mobiliare în plasament
— obligaţiuni mobiliare de plasament
— alte valori mobiliare de plasament
— împrumuturi pe termen scurt acordate, etc.

d) **avere circulantă în creanţe** (conturi de decontare)
— clienţi
— debitori
— efecte comerciale de primit
— decontări cu asociaţii şi acţionarii
— produse, lucrări şi servicii facturate
— diferenţe preţ la produse, lucrări şi servicii facturate (cont rectificativ), etc.

Conturile de avere circulantă evidenţiază transformările de la un element de activ în alt element de activ ; schimbarea continuă a componentelor după relaţia bani — marfă — bani.

În cadrul fiecărei subgrupe întîlnim elemente specifice.

Conturile de avere circulantă materială cuprind trei categorii de conturi : materii prime, materiale, obiecte de inventar etc. care se utilizează în procesul de fabricaţie, apoi produsele finite obţinute şi ultima categorie mărfurile, respectiv produsele în sfera de circulaţie în drum spre consumator.

Cu ajutorul conturilor de materiale şi obiecte de inventar se înregistrează materiile prime, semifabricatele cumpărate, materialele auxiliare, piesele de schimb (inclusiv anvelope şi camere în industrie), combustibilul, obiectele de inventar de mică valoare şi scurtă durată, inclusiv sculele, dispozitivele şi verificatoarele, echipamentele şi materialele de protecţie şi alte materiale destinate procesului de producţie sau nevoilor gospodăreşti, aflate în depozit, în folosinţă, în curs de aprovizionare sau la terţi.

În debitele acestor conturi se înregistrează primirile de la furnizori la preţ de aprovizionare, iar cheltuielile de transport-aprovizionare se înregistrează într-un cont separat.

Ieşirile (credit) au loc pe măsura consumului lor în producţie sau pentru alte nevoi gospodăreşti (debitîndu-se conturile de cheltuieli) la preţul de aprovizionare la care se mai adaugă şi cheltuielile de transport-aprovizionare calculate proporţional cu stocurile consumate. Soldurile conturilor respective reprezintă existenţele pe teren. Evidenţa analitică se ţine pentru fiecare material pe fişe de magazie cu intrări, ieşiri şi sold, atît cantitativ, cît şi valoric.

În privinţa produselor finite, evidenţa se ţine la preţ de vînzare, iar diferenţa între preţul de vînzare şi preţul de cost efectiv se în-

Scanned with OKEN Scanner

registrează într-un cont separat, în roşu dacă este favorabilă, sau negru nefavorabilă, corectînd astfel preţul de înregistrare al produselor finite (diferenţa între preţul de vînzare şi cheltuielile efective cu producţia).

În debitul contului înregistrăm produsele finite rezultate din producţie (cont corespondent Decontarea producţiei), iar în credit vînzările (cont corespondent Produse expediate), soldul contului reprezentînd produsele la preţ de vînzare (înregistrare) aflate în magazie. Evidenţa analitică se ţine pe magazii şi fiecare produs.

Soldul contului „Produse finite" se înscrie în bilanţ la preţ de cost efectiv, adică preţul de înregistrare (vînzare) minus diferenţa favorabilă (roşu) sau plus diferenţa nefavorabilă (negru) existentă în sold la contul „Diferenţă de preţ la produse finite".

Acest cont „Diferenţe de preţ la produse finite" colectează în debit diferenţele de preţ (între preţ înregistrare — care este de obicei preţ vînzare — şi cheltuielile efective), prin creditul contului „Decontarea producţiei", în roşu, diferenţa favorabilă sau în negru, diferenţa nefavorabilă.

În credit se înregistrează diferenţa (roşu sau negru) aferentă produselor vîndute prin creditul contului „Diferenţă de preţ" la produsele lucrările şi serviciile facturate. Soldul contului redă diferenţa (roşu sau negru) aferentă produselor finite din stoc.

După cum observăm, în contul Diferenţe de preţ la produsele finite găsim rezultatul (beneficiu sau pierdere) activităţii de producţie care urmează să fie confirmat sau nu în sfera circulaţiei, adică dacă preţul de vînzare al produselor se realizează sau nu la piaţă.

Contul „Mărfuri" se utilizează în comerţ şi înregistrează în debit intrările de la furnizori în preţ de vînzare (inclusiv adausu comercial calculat) prin creditul conturilor : Furnizori cu preţul de achiziţie al mărfurilor şi contul „Adaus comercial" cu c/val adausului comercial calculat.

Ieşirile (vînzările) de mărfuri se înregistrează în credit prin debitul conturilor „venituri" şi Adaus comercial, adaus calculat asupra mărfurilor vîndute în aceeaşi proporţie rezultată ca la mărfurile intrate.

Soldul contului „Mărfuri" reprezintă existenţele în magazii, iar soldul contului Adaus comercial (care poate fi numai creditor) redă adausului comercial aferent mărfurilor în stoc.

Evidenţa analitică a contului „Mărfuri" se ţine la depozitele cu ridicata pe feluri de mărfuri, iar în magazinele cu amănuntul (vînzări cu bucata) se ţine evidenţa global-valorică pe fiecare magazin.

Subgrupa conturilor de avere bănească se caracterizează prin înregistrarea în debit a mijloacelor băneşti intrate (numerar, CEC cu limită de sumă, numerar existent pe drum, adică plecat de la expeditor şi nesosit în contul de decontare deschiis la bancă etc), iar în credit ieşirile pentru diferite plăţi : furnizori, salariaţi, buget, cheltuieli gospodăreşti etc.

Scanned with OKEN Scanner

Menționăm că încasările din vînzarea producției (sau a mărfurilor) se înregistrează în debitul contului de Disponibil la bancă, sau Casa după caz și în creditul contului venituri din activitatea de bază.

Conturile de avere circulantă din activități financiare și de trezorerie țin socoteala cumpărării acțiunilor proprii pentru a fi revîndute sau anulate, a acțiunilor de la alte societăți comerciale, fie pentru a se obține dividende, fie pentru a fi revîndute, a obligațiunilor de trezorerie emise în vederea obținerii împrumuturilor publice și a altor valori de trezorerie (bonuri, bonuri de casă etc.).

Tot în această subgrupă se înregistrează și împrumuturile pe termen scurt acordate altor societăți.

Conturile de avere în creanțe evidențiază drepturile de creanță ale proprietarului, debitîndu-se cu tot ceea ce face să sporească drepturile respective de creanță și se creditează cu micșorările acestor drepturi, respectiv încasarea lor. Evidența analitică se ține pe fiecare datornic în parte.

Tot în această subgrupă de avere în creanțe, am inclus și contul „Produse, lucrări și servicii facturate", care în planul de conturi este prevăzut în grupa conturilor de stocuri, întrucît acest cont are aceiași funcțiune prevăzută la contul „clienți", evidențiind produsele expediate, lucrările executate și serviciile prestate clienților pentru care s-a emis factură și se decontează prin bancă.

Sumele înregistrate în acest cont pe baza facturilor emise (în care pe lîngă prețul de vînzare se cuprind și cheltuielile de transport, încărcare, depozitare în contul clienților), rămîn în debit pînă la încasare sau înapoierea în depozit a produselor refuzate (refuzul se operează în roșu).

Se debitează prin creditul conturilor corespondente: Produse finite, materiale, obiecte de inventar, mărfuri, ambalaje — dacă s-au făcut astfel de vînzări, cheltuieli de transport-aprovizionare, de desfacere, precum și cu Decontarea producției pentru lucrările executate și serviciile prestate.

Se creditează prin debitul conturilor venituri din activitatea de bază cu prețul de vînzare al produselor finite, lucrărilor executate și serviciilor prestate și venituri din alte activități cu prețul de înregistrare al materiilor prime, materiale, obiecte de inventar etc. vîndute clienților.

Contul Diferențe de preț la produse, lucrări și servicii facturate, se debitează prin creditul contului Diferențe de preț la produsele finite cu cota aferentă produselor expediate (în roșu dacă e favorabilă și negru nefavorabilă) sau creditul contului Decontarea producției cu diferența în roșu favorabilă și negru nefavorabilă între costul efectiv și prețul facturat al lucrărilor executate și serviciilor prestate.

Se creditează în roșu sau negru prin debitul contului venituri activitatea de bază cu cota de diferențe aferente încasărilor de produse expediate, lucrărilor executate și serviciilor prestate.

Scanned with OKEN Scanner

II CONTURI DE AVERE ÎN TRANZIT SAU TRANSFERABILE

ASUPRA CONTURILOR DE AVERE PROPRIETATE
(conturi în cheltuieli)

— cheltuielile activității de bază
— cheltuielile de circulație
— cheltuielile activităților auxiliare
— cheltuielile pentru acțiuni social-culturale
— cheltuieli comune ale secției
— cheltuieli generale ale unității
— cheltuieli anticipate
— decontarea producției
— rebuturi
— cheltuieli financiare, etc.

Întrucît cheltuielile sînt bunuri sau servicii consumate (folosite) pentru realizarea obiectului de activitate al unității, fiind forme transformate ale averii, conturile din această grupă sînt conturi de Activ.

După funcția îndeplinită aceste conturi se împart în : conturi de colectare și repartizare a cheltuielilor (cheltuielile secțiilor de producție, cheltuielile activităților auxiliare, cheltuieli de circulație, cheltuieli generale ale unității), conturi de caculație a prețului de cost efectiv (cheltuielile activității de bază) conturi de delimitare (cheltuieli anticipate) și conturi de decontare a producției (decontarea producției și rebuturi).

În prima categorie, se folosesc cele două părți ale contului : în debit se colectează toate cheltuielile ocazionate, iar în credit sînt repartizările făcute cu ocazia lucrărilor lunare de post-calcul.

În cadrul fiecărui cont sintetic se deschid conturi analitice pe feluri sau categorii de cheltuieli și pe locuri de ocazionare.

— Contul cheltuielile secțiilor de producție (sau regia de secție) înregistrează acele cheltuieli care nu se pot repartiza direct pe comandă sau produs, cum sînt amortizările, reparațiile utilajelor, reviziile și întreținerile, piesele de schimb consumate, echipamentele și materiale de producție, pază, taxe și impozite, cheltuieli de transport tehnologic etc.

Aceste cheltuieli colectate în debitul contului cheltuielile secțiilor de producție se repartizează lunar pe comenzi sau produse cu ajutorul unor chei de repartizare (calcule de proporționalitate). Nu are sold la sfîrșitul lunii.

Contul cheltuieli generale ale întreprinderii (sau regia generală a unității) colectează toate cheltuielile ocazionate de operații economice care se referă la funcționarea întregii unități nu numai a unei secții de producție (amortizare clădire administrativă, salarii personal administrație și conducere, reparații și întreținere clădiri administrative, cheltuieli magazie centrală, etc.). După colectare se repartizează, de asemeni, pe comenzi și produse în baza unor calcule de proporționalitate (chei de repartizare)

Scanned with OKEN Scanner

— Contul „Cheltuieli activități de bază“ este un cont de calculație a prețului de cost, înregistrează în debit cheltuielile directe ocazionate de procesul de producție, adică acele cheltuieli care se individualizează pe produse și comenzi, cum sînt materiile prime și salariile muncitorilor direct productivi.

Tot în debit se înregistrează la sfîrșit de lună cheltuielile secțiilor de producție, cheltuielile generale ale unității, pierderile din rebuturi și cheltuielile de desfacere prin creditarea acestor conturi, cu volumul cheltuielilor colectate.

Formula : cheltuieli = %
activ. bază cheltuielile secțiilor de producție
cheltuielile generale ale întreprinderii
cheltuieli de desfacere
pierderi rebuturi

Analitic, contul „Cheltuielile activității de bază“ se desfășoară pe produse și comenzi, oglindind în debit, cheltuielile directe (materii prime, salarii directe, în unele ramuri amortizare directă și energie directă), precum și cheltuielile indirecte : cheltuielile secțiilor de producție (regia secției), cheltuielile generale sau ale unității (regia generală a unității), idem cheltuielile de desfacere și rebuturi, toate aceste cheltuieli pe fiecare comandă sau produs în parte.

În credit se înregistrează cheltuielile aferente produselor sau comenzilor terminate, prin contul „Decontarea producției“, iar soldul rămas reprezintă cheltuielile pentru producția neterminată (se stabilește la sfîrșit de lună pe bază de inventariere). Tot în credit se mai înregistrează deșeurile recuperate.

Contul „Decontarea producției“ se deschide prin creditare, avînd corespondent debit contul „Produse finite“ cu c/val produselor finite predate și recepționate de magazie la preț de înregistrare (vînzare).

Tot în credit înregistrează în roșu (favorabilă) sau negru (nefavorabilă) diferențele între prețul de cost efectiv și prețul de înregistrare (vînzare al produselor finite terminate.

În debit înregistrează costul efectiv al produselor prin creditul contului „Cheltuielile activității de bază“.

Schematic înregistrările în acest cont se prezintă astfel :

Debit	Credit
— Cheltuieli activitate de bază pentru producția finită (inclusiv regia — 825.000 lei secției, întreprinderea cheltuieli circulație).	— Produse finite la preț înregistrare (vînzare) — 950.000 lei — Diferențe preț produse finite 125.000 lei
Total debit — 825.000 lei	Total credit — 825.000 lei

Nu are sold la sfîrșitul lunii.

Scanned with OKEN Scanner

Cheltuielile de circulație sînt acele care se referă la ambalare, transport și expedierea produselor la beneficiar. Se repartizează pe produsele care le-au ocazionat.

(Pentru contul Diferențe preț — vezi funcționare grupă avere circulantă materială)

În privința cheltuielilor pentru acțiuni social-culturale, arătăm că acestea se suportă din fondul constituit în acest scop din beneficii. Cheltuielile financiare se suportă din veniturile financiare, iar dacă acest lucru nu este posibil, diferența neacoperită din veniturile financiare se debitează contul „Cheltuieli generale ale unității" (sau beneficii după ultimile precizări).

Cheltuielile anticipate sînt acele cheltuieli efectuate în perioada curentă (lună), dar care privesc perioadele viitoare : cheltuieli privind reparații capitale ; materiale de folosință îndelungată (benzi, cabluri), abonamente, chirii, revizii periodice etc.

În debit se înregistrează cheltuielile respective la data producerii lor, iar în credit cheltuielile anticipate repartizate pe costurile curente de producție, soldul contului reprezentînd cheltuielile anticipate care urmează să fie repartizate producției viitoare.

Contul cheltuielile secțiilor auxiliare este un cont de calculație a costurilor auxiliare producției : abur (centrala abur), energie electrică (centrala energie electrică), scule, dispozitive (atelier sculărie), reparații (atelier de reparații) etc.

În debit colectează cheltuielile ocazionate cu producția auxiliară, iar în credit c/val producției auxiliară la preț cost afectiv deconectată activității de bază ; soldul reflectînd producția auxiliară neterminată.

În final, mai arătăm că toate cheltuielile se referă la procesele economice care au loc în unitatea respectivă, însă din punct de vedere al posesorului, ele reprezintă o formă transformată a averii ce urmează să se concretizeze în produse și servicii potrivit obiectului de activitate al unității.

B. CONTURI DE ACTIV FĂRĂ CARACTER DE AVERE

În principiu, aceste conturi corectează (rectifică) Pasivul. Din această grupă fac parte pierderile din anii precedenți și anul curent, vărsămintele și prelevările din beneficii pînă la sfîrșitul anului cînd se închid prin contul „Beneficii și pierderi", precum și conturile de diferențe de prețuri la produse finite și la produse, lucrări de servicii facturate care au fost tratate la grupele respective de conturi pentru o mai ușoară înțelegere.

Pierderile din anii precedenți se înregistrează într-un analitic separat în cadrul contului de Beneficii și pierderi pentru a fi evidențiate separat în scopul neinfluențării rezultatelor din anul curent. Astfel de pierderi pot fi : debitori și clienți prescriși, cheltuieli omise

Scanned with OKEN Scanner

să fie înregistrate în anul precedent, diferențe prețuri la evaluarea produselor și mărfurilor anul precedent etc.

De asemeni, tot în această grupă intră și pierderile din anul curent, cînd soldul contului „Beneficii și pierderi" este debitor, urmarea cheltuielilor mai mari decît veniturile.

Toate aceste pierderi se înregistrează prin debitul contului „Beneficii și pierderi" și creditul conturilor corespondente : venituri activitatea de bază (pierderi din anul curent), debitori prescriși, clienți prescriși, Furnizori, Decontări cu bugetul statului cu asigurările sociale etc., pentru cheltuielile omise anul precedent, produse finite greșit înregistrate anul precedent etc.

Contul vărsăminte și prelevări din beneficii evidențiază numai în anul curent toate operațiile financiare (vărsăminte impozit pe profit, prelevări fondul de dezvoltare, la fondul rezervă, acțiuni sociale etc,) în contul beneficiilor care vor fi stabilite la sfîrșitul anului.

Rulajul debitor reflectă vărsămintele și prelevările făcute în timpul anului (prin conturile creditoare corespondente : cont decontare pentru vărsăminte și conturile de fonduri constituite pentru prelevări), iar rulajul creditor redă închiderea acestui cont după aprobarea bilanțului anual prin contul de „Beneficii și pierderi".

C. CONTURI DE ACTIV ÎN AFARA BILANȚULUI: CONTURI DE ORDINE ȘI EVIDENȚĂ

Rolul acestor conturi este de a ține socoteala bunurilor, drepturilor și obligațiilor, care nu sînt de natură să schimbe averea.

La conturile în afara bilanțului (de ordine și evidențe) se folosește metoda de înregistrare simplă, adică înregistrările se fac în debitul sau creditul unui singur cont, fără folosirea de conturi corespondente.

Conturile de ordine reprezintă Activ în posesie, adică bunuri care sînt temporar în posesie, dar nu sînt la libera dispoziție a celui care le primește, exemplu : angajamente acordate (giruri, garanții, cauțiuni etc.), mărfuri și materiale primite în custodie, mijloace fixe primite cu chirie, materiale primite spre prelucrare de la clienți, ambalaje de restituit etc., iar conturile de evidență, reprezintă o relație de drept care momentan nu influențează rezultatele economice, exemplu : debitori scoși din Activ care se urmăresc în continuare potrivit dispozițiilor legale, debitori pentru amenzi și penalizări pretinse, debitori pentru sume reclamate etc.

Scanned with OKEN Scanner

CONTURI DE PASIV

cu următoarele grupe :

A. CONTURI DE FONDURI PROPRII

Aceste conturi ţin socoteala cuantumului mijloacelor proprii ale titularului Patrimoniului, afectate unităţii economice sau activităţii respective.

La firmele particulare, fondurile proprii se exprimă de obicei printr-un singur cont capital propriu (contul numindu-se „Capital"), iar la societăţi avem capital social la care se mai adaugă o serie de fonduri (adaus de capital) constituite pe parcursul desfăşurării activităţii economice, cum sînt : fond rezervă, fond acţiuni sociale, fond introducerea tehnicii noi, fond de stimulare, fond investiţii etc.

Tot în cadrul fondurilor proprii sînt şi beneficiile nerepartizate din anul precedent.

În contabilitate, fondurile proprii se mai numesc „patrimoniul net" (avere netă) sau mai corect „drepturi patrimoniale nete" ca expresie a diferenţei între drepturile patrimoniale brute (avere brută) şi drepturile terţilor (datoriile).

Tot pentru fondurile proprii mai avem denumirile : pasiv neexigibil, pasiv către sine însuşi sau pasiv către societate.

Conturile de fonduri proprii — ca orice cont de Pasiv — încep prin creditare la constituirea lor, apoi pe parcursul desfăşurării activităţii cu toate adăugirile aduse acestor fonduri şi se debitează cu orice diminuare de fonduri cum sînt : restituiri, reducere, transferări la alte conturi, consumare, pierderi etc.

Principalele conturi din această grupă sînt :

Contul capital (capital social)

Cu ajutorul acestui cont se ţine socoteala capitalului subscris la constituirea întreprinderii (particulară sau societăţi), care pe parcursul desfăşurării activităţii este destinat să suporte riscul sau va beneficia de rezultatele favorabile ale întreprinderii.

La societăţi nu se aşteaptă aducerea efectivă a capitalului pentru a se face constituirea, contabilitatea înregistrează mai întîi obligaţia de participare la capitalul societăţii a asociaţilor sau acţionarilor, conform contractului sau statutului societăţii.

La o firmă individuală, capitalul poate fi mărit sau micşorat după dorinţa întreprinzătorului, întrucît averea sa se poate confunda cu averea întreprinderii pe care a constituit-o.

În schimb, la societăţi (chiar şi a celor anonime), capitalul social se fixează prin contract şi nu poate fi modificat decît în anumite condiţiuni şi cu anumite forme prevăzute de lege.

Sumele aduse temporar de asociaţi (acţionari) într-o întreprindere nu au caracter de capital dacă părţile n-au convenit să le dea acest caracter, ci sînt împrumuturi acordate societăţii.

Scanned with OKEN Scanner

Contul capital se creditează cu suma inițială constituită drept capital și cu orice sporuri ulterioare.

La o întreprindere particulară, contul capital se creditează și în timpul anului cu eventualele sporuri de capital, iar la sfîrșitul anului cu beneficiul rămas în întreprindere.

La societăți, se creditează la sfîrșitul anului cu partea din beneficiu net dacă asociații (acționarii) au hotărît acest lucru.

Capitalul la constituire poate fi adus în numerar sau în natură (imobile, utilaje, materiale, marfă) etc.

Tot sporire de capital se consideră și consumarea fondului de investiții constituit din beneficii sau din valorificări ale mjjloacelor fixe casate, atunci cînd acest fond a fost utilizat pentru achiziționări de mijloace fixe noi sau pentru rambursarea creditelor acordate de bănci pentru investiții noi.

Nu se consideră creșteri ale capitalului social, utilizarea fondului de investiții constituit din amortizare, întrucît avem constituită sursa de pasiv în contul „Amortizarea mijloacelor fixe".

Contul capital se debitează cu reducerile de capital, fie prin retrageri, respectiv restituiri, fie ca urmare a pierderilor înregistrate.

Ca și la creditare, numai firmele inidividuale pot face operațiuni de debitare fără alte forme (chiar în cursul anului), iar la societăți este nevoie de decizia asociaților — sau acționarilor și de anumite formalități impuse de lege.

Evidența analitică se ține pe fiecare acționar (registrul acțiunilor emise) sau asociat cu partea adusă de fiecare..

Principalele corespondențe ale contului „Capital social" sînt următoarele :

— Constituire (subscris)	Decontări cu acționarii sau asociații	= Capital social
— Aducerea în societate a capitalului	%	= Decontări cu acționari sau asociați
— Numerar	casa	
— În natură :	Mijloace fixe Materiale Mărfuri etc.	
— Achiziționare mijloace fixe din beneficii în timpul anului	Fond de investiții întrucît anterior am avut înregistrarea	= Capital social
	Prelevări și vărsăminte beneficii	= Fond de investiții

Scanned with OKEN Scanner

— Reducere capital urmare pierderilor înregistrate	Capital social	= Beneficii și pierderi
— Retragerea (anularea) capitalului social	Capital social	= Decontări cu acționari sau asociați
— Restituire	Decontări cu acționarii sau asociații	= Casa

Contul Fond de rezervă

Fondul de rezervă se constituie prin reținerile ce se fac în fiecare an în proporție de 5% din beneficiu pînă cînd rezerva atinge 20% din capitalul social, conform Codului comercial.

La firmele individuale răspunderea fiind nemărginită, în general nu este necesar să se constituie fond de rezervă.

Majorarea fondului de rezervă mai are loc și cînd se face reevaluarea Activului în urma deprecierii monetare.

Dacă prețurile sau cursurile scad, se reduce „Fondul de rezervă", creditîndu-se posturile respective de Avere.

În cazul în care în acest cont se înregistrează sume peste cotele legale, organele financiare le consideră drept beneficii și le impun cu cotele prevăzute pentru impozit pe beneficiu.

Fondul de rezervă se creditează cu sumele calculate prin debitul contului de „Beneficii și pierdere", precum și cu conturile de avere din activ în urma reevaluării și se debitează cu sumele care micșorează acest fond (întrebuințare) prin creditul conturilor respective (conturi de stocuri sau cheltuieli).

Alte fonduri proprii
(fonduri, rezerve și rezultate)

Conform prevederilor legale actuale în această grupă intră : fondul de investiții, fondul de premiere, fondul de participare la beneficii, fondul pentru acțiuni social-culturale și sportive, fondul pentru organizarea șantierelor, rezerve pentru cheltuieli preliminate etc.

Toate aceste fonduri încep să funcționeze prin creditare la constituirea lor prin debitarea conturilor pe care le vom arăta mai jos, iar la utilizare sumele respective apar în debit fiind conturi de Pasiv.

Fondul de investiții se constituie din : amortizare concomitent cu includerea acesteia pe costuri prin debitul contului „Decontări privind amortizarea" (cheltuieli = Amortizarea mijloacelor fixe și concomitent „Decontări privind amortizările = Fond de investiții), se mai constituie

Scanned with OKEN Scanner

din sumele recuperate din valorificarea mijloacelor fixe scoase din funcțiune și din beneficiile nete în cotele prevăzute de lege.

Consumarea fondului de investiții are loc odată cu obținerea de mijloace fixe cînd au loc următoarele înregistrări :

— obținerea de mijloace fixe	Mijloace fixe și	=	Investiții în curs
	Concomitent		
— dacă mijloacele fixe s-au obținut din amortizarea acumulată	Fond de investiții	=	Decontări privind amortizările
— dacă s-au obținut din fondul constituit din beneficii sau sume din valorificări	Fond de investiții	=	Capital social

Rezerve pentru cheltuieli preliminate înregistrează rezervele incluse pe costuri pentru cheltuieli care privesc perioadele viitoare, cum sînt : indemnizațiile de concediu odihnă ale salariaților (inclusiv CAS) în cazul în care aceste concedii nu sînt eșalonate uniform în tot cursul anului ; cheltuielile cu reparațiile capitale care se execută către sfîrșitul anului, iar includerea lor în costuri trebuie să se facă în tot cursul anului, cheltuielile cu reparațiile și întreținerile la unitățile sezoniere, dobînzile bancare etc.

Nu se admite crearea de rezerve pentru consumul de gaze, energie electrică, apă, energie termică, abur, transporturi și alte lucrări executate de terți, întrucît înregistrarea acestora se face în perioada primirii acestor servicii prin includerea în costuri și creditare a conturilor de „Furnizori".

Acest cont se creditează la constituirea rezervelor prin debitul conturilor de cheltuieli și se debitează la consumarea rezervei prin creditul conturilor respective de consum : Decontări cu salariați, Decontări cu asigurările sociale, Furnizori pentru reparații sau cheltuieli din activitatea auxiliară (atelierul de reparații) cînd sînt făcute în regie proprie etc.

Fond de premiere se constituie, în baza reglementărilor actuale, în proporție pînă la 10% (în raport de posibilități), calculat din beneficiul brut și se utilizează pentru premierea salariaților în baza criteriilor stabilite prin contractul colectiv de muncă.

Se debitează contul beneficii și pierderi și se creditează contul „Fond premiere", iar la acordarea premiilor se debitează „Fond de premiere" și se creditează contul „Decontări cu salariații".

Fond de participare la beneficii se creditează la constituirea prin alocarea unei cote de 10% din beneficiile nete și se debitează la acordarea sumelor respective salariaților.

C-da 225 coala 3

Scanned with OKEN Scanner

B. CONTURI DE FONDURI STRAINE
(conturi decontări)

Fondurile străine pot fi reprezentate ca și creanțele active prin conturi deschise nominal, fie prin înscrisuri transmisibile.

În această grupă intră : Furnizorii, Creditorii, Decontări cu salariații, Decontări cu bugetul statului, Decontări cu asigurările sociale, Efecte de plătit etc.

O categorie aparte o reprezintă creditele bancare care pot fi pe termen scurt, mijlociu și lung, atît pentru activitatea curentă, cît și pentru investiții.

Conturile din prima subgrupă (furnizori, creditori, decontări cu salariații) sînt surse temporare, se mai numesc și surse atrase, fiind determinate de decalajul între nașterea dreptului respectiv (primiri mărfuri, servicii, salarii, impozite, buget etc.) și plata efectivă care se face mai tîrziu. Aceste conturi se creditează cu sumele datorate terților (tot felul de obligații financiare) și se debitează cu sumele plătite pentru achitarea acestor datorii.

Creditele bancare se acordă în baza unui contract de împrumut, unde se prevede garanția pentru creditul acordat, termenul de rambursare și dobînda cuvenită.

La acordare se creditează conturile respective de credite bancare (frecvent prin debitul contului „Disponibil la bancă", sau poate să se achite direct la furnizor — în special la investiții — din contul de credite), iar la rambursare se debitează contul de credite și se creditează contul „Disponibil la bancă".

Tot ca surse atrase sînt și dividendele repartizate la sfîrșitul anului de adunarea generală a acționarilor.

În baza hotărîrii adunării generale se înregistrează volumul dividendelor prin debitarea contului Repartizarea beneficiilor și creditarea contului „Dividende de plătit", iar la achitarea acestora se debitează prin creditul conturilor de plăți efective (casa).

C. **CONTURILE DE VENITURI** cuprind veniturile realizate din activitatea de bază, din alte activități, venituri anticipate și de realizat, venituri financiare etc. Volumul veniturilor, mai ales cele din activitatea de bază, ne indică cifra de afaceri realizată. Toate aceste conturi au numai în parte caracterul de fonduri pentru că din veniturile realizate trebuie să se recupereze cheltuielile, iar soldul rămas poate să fie creditor, redînd beneficiul realizat, sau debitor, adică pierderea înregistrată, astfel că după sold aceste conturi pot să fie bifuncționale (de pasiv cînd avem feneficiu, sau de activ cînd avem pierderi).

În creditul acestor conturi se înregistrează volumul încasărilor din activitatea de bază și alte activități, în baza facturilor emise (preț de vînzare) prin debitul conturilor „Disponibil la bancă", Casa, clienți etc. în raport de modul în care se face încasarea.

Scanned with OKEN Scanner

În debit înregistrăm costul efectiv al producției sau aprovizionării mărfurilor (diferența între prețul de vînzare și suma înregistrată în contul „Diferență de preț" la produse, lucrări și servicii facturate), cheltuielile efective de desfacere etc. precum și impozitul pe circulația mărfurilor datorat prin creditul conturilor : Produse, lucrări și servicii facturate și cu Diferența de preț la produse, lucrări și servicii facturate, în roșu dacă este favorabilă, sau negru nefavorabilă, cu contul cheltuieli de desfacere, Decontări cu bugetul statului pentru impozit etc.

Soldul conturilor de venituri reflectă rezultatul financiar realizat, adică beneficiu dacă este sold creditor, sau pierdere sold debitor.

Să luăm următorul exemplu :

— S-au încasat prin contul curent venituri din activitatea de bază, reprezentînd produse facturate în sumă de 1.250.000 lei la care avem o diferență de preț favorabilă de *150.000* în roșu, cheltuielile de desfacere (încărcare, transport gară) sînt în sumă de 10.000 lei, iar impozitul pe circulația mărfurilor calculat la aceste produse încasate este de 45.000 lei.

Înregistrările contabile sînt următoarele :

— realizarea veniturilor (încasarea)	Disponibil la bancă	=	Venituri din activ. bază	1.250.000
— închiderea conturilor de venituri la sfîrșit de lună	Venituri din activ. bază	=	%	
			— Produse, lucrări și servicii facturate	1.250.000
			— Diferență de preț la produse exp. (în roșu) se scade	150.000
			— Cheltuieli de desfacere	10.000
			— Impozit pe circulația mărfurilor	45.000

Din înregistrările de mai sus, contul „venituri din activitatea de bază" : are în credit suma de 1.250.000 lei, iar în debit sumele de : 1.250.000, 150.000 roșu, adică se scade, 10.000 lei și 45.000 lei, total rulaj debitor 1.155.000 lei, care raportat la rulajul creditor, rezultă pe sold un rezultat favorabil de 95.000 lei (1.250.000 — 1.155.000 lei), adică beneficiul brut pentru care se face înregistrarea.

Scanned with OKEN Scanner

Venituri din activitate de bază	=	Beneficii şi pierderi	95.000 lei

Conturile de venituri se închid la sfîrşitul lunii, neputînd să aibă sold în bilanţ (excepţie conturile de venituri anticipate şi venituri de realizat, care sînt conturi de delimitare a veniturilor).

În activitatea de comerţ, închiderea contului venituri din activitatea de bază are loc prin creditarea contului mărfuri (mai puţin adausul comercial), cheltuieli desfacere, impozit, etc. astfel :

Venituri activitate de bază Adaus comercial	=	Mărfuri
Venituri activitate de bază	=	Cheltuieli de desfacere Impozit pe circulaţia mărfurilor
Venituri activitate de bază	=	Beneficii şi pierderi

La fel, toate celelalte categorii de venituri se închid la sfîrşitul lunii prin creditarea conturilor de cheltuieli, impozite etc. şi în final prin contul „Beneficii şi pierderi".

D. CONTUL „BENEFICII ŞI PIERDERI"

Cu ajutorul acestui cont se ţine evidenţa rezultatelor financiare înregistrate de o unitate, din activitatea de bază, alte activităţi, aşa cum ne indică soldurile conturilor de venituri prezentate mai sus.

În contul de beneficii şi pierderi se mai înregistrează şi rezultate financiare provenite din activităţi străine unităţii, cum sînt : plusurile de inventar, venituri financiare, debitori insolvabili sau reactivaţi, distrugeri sau pierderi din calamităţi naturale, beneficii şi pierderi, din anii precedenţi, taxă pe terenuri, cheltuieli cu pregătirea cadrelor etc.

Rulajul creditor al contului beneficii şi pierderi reflectă totalitatea rezultatelor favorabile, iar rulajul debitor totalitatea rezultatelor nefavorabile şi a pierderilor, soldul creditor redîndu-ne beneficiul impozabil, care se înscrie în pasivul bilanţului, iar soldul debitor indică pierderea, care urmează să apară în activul bilanţului.

Se observă că după sold este cont bifuncţional (Activ sau Pasiv).

Contul „Beneficii şi pierderi" se închide la sfîrşitul anului (după aprobarea bilanţului) prin contul „Prelevări şi vărsăminte din beneficii" şi

Scanned with OKEN Scanner

Dividende de plătit, iar dacă s-a înregistrat pierdere prin contul Capital social în conformitate cu dispozițiile legale.

E. CONTURI DE PASIV FARA CARACTER DE FONDURI

În această subgrupă avem conturile rectificative de avere, cazul tipic îl reprezintă „amortizarea mijloacelor fixe" și Adausul comercial.

Mijloacele fixe în decursul desfășurării activității nu se consumă la prima întrebuințare (cum e cazul materiilor prime), ci ele au o durată mai lungă de funcționare. În timpul folosirii lor, mijloacele fixe se uzează și transmit în prețul de cost c/val uzurii lor sub forma de amortizare (după cum am arătat, se calculează în raport de valoarea mijlocului fix și durata de funcționare). Suma corespunzătoare amortizării (inclusă în prețul de cost al produselor) este recuperată prin încasarea prețului de vînzare al produselor livrate.

Ca urmare, amortizarea corectează valoarea de inventar a mijloacelor fixe (de achiziție sau reevaluată), acestea avînd o valoare mai mică decît cea inițială datorită uzurii lor și în același timp, reprezintă o sursă pentru investiții noi în locul mijloacelor fixe consumate.

Contul „Amortizarea mijloacelor fixe" se creditează cu amortizarea inclusă pe costuri și se debitează cu valoarea mijloacelor fixe casate.

În bilanț, conform reglementărilor actuale, mijloacele fixe se înscriu la valoarea rămasă, adică la valoarea de inventar minus amortizarea mijloacelor fixe.

După cum am arătat, fiind o sursă pentru investiții cu c/val amortizării inclusă pe costuri, se constituie concomitent fondul de investiții prin debitul contului Decontări privind amortizările, iar la consumarea acestui fond (respectiv obținerea mijloacelor fixe noi) se face înregistrarea inversă.

(Fd investiții = Decontări privind amortizarea)

Contul Adaus comercial se utilizează în activitatea comercială, în acest cont înregistrîndu-se adausul la mărfurile cumpărate stabilit de comerciant destinat acoperirii cheltuielilor proprii și obținerii de beneficii.

Adausul comercial apare în momentul recepționării mărfurilor de la furnizori, adăugîndu-se la prețul respectiv de achiziție, astfel că valoarea mărfurilor care se înregistrează în evidență este egală cu prețul de achiziție plus adausul comercial, după următoarea formulă :

Mărfuri	=	%	
		Furnizori	prețul plătit
		Adaus comercial	calculat de comerciant

După vînzarea mărfurilor și obținerea veniturilor, contul Adaus comercial se debitează prin creditul contului Mărfuri, după cum am arătat la grupa conturilor de venituri.

Scanned with OKEN Scanner

Soldul contului Adaus comercial reflectă adausul calculat pentru mărfurile din stoc. Dacă din prețul de vînzare al mărfurilor din stoc se scade adausul comercial (soldul creditor), rezultă prețul de cumpărare al mărfurilor respective.

F. CONTURI DE ORDINE (PASIV POSESIE) ȘI DE EVIDENȚĂ (PASIV ÎN EVIDENȚĂ)

Am arătat în cadrul Activului care este menirea conturilor de ordine și evidență.

Ca și în Activ, aceste conturi nu se adună la valoarea pasivului, fiind conturi în afara bilanțului (adică nu fac parte din patrimoniu).

Conturile de ordine și evidență de pasiv, cum sînt : creditori pentru giruri, cauțiuni și garanții primite, creditori în aval, creditori pentru sume reclamate, credite bugetare (aprobate, deschise sau repartizate), etc încep prin a se credita cu valorile primite s-au obligațiile asumate și se debitează la restituirea, la stingerea obligațiilor sau la încetarea situațiilor care au determinat evidențierea lor.

În rezumat, prezentăm o schemă de bilanț contabil după clasificarea conturilor făcută mai sus (diferită de schema bilanțului stabilită de Ministerul de Finanțe pe 1991 pe care o prezentăm în capitolul III).

Activ	Pasiv
A. Conturi de activ. avere	A) Conturi de fonduri proprii
I. Conturi de avere proprietate	— Capital social
— avere fixă (imobilizări)	— Fond rezervă
— avere circulantă	— Fond investiții
— materială	— Rezerve pentru cheltuieli preliminate
— bănească	— Fond premiere
— din activități financiare și trezorerie	— Fond participare beneficii
— în creanțe	— Alte fonduri proprii
II. Conturi de avere în tranzit	B) Conturi de fonduri străine
B) Conturi de activ fără caracter de avere (rectificative de Pasiv).	— Furnizori
C) Conturi de activ în afara bilanțului.	— Creditori
	— Decontări cu salariații
	— Decontări cu bugetul statului și cu asigurările sociale
	— Efecte de plătit

Scanned with OKEN Scanner

— Credite bancare

— Dividende neplătite

— Alte fonduri străine

C) Venituri, care după funcţia contabilă pot să fie conturi bifuncţionale : de activ sau de pasiv în raport de soldul prezentat.

D) Contul de rezultate finale „Beneficii şi pierderi", cont, de asemeni, bifuncţional, dacă prezintă sold favorabil (beneficii) este cont de Pasiv, dacă prezintă pierdere, este cont de Activ pentru a suplini lipsa de avere raportată la fondurile alocate (din Pasiv).

E) Conturi de Pasiv fără caracter de fonduri (rectificative activ).

F) Conturi de Pasiv în afara bilanţului.

Această împărţire a avut în vedere funcţia contabilă a conturilor (şi mai puţin conţinutul economic redat de planul de conturi actual) pentru o mai bună înţelegere a relaţiilor logice care stau la baza înregistrărilor contabile.

4. REGISTRELE CONTABILE ŞI ÎNREGISTRAREA OPERAŢIUNILOR. CONTROLUL ÎNREGISTRĂRILOR PRIN BALANŢA DE VERIFICARE

Operaţiunile economice sînt înregistrate în contabilitate pe baza actelor justificative în registre, pe de o parte în ordinea cronologică în care s-au produs, iar pe de altă parte repartizate pe conturi după natura operaţiunilor.

Registrele pot fi „foi legate" sau „foi volante", care se pot lega ulterior, ori fişe contabile (sintetice şi analitice) care se pot păstra în cartoteci. Sub această ultimă formă se ţin azi în multe întreprinderi atît „Jurnalul" cît şi Cartea Mare (Maestrul).

A înregistra înseamnă a face o înscriere într-un registru.

După destinaţia lor, avem registre de evidenţă tehnico-operativă : registrul corespondenţei, condica de prezenţă, registrul numerelor de inventar pentru mijloacele fixe, registrul de casă, registrul comenzilor, registrul efectelor de primit, registrul efectelor de plată, registrul de acţionari, registrul de procese-verbale ale adunării generale, registrul de procese-verbale ale Consiliului de Administraţie, registrul pentru evidenţa mişcării bunurilor şi altele, precum şi registre de evidenţă contabilă în care se

Scanned with OKEN Scanner

înregistrează operații economice și financiare care pot fi exprimate în bani : registrul jurnal, registrul Cartea Mare (Maestrul) și registrul inventar. În contabilitate se mai folosesc și alte registre (Cartea mare auxiliară, registre de evidență analitică, scadențarul etc.), însă cele trei registre (Jurnalul, Cartea Mare și registrul inventar, sau inventarierea anuală făcută înainte de întocmirea bilanțului) sînt obligatorii, conform legii.

La înscrierea operațiunilor în registre trebuie să se țină seama de următoarele reguli :

— Verificarea, prelucrarea și înregistrarea actelor justificative trebuie să se facă în ziua primirii lor. Verificarea are în vedere cuprinsul documentului, exactitatea calculelor și conținutul operației consemnate, iar prelucrarea înseamnă întocmirea unor centralizatoare pentru reducerea numărului înregistrărilor contabile, codificarea dacă se lucrează mecanizat, totalizarea unor cantități și valori etc. ;

— înainte de a se opera în registre pe actul justificativ se înscrie formula contabilă (contul debitor = contul creditor), precum și numărul de ordine din registrul în care se face înregistrarea ;

— înscrierea în registre poate să se facă manual sau mecanizat ;

— înregistrările trebuie să fie ordonate, fără ștersături, adăugiri, rînduri libere sau înscrieri printre rînduri ;

— în contabilitate, orice eroare se corectează tot printr-o formulă contabilă, de obicei în roșu (înscrierea în conturi a unor sume cu culoare roșie, înseamnă scădere) sau negru cînd formula contabilă greșită este inversată ;

— fiecare pagină din registru se totalizează, înscriindu-se pe ultimul rînd „De reportat" în dreptul sumei totalului respectiv, iar pe pagina următoare pe primul rînd se înscrie formula „Report de la pagina nr . . ." și suma de total preluată din pagina anterioară ;

— cifrele la începutul și sfîrșitul înscrierii se barează cu două linii, expl. = 21.520,50 =

— la sfîrșitul fiecărei luni se stabilesc totalul rulajelor operațiunilor din luna respectivă : în registrul jurnal totalul rulajelor din luna respectivă, iar în registrul Cartea mare, rulajele fiecărui cont în parte (care se înscrie în balanța de verificare — totalul rulajelor tuturor conturilor din Cartea mea trebuie să fie egal cu totalul rulajelor din jurnal). Rulajele se stabilesc lunar și de la începutul anului ;

— la sfîrșitul anului de gestiune se face închiderea registrelor de evidență contabilă (fișele sintetice și analitice), stabilindu-se soldurile tuturor conturilor și înscrierea acestora în registrul Cartea Mare (fișe), cît și în registrele de redeschidere pe anul următor. De menționat că soldurile conturilor de la sfîrșitul anului trebuie să corespundă obligatoriu cu sumele înscrise în bilanțul anual, după ce s-au înregistrat în Cartea Mare rezultatele inventarierii anuale.

Registrele contabile și în general evidența contabilă trebuie să răspundă următoarelor cerințe :

Scanned with OKEN Scanner

— să stabilească cu exactitate existențele și mișcările patrimoniale, precum și rezultatele activității, atît în cursul, cît și la sfîrșitul anului ;

— să urmărească modul de realizare a bugetului de venituri și cheltuieli al unității ;

— să fie bine organizată pentru ca să poată să redea situații clare, precise și ușor controlabile ;

— activitatea de contabilitate trebuie să se bazeze pe prevederile legilor în vigoare, în principal, legea contabilității și alte legi privitoare la relații economice și comerciale.

În Codul comercial se prevede că, în registrul jurnal, comerciantul, este obligat să înscrie „pe fiecare zi tot ce are să ia, ori tot ce are să dea, operațiunile comerțului său, convențiunile acceptiunile sau girurile efectelor comerciale și în general tot ce primește și plătește sub orice titlu, trecînd la sfîrșit de lună și sumele întrebuințate pentru cheltuielile casei sale".

Așa dar, în jurnal se înscriu toate operațiunile întreprinderii în ordine cronologică sub forma articolelor contabile.

Liniatura clasică a registrului jurnal este următoarea :

Număr pagină din Maestrul principal	Număr pagină din maestrul analitic	Data Titlul articolului (cont Debitor și cont Creditor) Explicația operațiunii și actul justificativ	Sume parțiale privind un cont din Maestrul analitic	Sume debitoare	Sume creditoare

Înscrierea în jurnal se face direct de pe actele justificative, menționîndu-se pe aceste acte formula contabilă (cont debitor = cont creditor) și pagina unde a fost înregistrată în jurnal.

O întreprindere poate avea un jurnal unic, sau mai multe jurnale pe categorii de operațiuni : jurnal de casă, jurnal de bancă, jurnal de vînzări, jurnal de cumpărări etc.).

Se mai poate ține jurnalul împreună cu Cartea Mare, așa-zisă metodă americană, cînd sînt puține conturi.

În cadrul formei de înregistrare „maestrul șah" registrul-jurnal este înlocuit cu notele contabile numerotate în ordine cronologică precum și de situațiile centralizatoare (jurnale de operațiuni) care le însoțesc a se vedea exemplul practic de la Capitolul „Contabilitatea aplicată".

Cartea Mare (Maestrul) cuprinde totalitatea operațiunilor din jurnal, dar repartizate pe conturi, astfel că orice situație contabilă privind întreaga întreprindere sau anumite elemente din întreprindere se extrage din acest registru (Cartea Mare sau Maestrul).

Scanned with OKEN Scanner

Liniatura acestui registru este următoarea :

Debit Credit

Data din jurnal	Explicația operației cu denumirea contului (cont creditor)	Pagina din jurnal	Sume parțiale	Sume totale	Data din jurnal	Explicația operației cu denumirea contului (cont creditor)	Pagina din jurnal	Sume parțiale	Sume totale

Cele două părți ale contului, ocupă de obicei ambele pagini ale registrului cu aceeași paginație.

Maestrul principal are Maestre auxiliare, dezvoltătoare sau analitice, cum e cazul : clienților, debitorilor, mărfurilor, materialelor etc.

În prezent se utilizează la foarte multe unități, forma de înregistrare contabilă „Maestru-șah", urmarea avantajelor pe care le reprezintă, întrucît înlocuiește rubrica de explicație a operației prin redarea tuturor corespondențelor conturilor și permite însumarea periodică a tuturor sumelor din conturile corespondențe, determinînd astfel volumul operațiunilor efectuate, grupate pe fiecare cont corespondent.

Am redat la pct. 2 (conturile-principii, funcțiune și dubla înregistrare) modul de înregistrare în „maestrul-șah". În practică însă se folosesc mai multe modele de formulare, cu liniaturi diferite, denumite documente de înregistrare contabilă, ca : jurnalul de înregistrare, situații centralizatoare, fișa de cont sintetic, fișa de cont analitic, note contabile etc. Oricare ar fi formularistica, principiile metodei rămîn aceleași.

Modalitatea de înregistrare este următoarea : pe actul justificativ se înscrie formula contabilă (cont debitor = cont creditor), iar pentru opera-

Scanned with OKEN Scanner

țiile care se fac în baza dispozițiilor legale (prelevări din beneficii etc.) nu avem un act justificativ, de aceea se întocmește un document special numit „notă de contabilitate" (care pe lîngă formula contabilă respectivă cuprinde și explicația operațiunii care se înregistrează). Se pot întocmi note contabile cu totalul situațiilor centralizatoare pe genuri de operațiuni. Actele justificative avînd înscrisă formula contabilă și notele de contabilitate se înregistrează într-un registru jurnal de înregistrare sau în situații centralizatoare pentru a primi un număr de ordine.

Apoi actele justificative, astfel numerotate în registrul jurnal, sau centralizatoare) se operează direct în fișele conturilor sintetice și fișele conturilor analitice. În cazul centralizatoarelor, în fișele conturilor sintetice se înregistrează notele contabile cu totalul situațiilor centralizatoare respective.

Pentru fiecare cont sintetic se deschid cîte două fișe : una pentru rulajul debitor și conturile corespondente creditoare și alta pentru rulajul creditor și a conturilor corespondente debitoare. Potrivit formulei contabile înscrisă pe document, operația respectivă menționată se înscrie atît în fișa contului care se debitează, cît și în fișa contului care se creditează, atît în coloana rulaj total, cît și în coloana contului corespondent pe același rînd (vezi expl. subcapitol 2). La sfîrșitul fiecărei luni se face totalizarea fiecărei fișe de cont, atît la coloana rulaj cît și a coloanelor conturilor corespondente, urmărindu-se să fie egalitate între coloana rulaj și total coloanelor conturilor corespondente.

Pe un rînd separat se preiau, din fișa lunii precedente, totalul rulajelor privind contul respectiv (inclusiv conturile corespondente) și se stabilește astfel rulajul de la începutul anului. La sfîrșitul lunii se întocmește balanța de verificare cu rulaj lunar și rulaj total, precum și a soldurilor care rezultă din diferența între rulajul total debitor și rulajul total creditor

Înregistrările în fișele conturilor analitice (adică nominalizat pe fiecare debitor, client, furnizor, magazii și material, mijloc fix etc.) se face direct din documentele primare (care servesc ca acte justificative).

Într-o mai mică măsură se utilizează forma de înregistrare contabilă pe jurnale, formă care are la bază tot principiile metodei „șah". În esență această metodă constă în întocmirea de jurnale pentru partea de credit a fiecărui cont, după modelul fișei de cont creditoare de la metoda „șah" în care avem rulajul creditor al contului respectiv și rulajele debitoare ale conturilor corespondente, renunțîndu-se pentru simplificare la fișele conturilor pentru partea de debit.

Rezultă deci că vom avea cîte un jurnal pentru fiecare gen de operațiune creditoare : plățile prin bancă, plățile prin casă, cumpărări de la furnizori, consumuri de materiale etc.

Înregistrarea în jurnale se face ca și la metoda șah după actele justificative.

La sfîrșitul lunii se totalizează fiecare jurnal, urmărindu-se ca totalul rulajului creditor să fie egal cu totalul rulajelor conturilor debitoare corespondente. Totalurile astfel stabilite sînt transcrise în regis-

Scanned with OKEN Scanner

trul Cartea Mare, care se folosește numai la sfîrșit de lună. Astfel că în registrul Cartea Mare pentru fiecare cont avem înscris într-o sumă globală rulajul creditor, iar rulajul debitor este desfășurat pe conturile corespondente creditoare preluate din jurnale.

Pentru evidența analitică au fost create mai multe situații, fie ca registre independente, fie în cadrul jurnalului pentru contul care se face în dezvoltarea analitică.

Registrul inventar cuprinde totalitatea Activului și Pasivului cu o specificare cît mai amănunțită, cantitativă și evaluativă la o anumită dată, de obicei la sfîrșitul anului.

Potrivit reglementărilor actuale, toate unitățile sînt obligate să efectueze inventarierea anuală : pentru toate bunurile materiale existente în depozite (inclusiv producția neterminată), se face inventarierea faptică, iar pentru posturile de creanțe (debitori, clienți, produse expediate, lucrări executate, servicii prestate etc.) și furnizori, creditori, credite și a altor posturi din pasiv privind obligații, se cere confirmarea scrisă a soldurilor din evidența de la fiecare subiect în parte (client, furnizor, debitor etc.).

Inventarierea poate avea loc ori de cîte ori se consideră necesar.

Prezentăm în continuare unele aspecte privind evidența tehnico-operativă contabilă :

Registrul de casă servește pentru înregistrarea numerarului intrat și ieșit cu menționarea actului de bază căruia s-a făcut încasarea sau plata.

Registrul de casă ținut de casier nu trebuie confundat cu jurnalul de casă ținut de contabilitate în care se înregistrează actele justificative de încasări și plăți în conturi corespondente.

La sfîrșitul fiecărei zile se face Iventarierea numerarului existent în casă și confruntarea acestuia cu soldul scriptic din registrul de casă și cel după jurnalul de casă ținut de contabilitate.

Încasarea sau plata în unele unități se face pe bază de dispoziție de plată sau de încasare emisă de conducerea respectivă, iar la altele (cele mai multe cazuri) pe actele de încasări (facturi, referat avans etc.) sau de plăți (state de plată, deconturi cheltuieli etc.) pe care se înscrie formula „De încasat suma de...", sau respectiv „Bun de plată pentru suma de....." și se semnează de conducerea unității.

Pentru orice încasare, casierul este obligat să emită chitanță de încasare (3 exemplare : un exemplar celui care plătește, un exemplar se anexează la registrul de casă și un exemplar la cotorul chitanțierului) în care, pe lîngă numărul (regim special) și data, se înscrie suma (cifre și litere), de la cine a fost încasată și ce reprezintă. Fiecare chitanță se înscrie în registrul casierului în ordinea cronologică a emiterii lor.

La plăți, pe documentul respectiv (deconturi cheltuieli, referat avans, stat plată etc.) se înscrie suma plătită și se semnează de primitor, indicîndu-se citeț numele și prenumele, adresa și actul de identitate (nu-

Scanned with OKEN Scanner

mele și prenumele înscris în actul de plată trebuie să corespundă cu cel din actul de identitate).

De asemenea, fiecare act de plată se înscrie în ordine cronologică în registrul casierului la rubrica plăți, iar la sfîrșitul zilei se face soldul scriptic între încasări și plăți.

Evidența de magazie se ține cu ajutorul fișelor de magazie care cuprind : denumirea articolului, prețul unitar, unitatea de măsură, numărul și data documentului, cantitatea intrată, ieșită și soldul, care se stabilește după fiecare operațiune.

La contabilitate pe lîngă datele cantitative din fișa de magazie, evidența analitică mai cuprinde și valoarea intrată, ieșită și soldul.

Orice material, obiect de inventar, piese de schimb, mijloace fixe etc. în general toate bunurile materiale care intră în unitate se recepționează atît cantitativ, cît și calitativ, întocmindu-se nota de intrare, recepție, document care constituie actul de încărcare în gestiune. Eliberările din magazii se fac pentru consum în baza bonurilor de consum, aprobate de cei în drept, iar pentru vînzări în baza dispoziției de livrare emisă de compartimentul livrări și a avizului de expediție întocmit de gestionar, (după avizul de expediție se emite factură de compartimentul livrări).

Jurnalul cumpărărilor se întocmește în baza recepțiilor (la care se anexează și documentele furnizorului pentru evidența analitică), iar cel al vînzărilor în baza facturilor emise (la care se anexează avizele de expediție și documentele de transport, dacă există).

Balanța de verificare se întocmește de contabilitate la sfîrșitul fiecărei luni în vederea verificării exactității înregistrărilor contabile, cît și cunoașterii situației patrimoniului la un moment dat.

Balanța de verificare mai poate fi denumită și „Situația conturilor“ pentru că ne prezintă toate conturile folosite cu rulajele lor debitoare și creditoare, precum și a soldurilor. Balanța asigură verificarea respectării echilibrului dublei înregistrări, adică a egalității rulajelor debitoare cu cele creditoare.

Cu ajutorul balanței de verificare se realizează :

— un control aritmetic al înregistrărilor contabile în privința exactității înscrierii cifrelor în conturi, corectitudinea formularelor contabile și transcrierea corectă a cifrelor din registrul jurnal în registrul Cartea Mare și în evidența analitică.

Prin controlul înregistrărilor înțelegîndu-se un control formal, care nu trebuie confundat cu verificarea și expertizarea registrelor și documentelor care are ca obiect exactitatea și sinceritatea operațiunilor înscrise în documente.

— balanța de verificare arată în general situația unității, atît din punct de vedere static, cît și dinamic prin analizarea fiecărui cont în parte, prin compararea între conturi și compararea cu balanțele de verificare precedente.

Rulajele conturilor reprezintă dinamismul realizat, iar soldurile reprezintă starea Activului și Pasivului la un moment dat, deci statis-

Scanned with OKEN Scanner

tica întreprinderii. Balanța de verificare corect întocmită are caracterul de bilanț brut lunar.

— mai servește la urmărirea realizării bugetului de venituri și cheltuieli în fiecare lună, acolo unde s-au întocmit astfel de bugete ;

— de asemenea, balanța de verificare servește ca lucrare pregătitoare la întocmirea bilanțului contabil prin punerea de acord a cifrelor din diverse conturi cu realitatea rezultată din inventariere sau alte situații concrete ;

— reprezintă bază de control pentru persoanele care mînuiesc valori.

Întocmirea balanței de verificare începe cu totalizarea sumelor debitoare și a sumelor creditoare la fiecare cont în parte (fișele din Cartea Mare sau Maestrul „șah"). Apoi aceste totaluri pe fiecare cont (rulaj precedent, rulaj curent, solduri) se transpun în formularul de balanță tipizat.

Există mai multe forme de balanțe de verificare, cele mai des utilizate cuprind următoarele coloane : total sume debitoare și creditoare din balanța precedentă, rulaje debitoare și creditoare din luna curentă, total sume debitoare și creditoare (care rezultă din adunarea sumelor din balanța precedentă cu rulajele din luna curentă) și solduri debitoare și creditoare (rezultă din diferența între total sume debitoare și cele creditoare).

De asemeni, concomitent cu conturile sintetice, se întocmesc balanțe și pentru conturile analitice, care au rulajele egale cu ale conturilor sintetice reprezentate. De exemplu : balanțele analitice ale clienților trebuie să fie egale cu contul general clienți, balanțele furnizorilor cu contul general „Furnizori", ale debitorilor cu contul „Debitori", ale produselor finite din magazii cu contul „Produse finite", idem materialelor ș.m.d.

După înscrierea rulajelor tuturor conturilor în balanță de verificare se urmărește ca pe total balanță să existe următoarele egalități :

— suma totalurilor precedente debitoare trebuie să fie egală cu suma totalurilor precedente creditoare ;

— suma rulajelor debitoare din luna curentă trebuie să fie egală cu suma rulajelor creditoare din luna curentă ;

— suma totalurilor generale debitoare (luna precedentă plus luna curentă) trebuie să fie egală cu suma totalurilor creditoare (luna precedentă plus luna curentă) ;

— suma soldurilor finale debitoare trebuie să fie egală cu suma soldurilor finale creditoare (soldurile rezultă ca diferență între totalul rulajului debitor și totalul rulajului creditor al aceluiași cont — dacă debitul este mai mare, rezultă sold debitor și invers cînd rulajul creditor este mai mare, rezultă rulaj creditor.

Erorile, care pot provoca lipsa de egalitate între coloanele balanței menționate mai sus, pot fi : erori de întocmire a balanței de verificare (însumare greșită, stabilire de solduri greșite, preluare greșită a soldurilor etc.), erori de pregătirea conturilor în vederea întocmirii balanței

Scanned with OKEN Scanner

(însumări greșite ale rulajelor), erori de înregistrare în registrul Cartea Mare (Maestru) sau erori la întocmirea formulei contabile.

S-ar putea ca totalurile balanței să fie bune, însă la unele conturi să avem solduri care nu sînt posibile : exemplu — contul casa cu sold creditor. În acest caz, se poate ca o sumă de la un cont debitor să fie trecută la alt cont debitor (erori de mutațiune) sau o eroare în debit să fie compensată printr-o eroare în credit egală ca sumă.

O atenție deosebită trebuie acordată lucrărilor de închidere a conturilor de venituri și cheltuieli pentru că rezultatul acestei închideri se reflectă în contul de „Beneficii" (Profit) și pierdere".

Cheltuielile care se închid prin venituri sînt redate în unitățile industriale și prestări servicii de prețul de vînzare din care s-a scăzut (s-au adăugat) diferențele între prețul de vînzare și cheltuielile efective cu care s-a realizat produsul, lucrarea sau serviciul prestat ce s-a încasat ; în unitățile comerciale prețul de vînzare al mărfurilor din care s-a scăzut adausul comercial și s-au adăugat cheltuielile de desfacere, iar în restul activităților cheltuielile efectuate cu realizarea veniturilor respective.

Pe lîngă cheltuieli, din venituri se mai scade impozitul pe circulația mărfurilor și alte cheltuieli prevăzute de lege să se suporte din venituri.

După scăderile de mai sus, diferența rămasă la venituri este beneficiu (profit), iar dacă cheltuielile sînt mai mari decît veniturile avem pierdere, în ambele situații contul venituri (fie că prezintă beneficiu sau pierdere) se închide prin contul de Beneficiu (profit) și pierdere.

Conturile de venituri (excepție venituri anticipate și de realizat) și de cheltuieli (excepție cheltuielile anticipate și a celor aferente producției neterminate) nu apar cu solduri în balanța de verificare. Tehnica închiderii acestor conturi a fost prezentată la pct. 3 al acestui capitol (vezi conturile de venituri și conturile de cheltuieli).

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL II

CONTABILITATEA APLICATĂ

A) TEHNICA ÎNREGISTRĂRILOR

Am arătat în capitolul precedent, că toate operațiile economice trebuiesc înregistrate în conturi, iar pentru orice înregistrare e nevoie de o judecată în scopul stabilirii corecte a conturilor care se debitează și cele care se creditează. S-a reținut de asemeni, că orice înregistrare menține în permanentă egalitate Activ = Pasiv, pentru că la orice spor de Activ îi corespunde un spor de Pasiv sau un minus tot de Activ, iar unui spor de Pasiv, îi corespunde un spor de Activ sau un minus tot de Pasiv. Astfel că, la orice operațiune economică trebuie stabilit ce modificări se produc în Activul și Pasivul bilanțului. Dacă avem creșterea unui element, sau mai multe elemente din Activ, atunci aceste creșteri vor constitui contul, sau conturile debitoare, adică primul termen al formulei contabile (titlul articolului). Apoi, pentru a găsi cel de-al doilea termen, respectiv conturile creditoare, trebuie să stabilim dacă creșterii respective de Activ i se asociază o creștere de Pasiv (adică a surselor de proveniență a activelor), sau această creștere a fost determinată de o diminuare a altui element, sau elemente tot din Activ. Putem avea, deci :

$$+ A = + P \text{ sau } A = - A$$

În situația inversă, cînd se micșorează un element, sau mai multe elemente de Activ, știm că această diminuare reprezintă, al doilea termen al formulei contabile (titlul articolului), respectiv contul, sau conturile creditoare, urmînd să-l căutăm pe primul termen, respectiv contul, sau conturile debitoare, care pot să fie tot un Activ, cînd avem creșteri ale altui element sau elemente din Activ, sau o diminuare de Pasiv, cînd corespunzător diminuării Activelor se reduc și sursele de proveniență lor (fondurile) ; $- A = + A$ sau $- A = - P$.

Cînd operațiunea economică ne afișează o creștere a surselor (fondurilor) adică a Pasivului, această creștere va reprezenta al doilea termen al formulei contabile, respectiv contul sau conturile creditoare, urmînd să stabilim primul termen, respectiv contul sau conturile debitoare, care pot fi din Activ, dacă creșterea surselor (fondurilor) au condus la creșterea unui element sau mai multe elemente din Activ (adică s-au

materializat în creşteri corespunzătoare de Active), sau poate să fie din Pasiv, cînd s-a micşorat o altă sursă (fonduri), adică o sursă creşte, iar alta scade. Vom avea + A = + P sau — P = + P.

Dacă ne indică scăderea surselor (fondurilor), adică a Pasivului, avem primul termen al formulei contabile, contul sau conturile debitoare, rămînîndu-ne să căutăm al doilea termen, respectiv conturile creditoare, care pot fi de Pasiv, cînd creşte o altă sursă (fond) sau poate să fie o diminuare de Active, după cum am mai arătat, respectiv : — P = + P sau — P = — A.

În continuare vom prezenta tehnica înregistrărilor contabile a principalelor operaţii economice la o societate comercială cu răspundere limitată (S.R.L. „Prodcom") care are activitate de producţie, precum şi de comerţ : en-gros şi en-detaile.

Prin această minimonografie contabilă, urmărim să redăm practic modul de aplicare a principiilor contabilităţii, astfel încît cititorul să rămînă cu o imagine mai clară asupra mecanismului funcţionării contabilităţii.

Reamintim existenţa simbolurilor conturilor, adică fiecare cont este simbolizat cu un grupaj de cifre : în planul general de conturi aprobat de Ministerul Finanţelor : prima cifră indică clasele conturilor ; a doua cifră reprezintă grupa ; a treia cifră — numărul contului sintetic, iar cifrele următoare reprezintă conturile analitice din cadrul contului respectiv. De exemplu : contul disponibil la bancă are simbolul 310 ; contul „Disponibil pentru investiţii" cu simbol 312 ; contul „Casa" cu simbol 300 ; Contul 550.01 „Dobînzi şi speze bancare" etc.

Prin utilizarea simbolurilor se evită scrierea denumirii contului şi se realizează prelucrarea pe calculator a datelor contabile. Noi vom utiliza în continuare, atît denumirea, cît şi simbolul fiecărui cont pentru a nu crea confuzii.

Am ales forma de înregistrare „maestrul şah", pentru că este cea mai des utilizată.

La operaţiile mai importante vom prezenta şi documentele primare, care certifică înfăptuirea faptelor economice consemnate.

În legea contabilităţii este prevăzută obligativitatea conducerii contabilităţii de fiecare unitate patrimonială, indiferent de forma de proprietate, precum şi de persoanele fizice care au calitatea de comerciant.

De asemeni, în lege sînt prevăzute şi condiţiile ce trebuie să le îndeplinească documentele justificative ce stau la baza înregistrării în contabilitate, astfel :

— sub aspectul formei : autenticitate, exactitate şi să cuprindă calcule corecte ;

— sub aspectul conţinutului : legalitatea, realitatea, necesitatea şi oportunitatea operaţiilor economice înscrise în documentele respective.

Orice operaţie patrimonială se consemnează într-un document care stă la baza înregistrării în contabilitate, dobîndind astfel calitatea de document justificativ. Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate, angajează răspunderea penală, materială sau dis-

Scanned with OKEN Scanner

ciplinară persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat, ori înregistrat în contabilitate, după caz, în situația în care documentele respective nu îndeplinesc condițiile arătate mai sus.

Legea contabilității mai prevede obligația agenților economici care utilizează sisteme de prelucrare automată a datelor, de a asigura respectarea normelor contabile, stocarea, păstrarea sub forma suporților tehnici și controlul datelor înregistrate în contabilitate. Unitățile de informatică răspund pentru exactitatea prelncrării datelor, iar beneficiarii pentru realitatea și exactitatea datelor transmise.

1. Societatea se înscrie la Oficiul registrului comerțului, iar din contractul de societate și statut, rezultă că asociații au subscris un capital social în sumă de 1.300.000 lei, din care 1.000.000 lei numerar și 300.000 lei utilaje pentru producție.

Pentru înregistrarea în contabilitate facem următorul raționament : capitalul social subscris reprezintă o sursă (fond) proprie pentru finanțarea activității (a activelor care urmează să ia ființă), deci o creștere de Pasiv, iar asociații prin semnarea contractului de societate s-au angajat să depună (în bani și utilaje) capitalul social subscris, angajament care pentru societate reprezintă o creanță pe care urmează să o realizeze ; ceea ce reprezintă o creștere de Activ. Astfel că se debitează contul „Decontări cu asociații și acționarii" și se creditează contul „Capital social".

Întocmim nota contabilă nr. 1 în data de 1.X.1991 cu următoarea formulă contabilă : (Nota contabilă are următoarea formă : document, felul, data și nr., descrierea operațiunii economice conturi debitoare și creditoare, sume ; (vezi model anexat).

460 Decontări cu acționarii și asociații (+ A)	=	1.300.000 700 Capital social + P

Înregistrăm această notă contabilă în fișele „maestrul șah" ale conturilor sintetice prezentate după partea scrisă la acest capitol.

Totodată, întocmim cîte o fișă analitică pentru fiecare asociat, pentru a înregistra datoriile către societate (debit), cît și modul de achitare a datoriei respective (credit), în cadrul contului 460, „Decontări cu acționarii și asociații" (vezi fișa ca model pentru asociatul Popescu Ioan, anexată). De asemeni, pe fișe (același model) ținem evidența capitalului subscris de fiecare asociat, cont 700 „Capital social".

2. Asociații depun la casieria unității 30% din numerarul subscris și aduc în societate toate utilajele înscrise în contractul de societate.

Pentru numerarul depus se emite chitanță de casierie unității fiecărui asociat cu suma depusă, iar pentru utilaje se întocmește recepție de o comisie de primire, stabilindu-se și responsabilul mijloacelor fixe care semnează recepția ca gestionar primitor. La recepție se constată că sînt noi, neavînd nici o uzură.

Scanned with OKEN Scanner

Aceste operațiuni, conduc la o creștere a Activelor (numerarul și mijloacele fixe) și în același timp scad creanțele de încasat, respectiv o micșorare a altui post din Activ. Se debitează, deci, conturile : „Casa și mijloace fixe" și se creditează „Decontări cu asociații și acționarii".

Întocmim nota contabilă nr. 2 tot în 1.X.1991 cu următoarea formulă contabilă :

	%		460	600.000
300.000	300 Casa (+ A)	=	Decontări cu acționarii și asociații (— A)	
300.000	Mijloace fixe (+ A)			

Înregistrăm această notă contabilă în fișele „maestrul șah" a conturilor sintetice și analitice (model pentru Popescu Ion), anexe la prezentul capitol.

În legătură cu evidența analitică a mijloacelor fixe, arătăm că pe baza recepției pe care am întocmit-o la primirea lor, se mai deschide cîte o fișă (de inventar) pentru fiecare mijloc fix (fișă care cuprinde în principal : datele tehnice de identificare, caracteristica privind funcționarea, coloanele de debit, credit și sold), fișă care primește același număr al mijlocului fix — înregistrat în registrul numerelor de inventar ; numerotarea mijloacelor fixe în acest registru se face în ordinea succesivă și pe categorii de mijloace fixe (expl. clădirile 1000-1999, mașinile de forță 2000-2999, mașinile, utilajele și instalațiile de lucru 3000-3999 etc.), astfel încît prima cifră să reprezinte categoria mijloacelor fixe din care face parte obiectul respectiv (vezi clasificarea mijloacelor fixe din legea 62/1968).

3. Tot în ziua de 1.X.1992 s-au mai înregistrat următoarele operațiuni prin casă :

— pe baza referatului aprobat de conducătorul unității se acordă un avans pentru cheltuieli gospodărești salariatului „Georgescu Ioan" în sumă de 10.000 lei.

— se decontează conducătorului unității în baza decontului de cheltuieli întocmit și a actelor anexate la acesta (chitanță de plată) suma de 1.000 lei reprezentînd taxa de înscriere a societății.

— se acordă un avans pentru deplasări în sumă de 5.000 lei salariatului Ionescu Gh. în baza referatului de avans aprobat de conducătorul unității.

— se depune la bancă suma de 280.000 lei încasată de la asociați.

Din punct de vedere contabil, operațiile de mai sus sînt transformări ale unui post de Activ (numerarul din casă) în alte posturi de Activ : în avansuri spre decontare (sumele de 10.000 și 5.000 lei) ; în cheltuieli (avere transferabilă) suma de 1.000 lei și trecerea numerarului din casă în contul de decontare la bancă (suma de 280.000 lei), astfel că se creditează contul „Casa" și se debitează celelalte conturi din Activ, după cum vom arăta mai jos.

Zilnic, casierul unității întocmește „Registrul de casă" în care înscrie încasările și plățile pe baza actelor justificative și stabilește soldul numerarului din casă la sfîrșitul zilei. În cazul nostru, Registrul de Casă din 1.X. se prezintă astfel :

Nr. crt.	Nr. act casă	Nr. anexe	Explicația	Încasări	Plăți	Simbol cont coresp.
	Sold precedent			—		
1.	100	—	Încasat asociat			
			„ Popescu	45.000		460
2.	101	—	„ Ionescu	45.000		460
3.	102	—	„ Georgescu	100.000		460
4.	103	—	„ Vasilescu	50.000		460
5.	104	—	„ Popa	60.000		460
7.	1	—	Acordat avans Georgescu		10.000	498
8.	2	—	Acardat avans Ionescu		5.000	498
9.	3	3	Taxă înscriere		1.000	521
10.	530120	—	Depus numerar cont		280.000	310
			Total		296.000	
			Sold casă 1.X.	300.00	4.000	

La sfîrșitul zilei (sau începutul zilei următoare) casierul prezintă compartimentului contabilitate registrul de casă împreună cu toate documentele justificative. După verificare și stabilirea corectă a soldului, salariatul însărcinat să efectueze această operațiune, reține fila cu originalul registrului de casă și documentele respective, înscrie simbolurile conturilor corespondente în ultima coloană și semnează pe copia registrului de casă (care rămîne la casier) de primirea originalului și a documentelor justificative. Totodată, întocmește nota contabilă cu încasările și plățile din ziua respectivă.

În cazul nostru, am întocmit nota contabilă nr. 2 cu încasările prezentate la pct. 2, completăm această notă și cu plățile, după cum urmează :

	%			300	
15.000	498		=	casa	296.000
	Debitori din avansuri spre decontare (+ A)			(— A)	
1.000	521				
	Cheltuieli generale (+ A)				
280.000	310				
	disponibil bancă (+ A)				

Scanned with OKEN Scanner

Pentru contul „310" „Disponibil la bancă" primim extras de cont în ziua de 1.X. în care apare suma de 280.000 lei intrată în cont.

Evidența analitică a contului 498 „Debitori din avansuri spre decontare" se ține cu ajutorul fișelor deschise pentru fiecare debitor, după modelul arătat pentru contul 460 „asociat Popescu Ion" ; în debit înregistrîndu-se avansurile acordate, iar în credit justificările cu documente privind cheltuielile efectuate (decont de cheltuieli), soldul reprezentînd avansul primit și nejustificat.

De asemenea, evidența analitică a contului 521 „Cheltuieli generale ale unității" și, în general, a tuturor conturilor de cheltuieli (520, 123, 501 etc.) se ține pe centralizatoare, unde cheltuielile sînt grupate pe conturile analitice prevăzute în planul general de coturi, precum și pe analiticile stabilite de unitate în vederea urmăririi acestor cheltuieli pe secții, ateliere, locuri etc. Expl. : salarii, contribuție fond cercetare științifică, amortizare mijloace fixe, protecția muncii, prelucrarea mecanizată a datelor, furnituri birou, deplasări, cheltuieli poștă, telex, telefon etc. sau la contul 520 „Cheltuielile secțiilor" : întreținerea și funcționarea utilajelor, reparații curente și capitale la utilaje și mijloace transport, amortizare mijloace fixe din secții, energie, combustibil și alte cheltuieli pentru scopuri tehnologice, salariile personalului de conducere, tehnic și supraveghere din secții, protecția muncii în secții, materiale întreținere etc.

Evidența analitică a cheltuielilor folosește în analiză activității pentru cunoașterea structurii lor și depistarea celor neoportune sau inutile, cît și în acțiunea de reducere continuă a acestora, mai ales că acestea au caracter de cheltuieli indirecte.

4. În ziua de 2.X. se cumpără mobilier compus din : 5 birouri × × 10.000 = 50.000 lei, o mașină scris × 25.000 = 25.000 lei, două cuiere haine × 5.000 = 10.000 lei, 3 buc. dulapuri metalice × 15.000 lei = 45.000 lei de la furnizorul S. C. „Prodcom" în baza avizului de expediție nr. 565/2.X. și factura 231/3.X.

Totodată se achită contravaloarea transportului în sumă de 3.000 lei cu numerar din casierie în baza facturii emisă de unitatea transportoare (Romcamion) nr. 15362/2.X.

Compartimentul administrativ întocmește recepția nr. 101/2.X. privind primirea mobilierului de mai sus, semnînd de preluarea în gestiune. La primirea acestei recepții, contabilitatea procedează la înscrierea tuturor mijloacelor fixe de mai sus în registrul numerelor de inventar (acordînd pentru fiecare obiect un număr de inventar la categoria a IX-a 9001, 9002 ș.a.m.d), întocmește cîte o fișă (de inventar) pentru fiecare fel de mijloc fix : una pentru birouri, una pentru mașina de scris, una cuiere și una pentru dulapuri metalice. Valorile mijloacelor fixe care se înscriu în fișele mijloacelor fixe se compun din prețul de aprovizionare (în scris în factură) plus cheltuielile de transport care se repartizează pe fiecare mijloc fix, proporțional cu valoarea înscrisă în factură (aviz expediție).

Scanned with OKEN Scanner

Din punct de vedere contabil această aprovizionare cu mobilier reprezintă în primul rînd o cheltuială cu investițiile (cont 123) care se compune din : prețul mobilierului și cheltuielile făcute cu transportul acestuia (ar fi putut să fie și alte cheltuieli : de montaj, instalare, probe etc.) Deci avem o creștere în Activ (cheltuieli cu investițiile la grupa avere transferabilă) și în același timp o creștere în Pasiv, la contul 470, „Furnizori pentru investiții" în care evidențiem datoria pe care o avem de achitat funrizorului respectiv. Se debitează contul 123 „Investiții în curs" și se creditează contul 470 „Furnizori pentru investiții".

După colectarea tuturor cheltuielilor cu punerea în funcțiune a mijloacelor fixe (după cum am arătat mai sus) ; în cazul dat am avut numai cheltuieli de transport, însă ar fi putut să mai fie și alte cheltuieli : instalare, montaj etc.), totalul acestor cheltuieli se transferă asupra mijloacelor fixe obținute, deci avem micșorarea unui element din Activ (cheltuieli) și majorarea altui element din Activ (mijloace fixe). debitîndu-se contul 100 „Mijloace fixe" și creditîndu-se contul 123 „Investiții în curs". Soldul contului 123 „Investiții în curs" reflectînd investițiile nepuse în funcțiune.

Întocmim nota contabilă nr. 3/2.X. privind aprovizionarea mobilierului.

123 Investiții în curs (+ A)	=	470 Furnizori pt. investiții (+ P)	130.000
123 Investiții în curs (+ A)	=	300 Casa (— A)	3.000
100 Mijloace fixe (+ A)	=	123 Investiții în curs (— A)	133.000

Înregistrăm această notă contabilă în fișele sintetice (de la sfîrșitul capitolului).

Menționăm că din registrul de casă din ziua de 3.X. rezultă că nu s-au mai făcut alte operațiuni în afara celei de mai sus (nemaifiind necesară o altă notă contabilă cu operațiunile prin casă).

5. În ziua de 3.X. se contractează un credit pentrn investiții pe termen de 5 ani în sumă de 1.500.000 lei necesar pentru achiziționarea de mijloace fixe (mașini cusut) în vederea desfășurării activității de producție.

În baza comenzii anterioare se obțin 15 buc mașini cu accesariile aferente × 95.000 lei/buc = 1.425.000 lei de la furnizorul S.C. „Me-

Scanned with OKEN Scanner

talurgica" Cugir care emite avizul nr. 185/3.X. iar cu transportul acestor mașini se cheltuiesc 25.000 lei, și cu instalarea încă 50.000 lei.

În baza recepției de primire acestor mijloace fixe (primește șeful secției producție), se fac înscrierile în registrul de inventar al mijloacelor fixe, se întomesc fișele mijloacelor fixe (după cum am arătat mai sus) și se înregistrează în contabilitate, cunoscîndu-se din nota contabilă precedentă că avem o creștere în Activ și totodată creșteri și în Pasiv.

Conform extrasului de cont și contractului încheiat cu banca se înregistrează primirea creditului, care reprezintă o creștere a disponibilităților bănești în contul de la bancă, deci o creștere în Activ și în același timp, crește Pasivul, respectiv sursele împrumutate de constituirea acestor active (disponibilități bănești). Astfel că se debitează contul 312 „Disponibil la bancă pentru investiții" și se creditează contul 833 „Credite pentru investiții".

Tot din extrasul de cont de la bancă mai rezultă că s-a achitat furnizorului factura 325/3.X. c/val. mașinilor și factura 326/3.X. reprezentînd cheltuielile de instalare, precum și factura nr. 863/3.X. de la alt furnizor pentru cheltuielile de transport. Toate aceste plăți sînt diminuări de active (disponibilitățile bănești), deci se creditează contul 312 „Disponibilități pentru investiții" și totodată diminuăm Pasivul cu achitarea datoriei, debitîndu-se contul 470 „Furnizori pentru investiții".

Pentru primirea și recepționarea mașinilor de cusut se întocmește nota contabilă nr. 4 cu următorul conținut :

123 Investiții în curs + A	=	470 Furnizori pentru investiții + P	1.425.000 lei
123 Investiții în curs + A	=	470 Furniz. privind transp. invest. + P	25.000 lei
123 Inventiții în curs + A	=	470 Furnizori pt. investiții + P	50.000 lei
100 Mijloace fixe + A	=	123 Investiții în curs — A	1.500.000 lei

Scanned with OKEN Scanner

În baza extrasului de cont din 3.X. întocmim nota contabilă nr. 5 astfel :

312 Disponibil pentru investiții + A	=	833 Credite pentru investiții + P	1.500.000
470 Furnizori pentru investiții SC Metalica — P	=	312 Disponibil pentru investiții — A	1.475.000
470 Furnizori pentru transport investiții — P	=	312 Disponibil pentru investiții — A	25.000

Înregistrăm și aceste două note contabile (nr. 4 și 5) în fișele de cont sintetic.

În privința evidenței analitice a conturilor de „Furnizori" (simbol 470 „Furnizori pentru investiții" sau 410 „Furnizori pentru activitatea curentă" — (producție sau comerț) arătăm că poate fi ținută pe fișe (modelul arătat pentru contul 460) sau prin întocmirea unei situații de evidența furnizorilor, care poate avea următorul format :

Nr. crt.	Furnizorul	Nr. și data facturii	Valoarea facturii	Nr. act constat. dif.	Val. acceptată la plată	Recepția nr. și data	Data plății ; modalitatea achitării
0		1	2	3	4	5	6
1.	SC Prodcom. Alba	231/3.X.	130.000	—	130.000	101/2.X.	Bancă 5.X.
2.	SC Metalurgica Cugir	325/3.X.	1.425.000	—	1.425.000	102/2.X.	Bancă 3.X.
3.	„ „	326/3.X.	50.000	—	50.000	102/2.X.	Bancă 3.X.
4.	Romcamion Alba	863/3.X.	25.000	—	25.000	102/2.X.	Bancă 3.X.

Evidența analitică cu ajutorul acestei situații se ține pentru contul 410 „Furnizori curenți" și separat pentru contul 470 „Furnizori pentru investiții", totalul coloanei 4 (situația de mai sus) fiind rulajul creditor al conturilor sintetici 410 sau 470, iar sumele neachitate reprezentînd soldul acestor conturi. La sfîrșitul lunii, totalurile situației

Scanned with OKEN Scanner

(col. 4 și col 6 sume neachitate) trebuie să corespundă cu sumele din balanța de verificare la conturile sintetice 410 și 470.

6. În ziua de 4.X., extrasul de cont al băncii indică că s-a plătit chiria în sumă de 10.700 lei cu dispoziția de plată nr. 10/3.X. pentru clădirile folosite de societate (clădiri producție 7.200 lei și clădiri administrative 3.500 lei) luate cu chirie de la unitatea de gospodărie comunală în baza procesului-verbal de primire-predare din 1.X. și a contractului de închiriere nr. 10/IX.

Prin această plată sporește posturile de Activ, respectiv conturile de cheltuieli care se debitează (avere caracter temporar și scade un alt post de Activ, respectiv Disponibil la bancă care se creditează.

Nota contabilă nr. 6/4.X. se întocmește în baza extrasului de cont al băncii, astfel :

%		=	310		10.700
7.200	520		Disponibil bancă		
	cheltuieli secție				
3.500	521				
	cheltuieli generale				
	+ A			— A	

Se fac înregistrările în conturile sintetice și analitice.

7. În 5.X. se virează din contul 310 „Disponibil la bancă" în contul 312 „Disponibil pentru investiții" suma de 130.000 lei reprpezentînd mobilierul achiziționat, avînd ca sursă capitalul social încasat de la asociați și se achită factura 231/3.X. furnizor S.C. Prodcoop din contul 312.

Operațiunile de mai sus rezultă din extrasele de cont ale băncii întocmite separat pentru fiecare cont ; operațiuni care s-au efectuat în baza dispozițiilor de plată întocmite de unitatea noastră titulara conturilor respective.

Avem pentru prima operație o creștere de Activ, debitîndu-se contul 312 „Disponibil pentru investiții" și în același timp scădere de Activ, creditîndu-se contul 310 „Disponibil la bancă", iar pentru cea de a doua operațiune de plată furnizorilor : o scădere de Activ, creditîndu-se contul 312 „Disponibil pentru investiții" și totodată scădere de Pasiv, debitîndu-se contul 470 „Furnizori pentru investiții".

Nota contabilă nr. 7/5.X. pe care o înregistrăm în conturile sintetice (fișele șah) și analitice va avea următoarea formulă contabilă :

Scanned with OKEN Scanner

312 Disponibil pentru investiții + A	=	310 Disponibil la bancă — A	130.000
470 Furnizori pentru investiții — P	=	312 Disponibil pentru investiții — A	130.000

8. Tot în ziua de 5.X. se justifică avansurile primite, astfel :

— 10.000 lei cheltuieli gospodărești, cumpărat rechizite și hîrtie de scris pentru care s-a întocmit recepția nr. 103/5.X.

— 5.000 lei deplasări, din care : decontat cheltuieli legale (cazare și diurnă în baza delegației și actelor anexate la acesta) în sumă de 4.000 lei, iar 1.000 lei s-a depus la caserie cu chitanța nr. 105/5.X

Toate aceste operațiuni sînt mișcări de posturi în Activ, scad avansurile primite, respectiv se creditează contul 49801, „Debitori din avansuri" și se debitează conturile 200 „Materiale" pentru hîrtie și rechizite birou, contul 521 „cheltuieli generale" ale unității și contul 300 „Casa" au avansul neconsumat, astfel că nota contabilă nr. 8/5.X. se va prezenta :

%			
10.000 200 „Materiale" + A	=	49801 Debitori din avansuri	15.000
		— A	
4.000 521 Cheltuieli generale + A			
1.000 300 Casa + A			

Se fac înregistrările în fișele conturilor.

9. În data de 8.X. din registrul de casă rezultă că asociații au mai depus suma de 700.000 lei capitalul social în numerar, astfel că vărsămintele sînt egale cu capitalul social subscris.

Tot în aceeași zi, suma de 700.000 lei a fost depusă în contul de la bancă.

Operațiunile de mai sus produc, de asemenea, mișcări numai în Activ, respectiv scade un post și se mărește alt post.

Evidențierea registrului de casă din ziua de 8.X. cu operațiunile de mai sus, se va face prin nota contabilă nr. 9, astfel :

Scanned with OKEN Scanner

300 casa		460		700.000
		Decontări cu asociații		
+ A		— A		
310 Disponibil bancă	=	300 casa		700.000
+ A		— A		

Înregistrăm în fișele șah și conturile analitice.

10. Pregătirile fiind încheiate, societatea își începe activitatea cu desfacerile de mărfuri en gros (cu ridicata), înregistrînd în luna octombrie următoarele operațiuni la această activitate

a) Aprovizionarea mărfurilor

— în data de 9.X. se recepționează (recepția nr. 201/9.X) cantitatea de 100 perechi pantofi × 3000 lei/pereche = 300.000 lei, de la furnizorul „Fabrica de încălțăminte Timișoara" care emite avizul 7260/8.X. și factura 863/10.X.

La recepție nu s-a găsit diferență față de avizul furnizorului. Costul transportului este de 3280 lei conform facturii „Romcamion" nr. 526/9.X.

— în 15.X. se mai aprovizionează 100 buc. cămăși bărbați × 400 = 40.000 lei, întocmindu-se recepția nr. 202/15.X. de la furnizorul Fabrica confecții Tîrnăveni, care a emis avizul 4262/15.X. și factura 986/16.X. Marfa s-a ridicat cu delegat.

— în 17.X. s-au primit la depozit cămăși corp 1000 buc × 150 = =150.000 lei, întocmim recepția 203/17.A., livrarea s-a făcut tot de Fabrica de confecții Tîrnăveni, aviz 4286/17.X. factura 992/18.X., marfă cu delegat, iar transportul de 2550 lei s-a plătit din casă la o societate de transport care a emis factura nr. 426382/17.X.

— în 21.X. se recepționează 300 buc bluze femei × 1200 lei/buc =360.000 lei, recepție nr. 204/21.X. de la Fabrica de tricotaje Hunedoara, conform aviz 1322/21.X. și factura nr. 962/22.X. Transportul în sumă de 3.400 lei s-a făcut ocazional de un particular care nu posedă autorizație de transport. Pentru suma de 3.400 lei s-a întocmit stat de plată (aprobat de conducătorul unității) cu următoarele coloane : venituri brute 3.400 lei, impozit pe venit 720 lei, sume nete achitate cărăușului respectiv 2.680 lei și semnătura de primire.

Pentru impozitul de 720 lei s-a întocmit dispoziția de plată nr. 108/21.X. pentru virarea la bugetul statului.

— în 28.X. recepționat 100 buc pantofi bărbați × 3000 lei = 300.000 lei, de la Fabrica de încălțăminte Timișoara, recepție nr. 205/28.X. în baza avizului 7856/28.X. și facturii nr. 926/30. X. — cheltuieli transport 3280 lei la „Romcamion" conform facturii 628/29.X.

Pentru a înregistra în contabilitatea sintetică operațiunile de mai sus, e necesar să întocmim :

— **O situație a aprovizionărilor pe furnizori**, după următorul model :

Nr. crt.	Furnizorul	Recepția nr. data	Factura nr. data	Valoarea facturii				P.V. Diferență	Valoarea acceptată plată	Data plății	Valoarea mărfuri depozite		
				Marfă	Transport	Ambalaj	Total				adaos comer negociat		valoarea totală col. 8 + col. 11
											%	suma	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Fabrica de încălțăminte Timișoara	201/9.X.	863/9.X.	300.000	—	—	300.000	—	300.000	10.X.	10%	30.000	330.000
2	Fabrica de confecții Tîrnava	202/15.X.	986/15.X.	40.000	—	—	40.000	—	40.000	16.X.	9%	3.600	43.600
3.	Idem	203/17.X.	992/18.X	150.000	—	—	150.000	—	150.000	20.X.	10%	15.000	165.000
4.	Fabrica de tricotaje Hunedoara	204/22.X.	863/22.X.	360.000	—	—	360.000	—	360.000	23.X.	7%	25.200	385.200
5.	Fabrica de încălțăminte Timișoara	205/30.X.	926/30.X.	300.000	—	—	300.000	—	300.000	30.X.	10%	30.000	330.000
	TOTAL	—	—	1.150.000	—	—	1.150.000	—	1.150.000	—	—	103.800	1.253.800

Sold neachitat

Scanned with OKEN Scanner

Ciloana 9 cu data achitării factorilor furnizorilor se va completa în baza extraselor de cont de la bancă dacă plata s-a făcut prin bancă sau CEC (dacă s-a achitat cu CEC-uri limită de sumă) sau din registrul de casă, dacă plata s-a făcut cu numerar.

Această situație are două funcții : stabilirea valorii mărfurilor intrate în depozit și de evidență analitică a achitării furnizorilor (sumele neachitate reprezentînd soldul la sfîrșitul lunii care trebuie să corespundă cu balanța de verificare la cont 410).

Intrările de mărfuri (col. 12 situația de mai sus) constituie măriri de active, debitîndu-se contul 230 „Mărfuri în depozit" și totodată cresc Pasivele prin evidențierea datoriilor față de furnizori și prin înregistrarea adausului comercial (sporul de valoare ca sursă pînă la consumare), creditîndu-se conturile : 410 „Furnizori" și 239 „Adaus comercial".

Întocmim nota contabilă nr. 10/31.X. cu totalul situației de mai sus, astfel :

1.253.000	230 Mărfuri în depozit	=	%		
			410 „Furnizori"	1.150.000	
			239.01 Adaus comercial mărfuri en gros		103.800
	+ A			+ P	

Operăm sumele în fișele șah ale conturilor sintetice.

Evidența analitică a contului 230 „Mărfuri în depozit" se ține pe fiecare obiect în parte : pantofi, cămăși, bluze, cămăși corp etc. și după prețul unitar stabilit prin adăugire a procentului de adaus comercial respectiv, întocmindu-se pentru fiecare o fișă de magazie după următorul model :

Produsul : Pantofi bărbați

COD		U/M	Preț unitar		Stoc aprobat	Stoc siguranță
			lei	bani		
		P	3300	--		

Document			Intrări	Ieșiri	Stoc	Număr control	Data și semnătura controlor
Data	nr.	Felul					
9.X.	201	Recepție	100	—	100		
15.X.	208	Aviz exp.		80	20		
17.X.	213	„		20	—		
28.X.	205	Recepție	100	—	100		
30.X.	216	Aviz exp.		90	10		

Scanned with OKEN Scanner

Aceste fişe analitice se ţin de gestionarul de la depozit, contabilităţii revenindu-i sarcina să verifice corectitudinea stabilirii soldurilor, preia şi înregistrează documentele prezentate de gestionar (recepţie şi avize de expediţie) şi semnează în ultima coloană.

Paralel cu evidenţa pe fişe ţinută la depozit, compartimentul contabilitate ţine evidenţa analitică a contului 230 „Mărfuri în depozit", întocmind registrul stocurilor la sfîrşitul lunii, astfel :

Nr. crt.	Denumirea produselor	U/M	Preţ unitar	Stoc iniţial		Intrări		Ieşiri		Stoc final	
				cantit.	val.	cantit.	val.	cantit	val.	Cant.	Val.
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Pantofi bărb.	per.	3300	—	—	200	660000	190	627000	10	33000
2.	Cămăşi bărb.	buc.	436	—	—	100	43600	100	43600	—	—
3.	Cămăşi corp	buc.	165	—	—	1000	165000	300	165000	—	—
4.	Bluze femei	buc.	1284	—	—	300	385000	1000	385200	—	—
	TOTAL					1.253.800		1.220.800		33.000	

Totalurile valorice din registrul stocurilor, trebuie să corespundă cu rulajele debitoare (col. 7 mai sus), creditoare (col. 9 mai sus) şi soldul (col. 11 mai sus) ale contului 230 „Mărfuri în depozit" rezultate din fişele şah şi din balanţa de verificare întocmite la sfîrşitul lunii.

De asemenea, stocurile cantitative din registrul stocurilor trebuie să fie egale cu cele rezultate din fişele de magazie, confruntîndu-se periodic (lunar) pentru punerea de acord.

— se mai întocmesc situaţii ale celorlalte cheltuieli legate de procesul aprovizionării pentru care avem decalaj între data producerii lor şi decontare (plata) care se face ulterior. Aşa cum e cazul cheltuielilor de transport pentru care furnizorul depune factură şi o decontează prin bancă, care la cazurile prezentate mai sus, se prezintă astfel :

Nr. crt.	Furnizorul	Nr. şi data facturii	Valoarea facturii	P.V. Diferenţă	Valoare acceptată	Data plăţii
1.	Romancamion	525/7.X.	3280	—	3280	9.X.
2.	Idem	628/29.X.	3280	—	3280	30.X.
	Total		6560		6560	

Sold neachitat

Scanned with OKEN Scanner

Cheltuielile de transport reprezintă creşteri de Active, debitîndu-se contul 204 „Cheltuieli transport-aprovizionare“ şi pentru că plata se face ulterior, avem creşteri cu aceeaşi sumă a Pasivelor, respectiv se creditează contul 410 „Furnizori“.

Aceleaşi modificări în Activ şi Pasiv produce înregistrarea impozitul calculat la plăţile prin casă pentru cărăuşie în sumă de 720 lei (se creditează contul 430 Decontări cu bugetul statului).

Întocmim nota contabilă nr. 11/21.X. astfel :

7280	20401	=	%		
	cheltuieli transport aprovizionare depozit		410 Furnizori	6560	
			430 Dec. buget. statului		720

Se înregistrează în fişele sintetice.

La sfîrşitul lunii totalul cheltuielilor de transport-aprovizionare (rulajul debitor cont 204) se repartizează cu acelaşi coeficient rezultat din raportul $\frac{\text{Rulaj debit cont 204}}{\text{Rulaj debit cont 230}}$ atît la ieşiri, cît şi asupra stocurilor de mărfuri rămase.

În cazul nostru fişa sintetică a contului 204 „Cheltuieli transport-aprovizionare“ pentru depozitul cu ridicata indică un rulaj debitor în sumă de 12.510 lei compus din : 6560 lei de la furnizori, 5230 lei plăţi casa (vezi contul Casa) şi 720 lei impozit pe venit la plăţile prin casă (cont 430), astfel că mărfurilor ieşite revine suma de $\frac{12.510}{1.253.800}$ × 1.220.880 = 18.182 lei cheltuieli de transport-aprovizionare, care se înregistra în contul „501“ Cheltuieli de circulaţie în vederea circulaţiei costurilor.

Întocmim nota contabilă nr. 12/3.X. care redă numai mişcări în Activ de la un cont de cheltuieli la alt cont de cheltuieli — calculaţie

501.01 Cheltuieli de circulaţie depozit + A	=	204.01 Cheltuieli transport aprovizionare depozit — A	12.182 lei	

Se înregistrează în fişele sintetice

— Pe luna octombrie statul de plată a salariilor pentru depozitul de mărfuri (en gros) se prezintă astfel :

Scanned with OKEN Scanner

Nr. crt.	Numele și prenumele	Funcția	Salariu brut	Impozit	Pens. supl. 3%	Ajut. șomaj 1%	Avans	Ret. chirii	Rest plată
1.	Simionescu Nic.	magazioner	18500	4384	423	141	6000	180	7372
2.	Radic Gh.	manipulant	14500	3296	336	112	4000	230	6526
	Total		33000	7680	759	253	10000	410	13898

Contribuția asigurări sociale este de 33000 × 22% = 7260 lei
Ajutor șomaj 33000 × 4% = 1320 lei

Cu nota contabilă nr. 13/31.X. înregistrăm statul de plată, avînd în vedere că salariile sînt cheltuieli, deci creșteri de Activ (active transferabile) iar pînă la achitare (care are loc în luna următoare), salariile reprezintă o sursă atrasă, respectiv creșteri de Pasiv. Reținerile din salarii reprezintă o transformare a obligației salariatului (— P) în obligația unității (+ P).

Avem următoarele înregistrări pe care le operăm în fișele sintetice :

41.580 lei	501.01	=	%	
	cheltuieli de circulație depozit		420 Decontări cu salariații	33.000 lei
			431 Decontări cu asigurările sociale	7.260 lei
			438 Fond ajutor șomaj	1.320 lei
	+A		+P	

9.102 lei	420 Decontări cu salariații	=	%	
			430 Decontări cu bugetul statului	7.680 lei
			431 Decontări cu asigurările sociale	759 lei
			438 Fond ajutor șomaj	253 lei
			499 Creditori-chirii	410 lei
	— P		+P	

C-da 225 coala 5

Avansul reținut pe stat de 10.000 lei apare plătit la înregistrarea actelor de casă (respectiv în 18.X. făcîndu-se înregistrarea 420=300 cu 10.000 lei). Soldul contului 420 reprezintă restul de plată care se achită în luna următoare, făcîndu-se înregistrarea 420 = 300.

b) **Vînzarea mărfurilor din depozitul en gros**

Pentru operațiunile de vînzări făcute din depozit se întocmesc două documente :

— avizul de expediție

— factura cu dispoziție de plată sau dispoziție de încasare.

Avizul de expediție se emite de gestionarul depozitului în baza comenzii (contract încheiat) și a delegației de ridicare prin care reprezentantul beneficiarului este împuternicit să ridice mărfurile specificate în comanda respectivă sau în contract. Comenzile prin care se solicită mărfurile trebuie să fie aprobate în prealabil de conducerea unității. După numărare și cîntărire, mărfurile se înscriu în avizul de expediție cu denumirea fiecărui sortiment, unitatea de măsură, cantitatea și prețul unitar, apoi se barează rubricile libere și se semnează de delegatul beneficiarului. În situația expedierii prin mesagerie sau vagoane CFR, la avizul respectiv se anexează scrisoarea de trăsură (buletin de mesagerie), act care confirmă că livrarea a avut loc.

Un exemplar din avizul de expediție se predă beneficiarului (delegatului sau este anexat la scrisoarea de trăsură — buletin de mesagerie), un exemplare se predă compartimentului livrări pentru întocmirea facturii și un exemplar rămîne la gestionarul predător pentru descărcare din gestiune.

Factura cuprinde pe lîngă datele din avizul de expediție (denumirea mărfurilor, cantitățile, prețul unitar și valoarea) și cheltuielile de transport făcute în contul beneficiarului, valoarea ambalajelor, se înscrie cota de adaus comercial cuprins în prețul mărfurilor și dacă e cazul cota de ICM. Un exemplar din factură împreună cu dispoziția de plată este destinat beneficiarului (clientului), care servește acestuia ca document de decontare (prin bancă sau CEC), un exemplar însoțește transportul (cînd se emite în același timp cu avizul de expediție) și un exemplar se predă la contabilitate pentru înregistrarea vînzărilor și urmărirea încasării acestora.

Depozitul en gros, în luna octombrie a făcut următoarele livrări :

— factura nr. 1001/10.X. pentru 90 perechi pantofi bărb. × × 3300=297.000 lei Metalotex Lugoj, marfă cu delegat, achitată cu CEC ;

— factura 1002/16.X. pentru 100 buc. cămăși bărb. × 436 lei/buc. = 43.600 lei — marfă cu delegat la S. C. „Gorjana“ Tîrgu Jiu, se achită cu CEC ;

— factura nr. 1003/18.X. pentru 900 buc cămăși corp × 165 = = 148.500 lei la S.C. „Textila“ Dolj, marfă cu delegat, achitată cu CEC ;

— factura nr. 1004/22.X. pentru 100 buc cămăși corp × 165 = = 16.500 lei și pentru 100 buc bluze femei × 1284 lei = 128.400 lei,

total 144.900 lei la care se aplică un adaus comercial cu amănuntul de 15%, adică suma de 21.735 lei, total factură 166.635 lei, fiind livrate la magazinul propriu cu amănuntul, gestionar Ionescu Georgeta ;

— factura nr. 1005/30.X. pentru 200 buc bluze femei × 1274 lei = 256.800 lei la S. C. Textila Pitești, la care se mai adaugă 250 lei cheltuieli ambalare, în total 257.050 lei, marfă cu delegat, factura se depune în bancă pentru achitare la scadență ;

— factura nr. 1006/29.X. pentru 100 perechi pantofi × 3300 = = 330.000 la S.C. Metalotex Lugoj, livrare cu delegat, și achitată cu CEC.

Pentru CEC-urile primite în contul mărfurilor livrate se întocmesc borderouri de depunere în bancă, în vederea încasării lor în contul de disponibil al unității.

În baza facturilor de mai sus, compartimentul contabil-financiar, întocmește situația clienților, astfel :

Clientul	Nr. și data facturii	Valoarea facturii				Suma achitată	Data achitării
		Marfă	Transport	Ambalaje	Total		
0	1	2	3	4	5	6	7
Gesiune depozit							
1. Metalotex Lugoj	1001/ 10.X.	279.000	—	—	297.000	297.000	10.X. CEC extras
2. Gorjana Tg. Jiu	1002/ 16.X.	43.600	—	—	43.600	43.600	16.X. CEC extras
3. Textila Lugoj	1003/ 18.X.	148.500	—	—	148.500	148.500	18.X. CEC
4. Textila Pitești	1005/ 30.X.	256.800	—	250	257.050	—	—
5. Metalotex Lugoj	1006/ 29.X.	330.000	—	—	330.000	330.000	30.X. CEC extras
Total clienți		1.075.900	—	250	1.076.150	819.100	
7. Livrări magazin producție proprie		144.900	—	—	144.900	—	
Total ieșiri gestiune		1.220.800	—	250	1.221.050	819.100	
Sold neachitat						257.050	

Scanned with OKEN Scanner

Totalul coloanei 2 trebuie să corespundă cu rulajul creditor al contului 230 „Mărfuri în depozite" (fișa sintetică) și cu totalul ieșirilor din registrul stocurilor. Totalul sumelor achitate trebuie să corespundă cu încasările evidențiate la înregistrarea extrasului de cont.

Vînzările de mărfuri reprezintă un proces de transformare a averii, din marfă în bani, însă acest proces are două faze : prima — actul de vînzare propriu-zis care constă în evidențierea datoriei beneficiarilor (+A) și înregistrarea veniturilor realizate (+P), apoi scăderea veniturilor respective (—P) cu costurile mărfurilor vîndute (—A), iar cea de a doua fază — încasarea propriu-zisă, cînd are loc scăderea datoriei beneficiarilor — clienți (=A) și creșterea numerarului în cont (+A).

Operațiile privind vînzările de mai sus sînt evidențiate prin nota contabilă nr. 14/31.X, astfel :

	400. Clienți +A		600.01 Venituri depozit +P	1.075.900.
	400. Clienți +A		501.01 Cheltuieli circulație depozit —A	250.
166636.—	231 Mărfuri cu amănuntul +A	=	% 600.01 venituri depozit 239.02 Adaus comercial amănuntul +P	144.900. 21.735.
1.119732.	% 600.01 Venituri depozit		230 = Mărfuri în depozit —A	1.220.800
101.068.	Adaus comercial depozit —P			

Suma de 101.068 lei cu care s-a debitat contul 239.01 s-a stabilit pe baza principiului proporționalității prin relația $\frac{\text{Rulaj creditor cont 239}}{\text{Rulaj debitor cont 230}}$ × rulaj creditor cont 230 = $\frac{103.800}{1.253.800}$ × 1.220.800 = 101.068 lei

Scanned with OKEN Scanner

Din nota contabilă nr. 25/31.X. rezultă că în urma verificării carnetului de CEC-uri limită de sumă s-au constatat plăți pentru depozitul cu ridicata (en gros) astfel : 3.900 lei energie electrică consumată și 11.400 lei chirie spațiu depozit.

Avem creșteri ale Activelor, concretizate în cheltuielile făcute (se debitează contul „Cheltuieli circulație") concomitent cu sporuri ale Pasivelor prin evidențierea datoriei față de alții (se creditează „Contul „Furnizori pentru energia electrică" și contul „Creditori pentru chirie"), apoi achitarea datoriei respective care reprezintă o diminuare de Pasiv (se debitează conturile Furnizori și Creditori) și în același timp scade Activul cu disponibilul din CEC-uri (se creditează contul „Carnete cu limită de sumă).

Avem deci :

15.300 lei	501.01. Cheltuieli circulație +A	=	% 410. Furnizori 499 Creditori +P	3.900 lei 11.400 lei
	%	=	390.	15.300
3.900 lei 11.400 lei	410 Furnizori.. 499 Creditori. —P		—A	

Deosebirea între „Furnizori" și „Creditori" este de natură juridică : contul „Furnizori" evidențiază decontările pentru aprovizionări de materiale, mărfuri etc. lucrări executate și servicii prestate, iar contul „Creditori" evidențiază sumele (servicii-bunuri) puse la dispoziție de alții, care sînt folosite temporar de unitate pînă la lichidare.

c) În urma repartizării cheltuielilor generale ale unității (Cont 521), conform notei contabile nr. 35/X a rezultat suma de 7.958 lei care revine activității depozitului cu ridicata (en gros).

d) Din fișa sintetică a contului 501.01 „Cheltuieli circulate" rezultă că pentru activitatea depozitului s-au înregistrat următoarele cheltuieli :

— cheltuieli transport-aprovizionare	12.182 lei
— salarii (inclusiv impozit pe salarii)	33.000 lei
— contribuții asigurări sociale	7.260 lei
— fond ajutor șomaj	1.320 lei
— energie electrică	3.900 lei
— chirie spațiu	11.400 lei
Total cheltuieli directe	69.062 lei
— cota cheltuieli generale unitate	7.958 lei
Total cheltuieli depozit	77.020 lei

Scanned with OKEN Scanner

Se scade suma de 250 lei recuperată de la clienți (rulaj creditor cont 501.01) și rămîne un total de 76.770 lei, cheltuieli care se vor acoperi din veniturile realizate, întocmindu-se nota contabilă nr. 15/31.X. cu următoarea formulă contabilă :

600.01 Venituri depozit —P	=	501.01 Cheltuieli circulație depozit —A	76.770

Scăderea cheltuielilor din venituri micșorează atît Pasivul (venituri realizate), cît și Activul (cheltuielile respective).

Operăm în fișele sintetice.

e) După această înregistrare, contul 600.01 „Venituri depozit" prezintă conform fișelor sintetice (șah) un rulaj creditor de 1.220.800 lei și un rulaj debitor de 1.196.502 lei, rezultînd astfel un sold creditor (rezultate favorabile), care se închide prin contul 750 „Profit și pierderi", întocmindu-se în acest scop nota contabilă nr. 16/31.X. astfel :

600.01 Venituri depozit —P	=	750 Beneficii și pierderi +P	24.298 lei

Această înregistrare semnifică trecerea de la un post de Pasiv — (se debitează veniturile) la alt post de Pasiv (se creditează „Profit și pierderi").

11. La magazinul de desfacere cu amănuntul (en detaille), activitatea se desfășoară în perioada 10—31.X. cînd se consemnează următoarele operațiuni :

a) Aprovizionarea cu mărfuri.

Intrările de mărfuri în magazin sînt înregistrate, de asemenea, în baza proceselor-verbale de recepție (nota de intrare-recepție) întocmite de Comisia de primire-recepție și semnate „ca primitor" de gestionarul magazinului.

În baza legislației actuale (H.C.M. nr. 941/1959) la primirea mărfurilor de la furnizor și pentru întocmirea de documente opozabile acestuia în cazul diferențelor cantitative sau calitative, se procedează în felul următor :

— dacă mărfurile au sosit prin CFR sau alt cărăuș (unități de transport rutiere), la ridicarea acestora, delegatul unității primitoare verifică situația sigiliilor furnizorului, starea ambalajelor, urme de violare etc. In situația sigiliilor rupte deteriorări ale coletelor sau alte situații de dispariții pe timpul transportului, se întocmește un proces-verbal de constatare a diferențelor cu delegatul unității transportoare în care se consemnează lipsurile rezultate și cauzele provenienței lor. În baza aces-

tui proces-verbal, unitatea transportoare răspunde de lipsurile consemnate.

— După primirea coletelor de la cărăuș, comisia de primire (recepție) procedează la verificarea mărfurilor primite, comparativ cu actele întocmite de furnizor (aviz de expediție, scrisoare de transport, factură). La primul colet la care se constată diferențe față de fișa coletului (cantitative sau calitative), se întrerupe recepția următoarelor colete, se anunță furnizorul prin telegramă despre situația constatată, acesta fiind obligat ca în termen de 5 zile să trimită delegat pentru constatarea diferențelor existente. Delegatul furnizorului împreună cu comisia de primire (recepție) consemnează diferențele constatate în procesul-verbal de recepție sau nota de intrare-recepție și constatare diferențe.

În situația în care termenul de 5 zile, delegatul furnizorului nu se prezintă, beneficiarul procedează la recepția mărfurilor împreună cu un delegat neutru (de la Primărie — Inspecția Comercială de Stat sau de la altă unitate, care să nu fie din cadrul ministerului, beneficiarului), întocmind un proces-verbal de constatare a diferențelor, care se trimite furnizorului. Ambele aceste procese verbale (cel cu delegatul furnizorului, sau cel cu delegat neutru) sînt opozabile furnizorului.

— Dacă mărfurile sînt ridicate cu delegatul propriu de la furnizor, diferențele rezultate la recepție cad în sarcina acestui delegat.

— Viciile ascunse se pot reclama în termen de 6 luni, procedîndu-se la constatarea acestora cu delegatul furnizorului sau delegat neutru ca mai sus.

Documentele de certificarea calității : certificatul de garanție, certificatul de calitate, buletinul de analiză etc. trebuie să însoțească actele de expediție : aviz de expediție, scrisoare de trăsură, bon de transport etc.

În practică, pot să apară diferite situații de lipsuri constatate la recepție, astfel că este necesar să se respecte procedura legală de constatare a diferențelor prevăzută de Regulamentul privind recepția, expediția și primirea mărfurilor aprobat prin H.C.M. 941/1959.

De remarcat este faptul că orice intrare de mărfuri, materiale, piese de schimb, etc. în unitate se consemnează în documentele de intrare, respectiv în procesul-verbal de primire-recepție (nota de intrare-recepție și constatare diferență — formular tipizat) la care se anexează actele de proveniență a bunurilor respective (avizul de expediție, scrisoare de trăsură sau factura furnizorului).

În cazul cumpărărilor din magazinele cu amănuntul la procesul verbal de recepție se anexează bonul de cumpărare de la magazinul respectiv, iar dacă aprovizionările s-au făcut din piață de la producători particulari se întocmește un proces-verbal în care se înscrie data cumpărării, denumirea mărfurilor, producătorului particular dacă este posibil, proces-verbal care este vizat de administrația piețelor. Acest proces-verbal constituie actul de proveniență al mărfurilor și se anexează la nota de intrare-recepție întocmită la magazia (depozitul) unității.

La magazinul de desfacere cu amănuntul (en detaille) s-au făcut următoarele aprovizionări :

Scanned with OKEN Scanner

— după cum am arătat, primește cu factura internă 1004/22.X. în valoare de 166.635 lei de la depozitul cu ridicata propriu cămăși de corp și bluze femei, operație care s-a înregistrat cu nota contabilă nr. 16/31.X.

— mai primește de la secția de producție a societății cu avizul 101 și factura 2001/15.X. cantitatea de 500 buc cearceafuri pat × 750 lei = 375.000 lei preț livrare la care se calculează un adaos comercial de 20%, respectiv suma de 75.000 lei, total factură 450.000 lei, prețul de vînzare în magazin fiind de 900 lei/buc cearceaf. Impozitul pe circulația mărfurilor care intră în preț este de 3%.

Pentru secția de producție această livrare constituie un venit realizat (+P), paralel cu creșterea volumului mărfurilor în magazin (+A).

Întocmim nota contabilă nr. 17/31.X. astfel :

450.000 lei	231 Mărfuri în unitățile cu amănuntul	=	%		
			600.03 venituri activ. producție	375.000 lei	
			239.02 adaus com. amănuntul	75.000 lei	
	+A		+P		

Operăm în fișele sintetice.

— Cu avizul nr. 5361/15.X. magazinul primește în 20.X. de la furnizorul S. C. Matex Botoșani : 100 buc. trening adulți × 1200 lei/buc. =120.000 lei, 150 buc. bluze vînt × 1.100 lei/buc. = 165.000 lei și 200 buc. maieuri × 150 lei = 30.000 lei, total mărfuri primite 315.000 lei pentru care se întocmește recepția nr. 100/20.X., fără diferență față de actele furnizorului (avizul și scrisoarea de trăsură) stabilindu-se o cotă de adaus comercial de 15%, respectiv suma de 47.250 lei care se adaugă la suma de mai sus, rezultînd un total al recepției de 362.250 lei, iar prețul de vînzare cu amănuntul înscris în recepție este de 1.380 lei/buc. pentru trening, 1265 lei/buc. pentru bluze vînt și de 172.50 lei/buc. pentru maieuri.

Factura furnizorului nr. 1286/21.X. se primește prin bancă în 30.X. și are valoarea de 315.000 lei mărfuri și 2.400 lei cheltuieli ambalarea, total factură = 317.400 lei.

La ridicarea mărfurilor de la mesagerie s-a mai plătit cu CEC suma de 12.150 lei c/v transport container.

— = în data de 25.X. se ridică cu delegat (gestionara magazinului Ionescu Georgeta) de la furnizorul S. C. „Viitorul“ Cisnădie 350 ml șifon × 250 lei/ml = 87.500 lei și 100 ml stofă mobilă × 650 lei/ml = = 65.000 lei cu aviz 3684/25.X. și factura nr. 1861/25.X. cu valoarea totală de 152.500 lei.

Se întocmește recepția nr. 101/26.X. pentru mărfurile primite mai sus, la care se aplică un adaus comercial de 20%, respectiv 30.500 lei, rezultînd o valoare a mărfurilor intrate de 183.000 lei, iar prețul de vîn-

Scanned with OKEN Scanner

zare cu amănuntul este de 300 lei/ml pentru șifon și 780 lei/ml pentru stofă.

Se achită cu CEC c/val transportului în sumă de 9.860 lei în baza facturii 761/25.X. emisă de Romcamion.

În baza datelor de mai sus, întocmim situația furnizorilor și a mărfurilor primite, astfel :

Furnizor	Recepția	Factura	Valoarea facturii				P.V. diferență	Suma acceptată	Data plății	Val. marfă mag.	
			Marfă	Transportul	Chelt. ambal.	Total				Adaos com.	total mf. mag.
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
										col. 3+10	
— Matex Botoșani	100/ 20.X.	1286/ 21.X.	315000	—	2400	317400	—	317400	Extras 30.X.	47250	362250
— Viitorul Cisnădie	101/ 25.X.	1861/ 26.X.	152500	—	—	152500	—	152500	CEC 25.X.	30500	183000
— Mesagerie CFR	—	SC Tr 15025	—	12150	—	12150	—	12150	CEC 22.X.	—	—
— Romcamion	—	861/ 25.X.	—	9860	—	9860	—	9860	CEC 27.X.		
Total			467500	22010	2400	491910	—	491910		77750	545250
Sold neachitat											

Înregistrăm în contabilitatea sintetică (fișele șah) nota contabilă nr. 18/31.X. întocmită pe baza situației de mai sus, astfel :

545.250	231	=	%	
Mărfuri cu amănuntul			410 Furnizori	467.500
			239.02 Adaos comercial cu amănuntul	77.750
+-A			+P	
204 02		=	410	
Cheltuieli transport aprovizionare magazin			Furnizori	24.410 (Transport+cheltuieli ambalare)
+-A			+P	
410		=	390	
Furnizori			Carnete cu limită de sumă	174.510
—P			—A	

Scanned with OKEN Scanner

Cresc Activele cu mărfurile primite și cheltuielile făcute cu aducerea lor (se debitează) precum și pasivele cu datoriile la Furnizori și Adausul comercial (se creditează). La achitarea Furnizorilor scad (Pasivele) și în același timp Activele cu sumele plătite din carnetele de CEC-uri.

Spre deosebire de evidența analitică a depozitului (cantitativ valorică pe fiecare obiect), pentru mărfurile în unitățile cu amănuntul se ține o evidență global valorică pe gestiuni, întocmindu-se cîte o fișă valorică pentru fiecare gestiune, astfel :

Gestiunea Ionescu Georgeta

Documentul, nr. și data, emitentul	Intrări valorice	Ieșiri valorice	Sold
1	2	3	4
Sold precedent	—	—	—
— Depozit Factura 1004/22.X.	166.625		
— Producție Factura 2001/15.X.	450.000		
— Recepția 100/20.X. Matex Botoșani	362.250		
— Recepție 101/25.X. Viitorul Cisnădie	183.000		
— Chitanța 110/17.X. Casă		70.520	
— Chitanța 111/18.X. Casă		30.450	
— Chitanța 112/19.X. Casă		120.321	
— Chitanța 115/20.X. Casa		150.439	
— Chitanța 116/22.X. Casa		125.420	
— Chitanța 117/23.X. Casa		131.450	
— Chitanța 118/25.X. Casa		140.320	
— Chitanța 119/26.X. Casa		110.410	
— Chitanța 120/28.X. Casa		130.415	
— Chitanța 121/29.X. Casa		70.450	
— Chitanța 122/31.X. Casa		31.000	
TOTAL	1.161.885	1.111.195	50.690

Totalul intrărilor, ieșirilor și soldurilor tuturor gestiunilor, rezultat din fișe trebuie să fie egale cu rulajele (debitoare + creditoare) și soldul contului 231 „Mărfuri cu amănuntul" rezultate din fișele sintetice și balanța de verificare.

Gestionarul magazinului ține evidența în caietul propriu de gestiune, cu conținut identic fișei de gestiune ținută de cotabilitate (mai sus), existînd obligația ca cele două evidențe să se confrunte lunar.

Scanned with OKEN Scanner

b) **Vînzările în unităţile cu amănuntul**

În magazine, vînzările şi sumele încasate se stabilesc zilnic la terminarea programului de lucru cu ajutorul caselor de marcaj pentru centralizarea bonurilor de vînzare (întocmindu-se borderourile vînzărilor).

Evidenţa tehnico-operativă (borderoul vînzărilor) se ţine de gestionarul magazinului, care la sfîrşitul zilei întocmeşte monetarul banilor încasaţi şi îl depune împreună cu sumele respective la casieria unităţii (sau la oficiile poştale dacă distanţa nu permite depunerea zilnică la casierie).

În contabilitatea sintetică, încasarea sumelor din vînzările de mărfuri apar în registrul de casă (sau în extrasul de cont al băncii în situaţia depunerii la oficiile poştale).

Din fişa sintetică a contului „Casa" rezultă că în luna octombrie s-a depus de magazin pe total sumă de 1.111.195 lei, făcîndu-se la întregistrarea zilnică a registrului de casă, formula contabilă (vezi fişa sintetică şi n.c. 39/31.X).

300 Casa +A	=	600.02 Venituri din vînzări cu amănuntul +P

adică creşte Activul cu numerarul depus în casă (se debitează) şi concomitent Pasivul cu veniturile realizate (se creditează) din vînzarea mărfurilor.

Pentru descărcarea gestiunii cu vînzările făcute, e necesar mai întîi să calculăm volumul adaosului comercial aferent mărfurile vîndute, determinat după formula :

$$\frac{\text{rulaj creditor cont 239.02}}{\text{rulaj debitor cant 231}} \times \text{volum vînzări} = \frac{174.485}{1.161.885} = \times 1.111.195 = 166.790 \text{ lei}$$

Întocmim nota contabilă nr.. 19/31.X. pentru diminuarea contului 231 „Mărfuri în unităţile cu amănuntul" care nu mai sînt în stoc, fiind vîndute, deci micşorarea Activului (—A) şi concomitent se diminuează şi Pasivul (—P), respectiv veniturile realizate şi adaosul comercial corespunzător (calculat mai sus)

% 944.405 lei venituri din vînzările cu amănuntul 239.02 166 790 lei Adaos comercial cu amănuntul	=	231 Mărfuri cu amănuntul	1.111.195 lei

Scanned with OKEN Scanner

Înregistrăm în fişele şah (sintetice)

c) Evidenţierea cheltuielilor şi stabilirea rezultatelor.

Cheltuielile magazinului au următoarea structură :

— Cheltuielile de transport-aprovizionare înregistrate în cont 204.02 se repartizează asupra mărfurilor vîndute şi asupra stocurilor rămase la sfîrşitul lunii utilizîndu-se formula

$$\frac{\text{rulaj debitor cont 204.02}}{\text{rulaj debitor cont 231}} \times \text{volumul mărfurilor vîndute} = \frac{24.410}{1.161.885}$$

$\times$ 1.111.195 = 23.335 lei

care le evidenţiem pe cheltuielile de circulaţie cu nota contabilă nr. 20/31.X. astfel :

	501.02 Cheltuieli de circulaţie +A	=	204.02 Cheltuieli de transport-aprovizionare —A	23.335 lei

avînd, deci mişcări în Activ ; un element scade (credit cont 204.02) iar celălalt creşte (debit cont 501.02).

— se înregistrează statul de plată pentru gestionara magazinului care are următoarea structură : salariu brut 20.135 lei impozit 4.842 lei, contribuţie pensie, suplimentară 3% = 458 lei, ajutor şomaj 1% = 153 lei, avans acordat 5000 lei, rata locuinţă 780 lei, rest de plată 8.902 lei. Pentru acest salariu, unitatea plăteşte 22% CAS adică 4.430 lei şi 4% fond şomaj = 804 lei.

Cu nota contabilă 21/31.X. înregistrăm statul de plată astfel :

25.369	501.02. Cheltuieli circulaţie magazin	=	% 420 Decontări cu salariaţii	20.135 lei
			431 Decontări cu asigurările sociale	4.430 lei
			438 Fond şomaj +P	804 lei
	+ A			
6.233 lei	420 Decontări cu salariaţii	=	% 430 Decontări cu bugetul statului	4.842

Scanned with OKEN Scanner

		431 Decontări cu asigurările sociale	458 lei
		438 Ajutor șomaj	153 lei
		499 Creditori	780 lei
—P		+P	

Sporește un element de Activ, cheltuielile de circulație, care se debitează și concomitent sporesc Pasivele, adică sursele atrase : datoriile față de salariați, asigurările sociale și fondul de șomaj, care se creditează. Apoi cu reținerile din salarii (impozitul pe salarii) cota 3% pensie suplimentară la asigurările sociale, 1% pentru ajutorul de șomaj și ratele locuință) se transferă o obligație a salariatului (diminuare Pasiv — se debitează) în obligația unității (crește Pasiv — se creditează conturile care înregistrează acele obligații : 430, 431, 438 și 499).

— s-au aprovizionat 10 kg × 110 lei/kg = 1.100 lei hîrtie ambalaj necesară la vînzarea produselor. Plata s-a făcut cu CEC la unitatea C.L.D.C. care a emis factura nr. 8362/17.X.

Magazia de materiale întocmește recepția nr. 105/17.X., iar magazinul ridică de la magazie cantitatea de hîrtie de mai sus întocmind bonul de consum materiale nr. 108/17.X.

Prima operație este intrarea materialelor în magazie (creștere Activ, se debitează contul 200 „Materiale“) concomitent cu evidențierea datoriei față de furnizori (creștere Pasiv — creditäm contul „Furnizori“) ; a doua operație : achitarea furnizorilor (diminuare Pasiv — se debitează contul „Furnizori“) și concomitent reducerea disponibilului din CEC-uri (scădere de Activ — se creditează contul CEC-uri cu limită de sumă) ; iar a treia operație : ridicarea materialului respectiv de la magazie (scădere Activ — creditäm contul de „Materiale“) și concomitent consumarea acestuia la vînzare (creștere Activ — se debitează contul cheltuieli circulație — avere transferabilă).

Întocmim nota contabilă nr. 22/31.X. cu înregistrările de mai sus.

200 Materiale +A	=	410 Furnizori +P	1.100 lei
410 Furnizori	=	390 Carnete cu limită la sumă	1.100 lei
—P		—A	
501.02 Cheltuieli circulație magazin +A	=	200 Materiale —A	1.100 lei

Scanned with OKEN Scanner

Operăm în fișele șah

În situația în care hîrtia de ambalaj se adaugă la prețul de vînzare al mărfurilor, ultima înregistrare va fi 231 = 200, urmînd să se justifice odată cu mărfurile vîndute.

— înregistrăm chiria datorată în sumă de 35.250 lei la unitatea locativă (I.G.C.L.) pentru spațiul magazinului cu amănuntul, care se va achita scadența prevăzută în contract, respectiv data de 10 ale lunii următoare.

Cresc activele cu cheltuielile reprezentînd chiria (se debitează contul cheltuieli de circulație) și totodată sporesc datoriile față de alții, respectiv creșteri de Pasiv (se creditează contul „Creditori"), operație care o evidențiem prin nota contabilă nr. 23/31.X. astfel :

501.02 Cheltuieli circulație magazin +A	=	499 Creditori pentru chirie +P	35.250 lei

Operăm în fișele de șah

— se înregistrează consumul de energie electrică în sumă de 3.200 lei pentru magazin care a fost achitat cu CEC — limită de sumă la IRE în baza facturii nr. 2.386/31.X. emisă de această unitate.

Consumul de energie electrică reprezintă o cheltuială, deci creșteri de Active (se debitează contul „Cheltuieli de circulație") și în același timp evidențiem datoria față de alții în baza facturii emise, reprezentînd creșteri de Pasive (se creditează contul „Furnizori"), apoi lichidarea datoriei (diminuări Pasive) ;

— se debitează contul „Furnizori" prin plata cu CEC (scade Activul) și se creditează contul : „Carnete cu limită de sumă).

Întocmim nota contabilă nr. 24/31.X astfel :

501.02 Cheltuieli circulație +A	=	410. Furnizori +P	3.200 lei
410 Furnizori —P	=	390. Carnete limită de sumă —P	3.200 lei

c) Din nota contabilă nr. 35/X, rezultă că pentru magazin s-au repartizat cheltuieli generale în sumă de 10.172 lei (a se vedea nota contabilă și formula contabilă respectivă).

d) Fișa contabilă sintetică a Contului 501 02 „Cheltuieli circulație magazin" reprezintă următoarea structură a cheltuielilor :

Scanned with OKEN Scanner

— cheltuieli transport-aprovizionare	23.335 lei
— salarii (inclusiv impozit)	20.135 lei
— contribuții asigurări sociale	4.430 lei
— fond șomaj	804 lei
— materiale pentru ambalat (hîrtie)	1.100 lei
— chirie magazin	35.250 lei
— consum energie electrică	3.200 lei
Total cheltuieli directe	88.254 lei
— cotă cheltuieli generale unitate	10.172 lei
Total cheltuieli magazin	98.426 lei

Totalul acestor cheltuieli cu funcționarea magazinului se suportă din veniturile realizate, avînd deci o scădere a activelor (se creditează contul „Cheltuieli de circulație magazin") și concomitent scad și Pasivele, respectiv veniturile (se debitează contul „Venituri magazin") ; întocmim în acest scop nota contabilă nr. 26/31.X. astfel :

600.02 Venituri magazin — P	=	501.02 Cheltuieli circulație magazin — A	98.426 lei

Operăm în fișele sintetice

e) Din fișa contului 600.02 „Venituri magazin", rezultă un rulaj debitor în sumă de 1.042.831 lei și un rulaj creditor de 1.111.195 lei, soldul contului creditor fiind în sumă de 68.364 lei (diferența între rulajul debitor mai mic și rulajul creditor mai mare) este un rezultat favorabil care se transferă în contul „Profit și pierdere", avînd deci o micșorare de Pasive (se debitează contul „Venituri") și totodată creșteri de Pasive (se creditează contul „Beneficii" și „pierderi").

Întocmim nota contabilă 27/31.X. astfel :

600.02 Venituri magazin	=	750.02 Beneficii și pierderi Activ magazin	68.364 lei

12. În perioada 8-31.X. secția de producție consemnează următoarele fapte contabile :

În baza bonurilor de predare-primire a produselor din secție la magazia de produse finite, rezultă următoarea situație a produselor realizate :

Numărul și data bonului predare-produse	Produsele					
	Produsul A			Produsul B		
	Cantit.	P.U.	Val.	Cantit.	P.U.	Val.
— Bon 101/15.X.	500	750	375.000			
— Bon 102/20. X.	300	750	225.000			
— Bon 103/26.X.				200	1250	250.000
— Bon 104/30.X.	150	750	112.500	150	1250	187.500
Total producție	950	750	712.500	350	1250	437.500

Astfel că în luna octombrie s-a realizat un volum valoric al producției marfă de 1150.000 lei din care : Produsul A = 712.500 lei și Produsul B = 437.500 lei.

Documentele utilizate pentru evidențierea în contabilitate a producției realizate sînt : bonul de predare-primire produse finite din secția de producție la magazia de produse finite, fișa de magazie pentru fiecare produs finit în care înregistrăm intrările, ieșirile și stocul rămas după fiecare operațiune (vezi modelul fișei de magazie arătat la evidențierea mărfurilor în depozit) avizul de expediție pentru livrările făcute care se întocmește de gestionarul depozitului și factura întocmită de compartimentul desfacere, așa după cum le-am prezentat la pct. 10.b.

Cu valoarea produselor obținute crește un element din Activ, debitîndu-se contul Produse finite, în același timp scade un alt element din Activ, respectiv cheltuielile cu realizarea produselor respective (consumurile materiale și muncă vie), însă pentru a înregistra operativ diferențele între prețul de livrare (înregistrare) și costurile (cheltuielile) ale produselor respective, creditățm contul „Decontarea producției" cont care în operațiile contabile se interpune între producția realizată și cheltuielile făcute cu aceasta.

Înregistrăm în contabilitate valoarea producției realizate în baza situației de mai sus (întocmită conform bonurilor de predare-primire), cu nota contabilă nr. 28/31.X. avînd formula contabilă

220 Produse finite + A	=	540 Decontarea producției — A (sau + P) = bifuncțional) =	1.150.000

Evidența analitică a produselor finite se ține la depozit pe fișe de magazie, iar la contabilitate se întocmește registrul stocurilor, ambele aceste documente le-am prezentat la pct. 10, sau în locul registrului stocurilor se poate întocmi o fișă cantitativ valorică care se ține

Scanned with OKEN Scanner

pentru fiecare produs ca și fișa de magazie, avînd în plus valorile corespunzătoare cantităților intrate, ieșite și stocurile.

Registrul stocurilor pentru produse finite se prezintă astfel :

Denumirea produselor	Preț unitar	Intrări		Ieșiri		Solduri	
		cantitate	valoare	cantitate	valoare	cantitate	valoare
— Produsul A	750	950	712.500	940	705.000	10	7.500
— Produsul B	1250	350	437.500	340	425.000	10	12.500
Total			1.150.000		1.130.000		20.000

Intrările se înregistrează în baza notelor de predare a produselor din secție la magazie, iar ieșirile după avizele de expediție și facturile emise beneficiarilor și înregistrate în contul 225 „Produse, lucrări și servicii facturate". Datele de intrări, ieșiri și solduri din registrul stocurilor trebuie să fie egale cu fișele de la magazie pentru fiecare produs, după efectuarea confruntărilor între gestionari și contabilitate.

Pentru realizarea producției de mai sus, s-au făcut următoarele cheltuieli :

a) Consumul de materiale

În procesul de producție, materialele consumate participă diferit la realizarea produselor finite : unele, ca materiile prime, sînt folosite nemijlocit în procesul producției, iar altele contribuie indirect la obținerea produselor respective, cum sînt : obiectele de inventar, echipament de protecție, piesele de schimb pentru reparații etc. Datorită acestui fapt, în contabilitate, consumul materiilor prime și materialelor directe sînt evidențiate în contul „Cheltuielile activității de bază", iar al materialelor indirecte în contul „Cheltuieli comune ale secției" de producție. Tot în acest ultim cont (cheltuielile comune ale secției) sînt înregistrate consumul de combustibil, energie și amortizare a mijloacelor fixe, cînd acestea, nu se pot individualiza pe fiecare produs în parte (în cazul individualizării se înregistrează în contul „Cheltuielile activității de bază), precum și cheltuielile cu reparațiile și întreținerile mijloacelor fixe, transport intern, impozite și taxe, etc. adică cheltuielile care se referă la nevoile comune și generale ale secției în vederea realizării tuturor produselor în procesul fabricației.

Evidența contabilă sintetică și analitică (pe fiecare obiect) a aprovizionării materialelor, pieselor de schimb, obiectelor de inventar, echipamentelor de protecție și de lucru este similară celei arătate la pct.

Scanned with OKEN Scanner

10 cu referire la aprovizionarea cu mărfuri (recepţia lor, înregistrarea în fişa de magazie a fiecărui material, piesă, obiect de inventar, etc., factura furnizorului şi achitarea acesteia, procedeul de rezolvare al diferenţelor cantitative şi calitative la recepţie etc.), excepţie făcînd numai denumirea conturilor în care înregistrăm.

Situaţia aprovizionării materialelor necesare producţiei se prezintă astfel :

Furnizor	Nr. şi data facturii	nr. şi data recepţiei	Diferenţe P.V.	Valoare achitată			Data achitării
				materiale	chelt. transp.	total	
— Fabrica Lugoj	1132/8.X.	102/8.X.	—	350.000	10.000	360.000	9.X.
— Idem	1161/15.X.	103/15.X.	—	262.500	7.500	270.000	16.X.
— I. M. Cugir	12360/6.X.	107/7.X.	—	20.000	—	20.000	8.X.
— F-ca. Criş	920/7.X.	101/8.X.	—	90.000	—	90.000	8.X.
Total				722.500	17.500	740.000	
Sold neachitat							

Intrarea materialelor în unitate, reprezintă o creştere în Activ şi concomitent în Pasiv prin evidenţierea datoriei faţă de furnizor.

Formula contabilă conf. notei contabile nr. 29/31.X. va fi :

%		410	
722.500-200 Materiale	=	Furnizori	740.000
17.500-204.03 Cheltuieli transport producţie			
+ A		+ P	

Înregistrăm în fişele conturilor

Pentru secţia de producţie şi alte nevoi ale unităţii, materialele se eliberează din magazie în baza bonurilor de consum materiale, semnate de primitor (şeful secţiei sau înlocuitorul acestuia), de predător (gestionarul magaziei) şi aprobat de conducătorul compartimentului de lansare şi urmărirea producţiei (care urmăreşte încadrarea în normele de consum la produsele lansate).

Pentru înregistrarea în contabilitate a consumurilor de materiale se întocmeşte următoarea situaţie :

Scanned with OKEN Scanner

Locul de consum Număr și data bonului de consum	Cont creditor	Valoarea consum	Conturi corespondente debitoare		
			500	520	521
Sector administrativ					
1. Bon consum 200/1.X.	200	10.000	—	—	10.000
Secția producție					
2. Produs A. Bon 201/8.X.	200	315.000	315.000	—	—
3. Produs B. Bon 202/15.X.	200	245.000	245.000	—	—
Regie secție					
4. Bon consum 203/8.X.	200	16.000	—	16.000	—
5. Bon consum 204/8.X.	200	60.000	—	60.000	—
Total		646.000	560.000	76.000	10.000
7. Cheltuieli transport consum materiale = $\frac{17.500}{722.500}$ × 646.000 =	204.02	15.500	13.400	2.100	—
9. Total chelt. privind consumul materialelor		661.500	573.400	78.100	10.000

Avînd situația consumurilor materiale de mai sus, întocmim nota contabilă nr. 30/31.X. cu formulele contabile care reflectă mișcări numai în Activ ; unele elemente sporesc, iar altele scad, astfel :

	%	=	200. Materiale	646.000
560.000-500.	Cheltuieli activ. bază			
76.000-520.	Cheltuieli comune secție			
10.000-521.	Cheltuieli generale unitate			
	+ A		— A	
	%	=	204.03. Cheltuieli transport aprovizionare	15.500
13.400-500.	Cheltuieli activ. bază			
2.100-520.	Cheltuieli comune secție			
	+ A		— A	

Scanned with OKEN Scanner

Concomitent întocmim registrul stocurilor a materialelor din magazie, astfel :

Nr. crt.	Denumirea materialelor	UM	Preț unitar	Stoc inițial		Intrări		Ieșiri		Stoc final	
				Cant.	Val.	Cant.	Val.	Cant.	Val.	Cant.	Val.
1.	Pînză	ml	350	—	—	1750	612500	1650	560000	150	52500
2.	Ață cusut	buc	60	—	—	1500	90000	1000	60000	500	30000
3.	Ace mas. cusut	buc	200	—	—	100	20000	80	16000	20	4000
4.	Dosare scris	buc	6	—	—	50	300	50	300	—	—
5.	Hîrtie scris	buc	2	—	—	2000	4000	2000	4000	—	—
6.	Indigou mașină scris	cut	500	—	—	5	2500	5	2500	—	—
7.	Creioane	buc	8	—	—	50	400	50	400	—	—
8.	Avize exped.	buc	200	—	—	5	1000	5	1000	—	—
9.	Chit. încasare	buc	80	—	—	10	800	10	800	—	—
10.	Fact. imprimate	buc	200	—	—	5	1000	5	1000	—	—
11.	Hîrtie amabalaj	kf	110	—	—	10	1100	10	1100	—	—
	Total	kg	—	—	—		733600	—	647100	—	86500

Totalul valoric al intrărilor, ieșirilor și stocurilor trebuie să corespundă cu fișa sintetică a contului 200 „Materiale", iar stocul cantitativ pe fiecare material va fi egal cu cel din fișa de magazie, după efectuarea confruntărilor.

b) **Consumul de manoperă (salariile)**

Manopera încorporată în produsele fabricate este reflectată de volumul salariilor calculate și plătite în baza statelor de plată, întocmite periodic, de obicei la sfîrșitul lunii. Ca și materialele, salariile sînt directe, adică cele care se individualizează pe fiecare produs (salariile muncitorilor sau personalului care cu ajutorul mașinilor realizează nemijlocit fabricația), precum și indirecte, adică salariile care au contribuit la realizarea mai multor produse fără să se poată stabili nivelul aferent fiecărui produs, sum sînt salariile personalului din activitatea de reparații și întreținere a utilajelor, a transporturilor interne, personalul tehnic, administrativ și de conducere al secțiilor de producție, întreprindere etc.

Această contribuție diferită la realizarea produselor este reflectată în contabilitate prin : salariile directe se înregistrează în contul

Scanned with OKEN Scanner

„Cheltuielile activității de bază", iar evidența lor analitică se ține pe fiecare produs, în timp ce salariile indirecte se înregistrează în conturile : cheltuielile comune ale secției — cele care privesc secția de producție (întreținere și reparații, maiștri, personal tehnic, administrativ și de conducere secție, personal transport interfazic și auxiliar etc.) — și „Cheltuielile generale ale unității" — cele care privesc activitatea de administrație și conducere a unității (aprovizionare, desfacere, financiar-contabilă, producție, marketing, proiectare, tehnic etc.).

Pentru urmărirea salariilor directe pe fiecare produs se întocmesc fișele de manoperă, care cuprind : timpul necesar cu fabricația ori salariul orar = tariful (salariul) pe produs.

Am prezentat la pct. 10 structura statelor de plată.

Din centralizarea statelor de plată pentru activitatea de producție și administrare a unității în luna octombrie — rezultă următoarea situație :

	Salar brut	din care:						CAS 22%	Somaj 4%
		Impozit	pensie suplim. 3%	somaj 1%	Chirii rate	Avans	Rest plată		
1. Salarii directe secția producție									
Produsul A	70500							15570	2820
Produsul B	36700							8072	1468
	107200	25200	2460	820	7400	40000	31320	23582	4288
2. Salarii comune secția producție	25000	6500	555	185	800	7000	9960	5500	1000
3. Salarii conducere și ad-ția unitate	80400	20200	1806	602	4200	25000	28592	17688	3216
Total salarii	212600	51900	4821	1607	12400	72000	69872	46770	8504

În baza acestei situații, întocmim nota contabilă nr.31/octombrie, cunoscînd că înregistrarea salariilor reprezintă o cheltuială, deci creștere Activ prin debitarea conturilor de cheltuieli și totodată creștere de Pasiv prin evidențierea datoriei față de salariați și buget, creditîndu-se conturile „Decontări cu salariații", „Decontări cu asigurările sociale" precum și Fondul pentru plata șomajului.

Scanned with OKEN Scanner

	%	=	420	212.600
107.200 — 500	Cheltuielile activ. bază		Decontări cu salariaţii	
25.000 — 520	Cheltuieli comune secţie			
80.400 — 521	Cheltuieli generale unitate			
	+ A		+ P	

	%	=	431	46770
23.582 — 500	Cheltuieli activ. bază		Decontări cu asigurările sociale	
5.500 — 520	Cheltuieli comune secţie			
17.688 — 521	Cheltuieli generale unitate			
	+ A		+ P	

	%	=	438	8504
4288 — 500	Cheltuieli activ de bază		Fond ajutor şomaj	
1000 — 520	Cheltuieli comune secţie			
3216 — 521	Cheltuieli generale unitate			
	+ A		+ P	

Înregistrarea reţinerilor din salarii pentru impozit, pensie suplimentară 3%, ajutor şomaj 1% şi alte datorii ale salariaţilor (chirii, rate etc.), reprezintă diminuări de Pasiv, debitîndu-se contul „Decontări cu salariaţii şi concomitent creşteri de Pasiv (crearea obligaţiei unităţii de a achita datoriile salariaţilor la instituţiile şi întreprinderile respective), creditîndu-se conturile „Decontări cu bugetul statului“ (pentru impozit), „Decontări cu asigurările sociale (pensia suplimentară), Fondul de şomaj (cota 1% şi „Creditori“ (pentru chirii, rate etc ; evidenţa analitică, ţinîndu-se pe fiecare creditor în parte).

70.728 — 420		=	%	
Decontări cu salariaţii			430 Decontări cu bugetul statului	51.900

Scanned with OKEN Scanner

	431	Decontări cu asigurările sociale	4.821
	438	Fond ajutor șomaj	1.607
	499	„Creditori“	
— P		+ P'	12.400

c) Amortizarea mijloacelor fixe, reparații și alte cheltuieli privind regia secției și întreprinderii.

Potrivit dispozițiilor legale actuale, sînt supuse amortizări toate mijloacele fixe ale unității de la punerea lor în funcțiune și pînă la recuperarea integrală a valorii lor. Prin asimilare se mai amortizează : investițiile la mijloacele fixe luate cu chirie, investițiile efectuate pentru amenajarea iazurilor, bălților, terenurilor și altor lucrări similare, precum și investițiile efectuate pentru descopertă la deschiderea carierelor și minelor (cheltuielile cu descoperta la unitățile intrate în producție se repartizează pe cheltuielile curente de producție). Nu se supun amortizării mijloacelor fixe trecute în rezervă sau conservare.

Amortizarea reflectă procesul de uzură a mijloacelor fixe și reprezintă expresia bănească a acelei părți din valoarea mijloacelor fixe care se transmite asupra costurilor producției obținute.

În prezent, pentru calculul amortizării se utilizează normele stabilite în catalogul anexat la Legea 62/1968. Aceste norme de amortizare cuprind numai durata de înlocuire stabilită pe baza uzurii fizice (fără să se aibă în vedere uzura morală), utilizîndu-se următoarea formulă :

$$Na = \frac{1}{Ds} \times 100$$

în care :

Na = norma de amortizare

Ds = durata de serviciu normată

Dacă (pentru exemplificare) vrem să cunoaștem care este norma de amortizare corespunzătoare a unui mijloc fix cu durata de serviciu normată de 10 ani, aplicînd formula de mai sus, obținem :

$$Na = \frac{1}{10} \times 100 = 10\%$$

adică în timp de 10 ani, prin aplicarea în fiecare an a normei de 10% se obține recuperarea integrală a valorii mijlocului fix, respectiv.

Pentru o lună dintr-un an, norma va fi :

$$Na = \frac{1}{10 \times 12} \times 100 = 0{,}8334\%$$

din valoarea mijlocului fix. Astfel că prin aplicarea normelor de amortizare asupra valorii de înregistrare (inventar) a mijloacelor fixe

se calculează volumul amortizării ce se includ în costurile producției la articolele de calculație : cheltuielile activității de bază (pentru amortizarea directă în cazul individualizării pe produse), cheltuieli comune ale secției (cînd nu se poate individualiza pe produse, precum și a mijloacelor fixe utilizate pentru realizarea nevoilor generale ale secției), cheltuieli generale ale unității (mijloacele fixe de interes general ale unității), cheltuielile secțiilor auxiliare, cheltuielile de desfacere etc.

În acest scop, se întocmește situația repartizării amortizării pe locuri consumatoare, astfel :

Categorii mijloace fixe	Cheltuieli activ de bază			Chelt- comune sect.	Chelt. gener. unit.	Chelt. desfacere
	Produs A	Produs B	Produs C	secția 1		
I. Clădiri	—	—	—	—	—	—
II. Construcții speciale	—	—	—	—	—	—
III. Mașini de forță și utilaje energetice	—	—	—	—	—	—
IV. Mașini, utilaje și instalații de lucru	—	—	—	14.400	—	—
În exemplul luat, amortizarea nu se individualizează pe produse						
IX. Unelte, accesorii de producție și inventar gospodăresc	—	—	—	—	1330	—
TOTAL	—	—	—	14.400	1330	—

Întocmim nota contabilă nr. 32/31.X astfel :

	%	=	110	15.730
14.400 — 520	Cheltuieli comune secție		Amortizarea mijloacelor fixe	
1.330 — 521	Cheltuieli generale ale unității			
	+ A		+ P	

Scanned with OKEN Scanner

Concomitent se constituie fondul de investiții cu amortizarea inclusă pe costuri

477 Decontări privind amortizările + A	=	716 Fondul de investiții + P	15.730

Reamintim că pentru efectuarea oricărei investiții, trebuie mai întîi create fondurile necesare realizării acestora (capitalul social, fondul de investiții constituit din amortizare, din profit, din vînzări de mijloace fixe și recuperări din casări mijloace fixe, precum și alocări de la bugetul statului).

Realizarea investițiilor pe cheltuielile curente ale activității (fără constituirea fondurilor respective) se consideră deturnări de fonduri și se sancționează de organele financiare.

Odată cu programul de investiții se întocmește și planul de finanțare a investițiilor, care cuprinde cheltuielile cu realizarea investițiilor respective și sursele de finanțare ale acestora.

Prin obiecte de inventar se înțeleg : uneltele de muncă, care au o valoare mai mică de 500 lei, sau o durată de serviciu mai mică de un an (după legislația actuală) ; echipamentul de protecție și de lucru ; îmbrăcămintea specială ; sculele, instrumentele și dispozitivele (SDV) ; aparatele de măsură și control (AMC) ; modelele, ștanțele și matrițele folosite la executarea anumitor produse, unicate, în serie, sau de masă.

Uzura obiectelor de inventar se calculează, luîndu-se ca bază prețul de înregistrare al acestora și se include în cheltuielile potrivit metodei cotelor medii globale sau metodei integrale.

Metoda cotelor medii globale necesită stabilirea unei cote lunare de uzură a obiectelor de inventar pe baza datelor din anul anterior, utilizîndu-se următoarea formulă :

$$\frac{\text{Valoarea obiectelor de inventar date în folosință} + \text{valoarea obiectelor scoase din uz} : 2}{\text{Suma soldurilor lunare a obiectelor în folosință}}$$

Metoda integrală constă în trecerea pe cheltuieli a întregii valori a obiectelor de inventar la darea lor în folosință.

Pentru calculul uzurii sculelor, dispozitivelor (SDV-uri), a aparatelor de măsură și control (AMC-uri) se mai pot face calcule tehnice, întocmindu-se pentru fiecare obiect un grafic de uzură fundamentat tehnic în baza căruia se fac înregistrările pe costuri.

La fel ca la mijloace fixe, evidența obiectelor de inventar se ține pe toată durata de folosință pînă la scoaterea lor din uz (casarea).

Evidența este distinctă pentru obiectele de inventar care se găsesc în depozit, față de cele care se găsesc în folosință.

În depozit, evidența contabilă analitică se ține ca pentru materiale : la primire avem recepția, avizul și factura furnizorului, la ie-

Scanned with OKEN Scanner

şirea lor din magazie şi trecerea lor în folosinţă se întocmeşte bonul de consum, înregistrarea operaţiunilor de intrări şi ieşiri în fişele de magazie (de gestionar) şi în registrul stocurilor, sau în fişele cantitativ-valorice (de contabilitate).

Contabilitatea analitică a obiectelor de inventar în folosinţă se ţine global-valorică la nivelul secţiilor (locurilor de muncă) şi cantitativ pe persoanele care le au în folosinţă.

În luna octombrie, s-au cumpărat cu CEC-uri limită de sumă : halate pentru muncitori, unele scule şi dispozitive în valoare de 32.520 lei, pentru care magazia a întocmit recepţia nr. 105/16.X. şi le-a eliberat în baza bonurilor de consum nr. 206, 207, 208/X — emise de secţia de producţie, care evidenţiază într-un registru distribuirile pe salariaţi (sau pe fişe analitice).

Întocmim nota contabilă nr. 33/X — cu următoarele formule contabile privind mişcările respective în Activ şi Pasiv, astfel :

201. Obiecte de inventar în depozit + A	=	410. Furnizori + P	32.520
410 Furnizori — P	=	390. Carnete CEC cu limită sumă — A	32.520

La darea în consum, utilizăm metoda integrală de înregistrare pe costuri, înregistrăm :

202. Obiecte inventar folosinţă + A	=	201. Obiecte inventar în depozit — A	32.520
şi concomitent			
520. Cheltuielile secţiilor de producţie + A	=	203. Uzura obiectelor de inventar + P	32.520

Se mai achită, tot cu cecuri limită de sumă c/val energiei electrice consumată de secţia de producţie de 21.520 lei, factura 02536/31.X. la I.R.E.

Această operaţiune se înregistrează cu nota contabilă 34/X — producînd schimbări ale Activului, cît şi Pasivului, astfel :

Scanned with OKEN Scanner

520. Cheltuieli comune secţiilor de producţie + A	=	410. Furnizori + P	21.520
410. Furnizori — P	=	390. Cecuri cu limită de sumă — A	21.520

În mod similar se înregistrează şi alte cheltuieli privind secţia de producţie : reparaţii, întreţineri, servicii şi prestări făcute de alţii etc.

d) Repartizarea cheltuielilor şi calculaţia preţului de cost al producţiei.

Din fişele maestrul şah ale conturilor 500, 520 şi 521, constatăm colectarea următoarelor cheltuieli :

Determinarea cheltuielilor înregistrate în debitul acestor conturi (500, 520 şi 521) se face după conturile corespondente creditoare, existente pentru fiecare operaţiune înregistrată în fişele conturilor, anexate :

— cheltuielile activităţii de bază, cont 500, debit :

— materiale directe	573.400 lei
— salarii directe (inclusiv CAS şi ajutor şomaj)	135.070 lei
Total	708.470 lei

— cheltuielile secţiilor de producţie, cont 520, debit :

— materiale indirecte	76.000 lei
— cheltuieli aprovizionare	2.100 lei
— salarii indirecte inclusiv CAS şi ajutor şomaj	31.500 lei
— amortizare mijloace fixe	14.400 lei
— uzura obiectelor de inventar	32.520 lei
— energia electrică pentru producţie	21.520 lei
— chirie mijloace fixe	7.200 lei
Total	185.240 lei

Scanned with OKEN Scanner

— total costuri secție 708.470 + 185.240 = 893.710 lei
— cheltuieli generale ale unității, cont 521, debit :
— chirie mijloace fixe 3.500 lei
— materiale și rechizite birou 10.000 lei
— deplasări și alte cheltuieli gospodărești 5.000 lei
— salarii personal administrație, inclusiv CAS și ajutor șomaj 101.304 lei
— amortizare mijloace fixe 1.330 lei

Total cheltuieli generale aferente tuturor activităților 121.134 lei

— dobînzi bancare pentru credite activități productive 37.500 lei

TOTAL cheltuieli generale 158.634 lei

Repartizarea începe cu cheltuielile generale care se referă la mai multe activități, întocmindu-se situația repartizării astfel

Activitățile	Costuri directe și indirecte la nivel secție-activitate	Coeficient de repartizare	Cheltuieli generale		Total cheltuieli generale
			repartizate activități	aferente activit. product. (dobînzi)	
— magazin desfacere	88.254		10.172	—	10.172
— depozit cu ridicata	69.062	0,11525	7.958	—	7.958
— secție de producție	893.710		103.004	37.500	140.504
TOTAL	1.051.026		121.134	37.500	158.634

$$\text{Coeficient repartizare} = \frac{121.134}{1.051.026} = 11525$$

Întocmim nota contabilă nr. 35/X cu repartizarea cheltuielilor generale ale unității (repartizarea cheltuielilor produce mișcări numai în Activ), astfel :

Scanned with OKEN Scanner

	%	=	521.	158.634 lei
10.172	— 501.02 Cheltuielile circ. depozit cu ridicata			Cheltuieli generale ale unității
7.958	501.01 Cheltuieli circ. magazin			
140.504	— 500 Cheltuieli activate de bază + A			— A

Tot cu această notă contabilă repartizăm cheltuielile comune ale secției (ct 520) pe cheltuielile activității de bază

	500 Cheltuieli activități de bază +A	=	520 Cheltuieli comune ale secției de producție —A	185.240

Pe produs, situația cheltuielilor directe (colectate din situația consumurilor și salariilor) a cheltuielilor comune ale secțiilor (cont 520 care se repartizează în raport de salariile directe), a cheltuielilor generale ale unității (cont 521 care se repartizează în funcție de prețul cost secție, adică cont 500 + cont 520), precum și a prețului de cost, se prezintă după cum urmează :

Produsele	Chelt. directe vezi n.c. 30 și 31/X		Cheltuieli secție		Total cost sect. col 1+ 2+4	Chelt. gen. unit.		Total cost col. 5+ cl. 7
	materii prime + cheltuieli aprovizionare	salarii + CAS + șomaj	coef. 8	suma		coef. xx	suma	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
— Produsul A	322.629	88.830	1,3714	121826	533.285		83840	617.125
— Produsul B	250.771	46.240		63414	360.425	0,15721	56664	417.089
TOTAL	573.400	135.070		185240	893.710		140.504	1.034.21

Scanned with OKEN Scanner

Cantitatea produsă	Preț cost unitar col 8 / col 9	Preț vînzare unitar	Diferența unitară col. 11-10	Diferența totală col. 12 x col 9
9	10	11	12	13
950	649^{06}	750	100^{40}	20.406
350	1191^{96}	1250	58^{31}	95.380
				115.786

x col. 3 $= \frac{185.240}{135.070} = 1{,}3714$ xx col. 6 $= \frac{893.710}{140.504} = 0{,}15721$

Înregistrăm descărcarea contului 500 „Cheltuieli activități de bază", care se creditează prin debitarea contului 540 „Decontarea producției", întocmind nota contabilă 36/X, astfel :

540 Decontarea producției +A	=	500 Cheltuielile activității de bază —A	1.034.214

Cu această operațiune contul 500, cheltuielile activității de bază, se închide (sold soldat), iar contul 540 „Decontarea producției" are rulaj debitor de 1.034.214 lei și creditor de 1.150.000 lei, prezentînd astfel un sold creditor de 115.786 lei (cît rezultă diferența din tabelul de mai sus), — a se vedea fișa șah a contului 540 „Decontarea producției".

Această diferență favorabilă din contul 540 „Decontarea producției" se transferă în contul 221 „Diferențe de preț la produsele finite", operînd în nota contabilă 36/X, astfel :

221 Diferențe de preț la produsele finite Cont rectificativ activ —A	=	540 Decontarea producției +A	în roșu 115.786 lei

e) Înregistrarea livrării produselor, realizarea veniturilor și determinarea rezultatelor obținute (profit sau pierdere).

Pe măsura realizării producției, unitățile industriale livrează beneficiarilor (clienților) produsele în baza contractelor încheiate cu aceștia, urmează transportul lor la destinație, apoi primirea și recepționarea acestor produse de către beneficiarii respectivi, astfel că numai această ultimă operațiune (primirea și recepția de beneficiar) realizează actul de vînzare-cumpărare cînd se schimbă proprietarul produselor respective.

Scanned with OKEN Scanner

De la recepție pînă la achitarea c/val produselor respective mai trece o perioadă de timp (timp obiectiv determinat de întocmirea formelor de plată sau alte cauze de natură financiară : lipsă disponibil, imobilizări etc.) ;

Fiecare etapă parcursă de la livrare pînă la încasarea produselor se înregistrează distinct în contabilitate : livrarea și facturarea produselor se operează în contul 225 „Produse, lucrări și servicii facturate", iar încasarea c/val. produselor serviciilor sau lucrărilor respective se înregistrează în contul 600 „Venituri din activitatea de bază", urmînd ca periodic, de obicei la sfîrșit de lună să diminuăm veniturile realizate cu costurile aferente produselor, serviciilor, lucrărilor, facturate și încasate (debit cont 600 „venituri activitate de bază", iar în credit contul 225 „Produse, lucrări și servicii facturate", „precum și diferența de preț aferentă acestora, respectiv, contul 226 „Diferență preț la produse, lucrări și servicii facturate în roșu sau negru").

În cazul nostru, pentru livrările făcute de secția de producție întocmim situația facturilor emise și achitarea acestora, astfel :

Beneficiarul	Nr. și data facturii	Valoarea facturii				Val. achitată	Data achitării
		Marfă	Transp.	Ambalaj	total		
1. UJCC Pitești	2002/21.X	225.000	—	—	225.000	225.000	Extras cont 25.X.
2. SC Textila Petroșani	2003/30.X.	250.000	—	—	250.000	250.000	Extras cont 28.X.
3. SC „Industrial Slatina	2004/30.X.	280.000	10.000	—	290.000	—	—
TOTAL		755.000	10.000	—	765.000	475.000	—
5 Livrări la magazinul propriu	2001/16.X.	375.000		—	375.000	375.000	
TOTAL		1.130.000	10.000	—	1.140.000	850.000	
	Sold neachitat					290.000	

Din poducția obținută de 1.150.000 lei (vezi n.c. 28/31.X) la care am înregistrat o diferență de preț favorabilă (roșu) de 115.786 lei (vezi

Scanned with OKEN Scanner

n.c. 36/X) s-au livrat, conform situației de mai sus, produse în valoare de 1.130.000 lei, la care revine o diferență favorabilă de 113.769 lei (calculată după formula $\frac{115.786}{1.150.000} \times 1.130.000$)

Întocmim nota contabilă nr. 37/X astfel :

225.01 Produse facturate +A	=	220. Produse finite —A	1.130.000 lei
226. Diferențe preț produse, lucrări și servicii facturate —A roșu	=	221 Diferențe preț produse finite +A roșu	113.679
225.02 Cheltuieli transport facturate beneficiarilor +A	=	410. Furnizori pentru transport produse livrate în contul clienților +P	10.000 lei

Încasarea produselor, lucrărilor și serviciilor facturate are loc prin contul de decontare deschis la bancă, sau prin depunerea de numerar la casieria unității. Din înregistrările făcute în contul de decontare (vezi nota contabilă nr. 40/31.X, unde avem înregistrarea 310=600), constatăm că din produsele facturate s-au încasat 475.000 lei (vezi situația de mai sus cu datele încasărilor), precum și 375.000 lei produse livrate la magazinul cu amănuntul propriu (vezi n.c. 17/31.X), în total venituri brute de 850.000 lei din realizarea produselor facturate, cărora le revine o diferență de preț în sumă de 85.578 lei (calculat după formula

$$\frac{\text{113.769 lei cont 226}}{\text{1.130.000 lei cont 225}} \times \text{850.000 lei — venituri realizate)}$$

Totodată, înregistrăm impozitul pe circulația mărfurilor de 3%, adică suma de 25.500 lei, datorată pentru veniturile realizate din vînzarea produselor fabricate.

Întocmim nota contabilă nr. 38/31.X. pentru descărcarea contului 225 „Produse,lucrări și servicii facturate“ și pentru înregistrarea rezultatelor, astfel :

Scanned with OKEN Scanner

600.03. Venituri activităţi de bază producţie —P	=	225 01 Produse facturate — A	850.000 lei
600.03. Venituri activităţi de bază producţie roşu +P	=	226 Diferenţă preţ produse, lucrări şi servicii facturate roşu +A	85.578 lei
600.03 Venituri activităţi de bază producţie —P	=	430 Decontări bugetul statului	25.500 lei

Analizînd fişa contului 600.03 venituri activitatea de bază (anexată) constatăm un rulaj creditor în sumă de 850.000 lei (din care 475.000 lei încasări cont bancă şi 375.000 lei vînzări magazin) şi un rulaj debitor în sumă de 789.922 lei, avînd deci un sold creditor de 60.078 lei, care reprezintă beneficiu brut din activitatea de producţie, sold care se transferă în contul 750.03 „Profit şi pierdere“ prin înregistrarea :

600.03. Venituri activitatea de bază producţie —P	=	750 Beneficii şi pierderi +P	60.078 lei

13. Înregistrarea operaţiunilor băneşti în contul de la bancă şi contul „Casa“.

Pentru încasările şi plăţile prin casierie am prezentat la pct. 1 (N.C. nr. 2, 3, 8, 9) registrul de casă, care se întocmeşte zilnic de casier şi se depune la contabilitate pentru verificarea şi înregistrarea în conturile corespunzătore.

Pe baza contărilor în regimul de casă (rubrica cont corespondent), contabilitatea poate întocmi o notă contabilă pentru fiecare zi înregistrată (aşa cum am procedat noi în perioada 1—8.X. vezi n.c. 2, 3, 8, 9) sau se poate întocmi o situaţie (jurnalul) a încasărilor şi plăţilor zilnice prin casă, iar la sfîrşitul lunii se întocmeşte o singură notă contabilă cu încasările şi plăţile pe toată luna, în baza totalurilor obţinute.

Pentru perioada 10—31.X. am întocmit situaţia (jurnalul) încasărilor şi plăţilor prin casă, astfel :

Scanned with OKEN Scanner

Data operațiunii	Încasări			Plăți			
	Suma totală	Conturi creditoare		Suma totală	Conturi debitoare		
		600.02			204.01	310	420
9-16.X.	—	—	—	—	—	—	—
17.X	70.520	70.520	—	70.520	2.550	67.970	—
18.X	30.450	30.450	—	30.450	—	30.450	—
19.X.	120.321	120.321	—	150.439	—	120.321	—
21.X.	150.439	150.439	—	120.321	2.680	147.759	—
22.X.	125.420	125.420	—	125.420	—	125.420	—
23.X.	131.450	131.450	—	131.450	—	131.450	—
25.X.	140.320	140.320	—	140.320	—	53.320	87000
26.X.	110.410	110.410	—	110.410	—	110.410	—
28.X.	130.415	130.415	—	130.415	—	130.415	—
30.X.	70.450	70.450	—	70.450	—	70.450	—
31.X.	31.000	31.000	—	31.000	—	31.000	—
TOTAL=	1.111.195	1.111.195	—	1.111.195	5.230	1.018.965	87.000
Rulaj 1—8.X.	1.000.000			999.000			
Total rulaj	2.112.195			2.110.195			
Sold Casa				2.000			

Operațiunile contabile înregistrate prin casă în perioada 9—31.X. conform situației (jurnalul) încasărilor și plăților de mai sus, se referă la încasări în sumă de 1.111.195 lei din vînzări în magazinul cu amănuntul (cont 600.02), iar la plăți aceeași sumă, din care s-au depus în contul de la bancă 1.018.965 lei, s-au plătit avansurile la salarii în sumă de 87.000 lei și s-au decontat cheltuielile de transport privind aprovizionarea depozitului în sumă de 5.230 lei.

Scanned with OKEN Scanner

Întocmim nota contabilă nr. 39/31.X. cu operațiunile de mai sus.

300. Casa +A	=	600.02 venituri activitatea de bază magazin +P	1.111.195 lei
%	=	300. Casa —A	1.111.195 lei
1.018.965 lei — 310 Disponibil bancă +A			
5.230 lei — 204.01 Cheltuieli transport aprovizionare +A			
420. 87.000 Decontări cu salariații —P			

În privința încasărilor și plăților prin contul de la bancă e necesar mai întîi să se prelucreze extrasele de cont primite, avîndu-se în vedere că aperațiunile din extrase se înregistrează invers în contabilitatea unității, respectiv debitul din extras reprezintă creditul în contabilitatea unității și viceversa operațiunile din credit reprezintă debitul la unitate.

Extrasele de cont se verifică zilnic sub aspectul exactității datelor înscrise, urmărindu-se pentru fiecare operațiune să existe documentele anexate, de asemeni legalitatea și necesitatea operațiunilor consemnate. Pe fiecare document se face contarea (înscrierea formulei contabile) apoi se întocmește un centralizator al operațiunilor pe conturi corespondente în vederea înregistrării în contabilitatea analitică și sintetică.

Am întocmit ca model centralizatoarele încasărilor și plăților în baza extrasului de cont din ziua de 30.X., astfel :

Scanned with OKEN Scanner

Unitatea plătitoare	Nr. și data documentului	Suma	Conturi debitoare	
			400	300
— Metalotex Lugoj	Factură 1006/29.X.	330.000	300.000	
—Casieria unității	Chitanța 02630/30.X.	70.450		70.450
TOTAL		400.450	330.000	70.450

P l ă ț i

Unitatea beneficiară	Nr. și data documentului	Suma	Conturi debitoare	
			410	312
— Fabrica încălțăminte Timișoara	Factură 926/30.X.	300.000	300.000	
— Matex Botoșani	Factură 1286/21.X.	317.400	317.400	
— Virament cont investiții	Disp. plată 51/30.X.	82.000	—	82.000
— Romcamion	Factură 628/29.X.	3.280	3.280	
TOTAL plăți		702.680	620.680	82.000

După înregistrarea în evidența analitică (plățile în situația aprovizionărilor pe furnizori sau fișele analitice, iar încasările în situația livrărilor) se poate întocmi o notă contabilă pe fiecare zi cum am procedat în perioada 1—7.X, sau se poate întocmi situația (jurnalul) încasărilor și plăților prin bancă ; situație (jurnal) pe care am întocmit-o pentru perioada 8—31.X. astfel :

Scanned with OKEN Scanner

Data	Încasări					Plăți				
	Total sume	Conturi creditoare				Total sume	Conturi debitoare			
		400	300	600.03	650		410	390	430	312
8.X.	—	—	—	—	—	110000	110.000	—	—	—
9.X.	—	—	—	—	—	363280	363.280	—	—	—
10.X.	297000	297000	—	—	—	300.000	300.000	—	—	—
11-15.X.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.X.	43600	43600	—	—	—	344000	310.000	34000	—	—
17.X.	67970	—	67970	—	—	—	—	—	—	—
18.X.	178950	148500	30450	—	—	—	—	—	—	—
19.X.	120321	—	120321	—	—	—	—	—	—	—
20.X.	—	—	—	—	—	150000	150.000	—	—	—
21.X.	147759	—	147759	—	—	—	—	—	—	—
22.X.	125420	—	125420	—	—	12.720	—	12000	720	—
23.X.	131450	—	131450	—	—	360.000	36000	—	—	—
25.X.	278320	—	53320	225000	—	225.000	—	225000	—	—
26.X.	110410	—	110410	—	—	—	—	—	—	—
28.X.	380415	—	130413	250000	—	—	—	—	—	—
30.X.	400450	330000	70450	—	—	702.680	620680	—	—	82000
31.X.	33500	—	31000	—	2500	—	—	—	—	—
TOTAL	2.315.565	819100	1.018.965	475.000	2.500	2.567.680	2.213.960	271.000	720	82.000
Rulaj 1-7.X.	980.000					140.700				
TOTAL rulaj	3.295.565					2.708.380				

Scanned with OKEN Scanner

Sold disponibil (egal cu soldul extras cont.) 587.185 lei

În perioada 8—31.X. s-au făcut încasări prin bancă în sumă de 2.315.565 lei, din care de la clienți 819.100 lei, din vînzarea produselor 475.000 lei, comision acordat de bancă 2.500 lei și depunerea încasărilor de caseria unității în sumă de 1.018.965 lei, iar plățile totale au fost în sumă de 2.527.680 lei, din care achitarea furnizorilor cu suma de 2.213.960 lei, suplimentarea cecurilor cu limită de sumă 271.000 lei, impozit cuvenit bugetului statului 720 lei și virament contul de investiții pentru rambursări credite 82.000 lei.

Întocmim nota contabilă nr. 40/31.X. privind încasările și plățile prin bancă, astfel :

1.296.600 lei — 310 Disponibil la bancă +A	=	%		
		400. Clienți —A		819.100 lei
		600.03. Venituri activități de bază producție +P		475.000 lei
		650. Venituri financiare +P		2.500 lei

Depunerea în contul de la bancă în sumă de 1.018.965 lei de casieria unității a fost înregistrată cu nota contabilă nr. 39/31.X. privind plățile din casă, datele din situația (jurnalul) încasărilor prin bancă privind depunerile de casieria unității, trebuie să corespundă cu datele din situația (jurnalul) plăților prin casă (cele două situații se confruntă și se înregistrează o singură dată).

În continuare, înregistrăm plățile prin bancă astfel :

	%	=	310	
2.213.960 lei —	410 „Furnizori" —P		Disponibil la bancă —A	2.567.680 lei
271.000 lei —	390 „Cecuri cu limită sumă" —A			
720 lei —	430 „Decontări cu bugetul statului" —P			
82.000 lei —	312 „Disponibil pentru investiții" +A			

În contractul de credite pentru investiții s-a prevăzut pentru luna octombrie să se ramburseze suma de 42.000 lei, care s-a virat din contul de disponibil în lei, în contul de disponibil pentru investiții,— după cum am arătat mai sus.

Pentru a se rambursa această rată din creditul primit, e necesar să constituim fondul de investiții necesar rambursării acestui credit. În bugetul de venituri și cheltuieli al societății s-a prevăzut constituirea acestui fond din : amortizări și din profitul realizat. Amortizarea înregistrată pe luna octombrie este în sumă de 15.730 lei, pentru care am constituit fondul de investiții (vezi nota contabilă 32/31.X), iar pentru diferența de 26.270 lei constituim fondul de investiții din prelevări beneficii (profit) întocmind nota contabilă nr. 41/31.X, astfel :

751.01	=	716	26.270 lei
Repartizarea beneficiilor pentru fond dezvoltare +A		Fond investiții +P	

În baza extrasului contului de Disponibil pentru investiții, înregistrăm cu nota contabilă nr. 42/31.X. rambursarea creditului și consumarea fondului de investiții, astfel :

—833	=	312	
Credite pentru investiții —P		Disponibil pentru investiții —A	42.000 lei
42.000 lei — 716		%	
Fond pentru investiții —P		477 Decontări privind amortizările —A	15.730 lei
		700 Capital social +P	26.270 lei

Totodată, din același extras de cont mai rezultă că s-au achitat dobînzi în sumă de 40.000 lei pentru creditul de investiții contractat.

Scanned with OKEN Scanner

550.01	=	312	40.000 lei
Cheltuieli financiare reprezentînd dobînzi bancare +A		Disponibil pentru investiții —A	

Cu nota contabilă nr. 43/31.X. înregistrăm decontarea cheltuielilor financiare, astfel :

%	=	550.01	40.000
2500—650 Venituri financiare —P		Cheltuieli financiare reprezentînd dobînzi bancare —A	
37500 521 Cheltuieli generale — dobînzi credite producție +A			

După ultimele precizări ale Ministerului de Finanțe, contul 521 „Cheltuieli generale ale unității" nu mai are corespondență cu contul 550 „Cheltuieli financiare", rămînînd ca decontarea tuturor cheltuielilor financiare să aibă loc prin transferarea acestora în contul 650 „Venituri financiare" cu înregistrarea 650=550, iar soldul debitor al contului 650 „Venituri financiare" să fie închis prin contul 750 „Beneficii și pierderi". Acest punct de vedere, mai ales la unitățile industriale, conduce la neevidențierea corectă a tuturor cheltuielilor făcute, respectiv a dobînzilor bancare aferente creditelor necesare activității de producție, acestea suportîndu-se direct din beneficii, cînd din punct de vedere al naturii lor, dobînzile nu sînt altceva decît cheltuieli de producție și drept urmare trebuiesc operate în conturile respective de cheltuieli. Astfel că prevederea inițială în planul de conturi ca diferența mai mare între cheltuielile financiare și veniturile financiare să fie înregistrată în contul 521 „Cheltuieli generale ale unității", este justificată economic și nu trebuia anulată.

Din beneficiul impozabil rezultat ca diferență (venituri minus cheltuieli aferente veniturilor) se scad cheltuielile care se suportă din rezultate, făcîndu-se înregistrările : pentru fondul de rezervă 750=703 ; pentru cheltuielile efective reclamă, protocol 750=310 ; pentru taxe teren și mijloace transport 750=430 ; pentru cheltuieli sociale, culturale și sportive 750=310 ; pentru taxe teren și mijloace transport — 750 = 430; pentru fondul de premiere al salariaților 750=720 etc., iar prelevrările

și vărsămintele din beneficii, se înregistrează în contul 751 (impozit pe profit, fond investiții, fond participare și dividendele).

Înregistrările în conturi redate mai sus nu cuprind toate operațiile economice într-o unitate, Exemplificările pe care le-am prezentat au urmărit să pună în evidență tehnica înregistrărilor și funcția conturilor principale utilizate în prezent în domeniul producției și comerțului.

Pentru activitatea de prestări servicii și executări lucrări, înregistrările contabile sînt identice industriei, cu excepția închiderii conturilor privind decontarea producției pentru care utilizăm următoarele formule contabile :

— decontarea cheltuielilor 540=500
— emiterea facturilor la beneficiari 225=540
— închiderea contului 540 în roșu (sold favorabil) sau negru (sold nefavorabil) 226=540

14) Întocmirea balanței de verificare pe luna octombrie.

În baza fișelor șah a conturilor (Registrul conturilor — Cartea Mare sau Maestrul) anexat la prezentul capitol în care am înregistrat operațiile contabile consemnate în notele contabile prezentate la pct. 1—13, întocmim balanța de verificare pe luna octombrie, astfel :

Simbol	Denumirea conturilor	Rulaj luna curentă		Solduri	
		Debit	Credit	Debit	Credit
1	2	3	4	5	6
100	Mijloace fixe	1.933.000	—	1.933.000	—
110	Amortizarea mijloacelor fixe	—	15.730	—	15.730
123	Investiții în curs de execuție	1.633.000	1.633.000	—	—
200	Materiale	733.600	647.100	86.500	—
201	Obiecte inventar depozit	32.520	32.520	—	—
202	Obiecte inventar în folosință	32.520	—	32.520	—
203	Uzura obiectelor de inventar	—	32.520	—	32.520
204	Cheltuieli transport-aprovizionare	54.420	51.017	3.403	—
204.01	„ depozit	12.510	12.182	328	—
204.02	„ magazin	24.410	23.335	1.075	—
204.03	„ producție	17.500	15.500	2.000	—
220	Produse finite	1.150.000	1.130.000	20.000	—

1	2	3	4	5	6
221	Diferențe preț produse	115.786	113.769	2.017	—
225	Produse, lucrări și serv. facturate	1.140.000	850.000	290.000	—
225.01	Produse facturate	1.130.000	850.000	280.000	—
225.02	Cheltuieli transp. facturate	10.000	—	10.000	—
226	Diferențe preț la produse, lucrări și servicii facturate	113.769	85.578	28.191	—
230	Mărfuri în depozit	1.253.800	1.220.800	33.000	—
231	Mărfuri cu amănuntul	1.161.885	1.111.195	50.690	—
239	Adaos comercial	267.858	278.285	—	10.427
239.01	Adaos comercial depozit	101.086	103.800	—	2.732
239.02	Adaos comercial magazin	166.790	174.485	—	7.695
300	Casa	2.112.195	2.110.195	2.000	—
310	Disponibil la bancă	3.295.565	2.708.380	587.185	—
312	Disponibil pentru investiții	1.712.000	1.712.000	—	—
390	Carnet CEC cu limită sumă	271.000	248.150	22.850	—
400	Clienți	1.076.150	819.100	257.050	—
410	Furnizori	2.450.710	2.460.710	—	10.000
420	Decontări cu salariații	173.063	265.735	—	92.672
430	Decontări cu bugetul statului	720	90.642	—	89.922
431	Decontări cu asigurările sociale	—	64.498	—	64.498
438	Fond ajutor șomaj	—	12.641	—	12.641
460	Decontări cu acționarii	1.300.000	1.300.000	—	—

Scanned with OKEN Scanner

1	2	3	4	5	6
470	Furnizori și antreprenori pentru investigații	1.630.000	1.630.000	—	—
477	Decontări privind amortizările	15.730	15.730	—	—
498	Debitori	15.000	15.000	—	—
499	Creditori	11.400	60.240	—	48.840
500	Cheltuieli activitate de bază	1.034.214	1.034.214	—	—
501	Cheltuieli circulație	175.445	175.445	—	—
501.01	Cheltuieli circ. depozit	77.020	77.020	—	—
501.02	„ magazin	98.426	98.426	—	—
520	Cheltuieli comune secție	185.240	185.240	—	—
521	Cheltuieli generale ale unității	158.634	158.634	—	—
540	Decontarea producției	1.034.214	1.034.214	—	—
550	Cheltuieli financiare	40.000	40.000	—	—
600	Venituri activ. bază	3.181.995	3.181.995	—	—
600.01	Venituri activ. depozit	1.220.800	1.220.800	—	—
600.02	Venituri activitate magazin	1.111.195	1.111.195	—	—
600.03	Venituri activitate producție	850.000	850.000	—	—
650	Venituri financiare	2.500	2.500	—	—
700	Capital social	—	1.326.270	—	1.326.270
716	Fond investiții	42.000	42.000	—	—
750	Beneficii și pierderi	—	152.740	—	152.740
750.01	Beneficii activ. depozit	—	24.298	—	24.298

Scanned with OKEN Scanner

750.02	Beneficii activ. magazin	—	68.364	—	**68.364**
750.03	Beneficii activ. producție	—	60.078	—	60.078
751	Repartizare beneficii	26.270	—	26.270	—
751.01	Repartizare fond dezvoltare	26.270	—	26.270	—
633	Credit pentru investiții	42.000	1.500.000	—	1.458.000
	TOTAL RULAJE	29.149.094	29.149.094	3.314.260	3.314.260

În timpul anului, pînă la 31.XII cînd se încheie bilanțul anual, rulajele lunare ale conturilor se cumulează, astfel că balanța de verificare de mai sus pe luna următoare (respectiv noiembrie) va avea coloanele : total rulaje din balanța precedentă (debit și credit), rulajele lunii curente (debit și credit), total rulaje — se adună rulajele precedente cu rulajele curente (debitoare și creditoare) și solduri (debitoare și creditoare) — rezultate ca diferențe între totalul rulajelor debitoare și totalul rulajelor creditoare.

În anul următor, în loc de rulaje precedente, se pornește cu soldurile conturilor rezultate din bilanțul anual precedent.

Soldurile conturilor sintetice din balanța de verificare trebuie să corespundă cu balanțele analitice ale fiecărui cont (sau inventarul scriptic al componentei soldurilor fiecărui cont).

Prezentăm în continuare componența soldurilor din balianța de verificare de mai sus și documentele contabile din care rezultă structura acestora.

— Soldul contului 100 „Mijloace fixe“ rezultă din centralizarea fișelor de inventar a mijloacelor fixe, astfel :

Mobilier (5 birouri, una mașină scris, 2 buc. cuiere haine, 3 buc. dulapuri metalice) valoare 133.000 lei

Utilaje aduse de asociați (3 buc. ștanțe pentru atelierul producție) 300.000 lei

Mijloace fixe realizate din credite investiții (15 buc. mașini cusut) 1.500.000 lei

Total = 1.933.000 lei

— contul 110 „Amortizarea mijloacelor fixe“ din calculul redat la nota contabilă nr. 32/31.X 15.730 lei

— contul 200 „Materiale“ rezultă din registrul stocurilor, sold compus din : pînză 150 ml × 350 lei/ml =

Scanned with OKEN Scanner

=52.000 lei ; aţă cusut 500 buc × 60 lei/buc = 30.000 lei; ace maşină de cusut 20 cutii × 200 lei/buc=4.000 lei (vezi registrul stocurilor întocmit după înregistrarea notei contabile 30.X.) 86.500 lei

— Contul 202 „Obiecte de inventar în folosinţă“ conform evidenţei distribuirilor pe salariaţi. Idem, cont 203 „Uzura obiectelor de inventar“ 32.520 lei

— Contul 204 „Cheltuieli transport-aprovizionare“ rezultă din repartizarea cheltuielilor conform indicilor de repartizare calculaţi, la întocmirea notelor contabile 12/31.X, 20/31.X, 30/31.X. 3.403 lei

— Contul 220 „Produse finite“ este concretizat de registrul stocurilor, fiind în depozit. Produsul A 10 buc × × 750 lei/buc = 7.500 lei şi Produsul B 10 buc × × 1250 lei/buc. = 12.500 lei (vezi registrul stocurilor anexă la nota contabilă nr. 28/31.X.) 20.000 lei

— Contul 221 „Diferenţă preţ produse finite“, rezultă din coeficientul de repartizare stabiliţi la nota contabilă nr. 28/31.X 2.017 lei

— Contul 225 „Produse, lucrări şi servicii facturate“ rezultă din situaţia facturilor emise şi achitarea acestora (anexă la nota contabilă 37/31.X.) fiind neachitată factura nr. 2004/30.X. în valoare de 290.000 lei de S.C. „Industrial“ Slatina 290.000 lei

— Contul 226 „Diferenţe preţ la produse, lucrări şi servicii facturate“ rezultă din coeficienţii de repartizare stabiliţi la nota contabilă nr. 38/31.X 28.191 lei

— Contul 230 „Mărfuri în depozit“, soldul este redat de registrul stocurilor, fiind în depozit 10 perechi pantofi × 3300 = 33.000 lei (vezi registrul stocurilor de la nota contabilă 10/31.X) 33.000 lei

— Contul 231 („Mărfuri cu amănuntul“ este dat de fişele valorice ale gestiunilor (vezi fişa anexă la nota contabilă 18/31.X) 50.690 lei

— Contul 239 „Adaus comercial“ soldul este stabilit conform calculelor de la notele contabile nr. 14/31.X — şi 19/31.X 10.427 lei

— Contul 300 „Casa“ soldul trebuie să corespundă cu registrul de casă (vezi jurnalul de casă al încasărilor şi plăţilor prin casa nota 39/31.X. 2.000 lei

— Contul 310 „Disponibil la bancă“ soldul egal cu extrasul de cont al băncii (jurnalul încasărilor şi plăţilor prin bancă anexa nota 40/31.X.) 587.185 lei

— Contul 390 „Carnete CEC cu limită de sumă“, corespunde cu totalul soldurilor existente pe carnetele de CEC-uri cu limită de sumă 22.850 lei

Scanned with OKEN Scanner

— Contul 400 „Clienți". Din situația analitică a clienților (vezi nota contabilă 14/31.X.) rezultă că nu s-a achitat factura 1005/30.X. în valoare de 257.050 lei de Textila Pitești 257.050 lei

— Contul 410 „Furnizori" este dat de situația furnizărilor și achitarea acestora reprezentînd transportul efectuat de ROMCAMION cu marfă la S.C. „Industrial" Slatina (n.c. (37/31.X. factura nr. 3256/30.X.) 10.000 lei

— Soldul contului 420 „Decontări cu salariații" corespunde cu restul de plată din statele de plată, astfel :

— Stat depozit	13.898 lei
— Stat magazin	8.902 lei
— Stat Prod. + TESA	69.872 lei
TOTAL	92.672 lei

vezi notele 13, 21 și 31/X.

Contul 420 va avea soldul zero la plata chenzinei a II-a în luna următoare, cînd se face înregistrarea 420=300 cu restul de plată, conform registrului de casă și statelor de plată achitate (semnătura de primire a salariaților).

— Contul 430 „Decontări cu bugetul statului" se compune din :

— impozit pe salarii — vezi notele contabile 13, 21 și 31/X. în sumă de 64.422 lei ;

— impozit pe circulația mărfurilor 25.500 lei nota contabilă 37/31.X.

Total = 89.922 lei

Soldul contului se lichidează în luna următoare cînd se achită datoriile la buget prin înregistrarea 430+310 conf. dispoziției de plată.

— Contul 431 „Decontări cu asigurările sociale reiese prin aplicarea procentului asupra salariilor menționat în notele contabile nr. 13, 21 și 31/X — astfel : 64.498 lei

— contribuții asigurări sociale suportate de unitate :

— depozit	7.260 lei
— magazin	4.430 lei
— producție + TESA	46.770 lei
Total =	58.460 lei

— pensie suplimentară suportată de salariați în procent de 3% din salarii :

— depozit	759 lei
— magazin	458 lei
— producție + TESA	4.821 lei
Total	6.038 lei

De asemenea, soldul acestui cont se lichidează în luna următoare, cînd se achită datoria la bugetul asigurărilor sociale, înregistrîndu-se

Scanned with OKEN Scanner

431=310 și în baza dispoziției de plată operată în extrasul de cont al băncii.

— Contul 438 „Fond ajutor șomaj" s-a calculat procentual asupra fondului de salarii (4% suportat de unitate și 1% suportat de salariați conf. notelor contabile nr. 13, 21 și 31/X), astfel :

Suportat de salariați 4% :

— pentru salarii depozit		1.320 lei
— „ magazin		804 lei
— „ producție + TESA		8.504 lei
	Total	10.528 lei

Suportat de salariați 1% :

— „ magazin		253 lei
— „ depozit		153 lei
— „ producție + TESA		1.607 lei
	Total	2.013 lei
	Total =	12.641 lei

— Soldul acestui cont se lichidează de asemenea în luna următoare, cînd se virează datoria la fondul de șomaj (la plata chenzinei a II-a), făcîndu-se înregistrarea 438=310 în baza extrasului de cont al băncii și a dispoziției de plată.

— Contul 499 „Creditori" în soldul de 48.840 lei se cuprinde :

— reținerile din salarii pentru datoriile salariaților reprezentînd chirii, rate etc. de 13.590 lei (notele contabile 13, 21 și 31.X) ;

— chirie datorată de societate la unitatea de spațiu locativ în sumă de 35.250 lei (nota contabilă 23/X).

Total sold = 48.840 lei

— Contul 750 „Beneficii și pierdere" prezintă sold creditor de 152.740 lei reprezentînd beneficiul obținut în luna octombrie de societate.

— Contul 751 „Repartizarea beneficiilor" are un sold de 26.270 lei, reprezentînd prelevări și vărsăminte din beneficii la fondul de investiții.

Soldul acestui cont se închide după aprobarea bilanțului contabil anual, făcîndu-se înregistrarea 750 = 751.

— Contul 833 „Credite pentru investiții" are soldul dee 1.458.000 lei și corespunde cu soldul extrasului de cont emis de bancă pentru contul „Credite pentru investiții".

Din cele de mai sus, reținem că soldurile conturilor din balanța de verificare trebuie să fie prezentate în componența (structura) lor, bazîndu-ne pe evidența analitică ce se ține pentru fiecare cont și documentele primare înregistrate în această evidență.

Situațiile scriptice se pun de acord cu inventarele faptice, care se fac periodic înainte de întocmirea bilanțului contabil anual.

B. UTILIZAREA DATELOR INREGISTRATE ÎN CONTURI CA SURSE DE INFORMARE

Soldurile conturilor din balanța de verificare ne redau rezultatele activității dintr-o anumită perioadă, iar rulajele conturilor (totalul sumelor debitoare și creditoare) ne indică condițiile de obținere a rezultatelor respective.

În afaceri cu obiect activități economice, tranzacția se bazează și pe analiza de către parteneri a registrelor contabile, respectiv a registrului conturilor (Cartea Mare), a balanței de verificare și situațiilor (balanțelor) analitice a fiecărui cont, stabilindu-se pe baza acestora care este situația patrimoniului : a averii (în elementele ei componente), și sursele de proveniență ale acesteia (fondurile de constituire a ei). Situația patrimoniului poate prezenta o stare comercială sau de faliment. Cînd pierderile înregistrate (apar în Activ cont 750 cu sold debitor) sînt apropiate sau egale cu fondurile proprii (capital social și alte fonduri proprii), unitatea și-a pierdut fondurile proprii. Nici fonduri străine (credite) nu-și mai poate procura pentru că neavînd fonduri proprii (acoperă pierderile) nu mai prezintă garanții, astfel că unitatea neavînd fonduri să funcționeze, se găsește în situația de faliment.

Imobilizările financiare, concretizate în stocuri fără mișcare (materiale, obiecte de inventar, produse finite, ambalaje etc.), precum și în creanțe neîncasate sau incerte (debitori, clienți, produse, lucrări și servicii) facturate etc.) înseamnă fonduri consumate și scoase din procesul-circulației, care dacă nu se rezolvă, echivalează cu o pierdere de fonduri și deci unitatea ajunge în starea de faliment.

Legat de starea comercială (starea funcțională), interesează în primul rînd capacitatea patrimoniului de a produce profit. În acest sens din datele prezentate în conturi, se determină o serie de indicatori, cum ar fi : raportul între beneficiul realizat și patrimoniul net (total Activ minus amortizări minus credite minus datorii către alții), raportul între profitul net (sau brut) și capitalul social, raportul între dividende și capitalul social et indicatori financiari : lichiditate, solvabilitate, viteza de rotație mijloace circulante etc. pe care-i vom trata la capitolul următor.

Plusul, sau minusul de avere se obține pe două căi : prin compararea soldurilor conturilor care definesc elementele averii cu soldurile conturilor care redau proveniența averii (fondurile proprii și străine), precum și prin compararea rulajelor conturilor de venituri cu cele ale cheltuielilor aferente.

Din balanța de verificare de mai sus, rezultă următoarele situații :

Scanned with OKEN Scanner

	Solduri	
	Debitoare	Creditoare
I. Elemente ale averii		
— Mijloace fixe	1.933.000	
— Materiale	86.500	
— Obiecte de inventar	32.520	
— Cheltuieli transport aprovizionare	3.403	
— Produse finite	20.000	
— Diferențe preț produse finite	2.017	
— Facturi neîncasate	290.000	
— Diferențe preț la produse facturate	28.191	
— Mărfuri în depozit	33.000	
— Mărfuri în magazin	50.690	
— Numerar casă	2.000	
— Disponibil bancă	587.185	
— Disponibil în carnete CEC cu limită sumă	22.850	
— Clienți neîncasați	257.050	
— Vărsăminte și prelevări din beneficii	26.270	
II. Sursele de proveniență a averii (fondurile)		
Fonduri proprii		
— Capital social		1.326.270
— Fond rezervă		—
— Fond investiții		—
— Fond amortizare		15.730
— Alte fonduri proprii		—

C-da 225 coala 8

Scanned with OKEN Scanner

	Soldur i	
	Debitoare	Creditoare
— Uzură obiecte de inventar		32.520
— Adaus comercial aferent mărfurilor din stoc		10.427
Fonduri străine		
— Credite investiții	—	1.458.000
— Furnizori	—	10.000
— Salarii — chenzina a II-a se achită luna următoare	—	92.672
— Datorii la bugetul statului	—	89.672
— Datorii la bugetul asigurărilor sociale	—	64.498
— Datorii la fondul de șomaj	—	12.641
— Creditori	—	48.840
Total	3.314.260	3.161.520

Plusul de avere = 3.314.260 — 3.161.520 = 152.740 lei realizat în perioada respectivă, care este egal cu soldul contului 750 „Beneficii și pierderi". Scăzînd vărsămintele și prelevările făcute din beneficii în sumă de 26.270 lei, rezultă plusul de avere netă în sumă de 126.470 lei, care se poate utiliza în continuare. În situația inversă, cînd fondurile sînt mai mari decît averea, avem pierdere de avere.

Pe de altă parte :

— venituri totale realizate (rulaj ct. 600) = 3.181.995 lei
— se scad cheltuielile aferente veniturilor realizate = 3.029.255 lei (inclusiv impozitul pe circulația mărfurilor)

Rezultă același plus de avere (beneficii) = 152.740 lei

Cheltuielile aferente veniturilor se determină :

— Rulaj creditor cont 500 (sau 540) = 1.034.214
— Cheltuieli circulație rulaj creditor cont 501 suportate din venituri (debit cont 600) pentru magazin 98.426 lei și pentru depozit 76.770 lei (vezi fișa șah cont 501.01 și 501.02 . . . . . 175.196

Scanned with OKEN Scanner

— Contravaloarea mărfurilor aprovizionate la prețul furnizorului din rulaj debitor cont 230 și 231 numai corespondența cu creditul conturilor 410 și 600 pentru circulație internă (producție la magazin și de la depozit la magazin rezultînd) :		
— furnizori depozit credit 410	1.150.000	
— furnizori magazin credit 410	467.500	
— mărfuri credit 600.01 de la depozit la magazin	144.900	
— mărfuri producție-magazin credit 600.03	375.000	
Total	2.137.400	2.137.400
— Impozit pe circulația mărfurilor din rulaj debitor cont 600 în corespondența cu 430		25.500
Total cheltuieli		3.372.310
se scad		
— produsele în stoc la preț cost efectiv (sold cont 220 — sold favorabil 221) 20.000 lei — 2.017 lei		17.983 lei
— produse facturate și neîncasate la preț cost efectiv (cont 225.01-226) 280.000 lei — 28.191 lei		251.809 lei
— mărfuri în stoc la preț aprovizionare furnizor (sold 230 + 231 minus sold 239) 33.000 + 50.690 — 10.427 =		73.263 lei
Total scăderi =		343.055 lei

Rezultă cheltuieli aferente veniturilor 3.372.310 — 343.055 = 3.029.255 lei.

Evoluția soldurilor conturilor elementelor averii (de obicei debitoare) ne redau mutațiile care au avut loc în structura acesteia, cum s-au realizat relațiile : bani = marfă și marfă = bani, cunoscînd fiind că mărimea volumului stocurilor de mărfuri (materiale, obiecte de inventar, cheltuieli care sînt mărfuri, lucrări și servicii în transformare, produse finite, produse, lucrări și servicii facturate și neîncasate, mărfuri în depozite și magazine etc.) reprezintă imobilizări, adică bunuri și servicii

Scanned with OKEN Scanner

netransformate în bani care afectează reluarea ciclului în perioada următoare. Totodată, parte din valoarea acestor stocuri reprezintă pierdere de avere pînă la valorificare.

Din balanța întocmită pe luna octombrie (mai sus), rezultă un volum al stocurilor de produse, mărfuri și facturi neîncasate în sumă de 483.593 lei (soldurile conturilor 200 = 86.500 lei, 204 = 3403 lei, 220 = 20.000 lei, 230 = 33.000, 231 = 50.690 lei) care au condus la diminuarea disponibilului în cont cu aceeași sumă, din care 40.635 lei (soldurile conturilor 221 = 2017 226 = 28.191 și 239 = 10.427 lei), reprezintă în parte beneficii nerealizate, imobilizate în aceste stocuri. Desigur că procesul producției și circulației nu se poate relua fără un anumit nivel al stocurilor, însă important este ca volumul stocurilor necesare să fie optimizat.

Evoluția soldurilor conturilor referitoare la sursele de proveniență a averii (de obicei creditoare) ne indică schimbarea raportului între fondurile proprii și fondurile străine, fiind necesar ca fondurile proprii să fie întotdeauna mai mari, decît fondurile străine, condiție necesară pentru a se obține eficiență sporită.

Pentru întreprinzători, administratori și conducătorii de unități este important să cunoască în permanență fenomenele economice care au loc. Din contabilitate rezultă o serie de aspecte legate de evoluția curentă a activității. Astfel, încasările și plățile se analizează luînd fișele conturilor 300 „Casa" și 310 „Disponibil la bancă", rulajul debitor al acestor conturi redînd volumul încasărilor (total sume debitoare) și de la cine s-au obținut acestea, concretizate de conturile corespondente creditoare : clienți, debitori, beneficiarii produselor, lucrărilor și serviciilor facturate (cont 600), vînzărilor prin magazin (cont 600), etc., iar rulajul creditor, sumele plătite la furnizori, salariați, buget, rambursări credite, dobînzi bancare etc. din conturile corespondente debitoare.

De asemenea, se pot analiza veniturile obținute din fișa conturilor 600, rulajul creditor, redînd volumul acestora, iar din corespondența conturilor debitoare se determină structura acestor venituri : vînzări mărfuri la clienți (cont 400, clienți) ; încasări prin casă (cont 300), încasări prin contul de la bancă (cont 310), etc. iar din rulajul debitor volumul cheltuielilor aferente veniturilor respective în corespondență cu conturile creditoare (cheltuielile de aprovizionare a mărfurilor cont 230, 231, cheltuielile de producție cont 225 — cont 226, cheltuielile de circulație depozite și magazine cont 501), precum și beneficiul (pierdere) brut la activitatea de bază (cont 750).

Structura cheltuielilor este reprezentată de conturile corespondente creditoare (materiale contul 200 și 203, cheltuielile transport-aprovizionare cont 204, prestări servicii, energie cont 410, deplasări cont 300 și 498, amortizări cont 110, dobînzi bancare cont 550, salarii cont 420, CAS cont 431, ajutor șomaj cont 438 etc.), a rulajelor debitoare de la conturile 500, 520, 521, 501, 510 etc.

Producția obținută este dată de rulajul debitor al contului 220 „Produse finite", iar rezultatele obținute în producție de rulajul debi-

Scanned with OKEN Scanner

tor al contului 221 „Diferențe preț" în roșu beneficiul potențial și în negru pierderi.

Analiza poate continua cu toate conturile existente pe baza fișelor conturilor respective (Maestrul sau Cartea Mare), cunoscîndu-se că fiecare cont redă un anume fenomen economic.

Pentru concretizarea aspectelor rezultate din fișele conturilor se utilizează situațiile analitice ale fiecărui cont prezentate mai sus cu ocazia înregistrărilor de conturi.

Informațiile obținute din datele contabile constituie suportul deciziilor economice, financiare și gestionare luate de managerii unităților și întreprinzătorii particulari.

Aspectele negative reieșite din analiza situației conturilor trebuie să fie corectate prin măsuri de stopare a fenomenelor nedorite.

În prealabil, la întocmirea bilanțului anual se efectuează inventarierea faptică a soldurilor conturilor din balanța de verificare, aspect pe care-l vom trata în capitolul următor.

Fișele șah ale conturilor sintetice (Maestrul sau Cartea Mare)

CONTUL 100 „MIJLOACE FIXE"

Debit

Nota contabilă		Sume	Conturi coresp. credit.	
Nr.	Data		460	123
2	1.X.	300.000	300.000	—
3	2.X.	133.000		133.000
4	3.X.	1.500.000		1.500.000
Total		1.933.000	300.000	1.633.000

Credit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare	
nr.	Data			
—	—	—	—	—

CONTUL 110 „AMORTIZARE MIJLOACE FIXE"

Debit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare	
Nr.	Data		520	521
—	—	—	—	—

Credit

Notă contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare	
Nr.	Data		520	521
32	31.X	15.730	14.400	1.330
Total		15.730	14.400	1.330

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 123 „INVESTIȚII ÎN CURS DE EXECUȚIE"

Debit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare		
Nr.	Data		470	300	
3	2.X.	133.000	130.000	3.000	
4	3.X.	1.500.000	1.500.000	—	
Total		1.633.000	1.633.000	3.000	

Credit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare		
nr.	Data		100	—	—
3	2.X.	133.000	133.000	—	—
4	3.X.	1.500.000	1.500.000	—	—
Total		1.633.000	1.633.000	—	—

CONTUL 200 „MATERIALE"

Debit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare	
Nr.	Data		498	410
8	5.X.	10.000	10.000	—
22	31.X.	1.100	—	1.100
29	31.X.	722.500	—	722.500
Total		733.600	10.000	723.600

Credit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare			
Nr.	Data		501.02	500	520	521
22	31.X.	1.100	1.100			
30	31.X.	646.000	—	560.000	76.000	10.000
Total		647.100	1.100	560.000	76.000	10.000

CONTUL 201 „OBIECTE INVENTAR ÎN DEPOZIT"

Debit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare		
Nr	Data		410	—	—
33	31.X.	32.520	32.520	—	—
Total		32.520	32.520	—	—

Credit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare		
Nr	Data		202	—	—
33	31.X.	32.520	32.520	—	—
Total		32.520	32.520	—	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 202 „OBIECTE DE INVENTAR ÎN FOLOSINȚĂ"

Debit

Nota contabilă		Sume	Conturi coresp. creditoare		
Nr.	Data		201	—	-
33	31.X	32.520	32.520	—	—
Total		32.520	32.520	—	—

Credit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare		
Nr.	Data				
—	—	—	—	—	—

CONTUL 203 „UZURA OBIECTELORDE INVENTAR"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. creditoare		
Nr.	Data				
—	—	—	—	—	—

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi corespondente debitoare		
Nr.	Data		520	—	—
33	31.X.	32.520	32.520	—	—
Total		32.520	32.520	—	—

CONTUL 204.01 „CHELTUIELI TRANSPORT- APROVIZIONARE DEPOZIT"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi corespond. creditoare		
Nr.	data		410	430	300
11	31.X.	7.280	6.560	720	
39	31.X.	5.230			5.230
Total		12.510	6.560	720	5.230

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi corespondente debitoare		
Nr.	data		501.01		
11	31.X.	12.182	12.182		
Total		12.182	12.182		

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 204.02 „CHELTUIELI TRANSPORT- APROVIZIONARE MAGAZIN"

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi coresp. creditoare 410	—	—
18	31.X.	24.410	24.410	—	—
Total		24.410	24.410	—	—

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespondente debitoare 501.02	—	—
20	31.X.	23.335	23.335		
Total		23.335	23.335	—	—

CONTUL 204.03 „CHELTUIELI TRANSPORT- APROVIZIONARE PRODUCȚIE"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi coresp. creditoare 410	—	—
29	31.X.	17.500	17.500	—	—
Total		17.500	17.500	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespondente debitoare 500	520	—
30	31.X.	15.500	13.400	2.100	—
Total		15.500	13.400	2.100	—

CONTUL 220 „PRODUSE FINITE"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi coresp. credit. 540	—	—
28	31 X.	1.150.000	1.150.000	—	—
Total		1.150.000	1.150.000	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespondente debitoare 225	—	—
37	31.X.	1.150.000	1.130.000	—	—
Total		1.130.000	1.130.000	—	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 221 „DIFERENȚE PREȚ PRODUSE FINITE"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond creditoare 540
36	31.X.	115.786	115.786
Total		115.786	115.786

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespondente debitoare 226
37	31.X.	113.769	113.769
Total		113.769	113.769

CONTUL 225.01 „PRODUSE, LUCRĂRI ȘI SERVICII FACTURATE"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. creditoare 220	—	—
37	31.X.	1.130.000	1.130.000	—	—
Total		1.130.000	1.130.000	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespondente debitoare 600.03	
38	31.X.	850.000	850.000	
Total		850.000	850.000	

CONTUL 225.04 „CHELTUIELI TRANSPORT FACTURATE"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. credit.	—	—
37	31.X.	10.000	10.000	—	—
Total		10.000	10.000	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. debitoare		
—	—	—	—	—	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 226 „DIFERENȚĂ PREȚ PRODUSE, LUCRĂRI ȘI SERVICII FACTUATE"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. credit. 221
37	31.X.	113.769	113.769
Total		113.769	113.769

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. debitoare 600.03
38	31.X.	85.578	85.578
Total		85.578	85.578

CONTUL 230 „MĂRFURI ÎN DEPOZIT"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. creditoare 410	239.01 —
10	31.X.	1.253.800	1.150.000	103.800 –
Total		1.253.800	1.150.000	103.800 -

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. debitoare 600	239.01
14	31.X.	1.220.800	1.119.732	101.068
Total		1.220.800	1.119.732	101.068

CONTUL 231 „MĂRFURI ÎN UNITĂȚILE CU AMĂNUNTUL"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. credit. 600.01	239.02	600.03	410
14	31.X.	166.635	144.909	21.735	—	—
17	31.X.	450.000	—	75.000	375.000	—
18	31.X.	545.250	—	77.750	—	467.500
Total		1.161.885	144.900	174.485	375.000	467.500

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. debitoare 600.02	239.02	—
19	31.X.	1.111.195	944.405	166.790	—
Total		1.111.195	944.405	166.790	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 239.01 „ADAUS COMERCIAL DEPOZIT"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. creditoare 230	—	—
14	13.X.	101.068	101.068	—	—
Total		101.068	101.068	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. debitoare 230	—	—
10	31.X.	103.800	103.800	—	—
Total		103.800	103.800	—	—

CONTUL 239.02 „ADAUS COMERCIAL MAGAZIN"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. creditoare 231	—	—
19	31.X.	166.790	166.790	—	—
Total		166.790	166.790	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespond. debitoare 231	—	—
14	31.X.	21.735	21.375		
17	31.X.	75.000	75.000		
18	31.X.	77.750	77.750		
Total		174.4.85	174.485		

CONTUL 300 „CASA"

Debit

Nota conta pilă Nr.	Nota conta pilă data	Sume	Conturi corespondente creditoare 460	498	600.02	—
2	1.X.	300.000	300.000			
8	5.X.	1.000	—	1.000	—	—
9	8.X.	700.000	700.000	—	—	—
39	31.X.	1.111.195	—	—	1.111.195	—
Total		2.112.195	1.000.000	1.000	1.111.195	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 300 „C A S A“

Credit

Nota contabilă		Suma	Conturi corespondente debitoare							
Nr.	Data		498	521	310	123	204.01	420	—	—
2	1.X.	296.000	15.000	1000	280.000	—	—	—	—	—
3	2.X.	3.000	—		—	3.000	—	—	—	—
9	8.X.	700.000	—		700.000	—	—	—	—	—
39	31.X.	1.111.195	—		1.018.965	—	5.230	87.000	—	—
Total		2.110.195	15.000	1000	1.998.965	3.000	5.230	87.000	—	—

CONTUL 310 „DISPONIBIL LA BANCĂ“

Debit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare					
Nr.	Data		300	400	600 03	650	—	—
2	1.X.	280.000	280.000					
9	8.X.	700.000	700.000					
39	31.X.	1.018.965	1.018.965					
40	31.X.	1.296.600	—	819.100	475.000	2.500	—	—
Total		3.295.565	1.998.965	819.100	475.000	2.500	—	—

CONTUL 310 „DISPONIBIL LA BANCA“

Credit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare					
Nr.	Data		520	521	312	410	390	430
6	4.X.	10.700	7.200	3.500				
7	5.X.	130.000	—	—	130.000			
40	31.X.	2.567.680	—	—	82.000	2.213.960	271.000	720
Total		2.708.380	7.200	3.500	212.000	2.213.960	271.000	720

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 312 „DISPONIBIL PENTRU INVESTIȚII"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi corespond. credit. 833	310	—
	5.X.	1.500.000	1.500.000	—	—
7	3.X.	130.000	—	130.000	—
40	31.X.	82.000	—	82.000	—
Total		1.712.000	1.500.000	212.000	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi corespond. debitoare 470	833	550
5	3.X.	1.500.000	1.500.000	—	—
7	5.X.	130.000	130.000	—	—
42	31.X.	82.000	—	42.000	40.000
Total		1.712.000	1.630.000	42.000	40.000

CONTUL 390 „CARNETE CEC CU LIMITĂ DE SUMĂ"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi corespond. credit. 310	—	—
40	31.X.	271.000	271.000	—	—
Total		271.000	271.000	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi corespond. debitoare 410	499	—
18	31.X.	174.510	174.510		
22	31.X.	1.100	1.100		
24	31.X.	3.200	3.200		
25	31.X.	15.300	3.900	11.400	
33	31.X.	32.520	32.520		
34	31.X.	21.520	21.520		
Total		248.150	236.750	11.400	—

CONTUL 400 „CLIENȚI"

Debit

Nota Nr.	Nota Data	Sume	Conturi corespond. creditoare 600.01	500.01	—
14	31.X.	1.076.150	1.075.900	250	—
Total		1.076.150	1.075.900	250	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi coresp. debitoare 310	—	—
40	31.X.	819.100	819.100	—	—
Total		819.100	819.100	—	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 410 „FURNIZORI"

Debit

Notă contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare							
Nr.	Data		390	310						
18	31.X.	174.510	174.510							
22	31.X.	1.100	1.100							
24	31.X.	3.200	3.200							
25	31.X.	3.900	3.900							
33	31.X.	32.520	32.520							
34	31.X.	21.520	21.520							
40	31.X.	2.213.460	—	2.213.960						
Total		2.450.710	236.750	2.213.960	—	—	—	—	—	—

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi corespondente debitoare									
Nr.	Data		230	204.01	204.02	231	200	501.01	501.02	204.0.	201	520	225
10	31.X.	1.150.000	1.150.000										
11	31.X.	6.560	—	6560									
18	31.X.	491.910	—	—	24410	467500							
22	31.X.	1.100	—	—	—	—	1.100	—	—				
24	31.X.	3.200	—	—	—	—	—	—	3200				
25	31.X.	3.900	—	—	—	—	—	3900	—				
29	31.X.	740.000	—	—	—	—	722.500	—	—	17500			
33	31.X.	32.520	—	—	—	—	—	—	—	—	32520		
34	31.X.	21.520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21520	
37	31.X.	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10000
Total		2.460.710	1.150.000	6560	24410	467500	723.600	3900	3200	17500	32520	21520	10000

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 420 „DECONTĂRI CU SALARIAȚII"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi corespondente creditoare				
Nr.	Data		430	431	438	499	300
13	31.X.	9.102	7.680	759	253	410	—
21	31.X.	6.233	4.842	458	153	780	—
31	31.X.	70.728	51.900	4821	1607	12400	—
39	31.X.	87.000	—	—	—	—	87000
Total		173.063	64422	6038	2013	13590	87000

CONTUL 420 „DECONTĂRI CU SALARIAȚII"

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi corespondente debitoare				
Nr.	Data		501.01	501.02	500	520	521
13	31.X.	33.000	33.000	—			
21	31.X.	20.135	—	20.135			
31	31.X.	212.600	—	—	107.200	25.000	80.400
Total		265.735	33.000	20.135	107.200	25.000	80.400

CONTUL 430 „DECONTĂRI CU BUGETUL STATULUI"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. creditoare
Nr.	data		310
40	31.X.	720	
Total		720	720

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi co·es. debitoare		
Nr.	data		204. 01	420	600. 03
11	31.X	720	720		
13	31.X	7680	—	7680	
21	31.X	4842	—	4842	
31	31.X.	51900	—	51900	
37	31.X.	25500	—	—	25500
Total		90642	720	64422	25500

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 431 „DECONTĂRI CU ASIGURĂRILE SOCIALE"

Debit

Nota cont.		Sume	Cont. co-resp. cred.	
Nr.	Data		—	—
	—	—	—	

Credit

Nota cont.		Sume						
Nr.	Data		501 02	420		500	520	521
13	31.X.	7260	7260					
13	31.X.	759		759				
21	31.X.	4688		458	4430			
31	31.X.	51591		4821	—	23582	5500	17688
Total		64498	7260	6028	4430	23582	5500	17688

CONT 438 „AJUTOR ŞOMAJ"

Debit

Nota cont		Sum	Cont. coresp creditoare	
—	—		—	—

Credit

Nota cont.		Sume	Conturi corespondente debitoare					
Nr.	Data		501 01	420	501 02	500	520	521
13	31.X.	1320	1320					
13	31.X.	253	—	253				
21	31.X.	957	—	153	804			
31	31.X.	10111	—	1607	—	4288	1000	3216
Total		12641	1320	2013	804	4288	1000	3216

CONTUL 460 „DECONTĂRI CU ACŢIONARII ŞI ASOCIAŢII"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi co-respond. cre-ditoare		
Nr.	Data		700	—	—
1	1.X.	1300000	1300000	—	—
Total		1300000	1300000	—	—

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. debitoare		
Nr.	Data		300	100	—
2	1.X.	600000	300000	300000	—
9	8.X.	700000	700000	—	—
Total		1300000	1000000	300000	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 470 „FURNIZORI ŞI ANTREPRENORI PENTRU INVESTIŢII"

Debit

Nota contab. Nr.	Data	Sume	Conturi coresp. respondenţei credit 312	—	—
5	3.X.	1500000	1.500.000	—	—
7	5.X.	130000	130.000	—	—
Total		1630000	1.630.000	—	—

Credit

Nota contabl. Nr.	data	Sume	Conturi coresp. debitoare 123	—	—
3	2.X.	130000	130000	—	—
4	3.X.	1500000	1500000	—	—
Total		1630000	1630000	—	—

CONTUL 477 „DECONTĂRI PRIVIND AMORTIZĂRILE"

Debit

Nota contab. Nr.	Data	Sume	Conturi coresp. creditoare 716		
32	31.X.	15730	15730	—	—
Total		15730	15730	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Data	Sume	Conturi coresp. debitoare 716		
42	31.X.	15730	15730	—	—
Total		15730	15730	—	—

CONTUL 498 „DEBITORI"

Debit

Nota contab. Nr.	Data	Sume	Conturi coresp. creditoare 300		
2	31.X.	15.000	15.000	—	—
Total		15.000	15.000	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Data	Sume	Conturi coresp. debitoare 200	521	300
8	31.X	15000	10000	4000	1000
Total		15000	10000	4000	1000

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 499 „CREDITORI"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi coresp. credit. 390	—	—
25	31.X.	11400	11400	—	—
Total		11400	11400	—	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	creditoare Conturi coresp. 420	501.02	501.01
13	31.X.	410	410		
21	31.X.	780	780		
23	31.X.	35250	—	35250	
25	31.X.	11400	—	—	11400
31	31.X.	12400	12400	—	—
Total		60240	13590	35250	11400

CONTUL 500 „CHELTUIELI ACTIV. BAZĂ"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi coresp. creditoare 200	204. 03	420	431	438	521	520
30	31.X.	573400	560000	13400					
31	31.X.	135070	—	—	107200	23582	4288	—	—
35	31.X	325744	—	—	—	—	—	140504	185240
Total		1034214	560000	13400	107200	23582	4288	140504	185240

Credit

Nota cont. Nr.	Nota cont. data	Sume	Cont coresp. debit 540	
36	31.X.	1034214	1034214	
Total		1034214	1034214	

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 501.01 „CHELTUIELI CIRCULAȚIE DEPOZIT"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi corespondente creditoare: 204. 01	420	431	438	410	499	521
12	31.X	12182	12182						
13	31.X	41580	—	33000	7260	1320	—	—	—
25	31.X.	15300	—	—	—	—	3900	11400	—
35	31.X.	7958	—	—	—	—	—	—	7958
Total		77020	12182	33000	7260	1320	3900	11.400	7958

Credit

Nota cont. Nr.	Nota cont. data	Sume	Cont. coresp. debit. 600. 01	
14	31.X.	250	—	250
15	31.X.	76770	76770	—
Total		77020	76770	250

CONTUL 501.02. „CHELTUIELI CIRCULAȚIE MAGAZIN"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi corespondente creditoare: 204.02	420	431	438	200	499	410	521
20	31.X.	23335	23335							
21	31.X.	25369	—	20135	4430	804				
22	31.X.	1100	—	—	—	—	1100			
23	31.X.	35250	—	—	—	—	—	35250		
24	31.X.	3200	—	—	—	—	—	—	3200	
35	31.X.	10172	—	—	—	—	—	—	—	10172
Total		98426	23335	20135	4430	804	1100	35250	3200	10172

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 501.02 „CHELTUIELI CIRCULAȚIE MAGAZIN"

Credit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare	
Nr.	Data		600.02	
26	31.X.	98426	98426	
Total		98426	98426	

CONTUL 520 „CHELTUIELI COMUNE SECȚIE"

Debit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente creditoare								
Nr.	Data		310	200	204.03	420	431	438	410	203	410
6	4.X.	7200	7200								
30	31.X.	78100	—	76000	2100						
31	31.X.	31500	—	—	—	25000	5500	1000			
32	31.X.	14400	—	—	—	—	—	—	14400		
33	31.X.	32520	—	—	—	—	—	—	—	32520	
34	31.X.	21250	—	—	—	—	—	—	—	—	21520
Total		185240	7200	76.000	2160	25000	5500	1000	14400	32520	21520

CONTUL 520 „CHELTUIELI COMUNE SECȚIE"

Credit

Nota contabilă		Sume	Conturi corespondente debitoare	
Nr.	Data		500	
35	31.X.	185.240	185.240	
Total		185.240	185.240	

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 521 CHELTUIELI GENERALE ALE UNITĂȚII"

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi corespondente creditoare								
			300	310	498	200	420	431	438	110	550
2	1.X.	1000	1000								
6	4.X.	3500	—	3500							
8	5.X	4000	—	—	4000						
30	31.X.	10000	—	—	—	10000					
31	31.X.	101304	—	—	—	—	80400	17688	3216		
32	31.X.	1330	—	—	—	—	—	—	—	1330	
43	31.X.	37500	—	—	—	—	—	—	—	—	37500
Total		158634	1000	3500	4000	10000	80400	17688	3216	1330	37500

CONTUL521 „CHELTUIELI GENERALE ALE UNITĂȚII"

Credit

Nota contabilă Nr.	Nota contabilă Data	Sume	Conturi corespondente debitoare			
			50101	501.02	500	
35	31.X.	158.634	7958	10172	140504	
Total		158.634	7958	10172	140504	

CONTUL 540 „DECONTAREA PRODUCȚIEI"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi coresp. pond. credit.	
			500	
36	31.X.	1.034.214	1034214	—
Total		1.034.214	1.034.214	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi coresp. debitoare	
			220	221
28	31.X.	1150000	1150000	
36	31.X.	115786		115786
Total		1.034.214	1150000	115.786

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 550 „CHELTUIELI FINANCIARE"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi coresp. credit 312	
42	31.X.	40.000	40.000	—
Total		40.000	40.000	—

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi coresp debitoare 650	521
43	31.X.	40.000	2.500	37.500
Total		40.000	2.500	37.500

CONTUL 600.01 „VENITURI ACTIV. DEPOZIT"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi coresp. creditoare 230	501.01	750. 01
14	31.X.	1119732	1119732		
15	31.X.	76770	—	76770	
16	31.X.	24298	—	—	24298
Total		1220800	1119732	76770	24298

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi coresp. debitoare 400	231
14	31.X.	1075900	1075900	
14	31.X.	144900	—	144900
Total		1220800	1075900	144900

CONTUL 600.02. „VENITURI ACTIV. MAGAZIN"

Debit

Nota contab. Nr.	Nota contab. Data	Sume	Conturi coresp. creditoare 231	501.02	750. 02
19	31.X.	944405	944405		
26	31.X.	98426	—	98426	
27	31.X.	68364	—	—	68364
Total		1111195	944405	98426	68364

Credit

Nota contab. Nr.	Nota contab. data	Sume	Conturi co-resp. debitoare 300	—
39	31.X.	1111195	1111195	—
Total		1111195	1111195	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 600.03 „VENITURI ACTIV. PRODUCȚIE"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi corespondente creditoare			
Nr.	data		225	226	430	750.03
38	31.X.	850000	850000	85578	25500	60078
Total		850000	850000	85578	25500	60078

Credit

Nota cont.		Sume	Conturi coresp. debitoare	
Nr.	data		231	310
17	31.X.	375000	375000	
40	31.X.	475000	—	475000
Total		850000	375000	475000

CONTUL 700 „CAPITAL SOCIAL"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. creditoare		
Nr.	data				
—	—	—	—	—	—

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. debitoare	
Nr.	data		460	716
1	1.X	1300000	1300000	
42	31.X.	26270	—	26270
Total		1326270	1300000	26270

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 650 „VENITURI FINANCIARE"

Debit

Nota coresp.		Sume	Conturi contab. creditoare
Nr.	data		550
43	31.X	2500	2500
Total		2500	2500

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. debitoare
Nr.	data		310
40	31.X	2500	2500
Total		2500	2500

CONTUL 716 „FOND INVESTIȚII"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. creditoare		
Nr.	data		477	700	—
42	31.X	42000	15730	26270	—
Total		42000	15730	26270	—

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. debitoare	
Nr.	data		477	751.01
32	31.X.	15730	15730	
41	31.X.	26270	—	26270
Total		42000	15730	26270

CONTUL 750.01 „BENEFICII ACTIV. DEPOZIT"

Debit

Nota contab.		Suma	Cont. coresp. creditoare		
Nr.	data				
—	—	—	—	—	—

Credit

Nota contab.		Sume	Cont. coresp. debitoare			
Nr.	data		600.01			
16	31.X.	24.298	24.298	—	—	—
Total		24.298	24.298	—	—	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 750.02 „BENEFICII ACTIV. MAGAZIN"

Debit

Nota cont.		Sume	Cont. coresp. creditoare		
Nr.	data				
—	—	—	—	—	—

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi corespond. creditoare			
Nr.	data		600.02			
27	31.X.	68.364	68.364	—	—	—
Total		68.364	68.364	—	—	—

CONTUL 750.03 „BENEFICII ACTIV. PRODUCȚIE"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi co-resp. credit.	
Nr.	data			
—		—	—	—

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. debitoare		
Nr.	data		600.03		
37	31.X.	60.078	60.078	—	—
Total		60.078	60.078	—	—

CONTUL 751.01 „REPARTIZARE BENEFICII FOND DEZVOLTARE"

Debit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. creditoare		
Nr.	data		716		
41	31.X.	26270	26270	—	—
Total		26270	26270	—	—

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi corespond. debitoare		
Nr.	data				
—	—	—	—	—	—

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 833 „CREDITE PENTRU INVESTIȚII

Credit

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. creditoare		
N	data		312		
42	31.X.	42000	42000	—	—
Total		42000	42000	—	—

Nota contab.		Sume	Conturi coresp. debitoare		
N	data		312		
5	31.X.	1500000	1500000		
Total		1500000	1500000	—	—

EVIDENȚA ANALITICĂ

CONTUL 460 „ASOCIAT POPESCU ION" — Model —

Document			Descrierea operațiunii	Simbol ct. coresp.	Debit	Credit	Sold
Denumirea	Nr.	Data					
N.C.	1	1.X.	Capital subscris	700	250.000	—	250.000
„	2	1.X.	Depus capital social	300		45.000	205.000
„	2	1.X	Adus mijl. fixe	100		100.000	105.000
„	9	8.X.	Depus capital soc.	300		105.000	—

NOTA CONTABILĂ Nr. 1 din 1.X. — Model —

Document			Descrierea operațiunii economice	Conturi		Sume
Felul	nr.	data		Debitoare	Creditoare	
Contract asociere	176	30.IX	Se înregistrează capitalul social subscris de asociații : — Popescu Ion 250.000 — Georgescu V. 250.000 — Vasilescu Gh. 250.000 — Ionescu D. 300.000 — Popa Ion 250.000	460	700	1.300.000

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL III

BILANȚUL CONTABIL ȘI CONTUL DE PROFIT (BENEFICII) ȘI PIERDERE

Bilanțul este situația contabilă care redă într-o formă concentrată Activul și Pasivul unei unități economice (privată sau publică), precum și rezultatele obținute într-o perioadă determinată.

Cu ajutorul bilanțului se evidențiază patrimoniul atît în totalitatea sa, cît și în elementele ce-l compun ca materialitate (avere) și proveniența (alocarea fondurilor).

Bilanțul servește la stabilirea beneficiilor și pierderilor, impozitele de plată, modului de realizare a bugetului de venituri și cheltuieli, a măsurilor de luat în viitor de către unitatea respectivă, terți, sau de către stat. În baza bilanțului, băncile stabilesc garanția creditelor, indicatorii de solvabilitate, lichidatate, bonitate și alți indicatori financiari specifici. Pentru unitatea respectivă, dă măsura eficienței activității, a priceperii, capacității și corectitudinii conducerii administrative.

Bilanțul servește pentru orientarea cursului acțiunilor și în general pentru piața financiară.

Împreună cu celelalte bilanțuri din aceeași ramură (centralizate), putem spune că bilanțul reprezintă termometrul sau chiar barometrul vieții economice.

Pentru întocmirea bilanțului anual sînt necesare următoarele lucrări pregătitoare :

— executarea lucrărilor de inventariere și stabilirea inventarului anual ;

— întocmirea balanțelor de verificare sintetice și analitice a tuturor conturilor ;

— confruntarea datelor din balanțele de verificare cu inventarele și stabilirea diferențelor cantitative, calitative și valorice ;

— înregistrarea în contabilitate a diferențelor stabilite, astfel încît soldurile din registre să corespundă cu existențele efective potrivit inventarelor ;

— întocmirea unor noi balanțe de verificare (sintetice și analitice) după înregistrările de punere de acord a soldurilor din conturi cu inventarele.

Scanned with OKEN Scanner

Inventarierea este lucrarea de constatare faptică pe teren a existenței elementelor componente ale averii și a surselor (fondurilor) care au contribuit la formarea acesteia.

Lucrarea de inventariere cuprinde următoarele etape : pregătirea (stabilirea comisiilor sau persoanelor care fac inventarierea și asigurarea condițiilor necesare unei inventarieri complete și exacte) stabilirea cantitativă, calitativă și nominativă (descriptivă) a fiecărui element de activ și pasiv existent și înscrierea lor în listele de inventariere, evaluarea bunurilor constatate (exprimarea lor în etalon bănesc) și stabilirea diferențelor de inventar, împreună cu justificarea sau explicarea lor (diferențe între soldurile scriptice și faptice constatate la inventariere).

Este bine ca rezultatul inventarierii să fie prezentat sub formă de situație : existent pe teren, scriptic, diferențe în plus sau diferențe în minus și cauzele diferențelor înregistrate.

Modul de înregistrare în contabilitate (pe cheltuieli, imputații etc.) a tuturor diferențelor, după o prealabilă analiză a cauzelor, se aprobă de conducerea executivă a unității.

Pentru punerea de acord, în contabilitate se fac înregistrări în jurnal (sau note contabile) care să cuprindă diferențele în plus, sau minus dintre soldul arătat de balanța de verificare și suma stabilită prin inventar. Exemplu : cînd contul casa arată în balanță un sold de 124. 000 lei iar la inventariere s-a găsit numerar de 120.000 lei, cu diferența de 4.000 lei trebuie să se crediteze contul casa, debitîndu-se contul „Debitori" dacă se impută casierului, sau contul „Decontări" pentru operațiuni în curs de lămurire pînă se clarifică ce se face cu această sumă ; contul Mărfuri (pe total sau un anumit magazin, sau magazie) are un sold după registre de 1.225.000 lei, iar pe teren la inventariere s-a constatat 1.223.000 lei, diferența de 2.000 lei se va înregistra în creditul contului „Mărfuri" și în debitul conturilor de cheltuieli dacă provine din pierderi naturale (perisabilități), sau „Debitori" dacă se impută gestionarilor ș.a.m.d.

Stabilirea valorii inventarului în vederea comparării acestuia cu soldurile scriptice din conturi ridică unele probleme în privința evaluării unor elemente de activ (avere), întrucît pînă în prezent nu avem criterii precise și uniforme reglementate prin legi speciale. Normele de evaluare trebuie să fie stabilite în timp, adică în fiecare an trebuie să fie aceleași pentru a se putea ține o contabilitate ordonată și o cuantificare corectă a rezultatelor, respectiv evidențierea unor beneficii reale rezultate din activitatea desfășurată, ci nu din evaluări diferite.

Pentru a se asigura stabilitate evaluării considerăm necesar să se aplice următoarele reguli :

— pentru bunurile destinate schimbului sub forma inițială (materii prime, materiale, ambalaje, mărfuri, produse etc.) sau transformate (producție neterminată) se aplică prețul de cost (achiziție plus cheltuielile de aprovizionare — și de prelucrare, după caz), dacă acesta este mai mic decît prețul existent pe piață la data întocmirii inventarului. În cazul în care prețul de cost (achiziție) este mai mare decît prețul pieții, se face evaluarea la acest din urmă preț, iar diferența în

Scanned with OKEN Scanner

minus din evaluare se suportă din fondul de rezervă, constituit — după cum am arătat — din profitul obținut anterior evaluării ;

— pentru bunurile imobilizate (avere fixă) se aplică prețul de cost (achiziție) minus o amortizare corespunzătoare uzajului și duratei de funcționare a bunului ;

— pentru creanțe se aplică valoarea înregistrată în evidențe, ținînd seama de creanța de încasat și solvabilitatea debitorului (debitorii insolvabili se scad din evidențe, se trec în evidența specială și se urmăresc separat) ;

— și, în sfîrșit, evaluarea după anumite legi sau norme obligatorii valabile pe întreaga economie.

În timpul deprecierilor monetare (inflație) intervin și alte criterii de evaluare, după valoarea de înlocuire sau folosind ca etalon o monedă străină (dolarul), însă aceste evaluări sînt prevăzute de norme speciale aplicate unitar la toate unitățile, indiferent de forma de proprietate.

Regulile de mai sus se referă la unitățile în funcțiune pentru obișnuitul inventar anual, în timp ce la un inventar de lichidare, evaluarea are în vedere ceea ce s-ar putea obține la vînzare prin licitațiile publice (evaluare obiectivă), cînd pe lîngă prețul pieței se iau în calcul și rentabilitatea probabilă a bunurilor (utilaje, materiale, producție neterminată etc.) utilizate în producție.

După confruntarea balanțelor de verificare cu inventarul și punerea lor de acord, se întocmește o nouă balanță de verificare cu noile rulaje și solduri ale conturilor sintetice și analitice care să corespundă cu datele inventarului (adică existențele reale).

Așa cum am mai arătat, bilanțul reflectă situația economică și financiară a unității la un moment dat (de obicei anual și trimestrial), redată de soldurile conturilor sintetice reieșite din ultima balanță de verificare pusă de acord cu inventarul. Rezultă, deci, că bilanțul se întocmește prin preluarea soldurilor sintetice și înscrierea lor în formularul tipizat de bilanț. Soldurile debitoare se înscriu ca posturi de activ, iar soldurile creditoare ca posturi de pasiv, ambele pe rîndurile respective din formularul tipizat.

În bilanț, unele posturi rezultă din însumarea mai multor conturi, cum e cazul mijloacelor fixe care se înscriu cu valoarea rămasă, adică valoarea de inventar din contul „Mijloace fixe“ din care s-a scăzut amortizarea înregistrată în contul „Amortizarea mijloacelor fixe“; contul „Produse finite“ se înscrie la nivelul prețului de cost efectiv, adică din contul „Produse finite“ unde am înregistrat produsele finite la preț de înregistrare (vînzare) se scade soldul în roșu a contului „Diferențe de preț la produse finite“, sau adăugăm dacă soldul acestui cont este în negru ; idem la contul „Produse expediate“, lucrări executate și servicii prestate la care scădem (soldul roșu) sau adăugăm (soldul negru), valoarea din contul „Diferențe de preț“ la produsele expediate, lucrări executate și servicii prestate ; la contul „Materii și materiale“ se adaugă cheltuielile de transport-aprovizionare ș.a.m.d., menționîndu-se că toate aceste comasări de conturi sînt prevăzute în formulare

Scanned with OKEN Scanner

tipizate de bilanţ şi în instrucţiunile de întocmire emise de Ministerul Finanţelor.

Prezentăm, în continuare, schema actuală (pe anul 1991) a bilanţului contabil aprobată de Ministerul Finanţelor, care după părerea noastră trebuie să rămînă stabilă, pentru că altfel nu se realizează principalele însuşiri ale bilanţurilor : claritate, regularitate şi continuitate.

— mii lei —

Grupa de conturi	Activ	Nr. rînd	Sold la:	
			începutul anului	sfîrşitul anului
A	B	C	1	2
I. I. ACTIVE (avere) fixe	NECORPORALE—total (rd. 02 la 04)	01		
	Titluri de participare (ct. 130)	02		
	Împrumuturi acordate pe termen lung (ct. 133)	03		
	Alte investiţii (ct. 139)	04		
	CORPORALE—total (rd. 06+09+10)	05		
	Mijloace fixe la valoarea rămasă (rd. 07—08)	06		
	Mijloace fixe la valoarea de inventar (ct. 100)	07		
	Amortizarea mijloacelor fixe (ct. 110)	08		
	Terenuri (ct. 101)	09		
	Investiţii în curs de execuţie (ct. 123)	10		
I.	ACTIVE FIXE — TOTAL (rd.01+05)	11		
	STOCURI—total (rd. 13 la 24)	12		
	Materiale (ct. 200+201+202+203+ +204+205 + din ct. 206+207)	13		
	Animale (ct. 210+211+212+ + din ct. 206)	14		
	Produse finite (ct. 220±221+ din ct. 224)	15		
	Producţie neterminată şi semifabricate (ct. 500+510+512+ +222±223 + din ct. 224)	16		

Scanned with OKEN Scanner

A	B	C	1	2
II. ACTIVE (avere) circulantă, în circulație și în creanțe	Cheltuieli de circulație (ct. 501)	17		
	Cheltuieli anticipate și de efectuat (ct. 530 + 531)	18		
	Produse, lucrări, servicii facturate și mărfuri expediate (ct. 225 ± 226 + 237)	19		
	Mărfuri (ct. 230 + 231 + 234 + + 236 — 239)	20		
	Ambalaje (ct. 250—251)	21		
	Materiale și utilaje pentru investiții (ct. 263 + 264)	22		
	Baracamente și amenajări provizorii (ct. 290)	23		
	Alte stocuri (ct. 270+271+291+ +292+293—294+295+296)	24		
	DISPONIBILITĂȚI BĂNEȘTI ȘI PLASAMENTE — total (rd. 26 la 36)	25		
	Disponibil în casă și alte valori (ct. 300 + 399)	26		
	Casa în devize (ct. 301)	27		
	Disponibil la bănci (ct. 310+320+ 321+322+323+324+350+356+ +359+810)	28		
	Disponibil la bancă în devize (ct. 311)	29		
	Disponibil din subvenții (ct. 328)	30		
	Disponibil din vînzarea locuințelor din fondurile statului (ct. 326)	31		
	Disponibil pentru investiții (ct. 312)	32		
	Acțiuni proprii (ct. 330)	33		
	Valori mobiliare de plasament (ct. 331 + 332 + 335)	34		
	Împrumuturi acordate pe termen scurt (ct. 337)	35		
	Alte disponibilități (ct. 370+ +371+372+375+390+ 391 +392)	36		

Scanned with OKEN Scanner

A	B	C	1	2
II A C T I V E (avere) circulantă, în circulație și în creanțe	DECONTARI—total (rd. 38 la 44 + 47 la 49)	37		
	Clienți interni (ct. 400+401+402)	38		
	Clienți externi (ct. 452)	39		
	Debitori interni (din ct. 498)	40		
	Debitori externi (ct. 455 + din ct. 498)	41		
	Debitori pentru investiții (ct. 487)	42		
	Decontări cu bugetul statului (ct. 430)	43		
	Decontări cu acționarii și asociații (ct. 460), din care :	44		
	— parteneri români	45		
	— parteneri străini	46		
	Decontări privind investițiile (ct. 477)	47		
	Alte decontări (ct. 404+407+411+ +413+434+435+437+440+441+ +442+443+444+445+450+451+ +462+463+466+490+492+ 493+497)	48		
	Decontări din operațiuni în curs de lămurire (ct. 495)	49		
	ALTE CHELTUIELI (ct. 502+503+ +513+515)	50		
II	ACTIVE CIRCULANTE—TOTAL (rd. 12+25+37+50)	51		
III	VĂRSĂMINTE, PRELEVĂRI ȘI PIERDERI TOTAL (rd. 53 la 55)	52		
	Vărsăminte și prelevări din profit (ct. 751)	53		
	Pierderi din anul curent (din ct. 750)	54		
	Pierderi din anii precedenți (din ct. 750)	55		
TOTAL ACTIV (rd. 11 + 51 + 52)		56		

Scanned with OKEN Scanner

A	B	C	1	2
CAPITAL PROPRIU	CAPITAL SOCIAL (ct. 700)	60		
	din care : — vărsat (ct. 400)	61		
	FONDURI PROPRII—total (rd. 63 la 70)	62		
	Fondul social (ct. 702)	63		
	Fondul de rezervă (ct. 703)	64		
	Fondul de cercetare-dezvoltare (ct. 705)	65		
	Fondul de investiții (ct. 716)	66		
	Fondul de premiere (ct. 720)	67		
	Fondul de participare la profit (ct. 721)	68		
	Fondul pentru acțiuni social-culturale și sportive (ct. 725)	69		
	Alte fonduri (ct. 706+709+710+ +712+719)	70		
	CAPITAL PROPRIU—TOTAL (rd. 60+62)	71		
Rezerve și Finanțări	Rezerve pentru cheltuieli prelimi-nate (ct. 730)	72		
	Finanțarea unor acțiuni de la buget (ct. 742)	73		
	Alte venituri și finanțări (ct. 610+ +611+749)	74		
II	REZERVE ȘI FINANȚĂRI—TOTAL (rd. 72 la 74)	75		
OBLIGAȚII	Avansuri de la clienți interni (ct. 408)	76		
	Avansuri de la clienți externi (ct. 453)	77		
	Furnizori interni (din ct. 410+ 412)	78		
	Furnizori externi (din ct. 410+454)	79		
	Furnizori și antreprenori pentru investiții (ct. 470)	80		
	Creditori interni (din ct. 499)	81		

Scanned with OKEN Scanner

A	B	C	1	2
OBLIGAȚII	Creditori externi (din ct. 499)	82		
	Creditori pentru investiții (din ct. 479)	83		
	Decontări cu bugetul statului (din ct. 430)	84		
	Decontări cu asigurările sociale (ct. 431)	85		
	Dividende de plată (ct. 461)	86		
	Decontări privind investițiile (ct. 477)	87		
	Decontări din reevaluarea stocurilor (ct. 494)	88		
	Alte decontări (ct. 411+413+420+ +421+422+433+434+435+437+ +438+440+441+442+443+444+ +445+446+448+450+451+462+ +463+466+490+492+493+496+497)	89		
III OBLIGAȚII — TOTAL (rd. 76 la 89)		90		
CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI	Credite bancare pe termen scurt (ct. 310+800)	91		
	Credite bancare pe termen scurt nerambursate la scadență (ct. 801)	92		
	Credite bancare pe termen mijlociu (ct. 802)	93		
	Credite bancare pe termen mijlociu nerambursate la scadență (ct. 803)	94		
	Credite bancare pe termen lung (ct. 804)	95		
	Credite bancare pe termen lung nerambursate la scadență (ct. 805)	96		
	Credite privind activitatea de comerț exterior (ct. 810+811+815+816)	97		
	Credite bancare în valută (ct. 820+ +822+824), din care :	98		
	— credite externe guvernamentale	99		
	— credite externe cu garanția statului	100		

Scanned with OKEN Scanner

A	B	C	1	2
CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI	— credite externe fără garanție	101		
	Credite de compensare—decembrie 1991, pentru producție (ct. 814)	102	X	
	Credite de compensare—decembrie 1991, pentru investiții (ct. 814)	103	X	
	Credite pentru export pe credit pe termen mijlociu și lung nerambursate la scadență (ct. 817)	104		
	Împrumuturi din obligațiuni și alte titluri de valori emise (ct. 830)	105		
	Credite pentru investiții (ct. 833), din care :	106		
	— credite externe guvernamentale	107		
	— credite externe cu garanția statului	108		
	— credite externe fără garanție	109		
IV CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI— TOTAL (rd. 91 la 98 + rd. 102 la 106)		110		
PROFIT ȘI SUBVENȚII	Profit (ct. 750)	111		
	Subvenții pentru acoperirea pierderilor (ct. 740)	112	X	
V PROFIT ȘI SUBVENȚII—TOTAL (col. 1 : rd. 113 = rd. 111) (col. 2 : rd. 113 = rd. 111 + 112)		113		
TOTAL PASIV (rd. 71+75+90+ +110+113)		114		

Posturile de bilanț din schemă sînt prezentate pe două coloane : sold la începutul anului și sold la sfîrșitul anului, pentru a se putea vedea evoluția lor.

Această schemă de bilanț este însoțită de un tablou de corelații între diferitele grupe de conturi, corelații care au menirea să elimine greșelile de înscriere și totalizare a cifrelor la conturile și posturile respective.

La prima lecturare a unui bilanț se pot face aprecieri și stabili unele coordonate privind analiza economică a rezultatelor, care se face ulterior atît prin raportul de gestiune al administratorilor, cît și prin raportul cenzorilor și altor organe interesate sau oameni de afaceri.

Scanned with OKEN Scanner

Aspectele care se desprind la prima vedere se pot grupa în două categorii : structura fondurilor avute la dispoziție (adică pasivul bilanțului) și modul cum sînt utilizate aceste fonduri, respectiv cum se regăsesc în elementele din activul bilanțului.

Capitalul propriu (compus din capitalul social vărsat și fondurile proprii constituite) trebuie să reprezinte ponderea în totalul fondurilor utilizate (totalul pasivului) ; apreciindu-se că o pondere mai mică de 60% conduce la scăderea eficienței utilizării capitalului prin folosirea creditelor și neachitarea obligațiilor cu consecințele respective asupra profitului prin plata dobînzilor și a penalizărilor pentru neachitarea în termen a datoriilor. Eficiența utilizării capitalului se determină prin raportarea profitului (rînd 113 bilanț) la totalul capitalului propriu (rînd 71 bilanț), rezultînd profitul obținut la 1 leu capital investit (indicator foarte important pentru orice întreprinzător).

Structura creditelor și împrumuturilor furnizează informații privind posibilitățile de rambursare a acestora : cele pe termen lung se rambursează, în principal, din beneficii și amortizări (după ce s-au asigurat sursele de finanțare ale investițiilor curente), iar creditele pe termen scurt se rambursează pe măsura lichidării stocurilor și cheltuielile existente în activ care le-au generat.

Obligațiile de plată se pot pune în corelare cu creanțele de încasat (rd. 37 bilanț) și cu disponibilitățile bănești (rd. 25 bilanț) stabilindu-se cît din acestea se pot achita imediat și dacă parte din obligații au fost create pentru constituirea de stocuri, natura acestor stocuri și posibilitățile de lichidare.

Sînt dese cazurile, cînd la prezentarea unui bilanț se reține de auditoriu volumul profitului obținut și dacă se întîmplă ca unitatea respectivă să nu aibă disponibilități bănești în contul de la bancă se pune adesea întrebarea : „Ce s-a făcut cu profitul unde este“ ? sau, „ce s-a făcut cu banii reprezentînd profitul respectiv ?“

Această întrebare se pune atunci cînd nu se cunoaște că profitul, ca de altfel și capitalul propriu și celelalte fonduri se regăsesc pulverizate în elementele existente în activ : în stocuri, cheltuieli, creanțe (debitori și clienți de încasat), mijloace fixe etc., care urmează să parcurgă procesul circulației pentru ca să se transforme în bani.

În dese cazuri, se face confuzie între capital și bani ; or, capitalul este o investiție (în mijloace fixe, în stocuri de mijloace circulante — materii prime, materiale, mărfuri etc.) care urmează să parcurgă procesul producției, circulației și după aceea se transformă în bani, pe măsura consumării și valorificării elementelor materiale care compun investiția respectivă. Mulți întreprinzători se luptă să crească capitalul propriu, acțiune lăudabilă, dar dacă măsura respectivă nu este însoțită de eficiență (adică de o circulație cît mai rapidă a elementelor materiale în care s-a investit, cărora li se asociază un anumit profit), nu se obțin rezultatele scontate, iar dacă nu se întreprind măsuri de redresare, urmează falimentul, chiar dacă întreprinzătorul respectiv este bogat (volumul mare al capitalului investit).

Scanned with OKEN Scanner

Drept urmare, devine important pentru oamenii de afaceri să analizeze structura elementelor din activul bilanțului, structură care (cu alte cuvinte) ne redă modul de utilizare al fondurilor existente în pasiv.

Problemele privind analiza bilanțului le vom trata mai jos, aici vom menționa, totuși, că orice creștere (sfîrșitul anului față de începutul anului) a volumului mijloacelor fixe, a stocurilor de materii prime, materiale, produse finite, producție neterminată, mărfuri, facturi neîncasate etc. trebuie explicate și trebuie să se concretizeze în creșterea corespunzătoare a cifrei de afaceri (venituri încasate) și respectiv al profitului realizat.

Bilanțul este însoțit de următoarele anexe : Contul de profit și pierderi ; Fondurile, Cheltuielile și rezultatele financiare ; Fondurile agenților economici ; Cheltuielile care se scad din veniturile încasate ; Impozite și taxe datorate și vărsate ; Pagube materiale (se întocmește numai de regiile autonome și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat), Încasări și plăți în valută și Producția, cheltuielile și rezultatele activității.

În privința „Contului de profit și pierderi" anexa la bilanț se prezintă astfel :

— mii lei —

Denumirea indicatorilor	Nr. rînd	Pierderi	Profit
A	B	1	2
I. Rezultate din activitatea de bază	01		
II. Rezultate din alte activități	02		
III. Cheltuieli care se scad din veniturile încasate	03		×
IV. Rezultate din diverse activități, altele decît cele de la pct. I și II, din care :	04		
— Profit sau pierderi din amenzi și penalități	05		
— Pierderi din calamități	06		×
— Pierderi din comenzi anulate	07		×
— Pierderi din scăderea creanțelor prescrise	08		×
— Pierderi din scăderea debitorilor insolvabili și dispăruți	09		×

Scanned with OKEN Scanner

A		B	1	2
— Pierderi din scăderea creanțelor litigioase		10		×
TOTAL (rd. 01 la 04)		11		
Sold	Profit rd. 11 (col. 2 — col. 1)	12	×	
	Pierderi rd. 11 (col. 1 — col. 2)	13		×

În situația de mai sus, rîndul 01 și 02 se completează pe baza rulajului creditor al contului „Profit și pierderi", iar rîndurile 03 la 10 pe baza rulajului debitor al aceluiași cont, în timp ce soldul de la rîndul 12 sau 13 trebuie să corespundă cu suma înscrisă în bilanț la contul „Profit și pierderi" rd. 111 (col. 2) sau la rd. 55 dacă avem pierdere.

Această anexă a contului „Profit și pierderi" mai cuprinde și următoarea situație :

„REPARTIZAREA PROFITULUI"

— mii lei —

Denumirea indicatorilor	Nr. rînd	Prevederi	Realizări
A	B	1	2
Profit brut (vezi rd. 12 col. 2 mai sus)	16		
Impozit pe profit	17		
Profit net (rd. 16—17) repartizat pentru :	18		
— fond de participare a salariaților la profit	19		
— fond de dezvoltare (investiții)	20		
— vărsăminte la buget din profitul net al regiilor autonome	21		
— dividende de plătit — total din care :	22		
— dividende de plătit statului	23		
— dividende de plătit altor societăți	24		
— dividende de plătit acționarilor și asociaților	25		
— dividende cuvenite societății cooperatiste pentru capitalul propriu	26		
— alte repartizări prevăzute de lege	27		

Scanned with OKEN Scanner

În legătură cu repartizarea profitului, facem următoarele precizări : profitul brut (rd. 16) trebuie să fie egal cu rîndul 12 col. 2 și cu soldul din bilanț la rd. 111 ; impozitul pe profit se aplică asupra profitului brut (actual, în proporție de 30% la un profit brut sub 1 milion lei, sau de 45% la un profit brut de peste 1 milion lei), iar profitul net (profitul brut — impozitul pe profit) la societățile cu capital privat se împarte în baza hotărîrii adunării generale a asociaților (acționarilor) sau patronului, în timp ce la societățile cu capital de stat, sau majoritar de stat, profitul net se împarte conform legislației actuale 10% pentru fondul de participare a salariaților la profit, 50% pentru fondul de dezvoltare (investiții) și 40% dividende cuvenite statului.

În cazul societăților cu capital privat, dacă se plătesc dividende, se mai datorează un impozit pe dividendele respective de 10%.

Potrivit precizărilor Ministerului Economiei și Finanțelor, situația „Contului de profit și pierderi", care se publică în Monitorul Oficial, se prezintă astfel :

— mii lei —

	Venituri, cheltuieli, rezultate	1992	1991
I	Venituri totale		
II	Cheltuieli totale		
III	Cheltuieli care se scad din venituri		
IV	Impozit pe circulația mărfurilor		
V	Rezultate — profit (rd. I—II la IV)		
	— pierdere (II+III+IV—I)		
VI	Profit impozabil		
VII	Impozit pe profit		
VIII	Profit net de repartizat, din care pentru :		
IX	— Fond de participare		
X	— Fond dezvoltare investiții		
XI	— Dividende		

Acest tablou al „Contului de profit și pierderi", ce se publică în Monitorul Oficial, se întocmește pe baza datelor din „Contul de profit și pierderi" anexă la bilanț (rd. V—XI), precum și cele din anexa „Veniturile, cheltuielile și rezultatele financiare" (rd. I—IV). Mai ară-

Scanned with OKEN Scanner

tăm că datele se prezintă pe anul curent și anul precedent în vederea determinării evoluției rezultatelor.

Legat de repartizarea profitului realizat, mai precizăm că :

— în cazul societăților cu capital privat, profitul net sau pierderea se poate reporta anul viitor. În cazul societăților cu capital de stat, sau majoritar de stat, modul de repartizare a profitului se relgementează prin dispoziții ale Guvernului (vezi H.G. nr. 781/1991 pentru profitul pe 1991) ;

— la întreprinderile individuale, capitalul se poate mări cu beneficiul net fără nici o restricție (după părerea noastră, nefiind reglementări legale în acest sens), în timp ce la societăți (mai mulți asociați sau acționari), capitalul social nu se poate modifica decît în anumite condițiuni prevăzute de lege și nici nu se poate repartiza pierderea între acționari, această pierdere rămînînd ca post în Activul bilanțului pînă va fi acoperită din beneficiile viitoare.

De regulă profitul se raportează în anul viitor cînd este prea mic și nu ajunge să se dea dividende, sau cînd prudența cere să se ia măsura creării de rezerve.

Adunăril generale ale socităților hotărăsc modul de repartizare a beneficiului, pe baza propunerilor administratorilor sau consiliilor de administrație.

După cum am mai arătat, în creditul contului „Profit (beneficii) și pierderi“ se înregistrează diferența rezultată între venituri și cheltuieli minus impozitul pe circulația mărfurilor (rd. I — rd. II — rd. IV din situația contului de mai sus), iar în debit avem pierderile : din calamități, din amenzi și penalizări, din comenzi anulate, din scăderea creanțelor, prescrise, sau debitorilor prescriși pierderi din alte activități (din activități financiare și trezorerie), precum și cheltuielile care se suportă din veniturile încasate, a căror structură se prezintă, după cum urmează :

— taxe pentru folosirea terenurilor (în baza declarației de impunere avizată de organele finanțelor publice) ;

— taxe asupra mijloacelor de transport (de asemeni, în baza declarațiilor de impunere la organele finanțelor publice) ;

— cheltuielile cu pregătirea profesională și practica în producție, care cuprind : bursele elevilor (liceu și școli profesionale) practica în producție a elevilor, cursurile de calificare sau pregătirea profesională etc. ;

— sumele plătite pentru contractele de cercetare ce au ca obiect programele prioritare de interes național, inclusiv taxa de 1% din veniturile încasate de agenții economici datorată conform H.G. 1284/1990 ;

— comisioane plătite agenților economici cu activitate de comerț exterior ;

— cheltuieli financiare neacoperite din veniturile financiare ;

— cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate (în proporție de 3% din beneficiul brut) ;

Scanned with OKEN Scanner

— alocația pentru copii, suportată de agenții economici ;

— sumele suportate din venituri pentru constituirea fondului de rezervă (în proporție de cel puțin 5% din beneficiul brut conform Legii 31/1990) și alte fonduri, potrivit reglementărilor legale ;

— sumele suportate din venituri pentru donațiile făcute în scopuri umanitare, precum și pentru sprijinirea activităților sociale, culturale și sportive în proporție de pînă la 1,5%din fondul de salarii la societățile cu capital de stat și de 2% tot din fondul de salarii la cele cu capital privat ;

— pierderi din anii precedenți, în măsura în care acestea nu au putut fi recuperate pînă la determinarea profitului impozabil ;

— fondul de premiere al salariaților, care se determină în proporție de la 2% la 10%, calculată asupra fondului de salarii (procentul se stabilește între limitele 2—10% în raport de posibilitățile unității) ;

— alte cheltuieli prevăzute de lege (expl. fond pensii țărănime pe perioada aprilie—septembrie 1992 în proporție de 0,5% din veniturile încasate de societățile cu capital de stat).

În anexa la bilanț, toate cheltuielile de mai sus care se suportă din venituri se înscriu pe două coloane : prevederi și realizări. Important e faptul că nivelul tuturor acestor cheltuieli este aprobat în bugetul de venituri și cheltuieli de adunarea generală a asociaților sau acționarilor (Consiliul împuterniciților statului la societățile cu capital de stat), iar realizările nu pot depăși prevederile aprobate.

Din anexa cu fondurile agenților economici, menționăm : fondul de rezervă care se constituie din : sumele suportate din venituri în proporție de cel puțin 5% din beneficiul brut, precum și din sumele rezultate din reevaluarea stocurilor ; fondul pentru acțiuni social-culturale și sportive, constituit din : contribuția salariaților pentru biletele de tratament și odihnă, întreținerea copiilor la creșe și grădinițe și sumele suportate din venituri (după cum am arătat mai sus, în cadrul cheltuielilor suportate din venituri) ; fondul de dezvoltare (investiții), care cuprinde următoarele resurse : amortizarea mijloacelor fixe, sume din vînzarea sau valorificarea mijlocelor fixe, sume aferente reducerii cu 50% a impozitului pe profit în baza art. 9 din Legea 12/1991 pentru modernizări, retehnologizări, lărgirea bazei tehnico-materiale și protecția mediului înconjurător, precum și sumele prelevate din profit pentru fondul de dezvoltare (50% din profitul net la societățile cu capital de stat). Cheltuielile din fondul de investiții se fac pentru : investiții noi, rambursarea creditelor de investiții scadente și dobînzile aferente, precum și comision achitat băncilor finanțatoare.

Celelalte anexe la bilanț cuprind o serie de date, mai mult cu caracter statistic, indicatorii principali cu date contabile fiind prezentați în situațiile de mai sus.

Raportul de gestiune asupra rezultatelor economico-financiare, întocmit de consiliile de administrație (administratori), trebuie să cuprindă în principal : realizarea indicatorilor prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli, modul cum au fost gospodărite fondurile, îndeplinirea obligațiilor fiscale față de buget, rezultatele financiare obținute,

Scanned with OKEN Scanner

cauzele și factorii care au condus la nerealizarea profitului stabilit sau la înregistrarea de pierderi, precum și măsuri de îmbunătățire a activității în viitor.

Întocmirea raportului se face pe baza unei analize economico-financiare a realizărilor redate prin bilanț, precum și a activității tuturor sectoarelor unității.

A analiza un bilanț, înseamnă a examina elementele componente și a trage concluzii de natură economică, financiară, juridică, socială privitoare la unitatea respectivă sau de ordin general cînd se examinează mai multe bilanțuri centralizate.

Pentru uzul intern al unei întreprinderi, bilanțul este completat cu o serie de alte situații și date statistice care permit o analiză amănunțită privind activitatea unității respective.

Bilanțul este analizat de patroni, acționari și de conducătorii întreprinderii, creditori, organele financiare ale statului, bănci, oameni de afaceri, salariați, oameni de știință, oameni politici, organele superioare administrative etc.

În afară de analiza generală, fiecare din aceștia au un interes special mai pronunțat : potențialul tehnic, financiar și rentabilitatea prezintă interes pentru patroni și acționari ; beneficiul impozabil pentru organele financiare ale statului ; solvabilitatea și capacitatea de plată pentru bănci și creditori, perspectivele de viitor pentru oamenii de afaceri și pentru bursă, date statistice privind structura și volumul activității pentru oamenii de știință, elementele de critică pentru oamenii politici și presă ș.a.m.d.

Odată cu analiza bilanțului se face și analiza contului „Profit (beneficii) și pierdere".

Din datele bilanțului publicat ne putem edifica asupra rezultatelor obținute de o unitate (beneficii), care sînt dividendele acordate (din contul „Profit (beneficii) și pierderi" și care sînt raporturile între beneficiile nete și capital, precum și între dividendele acordate și capitalul social (aceste două raporturi ne indică rentabilitatea capitalului investit).

De asemenea, cum a fost investit capitalul social și dacă volumul lui acoperă nivelul mijloacelor fixe + investițiile în curs + stocurile existențe ; cînd volumul capitalului rezultat din acest raport este mai mic înseamnă că s-au utilizat alte fonduri proprii, credite bancare sau au fost create obligații către alții (furnizori, creditori etc.) ; dacă volumul este mai mare, înseamnă că parte din capital se regăsește în disponibilitățile bănești sau imobilizat în datoriile terților.

Mai putem stabili dacă beneficiile nete sînt eliberate de alte sarcini (se regăsesc în disponibilitățile bănești) sau se regăsesc în imobilizări, în stocuri sau în obligațiile terților făcînd următoarea corelație : Activ : adunăm rd. 11 active fixe + rd. 12 stocuri + rd. 37 creanțe + rd. 50 cheltuieli și comparăm cifra obținută cu totalul pasivului, care ar trebui să fie mai mare cu beneficiul impozabil diminuat cu prelevările și vărsămintele făcute (rd. 55 activ).

Scanned with OKEN Scanner

Se mai pot face aprecieri privind nivelul obligațiilor de plată, al creditelor primite și nivelul creanțelor de încasat, mărimea fondurilor proprii în raport de fondurile împrumutate etc.

Sînt și alte comparații pe care le putem face între Activ și Pasiv, sau între elementele fiecărei părți în parte, însă o analiză aprofundată trebuie să se bazeze pe o serie de date și indicatori, care se pot grupa astfel :

— potențialul tehnic și financiar al unității ;

— rezultatele economico-financiare obținute ;

— eficiența utilizării potențialului tehnico-economic și utilitatea întreprinderii din punct de vedere economic și social ;

— poziția întreprinderii față de piață ;

— perspectivele de viitor ale întreprinderii.

A. În cadrul potențialului tehnico-economic se analizează :

a) **pe baza datelor din evidența proprie**

— capacitatea de producție și modul de folosire a acesteia ;

— mijloacele fixe : structura acestora și nivelul amortizării pe fiecare categorie. Se poate analiza în dinamică indicatorul „lei mijloace fixe/unitate de capacitate", raportîndu-se valoarea mijloacelor fixe la nivelul capacității de producție.

Important este și indicatorul : gradul de înnoire al mijloacelor fixe determinat prin raportarea mijloacelor fixe intrate noi în anul respectiv la valoarea de inventar al mijloacelor fixe ; acest indicator mai poate fi pus în corelare cu gradul de amortizare al mijloacelor fixe determinat ca raport între volumul amortizării și valoarea de inventar a mijloacelor fixe. La unele mijloace fixe productive se poate face comparație a parametrilor tehnici obținuți cu cei realizați pe plan mondial. Pentru mijloacele fixe în funcțiune se poate analiza structura pe anii de funcționare în raport de durata programată.

— Numărul total de salariați, din care muncitori, analizîndu-se : evoluția și perspectiva numărului, vîrsta medie, gradul de calificare comparativ cu categoria lucrărilor, ponderea salariaților pe categorii (studii superioare, medii, muncitori calificați, necalificați etc.) ; fondul de salarii ; utilizarea timpului de lucru, salariul mediu etc ;

— capacitatea de cercetare : numărul de salariați, fondul de cercetare alocat și cheltuielile făcute din acest fond, studii și proiecte realizate și cîte s-au aplicat etc.

b) **pe baza datelor din bilanț**

— valoarea rămasă a mijloacelor fixe caracterizează starea mijloacelor fixe. Pe lîngă evoluția rezultată din bilanțuri, se mai poate analiza ponderea acestui indicator în totalul activelor și în capitalul

Scanned with OKEN Scanner

social, creditele pentru mijloace fixe și structura valorii rămase pe categorii de mijloace fixe ;

— stocurile de mijloace circulante, evoluția și structura acestora cu referire la cele fără mișcare și disponibile. Ponderea acestora în totalul activelor și surselor de finanțare : capitalul social și creditele bancare pe termen scurt, precum și perspectivele de reducere a lor printr-o mai bună organizare și conducere a proceselor tehnologice ;

— creanțele de încasat de la terți (debitori, clienți), garanția încasării lor, cauzele celor mai vechi de 30 zile și măsurile întreprinse pentru reducerea lor ;

— investițiile în curs de execuție, structura lor și realizarea termenelor de punere în funcțiune.

Potențialul financiar este caracterizat prin următorii indicatori :

— patrimoniul net se determină pe baza datelor de bilanț : total Activ din care se scad obligațiile de plată și creditele bancare. Acest indicator ne indică capacitatea de autofinanțare a unității, analiza în dinamică exprimă tendința evoluției și perspectivele de viitor.

Tot la analiza acestui indicator se poate pune în evidență ponderea capitalului social și patrimoniului net, precum și a celorlalte surse de finanțare proprii (fonduri, rezerve etc.) ;

— capacitatea de plată imediată (sau lichiditate) se calculează ca raport între disponibilitățile bănești plus creanțele realizabile în 30 zile (inclusiv partea respectivă din contul Produse, lucrări și servicii facturate) și obligațiile exigibile (inclusiv creditele de rambursat) în 30 zile.

Cu cît coeficientul rezultat din acest raport este mai mare, cu atît lichiditatea patrimonială este superioară (coeficientul peste 1 indică o activitate bună, iar sub 1 înseamnă că plățile sînt mai mari decît încasările) ;

— solvabilitatea este capacitatea agentului economic, de a putea plăti la scadență datoriile față de creditorii săi, rezultînd din raportul :

$$\text{Solvabilitate} = \frac{\text{capital propriu}}{\text{Elemente patrimoniale constituite din credite} + \text{Capital propriu}}$$

Acest raport se poate aprecia pozitiv între 0,5 — 1.

Analiza indicatorilor de mai sus trebuie făcută în evoluție, cît și a raporturilor care există între unii din acești indicatori, raporturi care pot varia de la o unitate la alta, după situația economică-financiară, după conjunctura existentă la un moment dat, după gradul de prevedere al întreprinzătorului (Consiliul de administrație al societății) și alte cauze.

O unitate are la un moment dat o situație bună ; capacitate de plată normală și o rentabilitate superioară, totuși s-ar putea după un timp să nu mai fie viabilă, adică să-și înceteze activitatea neavînd perspectivă să funcționeze în viitor.

Scanned with OKEN Scanner

Desigur că perspectiva nu se poate stabili numai pe baza datelor din bilanț, însă unii indicatori, cum sînt : fondurile proprii, cuantumul și natura creditelor primite, stocurile existente și sursele de finanțare ale acestora, imobilizările financiare (creanțe și stocuri mai vechi de 90 zile), etc. analizate pe mai mulți ani, ne poate oferi unele puncte de orientare și concluzii pentru activitatea viitoare.

B. Indicatori privind rezultatele economico-financiare, care în principal se regăsesc în bilanțul contabil și contul „Profit și pierderi".

— cifra de afaceri reprezintă veniturile (încasările) unității, indiferent de activitatea care le-a generat (rulajul creditor al conturilor de venituri care se înscrie în contul de „Profit și pierderi". Veniturile se pot defalca pe : activitatea de bază și celelalte activități, analizîndu-se pe baza datelor din balanță și a celorlalte rapoarte statistice : producția marfă fabricată, producția marfă vîndută și încasată, aprovizionarea cu mărfuri în comerț și alți indicatori care ne indică cauzele realizării sau nerealizării veniturilor.

De asemeni, rulajul debitor al conturilor de venituri ne indică costurile aferente atît activității de bază cît și din celelalte activități, precum și cheltuielile suportate direct din venituri (cheltuieli de desfacere, diferențe favorabile între costuri și recuperări la obiectivele realizate din planul tehnic etc.) ;

— impozitul pe circulația mărfurilor ; ponderea acestui indicator în total venituri și evoluția lui în viitor ;

— beneficiul brut din contul „Profit (beneficii) și pierderi", evoluția și cauzele nerealizării programului stabilit (bugetul de venituri și cheltuieli) ;

— cheltuielile care se suportă din rezultate (beneficii brute), modul de realizare a fiecărei poziții din structura acestor cheltuieli în raport cu programul (bugetul), cauzele depășirilor și dacă s-au respectat dispozițiile legale privind efectuarea acestor cheltuieli ;

— profitul impozabil ; evoluție, cauze privind realizarea sau nerealizarea prevederilor din programe (bugete). În cazul înregistrării de pierderi se analizează cauzele și modul de lichidare ;

— impozitul pe profit, volumul și dacă este stabilit conform legii;

— (profitul beneficiul) net ; stabilire și modul de repartizare al acestuia.

În analiza indicatorilor financiari de mai sus se pot face unele corelații în dinamică ; între profitul (beneficiul) rămas în unitate și cel vărsat, între impozitul pe circulația mărfurilor și cifra de afaceri etc.

C. Eficiența utilizării potențialului tehnico-economic și utilitatea unității din punct de vedere economico-social.

Indicatorii din această grupă caracterizează eficiența (termen anglo-american tradus de prof. I. Evian prin „raționalism economic") ac-

Scanned with OKEN Scanner

tivității prezente în raport de trecut și de activitatea altor unități din ramura respectivă (adică locul pe care-l ocupă întreprinderea în ramura sa de activitate).

În general, indicatorii de eficiență sînt raporturi între efortul depus și efectele obținute, sau invers între efectele obținute (rezultatele activității : cifra de afaceri, beneficii, dividende etc.) și eforturile depuse (cheltuielile făcute, capitalul investit, fondurile străine utilizate etc.).

Indicatorii mai des utilizați sînt :

— Cheltuielile la 1000 lei producție marfă (totale și materiale separat) în activitatea industrială sau cheltuielile la 1000 lei desfacere în comerț sau cheltuielile la 1000 lei venituri în activitățile de prestări servicii etc ; acești indicatori redau nivelul cheltuielilor în raport de rezultatele obținute (procentual, cît reprezintă cheltuielile din veniturile sau producția obținută).

Datele necesare se culeg din raportările statistice sau din contabilitate, luîndu-se rulajul curent (fără soldul de la început) al contului „Produse finite" pentru volumul producție obținută și rulajul contului „Decontarea producției" pentru cheltuielile realizate, sau creditul contului „Cheltuielile activității de bază", precum și rulajul contului „Venituri activitatea de bază" etc.

Pe lîngă nivelul și evoluția acestui indicator, se fac analize privind structura cheltuielilor înregistrate în raport de programele întocmite, atît pe total activitate, cît și pe fiecare produs, lucrare, serviciu sau unitate comercială (magazin) în ramura comerț.

Nivelul acestui indicator ne indică sub raport invers evoluția beneficiilor (profitului brut) ; cînd scade cresc beneficiile și invers, creșterea cheltuielilor înseamnă reduceri de beneficii (profituri).

— indicatori privind eficiența utilizării mijloacelor fixe, cum sînt : cifra de afaceri la 1000 lei mijloace fixe, beneficiu brut la 1000 lei mijloace fixe, producția marfă la 1000 lei mijloace fixe etc. care relevă rezultatele obținute (cifra de afaceri, sau producția marfă, beneficiile etc.) în urma utilizării mijloacelor fixe. Gradul de utilizare trebuie pus în corelare atît cu folosirea timpului disponibil al mașinilor și utilajelor, cît și cu nivelul tehnic al performanțelor realizate de acestea ;

— indicatori privind eficiența utilizării mijloacelor circulante : viteza de rotație, exprimată în zile, determinată ca raport :

$$\frac{\text{valoarea medie a mijloacelor circulante (stocuri rd. 13 bilanț)}}{\text{producția marfă vîndută și încasată (rulaj creditor cont venituri activitate de bază).}} \times 360 \text{ zile}$$

indicîndu-se numărul de zile în care mijloacele circulante realizează un ciclu complet . aprovizionare — producție — livrare încasare. Cu cît ciclul este mai redus (zile mai puține) cu atît rotația este mai accele-

rată și drept urmare, fondurile imobilizate în mijloace circulante sînt mai reduse ;

— eficiența utilizării forței de muncă, caracterizată în principal prin indicatorul productivitatea muncii, adică valoarea producției marfă (sau venituri) realizată de un salariat, care se calculează prin raportarea producției la numărul de salariați. Se mai poate determina beneficiul brut pe un salariat, care semnifică nivelul mediu al aportului depus de fiecare salariat la realizarea beneficiilor unității, nivel care, desigur, este determinat în bună măsură și de gradul de mecanizare și automatizare a proceselor de producție ;

— rata rentabilității exprimă global eficiența activității sub raportul rezultatelor finale obținute (profit), calculîndu-se mai mulți indicatori pentru a oglindi rentabilitatea diferitelor laturi ale activității : rata rentabilității economice, care se determină ca raport între profitul (brut sau net) și fondurile utilizate (proprii, plus împrumutate) ; rata rentabilității financiare ca raport între profitul net și capitalul propriu ; rata rentabilității resurselor consumate (mijloace fixe și circulante) ca raport între profitul brut sau net și costurile de producție, sau veniturile realizate etc.

Rentabilitatea calculată cu acești indicatori se compară cu anii precedenți, cu întreprinderi similare și cu întreprinderi de altă natură. La deosebiri mari rezultate din aceste comparații se determină cauzele și repercusiunile în viitor ;

— utilitatea întreprinderii din punct de vedere economico-social se determină cu ajutorul indicatorilor : evoluția beneficiului pe un salariat și a salariului mediu, raportul între cheltuielile totale și cheltuielile pentru protecția muncii, aportul întreprinderii la constituirea fondurilor sociale (fondul pentru acțiuni sociale, contribuția pentru asigurări sociale, contribuția la ajutorul de șomaj etc., date care se culeg din rulajele conturilor respective) ; nivelul fondurilor pentru introducerea tehnicii noi, a fondului pentru participare a salariaților la beneficii, fondurilor pentru construcții de locuințe etc.

D. Poziția întreprinderii față de piață, definită de o serie de indicatori care se referă atît la activitatea de desfacere a produselor : raportul între contractele încheiate și capacitățile de producție, raportul dintre livrările făcute și contractele încheiate, volumul cererilor pe produse raportate la capacitățile de producție, volumul exporturilor comparativ cu volumul livrărilor la intern, cursul de revenire realizat la export etc., precum și activitatea de aprovizionare, caracterizată de: necesarul de aprovizionat la principalele materii și materiale, raportat la contractele încheiate, modul de realizare a contractelor încheiate cu diferiți furnizori, ponderea importurilor în totalul aprovizionărilor, tendința aprovizionărilor în perioada următoare raportată la structura producției și la evoluția prețului de aprovizionare etc.

În partea finală, raportul de analiză trebuie să cuprindă cauzele realizărilor sub nivelul programat și perspectivele activității viitoare, punîndu-se în evidență cerințele de orientare ale strategiei dezvoltării viitoare.

Scanned with OKEN Scanner

Am prezentat acești indicatori folosiți în lucrările de analiză pentru a se cunoaște conținutul fiecăruia și modul de calcul, urmînd ca utilizarea lor să se facă în raport de ramura de activitate și structura volumului activității fiecărei unități.

Bilanțul se verifică de comisiile de cenzori, de organele financiare ale statului și băncile finanțatoare.

Un bilanț poate fi cifric exact corespunzînd înregistrărilor făcute în conturi, dar poate fi nesincer, atunci cînd la întocmirea inventarului cu știință sau din eroare s-a mărit sau micșorat Activul, ori s-a mărit sau micșorat Pasivul, fapt ce face ca datele din bilanț să nu corespundă realității. Activul se majorează cînd bunurile au o valoare mai mare decît cea legală, și se micșorează prin subevaluări, adoptîndu-se tactica unei prudențe excesive : nu se fac amortizările cuvenite, nu se trec în inventar toate cantitățile de bunuri, sau dacă se trec, evaluările nu sînt corecte etc. În general, majorările sau micșorările Activului influențează posturile din Pasiv, în principal, contul „Profit (beneficii) și pierdere" care în aceste situații prezintă date nereale, care vor influența rezultatele activității viitoare.

Pasivul se mărește sau se micșorează pe seama : impozitelor, salariilor, datoriilor la furnizori, creditori etc., cu aceste modificări influențîndu-se beneficiile care, de asemeni, sînt transferate perioadei următoare.

Legea pedepsește pe autorii morali sau materiali ai falsificărilor bilanțurilor cu intenția de a se sustrage de la plata impozitelor, sau dacă cu știință s-au distribuit dividende fictive, întrucît acestea echivalează cu însăși prelevări din capitalul întreprinderii, care după cum am văzut nu poate fi modificat decît în anumite condițiuni prevăzute de lege.

De menționat că deprecierile monetare influențează în bună măsură bilanțurile contabile. În cazul influențelor mari ce ajung în situația cînd bilanțul nu-și mai poate îndeplini misiunea sa de indicator al averii și al rezultatelor activității, fiind în aceste situații numai o înșiruire de cifre exacte din punct de vedere contabil, dar fără legătură cu substanța patrimoniului, constituit din valori ale bunurilor diferite de cele reale la data întocmirii bilanțului. Înregistrarea pe cheltuieli a unor consumuri cu valori evidențiate anterior, care sînt mai mici decît cele reale, creează numai iluzia prosperității pentru că în realitate nu se asigură fondurile necesare funcționării unității (amortizări, fond de dezvoltare), în timp ce beneficiile supraevaluate sînt distribuite.

În situația deprecierilor monetare cu influențe mari, este absolut necesară reevaluarea elementelor componente ale averii și majorarea capitalului sau a fondului de rezervă cu diferențele în plus rezultate din reevaluarea respectivă, elaborîndu-se în acest scop norme unitare pe economie.

Economiei de piață îi sînt proprii o serie de reguli în domeniul controlului societății. În acest cadru, un rol important îl au cenzorii, care potrivit art. 114 din Legea 31/1990 „sînt obligați să supravegheze gestiunea societății, să verifice dacă bilanțul și contul de profit și pier-

Scanned with OKEN Scanner

deri sînt legal întocmite și în concordanță cu registrele, dacă aceste registre sînt regulat ținute și dacă evaluarea patrimoniului s-a făcut conform regulilor stabilite pentru întocmirea bilanțului".

Despre rezultatele controlului și propunerile pe care le fac privind bilanțul și repartizarea beneficiilor (profitul), cenzorii vor face adunări generale (consiliul împuterniciților statului), un raport amănunțit, care stă la baza aprobării bilanțului anual și a Contului de profit și pierderi.

Prezența cenzorilor este obligatorie prin lege în toate tipurile de societăți, cu excepția societăților în nume colectiv și cele în comandită simplă. La societățile cu răspundere limitată, statutul poate prevede alegerea a 1—3 cenzori, iar dacă numărul asociaților este mai mare de 15, numirea cenzorilor este obligatorie. Tot obligatoriu se numesc 3 cenzori la societățile pe acțiuni, sau comandită pe acțiuni.

Unul din cenzori trebuie să aibă calitatea de expert contabil sau de contabil autorizat.

Conform reglementărilor actuale, cenzorii prezintă adunării generale două categorii de rapoarte :

— raportul anual prin care cenzorii trebuie să se pronunțe asupra : bilanțului contabil și contului de profit și pierderi, dacă datele prezentate concordă sau nu cu înregistrările din contabilitate, dacă contabilitatea este ținută în conformitate cu prevederile legale, precum și cu privire la evaluarea patrimoniului, dacă s-a făcut în conformitate cu prevederile legale pentru întocmirea bilanțului (un accent deosebit punîndu-se pe inventarierea anuală a patrimoniului).

Cenzorii trebuie să facă propuneri adunării generale ale asociaților sau acționarilor (consiliului împuterniciților statului) privind aprobarea bilanțului contabil și a contului de profit și pierderi, confirmă sau face alte propuneri pe baza analizei și cunoașterii temeinice a situației economico-financiare a unității privitoare la repartizarea profitului făcută de consiliul de administrație (administratori) adunării generale (consiliul împuterniciților statului). De asemeni, raportul trebuie să cuprindă, după caz, situațiile în care elementele patrimoniale, precum și celelalte operațiuni privind exercițiul financiar, nu sînt corect reflectate în contabilitate și respectiv în bilanțul contabil, datorită neținerii corecte și la zi a evidenței contabile, precum și cazurile de imposibilitate de a emite concluzii generate de faptul că nu au fost prezentate de consiliul de administrație documente sau situații asupra mersului operațiunilor economico-financiare.

În acest scop, bilanțul și contul de profit și pierderi se pun la dispoziția cenzorilor cu cel puțin 30 zile înainte de data convocării adunării generale (a consiliului împuterniciților statului) la unitățile cu capital de stat, sau majoritar de stat).

— rapoarte speciale prin care se tratează aspecte diverse privind respectarea dispozițiilor legale, a contractului de societate sau statutului, după ce în prealabil aceste cazuri au fost aduse la cunoștința administratorilor (consiliilor de administrație).

Scanned with OKEN Scanner

Cenzorii în îndeplinirea atribuțiunilor lor au trei categorii de drepturi : dreptul de a participa la adunările generale și consiliile de administrație (fără drept de vot la consiliile de administrație) ; dreptul de control permanent și dreptul de a convoca adunarea generală în caz de defecțiuni sau slăbiciuni în activitatea celor care administrează societatea (administratori, directori generali, directori etc.). Pînă la adunarea generală, cenzorii au dreptul să numească provizoriu un administrator în caz de deces sau împreună cu administratorii poate să numească provizoriu un administrator în caz de vacanță.

În baza Legii 31/1990, cenzorii răspund față de societate pentru: realitatea vărsămintelor efectuate de asociați, existența reală a dividendelor plătite, existența registrelor cerute de lege și ținerea lor corectă, exacta îndeplinire a hotărîrilor adunării generale, precum și stricta îndeplinire a îndatoririlor pe care legea, contractul de societate sau statutul le impun.

Activitatea cenzorilor nu trebuie confundată cu cea de control financiar intern (CFI), care este un atribut al administrației.

În sistemul francez, funcțiile cenzorilor sînt executate de persoane fizice, sau de societăți constituite din persoane fizice sub forma societăților profesionale civile.

NOTA EDITURII :

În perioada aflării sub tipar a acestei cărți, Ministerul Economiei și Finanțelor a elaborat „Proiectul noului plan general de conturi". Acest proiect este o continuare a planului existent din punct de vedere al conținutului și structurii conturilor, introducîndu-se conturi noi impuse de cerințele economiei de piață.

Principalele conturi folosite în această carte se regăsesc și în proiectul de plan de conturi propus.

Pe lîngă faptul că acest proiect nu este definitivat (în prezent se aplică experimental în unele unități, iar majoritatea specialiștilor au rezerve în privința oportunității aplicării imediate, neavînd legislația adecvată și condițiile create), menționăm că principiile și tehnica contabilă prezentate în această carte nu sînt afectate ; rămînînd valabile indiferent de schimbările sicial-economice și de planurile de conturi utilizate.

Pentru o mai bună informare a cititorilor, la cererea editurii, autorul a introdus în această carte capitolul V (suplimentar) despre noul plan de conturi.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL IV (suplimentar)

TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ. APLICAȚII PRACTICE

Apariția legislației (Ordonanța nr. 3/1992 și H.G. nr. 406/1992) privind obligativitatea agenților economici (indiferent de forma de proprietate) ca de la 1.I.1993 să înregistreze și să verse la bugetul statului a taxei pe valoarea adăugată (T.V.A.), în locul actualului impozit pe circulația mărfurilor, impune adaptarea contabilității existente (prezentate în capitolele precedente) la aceste noi reglementări fiscale.

Taxa pe valoarea adăugată a fost introdusă în statele Comunității Europene ca bază de impozitare uniformă în vederea participării la bugetul comunitar cu o cotă de T.V.A. echitabilă, adoptîndu-se principiul că impozitarea bunurilor sau serviciilor să se facă în țara în care se consumă, ci nu în țara în care se produc, astfel că la nivelul unei țări, tot ceea ce se consumă în țara respectivă, deci și importurile, se impozitează cu cota de T.V.A. aferentă fiecărui bun sau serviciu și tot ceea ce nu se consumă, ci se exportă, nu se impozitează în țara de origină, ci în țara în care bunurile sînt exportate.

Principalele reguli de aplicare și de calcul a T.V.A. se rezumă astfel :

— Taxa pe valoarea adăugată este un impozit pe consumație, adică se suportă de consumatorul bunurilor și serviciilor respective, ci nu de producător cum este așezat actualul impozit pe circulația mărfurilor.

— Calculul și vărsămintele la buget se bazează pe **principiul deducerilor** (principiu nou introdus în țara noastră), adică fiecare agent economic (prevăzut în lege să achite această taxă) efectuează vărsăminte la buget la nivelul taxei aferente valorii adăugate, respectiv a diferenței între taxa aferentă vînzărilor (pe care o încasează de la client) și taxa aferentă cumpărărilor (plătită furnizorilor) specifice fiecărui stadiu economic în care se găsește bunul sau serviciul respectiv : producție-prestări (diferența între taxa aferentă vînzărilor bunurilor sau prestărilor de servicii și taxa aferentă cumpărărilor de materii prime, materiale, combustibil energie etc) ; în sfera circulației (en gros sau en-detaille — ca diferență între taxe aferentă valorii bunurilor vîndute și taxa aferentă valorii bunurilor cumpărate) și în final consumatorul care plătește pe lîngă valoarea bunurilor sau serviciilor și T.V.A. provenită din stadiile anterioare (producție + circulație).

Scanned with OKEN Scanner

Rezultă, deci, că potrivit acestui principiu al deducerilor : TVA aferentă vînzărilor (ce se încasează de la beneficiar) este egal cu T.V.A. plătită furnizorilor pentru cumpărări plus T.V.A. plătit bugetului (sau minus T.V.A. buget cînd suma respectivă se încasează de la buget). Astfel că fiecare agent economic plătește T.V.A. pe care o încasează de la beneficiar, iar consumatorul achită furnizorilor T.V.A. colectat în stadiile anterioare odată cu prețul bunurilor cumpărate sau a serviciilor de care a beneficiat.

Denumirea de „taxă pe valoare adăugată" derivă din modul de calcul și obligația vărsării la buget a acesteia, însă după conținutul economic ar trebui să se numească „taxă pe consumație" (fiind suportată în final de consumator ca impozit indirect).

— În toate cele trei stadii (producție, circulație, consum) se aplică cota de 18%, cu excepția bunurilor sau serviciilor exportate, care au cota zero (adică pentru export nu se calculează T.V.A. iar taxele plătite în stadiile anterioare celui care face exportul se restituie de la buget sau se deduc din volumul datoriei T.V.A. la intern ale agentului economic respectiv).

A treia categorie o reprezintă bunurile sau serviciile scutite, de plata taxei pe valoarea adăugată, la care scutirea se referă la bunul, serviciul sau agentul economic respectiv nu și la taxa pe valoarea adăugată care s-a plătit în stadiile anterioare și care nu mai beneficiază de dreptul deducerii, astfel că agentul economic scutit este obligat să includă în costurile (cheltuielile) proprii c/val TVA plătită furnizorilor pentru cumpărările făcute. Operațiile scutite de taxe pe valoarea adăugată sînt prevăzute în art. 6 din Ordonanța nr. 3/1992.

A patra categorie sînt operațiile care nu intră în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată, conform art. 3 din Ordonanță, care în principal se referă la asociații, organizații sau instituții publice, a căror activitate nu urmărește obținerea de profit (beneficii). Încasările realizate de aceste unități sînt egale cu costurile serviciilor prestate sau ale bunurilor realizate.

În comerțul cu amănuntul, taxa pe valoarea adăugată care se plătește la buget și prețul de vînzare al mărfurilor ce se vînd populației (sau alți consumatori) se stabilește astfel :

— de la furnizor se primește factura sau alt document de livrare în care este înscris prețul de livrare și taxa pe valoarea adăugată de 18% calculată la prețul de livrare de către furnizorul respectiv, totalul facturii (preț livrare + TVA) plătindu-se furnizorului ; — se întocmește nota de intrare-recepție cu specificarea fiecărei mărfi și — prețul de livrare al furnizorului (înscris în factură de furnizor) ; determinăm suma adausului comercial calculată la prețul de livrare al furnizorului ; se adună aceste două elemente (preț de livrare plus adaus comercial), se înmulțește totalul obținut cu coeficientul de 1,18 și se obține prețul de vînzare cu amănuntul care se înscrie în recepție și cu care se încarcă gestiunea contului mărfuri.

— Pe măsura vînzării și încasării c/val mărfurilor cu amănuntul urmează să se plătească taxa pe valoarea adăugată inclusă în prețul de

Scanned with OKEN Scanner

vînzare cu amănuntul. Întrucît evidența încasărilor în unitățile cu amănuntul este global — valorică și taxa pe valoarea adăugată ce se varsă la buget urmează să se calculeze tot asupra volumului încasărilor prin aplicarea procentului de 15,254% rezultat din formula $\frac{100 \times 18}{118}$ prevăzută și în H.G. 406/1992 capitol VIII pct. 3 (regula sutei micșorate).

Pentru edificare luăm următorul exemplu : un agent economic din rețeaua de vînzare cu amănuntul a primit următoarele mărfuri înscrise în factura :

Denumirea mărfii	U/M	Cant.	P/U	Valoare
— A	buc	100	250	25.000
— B	buc	50	150	7.500
— C	buc	200	130	26.000
	Total valoare marfă			58.500
	T.V.A. 18%			10.530
	Total valoare achitată furnizorului			69.030

Se întocmește nota-intrare recepție și se încarcă gestiunea mărfuri, astfel :

Specificație	U/M	Cant.	Preț cu amănuntul				Val. preț cu amănuntul col. 2 × col. 6
			Preț livrare furniz.	Adaus comer. 20%	Total col. 3 + col. 4	Total preț col. 5 × 1,18	
0	1	2	3	4	5	6	7
A	buc	100	250	50	300	354	35.400
B	buc	50	150	30	180	212,40	10.620
C	buc	200	130	26	156	184,08	36.816
	Total valoare cu amănuntul						82.836

— TVA aferentă : 82.836 × 15,254% = 12.636 lei care se va vărsa la buget pe măsura încasărilor. Această sumă se compune din 10.530 lei TVA plătit la furnizor și 18% TVA aplicat asupra adausului comercial : 11700 × 18% = 2106 lei 12.636

Scanned with OKEN Scanner

— Diferența rămasă, adică preț livrare
58.500 lei + 11.700 lei adaus comercial de 20% = 70.200

Similar unităților cu amănuntul, pot utiliza procentul de 15,254% și unitățile de prestări servicii care au diversitate mare a serviciilor prestate și care țin evidența valorică a realizărilor.

— Operațiile supuse taxei pe valoare adăugată pot fi grupate în următoarele categorii : livrările de bunuri mobile ; transferul proprietății bunurilor imobile, indiferent de forma în care are loc (vînzare, schimb de bunuri, aport în natură la capitalul social, sau predarea cu titlul gratuit) ; prestările de servicii, precum și importul de bunuri și servicii (excepție cele prevăzute la art. 6 lit. B din Ordonanță).

— Plătitori ai taxei pe valoarea adăugată sînt toate persoanele fizice sau juridice înregistrate ca agenți economici sau autorizați să desfășoare o activitate economică pe baza principiului liberei inițiaotive. Importul de bunuri și servicii sînt supuse taxei pe valoarea adăugată indiferent de forma juridică a importatorului (persoană juridică sau fizică) și indiferent dacă este înregistrată sau nu ca agent economic, excepție făcînd operațiile prevăzute de lege. Vînzările făcute de persoanele fizice neînregistrate ca agenții economici nu sînt supuse taxei pe valoarea adăugată.

— Spre deosebire de impozitul pe circulația mărfurilor care se plătea pe măsura încasărilor, taxa pe valoarea adăugată se achită bugetului pe măsura livrării bunurilor sau prestării serviciilor (T.V.A. buget = T.V.A. vînzări (livrări) — T.V.A. pentru cumpărări). Excepție de la această regulă sînt : livrările cu plata în rate pentru care T.V.A. se achită bugetului la nivelul ratelor lunare prevăzute a fi încasate, precum și pentru lucrările la care se încasează avansuri sau se fac decontări succesive, în baza aprobării organelor fiscale, cînd plata taxei pe valoarea adăugată are loc la data emiterii facturii sau a documentului înlocuitor (situația de lucrări) — vezi art. 10 din Ordonanță.

De asemeni, actualul impozit pe circulația mărfurilor se includea în prețul negociat al bunurilor și serviciilor pe cînd T.V.A. reprezintă un impozit distinct, evidențiat în factură sau documentul de livrare separat de prețul negociat al bunurilor sau serviciilor prestate. Drept urmare, de la 1.I.1993 din prețul actual negociat trebuie să se scadă cotele incluse de impozit pe circulația mărfurilor, rezultînd noile prețuri de livrare la care urmează să se calculeze taxa pe valoarea adăugată în facturile sau documentele de livrare ce se emit începînd cu 1.I.1993.

Documentele utilizate în vederea evidențierii în contabilitate a obligațiilor legale privind taxa pe valoarea adăugată sînt : factura fiscală (întocmită pentru vînzările făcute de toți agenții economici, cu excepția celor care fac vînzări de mărfuri cu amănuntul, sau care practică tarife pentru populație, precum și folosirea unor bunuri sau executarea unor servicii în cadrul aceleiași unități) ; apoi chitanța fiscală care înlocuiește factura fiscală : se eliberează de agenții economici exceptați de la întocmirea facturilor fiscale (vînzări cu amănuntul) sau prestări

Scanned with OKEN Scanner

servicii la populație pe bază de tarife, transporturi taximetre etc. și care se eliberează la cererea cumpărătorului ; avizul de însoțire a mărfurilor, utilizat cînd nu este posibilă întocmirea facturii fiscale în momentul livrării mărfii, urmînd ca ulterior pe baza avizului să se întocmească factura fiscală și dispoziția de livrare, document prin care se dispune magaziilor sau depozitelor, livrarea mărfurilor pentru care urmează să se întocmească avizul de însoțire a mărfurilor și respectiv factura fiscală.

Potrivit prevederilor din Ordonanță (art. 25), dreptul deducerii nu se face pentru fiecare operație în parte, ci pe ansamblul operațiilor realizate într-o lună, astfel că sînt necesare unele documente centralizatoare, cum sînt : **Jurnalul pentru vînzări** (sau situația clienților, sau situația facturilor emise, ambele redate în capitolul II pct. 10 b sau 12 e); **Jurnal pentru cumpărări** (sau situația aprovizionărilor și prestărilor pe furnizori, capitolul II, pct. 10 a, 11 a, 12 a), precum și **Borderoul pentru operații asimilate cu livrările de bunuri și prestări servicii,** care se întocmește pentru operațiile prevăzute în Ordonanță la articolele 2.2., 2.3 sau 2.4, adică : preluarea unor bunuri achiziționate sau fabricate în scop personal sau sînt puse la dispoziția altora cu titlul gratuit (excepție cele care se referă la donații umanitare și pentru activități sociale, sportive, culturale, reclamă și protocol) ; idem, prestările de servicii cu titlul gratuit, cu excepțiile prevăzute mai sus, precum și utilizarea de agenții economici pentru activitatea proprie a unor bunuri și servicii, realizate în unitățile proprii, care nu se regăsesc în bunurile și serviciile supuse taxei pe valoarea adăugată, exemplu : bunurile sau piesele realizate în unitățile proprii și utilizate la reparațiile capitale ale mijloacelor fixe sînt supuse taxei pe valoarea adăugată. Toate aceste documente centralizatoare vor fi prezentate mai jos.

Pentru evidențierea în contabilitate a taxei pe valoarea adăugată ar fi trebuit să fie introdus un cont nou în actualul plan de conturi, însă Ministerul Economiei și Finanțelor a indicat ca evidența taxei pe valoarea adăugată să se evidențieze în cadrul contului 430 „Decontări cu bugetul statului“ pe următoarele analitice :

— 430.31 „T.V.A. deductibilă“ este cont de Activ, înregistrînd pe debit T.V.A. aferentă cumpărărilor de la furnizori și în credit sumele constatate nedeductibile (debit cont 500, 520, 501 etc.) pentru operații scutite de taxă pe valoarea adăugată, apoi soldul care rămîne se închide prin debitul contului 430.32 T.V.A. colectată sau 430.34 „T.V.A. de încasat“ cînd nu avem sold acoperitor în contul 430.32 T.V.A. colectată.

— 430.32 „T.V.A. colectată, cont de pasiv, se creditează prin debitul conturilor 400, „clienți“ sau 225 „Produse expediate“, lucrări executate, servicii prestate „cu taxă pe valoare adăugată“ aferentă vînzărilor (livrărilor) făcute. De asemeni, se mai creditează prin debitul contului 500 „Cheltuieli activități de bază“ sau alte conturi de cheltuieli pentru operațiile asimilate livrărilor (consum de produse pentru efectuarea reparațiilor capitale sau bunuri și servicii gratuite), după cum am arătat mai sus, — se mai creditează prin debitul contului 430.35 cm

Scanned with OKEN Scanner

T.V.A. devenită exigibilă corespunzător ratelor de încasat pentru mărfurile (produsele) vîndute cu plata în rate.

În debitul acestui cont se înregistrează : în cursul lunii taxa aferentă ambalajelor restituită prin creditul contului 410 „Furnizori" sau 498 „Debitori", iar la sfîrșitul lunii cu T.V.A. deductibilă — credit cont 430.32 „T.V.A. deductibilă", iar cu diferența care rămîne în sold (creditor) se debitează contul 430.33 „T.V.A. de plată", urmînd să se verse la bugetul statului pînă la 25 a lunii următoare.

— Cont 430.33 „T.V.A. de plată" este tot cont de pasiv, care se creditează prin debitul contului 430.32 T.V.A. colectată cu soldul rămas în acest cont după scăderea (debitarea) sumelor deductibile (cont 430.31 T.V.A. deductibilă). Acest cont se debitează cu sumele plătite la bugetul statului prin creditul conturilor de disponibilități bănești (ct. 310, 312 sau 300).

— Contul 430.34 „T.V.A. de încasat" este un cont de activ, opus contului precedent, care înregistrează în debit la sfîrșitul lunii diferența între cont 430.32 T.V.A. colectată, cu sume mai mici și 430.31 T.V.A. deductibilă cu sume mai mari. Se debitează la încasarea sumei de la get prin debitul conturilor de disponibilități (310, 312 sau 300), sau prin debitul contului 430.32 T.V.A. colectată în luna următoare, cînd se preferă compensarea cu datoria de T.V.A. la buget în lunile următoare.

— Contul 430.35 „T.V.A. neexigibilă" (în așteptare), cont bifuncțional, înregistrînd în credit T.V.A. aferentă livrărilor cu plata în rate prin debitul contului 401 „Clienți cu plata în rate", iar în debit T.V.A. aferentă ratelor scadente în luna respectivă prin creditul contului 430.32 „T.V.A. colectată" sau creditul contului 430.31 „T.V.A. deductibilă" pentru cumpărăturile de la beneficiari de lucrări cu plata în rate. Soldul contului 430.35 reprezintă sumele în așteptare, care pe măsură ce devin exigibile se înregistrează în 430.32 sau 430.31.

CONTABILITATEA APLICATĂ A TAXEI PE VALOAREA ADĂUGATĂ

Pentru evidențierea corectă a mecanismului de funcționare a taxei pe valoarea adăugată, vom completa aplicațiile practice din Capitolul II cu înregistrările contabile privind taxa pe valoarea adăugată. astfel încît la sfîrșit să putem stabili principalele influențe pe care noile reglementări privind T.V.A. le au asupra rezultatelor economice a agenților economici :

Presupunînd că operațiile contabile redate în Capitolul II au loc după 1.I.1993, cînd se introduce taxa pe valoarea adăugată, înregistrările respective se completează cu următoarele formule contabile :

1) Pentru investițiile realizate, situația furnizorilor pentru livrările efectuate (Jurnalul cumpărărilor la investitor) în condițiile taxei pe valoarea adăugată redată la pct. 5, va avea următoarea structură :

Scanned with OKEN Scanner

	Nr. și data fact.	Valoarea facturii			Val. accep-tată	Recep. ția nr.	Data plății
		Marfă	TVA 18%	Total			
1. S.C. Prodcom Alba	231/ 3.X.	130000	23400	153400	153400	101/ 2.XI.	Bancă 5.X. 8.X.
2. S.C. „Metalur-gica" Cugir	325/ 3.X.	1425000	256550	1681550	1681550	102/ 2.X.	Bancă 3.X. și 8 X.
3. Idem	326/ 3.X.	50000	9000	59000	59000	102/ 2.X.	Bancă 5.X. 8.X.
4. Romcamion Alba	863/ 3.X.	25000	4500	29500	29500	102/ 2.X.	Bancă 3.X. 8.X.
Total		1630000		1923450	1923450		

Realizarea investițiilor în sumă de 1.630.000 lei a fost înregistrată cu n.c. nr. 3 și 4 menționate la pct. 4 și 5 capitolul II. Pentru T.V.A. în sumă de 293.450 lei e necesar ca n.c. nr. 3 și 4 să fie completate cu următoarele formule contabile :

430.31 T.V.A. deductibilă + A	=	470 Furnizori 23.400 lei pentru investiții + P

pentru n.c. nr. 4/3.X :

430.31 T.V.A. deductibilă + A	=	470 Furnizori 270.050 lei pentru investiții + P

precum și nota contabilă nr. 7 cu operațiunile privind plata furnizorilor de mai sus, astfel :

312 Disponibil pentru investiții + A	=	310 Disponibil la bancă — A	293.450 lei

Scanned with OKEN Scanner

și concomitent

470	=	312	
Furnizori pentru investiții — P		Disponibil pentru investiții — A	293.450 lei

2) Pentru activitatea en gros (ridicata) operațiunile privind aprovizionarea mărfurilor în depozit prezentată la pct. 10 pct. a conform situației aprovizionărilor pe furnizori (Jurnalul pentru cumpărări), în condițiile înregistrării T.V.A., se prezintă astfel :

	Recepția nr.	Factura nr.	Marfă	T.V.A 18%	Total	Data plății	Valoare mărfuri depozit		
							Adaus com.		Val. totală col. 3 +col. 8
							%	Sumă	
1. Fabrica încălțăminte Timiș	201/ 9.X.	863/ 9.X.	300000	54000	354000	10.X.	10%	30000	330000
2. F. Conf. Tîrnava	202/ 15.X.	986/ 15.X.	40000	7200	47200	16.X.	9%	3600	43600
3. Idem	203/ 17.X.	992/ 18.X.	150000	27000	177000	20.X.	10%	15000	165000
4. Fabrica de tricotaje Hunedoara	204/ 22.X.	863/ 22.X.	360000	64800	424800	23.X.	7%	25200	385200
5. Fabrica de încălțăminte Timiș	205/ 30.X.	926/ 30.X.	300000	54000	354000	30.X.	10%	30000	330000
Total			1150000	207000	1357000			103800	1253800

Nota contabilă nr. 10/31.X. privind aprovizionările de mai sus se va completa cu înregistrarea privind T.V.A., astfel :

430.31	=	410	207.000 lei
T.V.A. deductibilă + A		Furnizori + P	

Idem, pentru T.V.A. aferent transporturilor făcute de Romcamion conf. facturilor nr. 526/9.X. și 628/29.X. în valoare de 6560 lei pentru

Scanned with OKEN Scanner

care revine T.V.A. în sumă de 1181 lei, înregistrate cu n.c. nr. 11/31.X. care se completează, astfel :

430.31	=	410	1181 lei
T.V.A. deductibilă		Furnizori	
+ A		+ P	

Desigur, că la achitarea facturilor de mai sus (cele din situația aprovizionărilor și cele reprezentînd transportul) la datele respective, vom avea înregistrarea contabilă :

410	=	310	208.181 lei
Furnizori		Disponibil la bancă	
— P		— A	

— Operațiunile privind vînzările din depozit vor fi completate în situația clienților (Jurnalul pentru vînzări) anexă la nota contabilă nr. 14/31.X. și cu T.V.A. aferentă mărfurilor livrate, astfel :

Clientul	Numărul și data facturii	Valoarea facturii			Achitat		
		Marfă	Ambalaj	T.V.A. 18%	Total	Suma	Data achitării
1. Metalotex Lugoj	1001/10. X.	297.000	—	53.460	350.460	350460	10.X. CEC
2. Gorjana Tg. Jiu	1002/16. X.	43.600		7.848	51.448	51448	16.X. CEC
3. Textila Lugoj	1003/18. X.	148.500		26.730	175.230	175230	18.X. cont
4. Textila Pitești	1005/30. X.	256.800	250	46.269	303.319	—	—
5. Metalotex Lugoj	1006/29. X.	330.000	—	59.400	389.400	389400	30.X. CEC
Total		1.075.900	250	193.707	1.269.857	966.540	

iar formulele contabile prezentate în n.c. nr. 14/31.X. vor fi completate cu înregistrările

Scanned with OKEN Scanner

400 Clienţi +A	=	430.32 T.V.A. colectat + P	193.707 lei
şi bineînţeles la încasarea			
310 Disponibil la bancă + A	=	400 Clienţi — A	147.438 lei

rămînînd în sold la contul 400 „Clienţi" factura nr. 1005/30.X. cu valoarea de 303.319 lei, din care marfă 256.800 lei şi T.V.A. aferentă de 46.269 lei, care nu s-a încasat în această lună.

3) Pentru activitatea en detaille, respectiv a magazinului de desfacere cu amănuntul, avem următoarele înregistrări ale taxei de valoare adăugată :

a. Pentru aprovizionările cu mărfuri, situaţia furnizorilor şi a mărfurilor primite (Jurnalul pentru cumpărări) prezentată la pct. 11. a capitolul II, va avea următoarea structură :

Scanned with OKEN Scanner

Furnizor	Recepția nr.	Factura nr.	Valoarea facturii					Suma acceptată	Data plății	Val. marfă în magazin	
			Marfă	tr.	Ambalaj	T.V.A. 18 %	total val.			a-da-us com.	total valoare 1,18 (col. 3 + col. 10)
— Matex Botoșani	100/ 20.X.	1286 21.X.	315000	—	2400	57132	374532	374532	30 X	47250	427455
— „Viitorul" Cisnădie	101/ 26.X.	1861 26.X.	152500	—	—	27450	179950	179950	25 X.	30500	215940
— Mesagerie CFR	—	15025	—	12150	—	2187	14337	14337	22 X.	—	—
— Romcamion	—	861/ 25.X.	—	9860	—	1775	11625	11635	27 X.	—	—
Total			467500	22010	2400	88544	580454	580454		77750	643395
— Livrări la magazin de secția producție, proprie n.c. 17/ 31.X.	—	2001/ 15.X.	375000	—	—	—	375000	375000	—	75000	531000
magazin de la depozit		1004/ 25.X.	144900	—	—	—	144900	144900	—	21735	196629
Total			987400	22010	2400	88544	1100354	1100354	—	174487	1371024

Scanned with OKEN Scanner

Din situația de mai sus, se constată că valoarea mărfurilor în unitățile cu amănuntul se compune din :

— valoarea mărfurilor primite de la furnizori la preț livrare		467.500 lei
— T.V.A. deductibilă achitată furnizorilor pentru mărfurile primite	467.500 × 18% =	84.150 lei
— Adaus comercial pentru mărfurile primite de la furnizari		77.750 lei
— T.V.A. pentru adaus comercial aferent mărfurilor aduse de la furnizori 77.750 × 18%	=	13.995 lei
Total valoare mărfuri aduse furnizori preț cu amănuntul		643.395 lei
— Livrări interne de la depozit en gros și secția de producție către magazin (col. 3) 375.000+144.900	=	519.900 lei
— T.V.A. aferentă livrărilor interne care nu se înregistrează la T.V.A. deductibilă, fiind circulație internă 519.900 × 18%	=	93.582 lei
— Adaus comercial pentru livrările interne făcute magazinului cu amănuntul (75.000+21.735)	=	96.735 lei
— T.V.A. pentru adausul comercial calculat la livrările interne 96.750 × 18%	=	17.415 lei
Total valoare mărfuri în magazinul cu amănuntul	=	1.371.024 lei

— Creșterea valorii mărfurilor la preț de vînzare cu amănuntul de la 1.161.885 lei (conform notelor contabile 14, 17 și 18/13.X. redate în capitolul II) la valoarea de 1.ț71.024 lei este urmarea aplicării T.V.A. de 18% la prețul (valoarea) ridicată a mărfurilor aprovizionate de 987.400 lei precum și asupra adausului comercial de 174.485 lei, adică 1,18 (987.400+174.485)=1.371.025 lei, conform cap. VIII pct. 3 din H.G. 406/1992.

Întrucît evidența mărfurilor în magazine se ține la preț de vînzare cu amănuntul (inclusiv taxa pe valoarea adăugată) și cum H.G. nr. 406/1992 prevede ca T.V.A. să se includă în prețul cu amănuntul), cu această creștere a valorii mărfurilor din magazin de 209.139 lei (1.371.024 — — 1.161.885) trebuie să se debiteze contul 231 „Mărfuri cu amănuntul“ ca o componentă a prețului de vînzare (prețul cu amănuntul include și taxa pe valoarea adăugată de 18%) și în același timp trebuie să creditäm un cont de Pasiv, care după propria opinie nu poate fi decît contul 239.03 Adaus comercial constituit din T.V.A., avîndu-se în vedere că înregistrarea în contul 430.32 „T.V.A. colectat“ are loc numai la vînzarea și respectiv încasarea mărfurilor din magazin.

În baza celor de mai sus, completäm n.c. 18/31.X. cu înregistrarea :

Scanned with OKEN Scanner

231	=	239.03	209.139 lei
Mărfuri cu amănuntul		Adaus comercial constituit din T.V.A.	
+A		+P	

O altă variantă ar fi în locul contului 239.03 „Adaus comercial" constituit din T.V.A. să utilizăm contul 430.35 „T.V.A. neexigibil (în așteptare) însă în instrucțiunile M.E.F. nu s-a prevăzut corespondența acestuia cu contul 231 „Mărfuri în unitățile cu amănuntul".

Tot din situația de mai sus, mai rezultă că trebuie să înregistrăm T.V.A. deductibilă achitată furnizorilor în sumă de 88.544 lei, care se compune din : 84.150 lei T.V.A. deductibilă aferentă furnizorilor pentru mărfurile livrate și 4394 lei T.V.A. aferentă furnizorilor pentru celelalte prestații. Completăm n.c. 18/31.X. astfel :

430.31	=	410	88.544 lei
T.V.A. deductibilă		Furnizori	
+A		+P	

precum și

410	=	310	
Furnizori		Disponibil la bancă	88.544 lei
—P		—A	

b) Vînzările și respectiv încasările realizate de magazine sînt evidențiate cu n.c. 39/31.X. (încasări prin casă), cînd s-a făcut înregistrarea 300=600 cu suma de 1.111.195 lei, care majorată cu coeficientul de 1,18 reprezentînd T.V.A. aferent acestor încasări, rezultă suma de 1.311.210 lei ce se încasa dacă în prealabil se includea și T.V.A.

Pentru determinarea T.V.A. aferentă acestor încasări, aplicăm la volumul încasărilor cu amănuntul procentul de 15,254%, adică 1.311.210×15,254%=200.015 lei pentru care face înregistrarea

600.02	=	430.32	
Venituri din vînzări cu amănuntul		T.V.A. colectată	200.015 lei
—P		+P	

Avînd în vedere că volumul încasărilor era mai mare cu T.V.A. inclus în prețul de vînzare cu amănuntul, facem înregistrarea :

300	=	600.02	
Casa		Venituri din vînzări cu amănuntul	200.015 lei
+A		+P	

iar descărcarea contului 231 „Mărfuri cu amănuntul" are loc prin înregistrarea :

239.03	=	231	
Adaus comercial constituit T.V.A.		Mărfuri cu amănuntul	200.015 lei
—P			

În cazul variantei în care utilizăm contul 430.35 în loc de 239.03, înregistrările de închidere a conturilor vor fi : $\frac{600}{239}$ = 231 cu suma totală (inclusiv T.V.A.).
apoi 430.35=430.32 cu T.V.A. încasat și inclus în contul 600 „Venituri".

4) Pentru activitatea secției de producție avem următoarele înregistrări privind T.V.A.

a) Situația aprovizionărilor cu materii prime și materiale de la furnizori (Jurnalul cumpărărilor) anexă la n.c. nr. 29/31.X. se prezintă astfel :

	Nr. recept.	Nr. factură	Valoarea facturii				Val. achitată	Data achitării
			Mater.	Tr.	T.V.A.	total		
— F-ca Lugoj	102/ 8.X.	1132/ 8.X.	350000	10000	64800	424800	424800	9.X.
— Idem	103/ 15.X.	1161/ 15.X.	262500	7500	48600	318600	318600	16.X.
— I.M. Cugir	101/ 6.X.	12360/ 7.X.	90000	—	16200	106200	106200	8.X.
— F-ca Criș	100/ 6.X.	920/ 7.X.	20000	—	3600	23600	23600	8.X.
Total			722500	17500	133200	873.200	873.200	

Scanned with OKEN Scanner

Completăm n.c. 29/31.X. cu următoarea înregistrare :

430.31	=	410	133.200
T.V.A. deductibilă		Furnizori	
+A		+P	

și respectiv achitarea furnizorilor

410	=	310	
Furnizori		Disponibil	133.200 lei
—P		—A	

— Cu nota contabilă nr. 33/31.X. înregistrăm aprovizionarea cu obiecte de inventar în valoare de 32.520 lei la care T.V.A. aferentă este de 5.854 lei, achitîndu-se furnizorilor cu CEC-uri limită de sumă. Pentru suma de 5.854 lei facem înregistrările :

430.31	=	410	
T.V.A. deductibilă		Furnizori	5.854 lei
+A		+P	

— Tot cu cecuri limită de sumă se achită c/val. energiei electrice conform n.c. 34/31.X. în sumă de 21.520 lei pentru care T.V.A. este de 3.874 lei, care se înregistrează :

430.31	=	410	3.874 lei
T.V.A. deductibil		Furnizori	
+A		+P	
410		390	5.854+3.874=9.728
Furnizori		Carnete CEC limită sumă	
—P		—A	

4) Pentru vînzările de produse finite realizate în secția de producție s-a întocmit situația facturilor emise (Jurnalul vînzărilor), anexată la

C-da 225 coala 12

Scanned with OKEN Scanner

nota contabilă nr. 37/31.X., care în condițiile aplicării T.V.A. se prezintă astfel :

Beneficiul	Nr. și data facturii	Valoarea facturii					Val. achitării	Data achitării
		Marfă	Tr.	Amb.	T.V.A.	Total		
1. UJCC Pitești	2002/ 21.X.	225000	—	—	40500	265500	265500	5.X.
2. SC Textila Petroșani	2003/ 27.X.	250000	—	—	45000	295000	295000	28.X.
3. SC Industrial Slatina	2004/ 30.X.	280000	10000	—	52200	342200	—	—
4. Livrări magazin propriu	2001/ 16.X.	375000	—	—.	—*	—	—	—
Total		1130000	10000	—	137700	902700	560500	—

Odată cu înregistrările obișnuite privind livrările de produse finite, redate în nota contabilă nr. 37/31.X., e necesar să evidențiem și T.V.A. aferent în sumă de 137.700 lei cît rezultă din situația de mai sus, astfel :

225.01	=	430.32	137.700 lei
Produse facturate, lucrări executate, servicii prestate		T.V.A. colectată	
+A		+P	

T.V.A. aferentă facturilor încasate de 85.500 (conform situației de mai sus) s-a încasat odată cu facturile respective :

310	=	600.03	85.500 lei
disponibil bancă		Venituri activ. de bază-producție	
+A		+P	

Totodată, descărcăm contul 225.01 „Produse facturate" prin înregistrarea :

*) Circulație internă

Scanned with OKEN Scanner

600.03	=	225.01	85 500 lei
Venituri activ. producție		Produse facturate lucrări executate servicii prestate	
—P		—A	

La sfîrșitul lunii analizăm situația înregistrărilor în conturile 430.31 „T.V.A. deductibilă" și 430.32 „T.V.A. colectată" în vederea stabilirii T.V.A. de plată sau T.V.A. de încasat.

În baza înregistrărilor contabile arătate mai sus am întocmit fișele conturilor (Cartea Mare) prezentate în anexă la acest capitol, rezultînd următoarele rulaje :

— la cont 430.31 „T.V.A. deductibil" rulaj debit = 733.105 lei.
— la cont 430.32 „T.V.A. colectat rulaj credit" = 531.422 lei.

În această situație facem înregistrarea de închidere a conturilor prin nota contabilă nr. 44/31.X., astfel :

%	=	430.31	733.105 lei
531.422 lei 430.32 T.V.A. colectat		„T.V.A. deductibilă"	
—P		—A	
201.683 lei 430.34 T.V.A. de încasat			
+A			

Rezultă că avem de încasat de la buget suma de 201.683 lei (T.V.A. deductibilă mai mare decît T.V.A. colectat), debit evidențiat în contul 430.34 „T.V.A. de încasat" și care apare în balanța de verificare cu acest sold. În luna următoare, soldul contului 430.34 „T.V.A. de încasat" se lichidează fie prin încasarea de la buget, fie se reține din T.V.A. datorat în lunile respective (înregistrîndu-se 430.32 „T.V.A. colectat" = 430.34 T.V.A. de plată").

În situația inversă, adică rulajul contului 430.32 mai mare decît rulajul contului 430.31, diferența se înregistrează prin creditul contului 430.33 „T.V.A. de plată" care se lichidează în luna următoare prin plata la buget a sumei respective.

Scanned with OKEN Scanner

Pentru activitatea de export avem înregistrările contabile :

%	=	410
200 Materiale		Furnizori
201 Obiecte inventar		
520 Consum energie electrică		
etc.		
430.31 „T.V.A. deductibilă“		

precum și :

430.34 „T.V.A. de încasat“ sau	=	430.31 „T.V.A. deductibilă“ pentru producția de export
430.32 „T.V.A. colectat“ la livrările pentru intern		

Unitățile scutite de plata T.V.A. fac următoarele înregistrări contabile :

%	=	410	cu valoarea bunurilor inclusiv T.V.A. înscris în facturi de furnizori
200 materiale		Furnizori	
201 obiecte inventar			
520 etc.			

Din prezentarea înregistrărilor privind T.V.A. rezultă că acest sistem de impozitare nu influențează activitatea economică a unităților (spre deosebire de fostul I.C.M. care era suportat din rezultate), adică fiecare agent economic plătește cît încasează (fie de la vînzare, fie de la buget), rezultînd că mecanismul T.V.A. funcționează distinct de sistemul financiar al unităților economice (excepție de la această regulă, fiind unitățile scutite de plata T.V.A.).

Fișele conturilor sintetice (Maestrul sau Cartea mare) pentru Taxa pe valoarea adăugată (T.V.A.)

Scanned with OKEN Scanner

CONTUL 430.31 „T.V.A. DEDUCTIBILĂ"

Debit

Nota contabilă		Total sume	Conturi corespondente creditoare	
Nr.	Data		470	410
3	2.X.	23.400	23.400	
4	3.X.	270.050	270.050	
10	31.X.	207.000		207.000
11	31.X.	1.181		1.181
10	31.X.	88.544		88.544
29	31.X.	133.200		133.200
33	31.X.	5.854		5.854
34	31.X.	3.874		3.874
		733.105	293.450	439.653

Credit

Nota contabilă		Total sume	Conturi corespondente debitoare	
Nr.	Data		430.32	430.34
44	31.X.	733.105	531.422	201.683

CONTUL 430.32 „T.V.A. COLECTATĂ"

Debit

Nota contabilă		Total sume	Conturi coresp. credit.
Nr.	Data		430.31
44	31.X.	531.422	531.422

Credit

Nota contabilă		Total sume	Conturi corespondente debitoare		
Nr.	Data		400	600.02	225
14	31.X.	193.707	193.707	200.015	37.700
39	31.X.	200.015			
37	31.X.	137700			
TOTAL		531.422	193.707	200.015	37.700

CONTUL 430.34 „T.V.A. DE ÎNCASAT"

Debit

Nota contabilă		Total sume	Cont coresp. creditoare
Nr.	Data		430.31
44	31.X.	201.683	201683

Credit

Nota contabilă		Total sume	Conturi corespondente debitoare
Nr.	Data		

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL V (suplimentar)

SITUAȚIA CORESPONDENȚEI CONTURILOR DIN PLANUL ACTUAL DE CONTURI CU PROIECTUL NOULUI PLAN DE CONTURI PREVĂZUT A SE EXPERIMENTA ÎN ANUL 1993 (Conform hotărîrii Guvernului Nr. 575/1992)

De la început, precizăm că noul proiect al planului de conturi nu schimbă metodologia de evidențiere a patrimoniului (dubla înregistrare), regulile de funcționare ale conturilor, tehnica înregistrărilor contabile și celelalte principii arătate în capitolele precedente.

Prin noul plan (care se va adopta după experimentare — probabil în 1994) se urmărește prinderea cît mai exactă în contabilitate cu ajutorul conturilor a fenomenelor specifice economiei de piață.

Schimbările în sistemul de evidență contabilă preconizat se referă la :

— Conturile de evidențiere a mișcării patrimoniului (denumit sistemul contabilității generale, sau contabilitatea financiară) sînt, în principal, aceleași din planul actual de conturi, cu deosebirea introducerii unor conturi legale de constituirea provizioanelor (rezerve) specifice riscurilor existente în economia de piață, precum și necesității realizării activității fiscale a statului. Între acestea se remarcă înregistrarea la profit și pierdere în evidențe după proiectul noului plan de conturi a diferențelor între costuri și prețul de vînzare a stocurilor de produse și mărfuri, și a soldurilor de facturi pentru produsele livrate, lucrărilor executate și serviciilor prestate în vederea calculării impozitului pe profit și a celorlalte taxe fiscale, cu toate că valorile respective nu sînt încasate și ca urmare nu se regăsesc în conturile de disponibilități la bănci. Precizînd că după actualul plan de conturi înregistrarea profitului în industrie și prestări servicii are loc în raport de încasările realizate, schimbarea preconizată de a se plăti impozit și pentru profitul potențial dar neîncasat (diferențele între costuri și prețurile de vînzare pentru stocuri și solduri de fatcuri) are o influență negativă în etapa actuală de tranziție la economia de piață, cînd blocajul financiar a atins cote importante din cauză că economia este dominată de unitățile statului care funcționează după vechile principii.

Desigur că într-o economie de piață autentică, impunerea de impozite și taxe pentru tot ce realizezi (indiferent că ai încasat sau nu valorile respective), este pe deplin justificată, existînd libertatea de a realiza afaceri convenabile, însă în etapa actuală, cînd majoritatea economiei este

Scanned with OKEN Scanner

dominată de unitățile statului care încă funcționează după criteriile economiei centralizate (vînzări de produse la clienți indiferent de capacitatea de plată a acestora, altfel nu poți funcționa), perceperea unor impozite și pentru profitul neîncasat va accenuta blocajul financiar și în final întreruperea activității în lanț.

Totodată, în noul proiect, conturile de cheltuieli și venituri nu se mai închid între ele pe feluri de activități (cheltuielile și veniturile de la activitatea de bază, din alte activități și din activitatea financiară); ci atît conturile de cheltuieli, cît și cele de venituri se colectează (și totodată se închid) cu rulajele respective în debitul și respectiv creditul contului 121 „Profit și pierderi", al cărui sold prezintă beneficiul sau pierderea obținută pe total unitate.

— O altă schimbare o reprezintă sistemul conturilor privind gestiunea internă, în care se înregistrează cheltuielile, veniturile (producția obținută) și rezultatele potențiale de profit și pierderi pe secții, ateliere, locuri de producție etc., precum și pe produse, lucrări și servicii prestate. Aceste conturi, după proiectul noului plan de conturi nu se includ în bilanțul contabil al unității (cum este prevăzut în planul actual de conturi), rolul lor fiind de detaliere a datelor înregistrate în contabilitatea generală a unității, iar modul de organizare a evidențierii în aceste conturi este lăsat la latitudinea fiecărei unități.

În fapt, este vorba de actualele conturi de calculație și evidența prețului de cost, care în noul plan de conturi sînt incluse în clasa 9 după conturile de ordine și evidență.

Mai sînt și alte schimbări (între care se remarcă schimbarea claselor și respectiv simbolurile conturilor), de aceea prezentăm în continuare situația regăsirii fiecărui cont din planul actual în noul proiect de plan de conturi, precum și conturile noi introduse.

A) **Conturi de evidențierea mișcării patrimoniului** (inclusiv conturile de venituri și cheltuieli care influențează patrimoniul prin diferența între ele):

Nr. crt.	Planul actual de conturi		Proiectul noului plan de conturi		Observații
	Simbol	Denumirea contului	Simbol	Denumirea contului	
0	1	2	3	4	5
1.	100	Mijloace fixe	212	Mijloace fixe	Funcții contabile identice (în proiect este dezvoltat pe 8 grupe de mijloace fixe)
2.	101	Terenuri	211	Terenuri	Funcții contabile identice, (idem în noul plan dezvoltat pe analitice)

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
3.	110	Amortizarea mijloacelor fixe	281	Amortizări privind imobilizări corporale	Funcţia contabilă identică; în noul plan desfăşurat pe analitice
4.	123	Investiţii în curs de execuţie	230	Imobilizări în curs necorporale	Funcţii contabile identice
			231	Imobilizări în curs corporale	— „ —
5.	130	Titluri de participare	261	Titluri de participare	Funcţii contabile identice
			262	Titluri imobilizate în alte activităţi de portofoliu	— „ —
			263	Alte titluri imobilizate	— „ —
6.	133	Împrumuturi acordate pe termen lung	267	Creanţe imobilizate	Funcţii contabile identice
	139	Alte investiţii			
7.	—	—	269	Vărsăminte de efectuat pentru imobilizări financiare	Cont nou introdus pentru evidenţierea datoriei create la constituirea imobilizărilor financiare
8.	—	—	20	Imobilizări necorporale din care :	Conturi introduse pentru evidenţierea imobilizărilor necorporale (nemateriale : proiecte, brevete, concesiuni etc.). Toate sînt conturi de activ şi funcţionează similar conturilor de mijloace fixe.
			201	Cheltuieli de constituire	
			203	Cheltuieli de cercetare, dezvoltare	
			205	Concesiuni, brevete şi alte drepturi	
			207	Fond comercial	
			208	Alte imobilizări necorporale	
	—		280	Amortizări privind imobilizările necorporale. Se desfăşoară pe analitice pentru fiecare imobilizare	Cont care evidenţiază amortizarea imobilizărilor necorporale introduse. Funcţii contabile identice cu contul 281 „Amortizarea mijloacelor fixe“

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
10.	—	—	29	Provizioane pentru deprecierea imobilizărilor, din care :	Sînt conturi rectificative de pasiv în care se înregistrează deprecierea valorilor imobilizate din activ datorită unor evenimente excepţionale, care nu sînt certe, dar previzibile: scăderea valorii terenurilor în urma schimbării destinaţiei iniţiale, diminuarea valorii unei clădiri transformată din restaurant în depozit etc. Se creditează prin debitul conturilor de cheltuieli curente (cheltuieli privind provizioanele pentru deprecieri), iar debitarea acestor conturi are loc cînd se revine la starea iniţială (prin creditul conturilor de venituri)
			290	Provizioane pentru imobilizări necorporale	
			291	Idem, pentru imobilizări corporale	
			292	Idem, pentru imobilizări în curs	
			293	Idem, pentru imobilizări financiare	
11.	200	Materiale	300	Materii prime	Funcţii contabile identice, excepţie în cazul inventarului intermitent se debitează prin creditul contului 600 sau 601 cu valoarea stocului constatat.
			301	Materiale consumabile	
12.	201	Obiecte de inventar în depozit	321	Obiecte de inventar	Idem
13.	202	Obiecte de inventar în folosinţă	—	—	Acest cont nu mai figurează distinct în noul plan de conturi (inclus în cadrul contului 321) şi ca urmare ar trebui introdus pentru a se face distincţie între obiectele de inventar în depozit şi cele în folosinţă. O altă soluţie ar fi : — 321/0 Obiecte de inventar în depozit — 321/1 Obiecte de inventar în folosinţă
14.	203	Uzura obiectelor de inventar	322	Uzura obiectelor de inventar	Funcţii contabile identice

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
15.	204	Cheltuieli transport aprovizionare	308 328	Diferenţe preţ la materii prime şi materiale Diferenţe de preţ la obiecte de inventar	Funcţii contabile identice cu deosebirea că noile conturi preiau pe lîngă cheltuielile de transport-aprovizionare şi diferenţele între preţurile fixate şi cele rezultate cu ocazia aprovizionărilor.
16.	205	Materiale şi obiecte de inventar în curs de aprovizionare	—	—	În noul plan s-a renunţat la acest cont, deşi este necesară introducerea lui, mai ales înr elaţiile cu subunităţile
17.	206	Materiale şi obiecte de inventar aflate la terţi	351 352	Materii şi materiale aflate la terţi Obiecte inventar aflate la terţi	Funcţii contabile identice
18.	207	Materiale şi obiecte de inventar aflate în transfer între gestiuni	—	—	Renunţat la acest cont, urmînd ca fiecare unitate să-şi deschidă analitice distincte în cadrul conturilor 300 şi 301
19.	210	Animale şi păsări adulte de producţie şi reproducţie	361	Animale şi păsări	Contul nou introdus, preia funcţiile celor trei conturi din planul actual
	211	Animale la îngrăşat		Animale şi păsări	
	212	Animale pentru experienţă		— „ —	
20.	—	—	368	Diferenţe de preţ la animale şi păsări	Cont introdus pentru evidenţierea diferenţelor între preţul de înregistrare (fixat) şi costul achiziţionării (inclusiv transport — aprovizionare)
21.	220	Produse finite	345	Produse finite	Funcţie contabilă identică. Excepţie corespondenţa cu contul 711. „Venituri din producţia stocată“.

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
					— Obținerea produselor %=711 345 348 — Vînzarea produselor 411=701 și concomitent 711= % 345 348
22.	221	Diferențe preț la produse finite	348	Diferența la preț la produse	Funcții contabile similare. Însă contul 348 are corespondență cu contul 711 „Venituri din producția stocată“ 348=711 în negru sau roșu cu diferența favorabilă sau nefavorabilă între prețul de înregistrare (fixat) al produselor finite și costul acestora. Soldul contului 348 reprezintă diferența aferentă producției din stoc
23.	222	Semifabricate	341	Semifabricate	Funcție contabilă identică contului 345 „Produse finite“
24.	223	Diferențe de preț la semifabricate	348	Diferențe de preț la produse	Funcții identice cu precizările de la pct. 221
25.	224	Produse aflate la terți	354	Produse aflate la terți	Aceeași funcție
26.	225	Produse lucrări și servicii facturate	—	—	Funcția acestui cont este preluată de contul 411 „Clienți“. La vînzarea produselor vom avea înregistrările : 411=701 sau 704 și concomitent descărcarea gestiunii produselor finite 711= % 345 348

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
27.	226	Diferențe de preț la produse, lucrări și servicii facturate	—	—	Contul „Diferențe de preț la produse, lucrări și servicii facturate" nu mai este necesar în condițiile înregistrării veniturilor în momentul vînzării
28.	230	Mărfuri în depozit	371	Mărfuri	Funcții contabile identice
	231	Mărfuri în unitățile cu amănuntul	371.01	Mărfuri depozit	Are corespondență la descărcarea gestiunii mărfurilor cu contul 607 „cheltuieli cu mărfurile prin înregistrarea %=371 607 378
			371.02	Mărfuri în unitățile cu amănuntul	
29.	234	Mărfuri în curs de aprovizionare	—	—	În noul plan de conturi s-a renunțat la acest cont
30.	236	Mărfuri aflate la terți	357	Mărfuri în custodie sau consignație la terți	Funcții contabile identice
31.	237	Mărfuri expediate	—	—	S-a renunțat la acest cont
32.	239	Adaus comercial	378	Diferențe de preț la mărfuri	Funcții contabile identice La aprovizionarea mărfurilor 371= % 401 378
33.	250	Ambalaje	301	Materiale consumabile	Funcții contabile identice
			3013	Ambalaje	
34.	251	Bonificații la ambalaje	308	Diferențe de preț la materii prime și materiale	Bonificațiile, fiind reduceri de prețuri se înregistrează în contul „Diferențe de preț la materiale", analitic ambalaje
35.	263	Materiale și utilaje pentru investiții	—	—	Funcție preluată de contul 231 „Imobilizări în curs corporale"

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
36.	270	Imobile cumpăr destinate vînzăr	—	—	Funcție preluată de contul 2121 „Clădiri și construcții speciale“
37.	271	Imobile construire destinate vînzării	—	—	Idem, funcție preluată de contul 2121 „Clădiri și construcții speciale“
38.	290	Baracamente și amenajări provizorii	323	Baracamente	Funcții identice. Dacă sînt construite cu mijloace proprii are corespondență cu contul 711 (323=711)
39.	293	Obiecte destinate închirierii	—	—	S-a renunțat la acest cont, obiectele închiriate fiind evidențiate în contul 321, analitic distinct
40.	295	Stocuri de materiale în rezervă	—	—	Idem, funcția fiind preluată de contul 300 sau 301
41.	500	Soldul contului „Cheltuielile activității de bază“	331 332	Produse în curs de execuție Lucrări și servicii în curs de execuție	Conturi noi introduse pentru evidențierea la sfîrșitul lunii a producției neterminate, astfel : 331=711 sau 332=711
42.	—	—	390 391 392 393 394 395 396 397	Provizioane pentru deprecierea materiilor prime Idem, materiale consumabile Idem, obiecte de inventar Idem, producția în curs de execuție Idem, produse Idem, stocuri la terți Idem, animale Idem, mărfuri	Conturi introduse pentru a evidenția rezervele constituite (deci sînt conturi de pasiv) în prezent pentru acoperirea riscurilor lor viitoare. Valoric, provizioanele reprezintă diferența între prețul zilei (mai mic) la care sînt evaluate stocurile și costul achiziției acestora (mai mare), făcîndu-se înregistrarea : 681= % 390 391 392 etc.

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
43.	300	Casa în lei	5311	Casa în lei	Funcţii identice
44.	301	Casa în devize	5314	Casa în devize	— „ —
45.	310	Disponibil la bancă în lei	5121	Disponibil la bancă în lei	— „ —
46.	311	Disponibil la bancă în devize	5124	Disponibil la bancă în devize	— „ —
47.	312	Disponibil pentru investiţii	—		S-a renunţat la acest cont. Disponibilităţile pentru investiţii nu se mai ţin distinct
48.	320	Disponibil din avansuri băneşti pentru produsele contractate în anul următor	—		Idem, nu se mai ţin distinct
49.	321	Disponibil la bancă pentru organizarea şantierelor	—		Idem, nu se mai ţin distinct
50.	330	Acţiuni proprii	502	Acţiuni proprii	Funcţii identice
51.	331	Acţiuni mobiliare de plasament	503	Acţiuni	— „ —
52.	332	Obligaţiuni imobiliare de plasament	505	Obligaţiuni emise şi răscumpărate	— „ —
53.	—	—	506	Obligaţiuni	— „ —
54.	335	Alte valori imobiliare de plasament	508	Alte titluri de plasament şi creanţe asimilate	— „ —
55.	390	Carnete CEC cu limită de sume	5126	Carnete de CEC-uri cu limită de sume	— „ —

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
56.	391	Acreditive	541	Acreditive	— „ —
57.	392	Mijloace bănești în curs de decontare	5125	Sume în curs de decontare	— „ —
58.	—	—	511	Valori de încasat	Cont activ pentru evidențierea valorilor de încasat, cum sînt: cecurile și efectele comerciale primite de la clienți pentru produsele livrate, lucrările executate
59.	399	Alte valori	532	Alte valori	Funcții contabile similare
60.	—	—	509	Vărsăminte efectuate pentru titluri de plasament	Cont de pasiv evidențiază vărsămintele ce trebuiesc făcute pentru titlurile de plasament (503-508)
61.	498.01	Avansuri spre decontare	542	Avansuri în regie	Cont de activ, înregistrează sumele încredințate personalului pentru a face plăți în numele unității patrimoniale
62.			590	Provizioane pentru deprecierea titlurilor de plasament	Cont de pasiv, evidențiază deprecierea titlurilor de plasament constatate cu ocazia inventarierii la sfîrșitul anului
63.			581	Viramente interne	Cont de tranzit. Evidențiază viramentele dintr-un cont de trezorerie în alt cont de trezorerie, care au același titular
64.	400	Clienți	411	Clienți	Funcții similare În noul plan, preia și funcția contului 225 din planul actual
			416	Clienți incerți sau în litigiu	
			418	Clienți-facturi de întocmit	

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
65.	401	Clienţi cu plata în rate	—	—	Funcţia acestui cont este preluată de contul 411 „Clienţi“ cu un analitic separat
66.	402	Efecte comerciale de primit	413	Efecte de primit	Funcţii similare
67.	408	Avansuri de la clienţi	419	Avansuri primite de la clienţi	Funcţii similare
68.	410	Furnizori	401 408	Furnizori Furnizori — facturi nesosite	Funcţii similare
69.	412	Efecte comerciale de plătit	403 405	Efecte de plată Efecte de plată pentru imobilizări	Funcţii similare
70.	420	Decontări cu salariaţii	421 423 424 425 426 427 428	Personal-remuneraţii datorate Personal-ajutoare materiale şi protecţie socială Participarea salariaţilor la profit Avansuri acordate personalului Drepturi de personal neridicate Reţineri din salarii datorate terţilor Alte datorii şi creanţe în legătură cu personalul	Toate aceste conturi introduse, îndeplinesc funcţiile contabile ale contului 420 „Decontări cu salariaţii“ însă într-o structură detaliată, precum şi înregistrările în conturile de creditori (499 pt. reţineri, drepturi neridicate etc.).
71.	430	Decontări cu bugetul statului	441 442 443 444	Impozitul pe profit Taxa pe valoarea adăugată Impozitul pe circulaţie şi accizele Impozitul pe salarii	Funcţii similare, în locul conturilor analitice din cadrul actualului cont 430 s-au constituit sintetice pentru fiecare gen de datorii la bugetul statului

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
			446	Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate	
			448	Alte datorii și creanțe cu bugetul statului	
72.	431	Decontări cu asigurările sociale	431	Asigurări sociale	Funcții similare
			4311	Contribuția unității la asigurările sociale	
			4312	Contribuția salariaților pentru pensia suplimentară	
			438	Alte datorii și creanțe sociale	
73.	438	Fond pentru plata ajutorului de șomaj	437	Ajutor de șomaj	Funcții similare
74.	440	Decontări între unitate și organul ierarhic superior	451	Decontări în cadrul grupului	Funcții similare
	441	Decontări între unitate și subunități			
	442	Decontări între subunități			
75.	460	Decontări cu asociații și acționarii	456	Decontări cu asociații privind capitalul	— „ —
76.	461	Dividende de plătit	457	Dividende de plată	— „ —
77.	470	Furnizori și antreprenori pentru investiții	404	Furnizori de imobilizări	— „ —
78.	477	Decontări privind amortizările	119	Repartizări la fondul de dezvoltare	Funcții similare pentru amortizarea repartizată la fond dezvoltare

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
79.	490	Decontări privind plăți planificate	409	Avansuri acordate furnizorilor	Funcții similare pînă la sosirea documentelor de plată
80.	494	Decontări din reevaluarea stocurilor	105	Diferențe din reevaluare	Funcții similare
81.	495	Decontări din operațiuni în curs de lămurire	473	Decontări din operațiuni în curs de clarificare	Funcții similare
82.	498	Debitori	461	Debitori diverși	— " —
83.	499	Creditori	462	Creditori diverși	Aceleași funcții, cu deosebirea că asociații-creditori se înregistrează într-un cont separat
			455	Asociați-conturi curente	
84.	—	—	476	Diferențe de conversie-activ	Conturi introduse pentru evidențierea influențelor cursului valutar :
			477	Diferențe de conversie-pasiv	— nefavorabil în activ
					— favorabil în pasiv prin conturile 411, 419, 461, 267, 401, 267 etc.
85.	—	—	491	Provizioane pentru deprecierea creanțelor —clienți	Conturi de pasiv, care evidențiază rezervele constituite pentru evitarea pierderilor viitoare din cauza unor situații de neplata creanțelor (previzibile, dar nu certe).
			495	Idem, pentru decontări în cadrul grupului	
			496	Idem, pentru debitori diverși	
86.	700	Capital social	101	Capital social	Funcții similare
87.	702	Fond social	—	—	Cont nepreluat în noul plan de conturi, dar necesar la unitățile cooperației
88.	703	Fond de rezervă	106	Rezerve	Aceeași funcție, excepție diferențele din reevaluare

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
89.	705	Fond de cercetare-dezvoltare	—	—	Nu se mai constituie acest fond, cheltuielile respective de cercetare se înregistrează în cont 614. În prezent, soldul contului 705 poate fi preluat în contul 118 „Alte fonduri“
90.	706	Fondul pentru finanțarea acțiunilor de interes general	118	Alte fonduri analitic distinct	Aceeași funcție
91.	712	Fondul pentru organizarea șantierelor	118	Alte fonduri analitic distinct	— „ —
92.	716	Fond de investiții	111	Fond de devoltare	— „ —
93.	719	Alte fonduri	118	Alte fonduri	— „ —
94.	720 721	Fond de premiere Fond de participare la beneficii	112	Fond de participare la profit	— „ —
95.	725	Fond pentru acțiuni social-culturale și sportive	118	Alte fonduri analitic distinct	— „ —
96.	730	Rezerve pentru cheltuieli preliminate	118	Alte fonduri analitic distinct	— „ —
97.	740	Subvenții analitic pentru finanțarea investițiilor	131	Subvenții pentru investiții	— „ —
98.	750	Beneficii și pierderi	121	Profit și pierdere	Aceeași funcție, însă în noul plan de conturi rulajele contului 121 sînt constituite :

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
					— rulajul creditor din veniturile înregistrate la clasa 7 (inclusiv venituri din producţia stocată sau neîncasată) şi beneficiile nerepartizate din perioada precedentă — rulajul debitor din toate cheltuielile înregistrate la clasa 6, plus pierderea precedentă neacoperită ; — soldul contului redă profitul sau pierderea rezultată din toată activitatea, inclusiv profitul sau pierderea potenţială (adică aferente stocurilor
99.	751	Repartizarea beneficiilor	129	Repartizarea profitului	Funcţii similare
100.	800	Credite bancare pe termen scurt	519	Credite bancare pe termen scurt	— „ —
101.	802	Credite bancare pe termen mijlociu	162	Credite bancare pe termen lung şi mijlociu	— „ —
	804	Credite bancare pe termen lung			
	833	Credite pentru investiţii			
102.	830	Împrumuturi din obligaţiuni şi alte titluri emise	161	Împrumuturi din emisiuni de obligaţiuni	— „ —
103.	—	—	104	Prime legate de capital	Cont de pasiv, înregistrează primele obţinute cu ocazia emisiunii, fuziunii sau aportului de capital Scade cu primele trecute în capital sau la rezervă (101, 106)

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
104.	—	—	107	Rezultatul raportat	Este cont bifuncţional, înregistrează rezultatul exerciţiului precedent (profit sau pierdere) nerepartizat, care se raportează în perioada următoare.
105.	—	—	108	Contul întreprinzătorului	Se referă numai la întreprinzătorul individual, are funcţia similară contului 101 „Capital social" cu deosebirea că întreprinzătorul individual poate mări sau micşora acest fond fără restricţii
106.	—	—	141	Provizioane reglementate (asimilate capitalului social)	Înregistrează provizioanele prevăzute de dispoziţiile legale la majorarea valorii stocurilor, calcularea amortizării etc.
107.	—	—	151	Provizioane pentru riscuri şi cheltuieli	Cont de pasiv, se constituie pentru acoperirea pierderilor sau cheltuielilor viitoare care în prezent sînt probabile, dar nedeterminate (litigii, garanţii la clienţi, datorii privind concesiunile, participaţiile etc.) prin debit 681, 686, 687.
108.	—	—	164	Datorii privind concesiunile şi alte datorii asimilate	Cont de pasiv, înregistrează valoarea concesiunilor, brevetelor şi altor drepturi asimilate prin debitul cont 205.
109.	530	Cheltuieli anticipate	471	Cheltuieli înregistrate în avans	Funcţii similare
110.	610	Venituri anticipate	472	Venituri înregistrate în avans	Funcţii similare
	611	Venituri de realizat			

Scanned with OKEN Scanner

Clasa 6 : Conturi de cheltuieli la care rulajul debitor se închide prin contul 121 „Profit și pierderi"

0	1	2	3	4	5
111.	500	Cheltuieli-activități de bază	600	Cheltuieli cu materiile prime	Rulajul debitor se închide prin contul 121 „Profit și pierderi". În contul 600 se înregistrează consumul de materiale în exploatare.
112.	510 520 521 501	Cheltuieli activ. auxiliare Cheltuieli comune ale secției Cheltuieli generale ale unității Cheltuieli de desfacere etc.	600	Cheltuieli cu materiale consumabile	Idem, pentru materiale consumabile (materiale auxiliare, combustibil, ambalaje etc.)
113.	520	Cheltuieli comune ale secției	602	Cheltuieli privind obiectele de inventar	Idem, pentru obiecte de inventar
114.	500	Cheltuieli activități de bază, analitic distinct	603	Cheltuieli privind baracamente și amenajări provizorii	Idem, pentru obținerea de baracamente
115.	500 520	Cheltuieli activ. de bază Cheltuieli comune secție etc.	604	Cheltuieli privind materialele nestocate	Idem, pentru materialele aprovizionate și consumate
116.	520	Cheltuieli comune ale secției	605	Cheltuieli pentru energie și apă	Idem, pentru consumul de energie și apă
117.	500 501	Cheltuieli activ. de bază sau Cheltuieli activ. auxiliare	606	Cheltuieli cu animalele și păsările	Idem, pentru consumul animalelor și păsărilor

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
118.	501	Cheltuieli desfacere, plus preţul de aprovizionare de la furnizori	607	Cheltuieli privind mărfurile	Idem, cheltuielile cu aprovizionarea şi depozitarea mărfurilor.
119.	520 510	Cheltuieli comune ale secţiilor Cheltuielile activităţi auxiliare	611	Cheltuieli cu întreţinerile şi reparaţiile	Idem, cheltuielile cu întreţinerile şi reparaţiile
120.	521	Cheltuieli generale ale unităţii	612	Cheltuieli privind comisioanele şi onorariile	Idem, comisioanele şi onorariile acordate
121.	750	„Beneficii şi pierderi“ analitic distinct	623	Cheltuieli de protocol, reclamă şi publicitate	Idem, cheltuielile cu protocolul, reclama şi publicitatea
122.	520 521	Cheltuieli comune ale secţiilor Cheltuieli generale ale unităţii	624	Cheltuieli cu transportul de bunuri şi persoane	Idem, astfel de cheltuieli achitate furnizorilor
123.	520 521	Cheltuielile secţiilor Cheltuieli generale întreprindere	625	Cheltuieli cu detaşări, deplasări şi transferări	Idem, astfel de cheltuieli
124.	520 521	Idem	626	Cheltuieli poştale şi taxe de telecomunicaţii	Idem
125.	521	Cheltuieli generale unitate	627	Cheltuieli cu serviciile bancare şi asimilate	Idem
126.	520 501 etc.	Cheltuieli secţie Cheltuieli secţii auxiliare etc.	628	Alte cheltuieli efectuate de terţi	Idem

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
127.	500 521 521	Cheltuieli activ. de bază Cheltuieli secții etc. etc.	631	Cheltuieli cu impozitul pe salarii	Înregistrează impozitul suplimentar pentru depășirea fondului de salarii
128.	500 etc.	Idem etc.	632	Cheltuieli cu impozitul pe clădiri	Idem, astfel de cheltuieli
129.	600 750	Venituri activ. bază sau Beneficii și pierderi (taxe mijloace transport)		Cheltuieli cu alte impozite și taxe	Idem, alte impozite ; cum sînt : accizele, I.C.M. etc.
130.	500 520 521	Cheltuieli activ. de bază Cheltuieli comune secții etc. etc.	641	Cheltuieli cu salariile personalului	Idem, salariile brute ale personalului (ct 421 și 428)
131.	500 520 etc.	Idem Idem etc.	645	Cheltuieli privind asigurările sociale și protecția socială	Idem, CAS și ajutor șomaj suportate de unitate
132.	750	Beneficii și pierderi analitic distinct	654	Pierderi din creanțe	Idem, trecerea pe pierderi a clienților incerți sau în litigiu
133.	500 520 etc.	Cheltuieli activ. de bază Cheltuieli secții etc.	658	Alte cheltuieli de exploatare	Idem, cînd se lichidează alte datorii sau creanțe
134.	520	Cheltuieli financiare	663	Cheltuieli din creanțe legate din participații	Idem, astfel de cheltuieli
135.	550	Cheltuieli financiare	664	Cheltuieli privind titlurile de plasament cedate	Idem, astfel de cheltuieli
136.	550	Cheltuieli financiare	665	Cheltuieli din diferențe de curs valutar	Idem, numai diferențele nefavorabile de curs valutar în urma lichidării

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
					creanțelor sau aferente disponibilităților bancare în devize
137.	550	Cheltuieli financiare	666	Cheltuieli privind dobînzile	Idem, dobînzile plătite
138.	550	Cheltuieli financiare	668	Alte cheltuieli financiare	Idem, astfel de cheltuieli financiare
139.	750	Beneficii și pierderi analitic distinct	671	Cheltuieli excepționale privind operațiile de gestiune	Idem, se referă la pierderi din calamități, debite prescrise, donații, subvenții etc.
140.	750	Idem	672	Cheltuieli excepționale privind operațiile de capital	Idem, se referă la valoarea neamortizată a imobilizărilor corporale sau necorporale scoase din uz etc.
141.	500 520 510	Cheltuieli activ. de bază Cheltuieli secții Chelt. auxiliare	681	Cheltuieli de exploatare privind amortizările și provizioanele	Item, cuprinde amortizarea și previzionarea privind deprecierea imobilizărilor și activelor circulante (din ct. 151, 280, 281, 391 etc.)
142.	750	Beneficii și pierderi analitic distinct	686	Cheltuieli financiare privind amortizările și provizioanele	Idem, cuprinde amortizarea primelor de rambursare a obligațiunilor, precum și previzionare pentru deprecieri și riscuri ale imobilizărilor financiare, înregistrate în conturile 151, 169, 296, 495, și 590
143.	750	Beneficii și pierderi analitic distinct	687	Cheltuieli excepționale privind amortizările și provizioanele	Idem, cuprinde înregistrările în conturile 141, 151 și 496
144.	751	Repartizarea beneficiilor analitic distinct	691	Cheltuielile cu impozitul pe profit	Idem, înregistrează impozitul pe profit prin contul 441
145.	751	Repartizarea beneficiilor analitic distinct	693	Cheltuieli pentru fondul de dezvoltare din reducerea de impozit	Idem, înregistrează sumele rezultate din reducerea impozitelor pe profit (50%), pentru fondul de dezvoltare (111)

Scanned with OKEN Scanner

Clasa 7 : Conturi de venituri al căror rulaj creditor se închide prin contul 121 „Profit și pierderi"

0	1	2	3	4	5
146.	600	Venituri activitatea de bază numai pentru partea încasată la industrie	701	Venituri din vînzarea produselor finite	Se închid prin contul 121. Au aceeași funcție contabilă, însă deosebirea că în planul actual veniturile în activitatea de producție se înregistrează la încasarea livrărilor, pe cînd în noul plan de conturi ventiturile sînt evidențiate la livrarea produselor (411 = 701) sau executarea lucrărilor (411 = 704), etc.
			702	Venituri din vînzare semifabricate	
		— „ —	704	Venituri din lucrări executate servicii prestate	
		— „ —	705	Venituri din studii și cercetări	
		— „ —	706	Venituri din redevențe, locații de gestiune și chirii	
	600	Venituri din activitatea de bază (comerț)	707	Venituri din vînzări mărfuri	Funcții similare Idem închiderea prin ct. 121.
147.	601	Venituri din alte activități (sumele încasate)	708	Venituri din activități anexe	Aceeași funcție, deosebirea că în noul plan creditul contului 708 se închide prin contul 121
148.	—	—	711	Venituri din producția stocată	Înregistrează valoarea producției în curs, a producției terminată aflată în stoc, sau a lucrărilor executate, dar nefacturate, valoarea animalelor și păsărilor vîndute, precum și a baracamentelor vîndute sau demolate (ct. 118, 331, 332, 341, 348, 361, 368)
149.	600	Venituri din activitatea de bază	721	Venituri din producția de imobilizări necorporale	Evidențiază lucrările și proiectele de cercetare și dezvoltare, efectuate pe cont propriu, valoarea brevetelor, licențelor și altor drepturi realizate tot pe cont propriu, precum și imobilizările necorporale sau corporale obținute din producția proprie (ct. 203, 205, 208, 211, 212, 230, 231).
			722	Idem din producția de imobilizări necorporale	

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
150.	740 742	Subvenţii Finanţarea unor acţiuni de la buget	741	Venituri din subvenţiile de exploatare	Înregistrează valoarea subvenţiilor primite pentru acoperirea pierderilor (ct. 445, 512).
151.	750	Beneficii şi pierderi analitic distinct	754	Venituri din creanţe recuperate	Înregistrează valoarea creanţelor recuperate (ct. 411, 461).
152.	750	Beneficii şi pierderi analitic distinct	758	Alte venituri din exploatare	Cum ar fi : despăgubiri, chirii (ct. 512, 531)
153.	650	Venituri financiare	761 762 763 764 765 766 768	Venituri din participaţii Venituri din alte imobilizări financiare Venituri din creanţe imobilizate (dobînzi, împrumuturi) Venituri din titluri de plasament cedate Venituri din diferenţe curs valutar Venituri din dobînzi Alte venituri financiare	Funcţii similare, cu deosebirea că toate veniturile financiare se transferă în creditul contului 121 „Profit şi pierdere", ci nu soldul după scăderea cheltuielilor financiare, cum este în planul actual de conturi
154.	750 521	Beneficii şi pierderi sau Cheltuieli generale ale unităţii pentru imputaţii (se înregistrează în credit)	771	Venituri excepţionale din operaţiuni de gestiune	Înregistrează : — bunurile sau valorile primite ca donaţie — drepturi de personal neridicate şi prescrise — imputaţii pentru lipsuri în gestiune — despăgubiri sau penalizări încasate
155.	750	Beneficii şi pierderi	772	Venituri din operaţiuni de capital	Înregistrează : — subvenţiile pentru investiţii virate asupra rezultatului — alte elemente din activ vîndute

Scanned with OKEN Scanner

0	1	2	3	4	5
156.	—	—	781	Venituri din provizioane privind activitatea de exploatare	Înregistrează sumele privind diminuarea previzioanelor în urma recalculării
157.	—	—	788	Venituri financiare din provizioane	Idem, sumele rezultate în urma recalculării provizioanelor financiare
158.	—	—	789	Venituri excepționale din provizioane	Idem, sumele din provizioanele reglementate, și pentru riscuri și cheltuieli privind imobilizările și debitori diverși.

B) **Conturi interne de gestiune**

Avem următoarele conturi :

1. Conturi privind decontările interne

— 901 Decontări interne privind cheltuielile
— 902 Decontări interne privind producția obținută
— 903 Decontări interne privind diferențele de preț (între costul efectiv al producției și prețul de vînzare fixat — prestabilit).

2. Conturi de calculație :

— 921 Cheltuielile activității de bază
— 922 Cheltuielile activității auxiliare
— 923 Cheltuielile comune ale secției
— 924 Cheltuielile generale ale unității
— 925 Cheltuieli de desfacere.

3. Costul producției :

— 931 Costul producției obținute
— 933 Costul producției în curs de execuție.

Pentru a ilustra modul de funcționare ale acestor conturi, prezentăm următoarea aplicație :

— Pentru o secție de producție din cadrul unei unități economice, s-au defalcat din cheltuielile înregistrate în contabilitatea generală (conturile din clasa 6 de mai sus) următoarele :

Scanned with OKEN Scanner

— cheltuielile activității de bază (compuse din consumuri de materii prime și salarii directe) suma de 100.000 lei
— cheltuieli activități auxiliare (centrala termică) 20.000 lei
— cheltuieli camune ale secției (constînd din energie electrică, întreținеri și reparații utilaje, amortizări, consum materiale, uzură obiecte de inventar etc.) suma de 90.000 lei
— cheltuieli de desfacere (transport expediere produse) 10.000 lei
— cota de cheltuieli generale a unității 60.000 lei

Total cheltuieli 280.000 lei

— Secția a obținut o producție marfă în preț cu ridicata de (contul 711 venituri din producția stocată) 300.000 lei
— Totodată, în urma inventarierii producției neterminate în preț cost efectiv (cont 331) rezultă următoarea structură :
— cheltuielile activității de bază (materii prime și salarii) 2.500 lei
— cheltuielile activității auxiliare (centrala termică) 500 lei
— cheltuieli comune ale secției (cota repartizată) 800 lei
— cheltuieli generale ale unității (cota repartizată) 1.200 lei

Total producție neterminată = 5.000 lei

— Se determină costul efectiv al producției marfă fabricată (280.000 total cheltuieli — 5.000 lei producție neterminată) 275.000 lei
— Operațiunile contabile privind evidențierea rezultatelor obținute de această secție sînt următoarele :

a) Înregistrarea cheltuielilor efectuate :

% = 901 — 280.000 lei
100.000 lei — 921
20.000 lei — 922
90.000 lei — 923
60.000 lei — 924
10.000 lei — 925

b) Decontarea costurilor producției

300.000 lei 901 = %
931 275.000 lei
903 25.000 lei

c) Înregistrarea producției marfă obținută la preț cu ridicata :

% = 902 — 300.000 lei
275.000 lei — 931
25.000 lei — 903

Scanned with OKEN Scanner

d) Închiderea conturilor de cheltuieli înregistrate pe total activitate de producție (producție marfă + producție neterminată)

280.000 lei 902 = %

921	97.500 lei
922	19.500 lei
923	89.200 lei
924	58.800 lei
925	10.000 lei
933	5.000 lei

e) Evidențierea producției neterminate

5.000 lei 933 = %

921	2.500 lei
922	500 lei
923	800 lei
924	1.200 lei

Întocmim balanța de verificare privind rezultatele obținute de secție în baza fișelor conturilor în care am operat înregistrările de mai sus.

Simbol cont	Denumirea conturilor	Rulaje		Solduri	
		Debit	Credit	Debit	Credit
901	Decontări interne privind cheltuielile	300.000	280.000	20.000	—
902	Decontări interne privind producția	280.000	300.000	—	20.000
903	Decontări interne privind diferențele de preț	25.000	25.000	—	—
921	Cheltuielile activității de bază	100.000	100.000	—	—
922	Cheltuielile activității auxiliare	20.000	20.000	—	—
923	Cheltuielile comune ale secției	90.000	90.000	—	—
924	Cheltuielile generale ale unității	60.000	60.000	—	—
925	Cheltuieli de desfacere	10.000	10.000	—	—
931	Costul producției obținute	275.000	275.000	—	—
933	Costul producției în curs de execuție	5.000	5.000	—	—

Scanned with OKEN Scanner

Rezultă solduri : la contul 901 de 20.000 lei care semnifică diferența favorabilă între costurile totale înregistrate și valoarea producției marfă fabricată în preț cu ridicata ; precum și soldul tot de 20.000 lei la contul 902 care ne redă profitul potențial obținut (sau sporul de valoare realizat în urma decontării producției).

Diferența favorabilă între costuri și producție putea fi mai mare (respectiv de 25.000 lei) dacă noul proiect de plan de conturi nu prevedea decontarea și a producției în curs de execuție (respectiv închiderea contului 933 la pct. d), aspect care trebuie revăzut la definitivarea noului plan de conturi.

Sîntem convinși că în urma experimentării vor avea loc și alte schimbări în sistemul de evidență preconizat, redat de proiectul noului plan de conturi, care după părerea noastră este operațional numai într-o economie de piață funcțională.

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „GH. ASACHI" IAȘI

Scanned with OKEN Scanner

POSTFAȚĂ

O CARTE CARE CUPRINDE TOTUL...

Autorul acestei cărți, care cuprinde totul despre tainele contabilității, este economistul MARIN DACHIN — expert în materie. Despre el se poate spune că a strîns în „bilanțul" celora proape 35 de ani — petrecuți în exclusivitate în domeniul arid al afacerilor exprimate în limbajul sec al cifrelor arabe — o bogată experiență, atît teoretică, precum și practică. Iată de ce eu cred că scrierea și alcătuirea acestui MANUAL DE CONTABILITATE, poartă însăși structura elevată a personalității autorului.

După ce, în primul capitol, cititorii sînt familiarizați cu noțiunile de bază ale contabilității, în capitolul al II-lea este redată contabilitatea practică dintr-o societate comercială cu răspundere limitată.

Urmează, apoi, paginile care cuprind explicații largi privitoare la întocmirea și „citirea" balanțelor, a bilanțului — documente contabile care reflectă întreaga activitate a firmei, eforturile și, pînă la urmă, speranțele omului de afaceri.

Într-un capitol distinct, cititorii sînt lămuriți și asupra noutăților ce urmează a fi introduse în contabilitatea românească. Trebuie remarcat faptul că se schimbă doar simbolurile unor conturi și se introduc cîteva conturi noi, însă procedura de lucru, modul concret în care se fac înregistrările contabile, corespondențele dintre conturi — rămîn aceleași. Așa cum sînt explicate de autor.

În fine, cînd cartea era deja la cules, s-a mai introdus un capitol despre TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ. Cu exemple concrete, clare, culese din activitatea societăților comerciale.

Ce mai pot spune? Decît că această minunată carte reprezintă un adevărat „alfabet" — de neînlocuit! — pentru începători și o puternică „stație" de reîncărcare a bateriilor pentru contabilii profesioniști.

Felicitîndu-i pe autor și editor, încheiu cu un cald și autorizat îndemn adresat tuturor celor care doresc să pătrundă în miracolul afacerilor economice: așezați acest MANUAL pe rafturile propriilor biblioteci! Nu veți regreta!

PROFESOR UNIVERSITAR,

DR. ING. **TOMA GEORGESCU**

Scanned with OKEN Scanner

Cîteva din lucrurile interesante ce se pot afla din această carte :

- **Cum se ține, în mod practic, contabilitatea la o societate cu răspundere limitată.**

- **Corespondența dintre actualele conturi și Proiectul noului plan general de conturi.**

- **Taxa pe valoarea adăugată — înregistrarea în contabilitate.**

După lectura cărții, oamenii de afaceri pot descifra singuri bilanțurile contabile ale oricărei firme.

Nu uitați : orice om care dorește poate învăța, pe baza acestei cărți, contabilitate.

„Felicitîndu-i pe autor și editor, închei cu un cald și autorizat îndemn adresat tuturor celor care vor să pătrundă în miracolul afacerilor economice : așezați acest manual pe rafturile propriilor biblioteci !"

(Postfață : *„O carte care cuprinde totul..."*, profesor universitar dr. ing. TOMA GEORGESCU)

Lei 1200

ISBN 973-95411-1-9

Scanned with OKEN Scanner